



สุนทรียภาพ เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ มณฑลเหอหนาน
ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัย

LIJUAN ZHANG

ดุขฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุขฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

สุนทรียภาพ เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ มณฑลเหอหนาน
ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัย



LIJUAN ZHANG

คุณฉวีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

The aesthetics and decorative techniques of Dangyangyu Kiln's Jiao Tai porcelain in
Henan Province during the Song Dynasty to inherit and create innovations
contemporary ceramics



LIJUAN ZHANG

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF PHILOSOPHY

IN VISUAL ARTS

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

BURAPHA UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณวุฒินิพนธ์ได้พิจารณาคุณวุฒิ
นิพนธ์ของ LIJUAN ZHANG ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์

คณะกรรมการสอบคุณวุฒินิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร)

..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.หุชูเชียน ฉิน)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ)

..... กรรมการภายนอก

มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับคุณวุฒินิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการ
วัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเอี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

64810047: สาขาวิชา: ทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม; ป.ร.ด.
(ทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม)

คำสำคัญ: มณฑลเหอหนาน, ราชวงศ์ซ่ง, เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดังหยางอวี่, เครื่องเคลือบร่วมสมัย, นวัตกรรมใหม่

LIJUAN ZHANG : สุนทรียภาพ เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดังหยางอวี่ มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัย.
(The aesthetics and decorative techniques of Dangyangyu Kiln's Jiao Tai porcelain in Henan Province during the Song Dynasty to inherit and create innovations contemporary ceramics) คณะกรรมการควบคุมดัชนีพนธ์: ภาวดี พันธุภากร ปี พ.ศ. 2567.

งานวิจัยเรื่อง สุนทรียภาพ เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดังหยางอวี่ มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง วิเคราะห์เทคนิค สุนทรียภาพ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง และนำไปสู่การออกแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย จากการศึกษาเอกสาร การลงภาคสนาม การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดังหยางอวี่เริ่มขึ้นในสมัยราชวงศ์ถัง เข้าสู่ยุคทองในสมัยราชวงศ์ซ่ง ในบรรดาศิลปะเครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์ซ่ง เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดังหยางอวี่เป็นเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การตกแต่งลวดลายผลงานแต่ละชิ้นมีความแตกต่างอย่างชัดเจน ถือเป็นเทคนิคเครื่องเคลือบพิเศษปรากฏที่ภาคกลางของแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ซ่ง เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเป็นนวัตกรรมของเตาดังหยางอวี่ ซึ่งเหมาะกับการแข่งขันในยุคเศรษฐกิจสินค้าโภคภัณฑ์และความต้องการทางสุนทรียภาพของสังคมราชวงศ์ซ่ง สุนทรียภาพทั้ง 4 รูปแบบของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ได้แก่ ความงามที่เป็นระเบียบ ความงามแบบสมมาตร ความงามแบบธรรมชาติและความงามที่มีชีวิต อีกทั้งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งยังถูกขนานนามว่าเป็น "สุภาพชนแห่งเครื่องเคลือบ" มีแนวคิดและความหมายที่สะท้อนถึงความกลมกลืนเป็นหนึ่งกับธรรมชาติอีกด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่านวัตกรรมใหม่ที่พัฒนาขึ้นในยุคร่วมสมัย ได้แก่ นวัตกรรมด้านวัสดุดิน นวัตกรรมด้านรูปทรง นวัตกรรมด้านการตกแต่งและนวัตกรรมด้านเทคนิค ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดในการจัดกิจกรรมสืบทอดและการสร้างสรรค์ผลงาน จำนวน 3 ชุด โดยชุดที่ 1 เป็นการสืบทอดเทคนิคเจี๋ยวทายดั้งเดิมผ่านรูปทรงภาชนะร่วมสมัย ชุดที่ 2 เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ผสมผสานการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายดั้งเดิมกับศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัย และชุดที่ 3 เป็น

การนำเทคนิคดั้งเดิมมาทดลองและสร้างนวัตกรรมการตกแต่งรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นการผสมผสานรูปแบบการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ช่งกับรูปแบบการตกแต่งร่วมสมัย ทำให้เกิดรูปแบบการสืบทอดและนวัตกรรมใหม่แก่เครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย



64810047: MAJOR: VISUAL ARTS; Ph.D. (VISUAL ARTS)

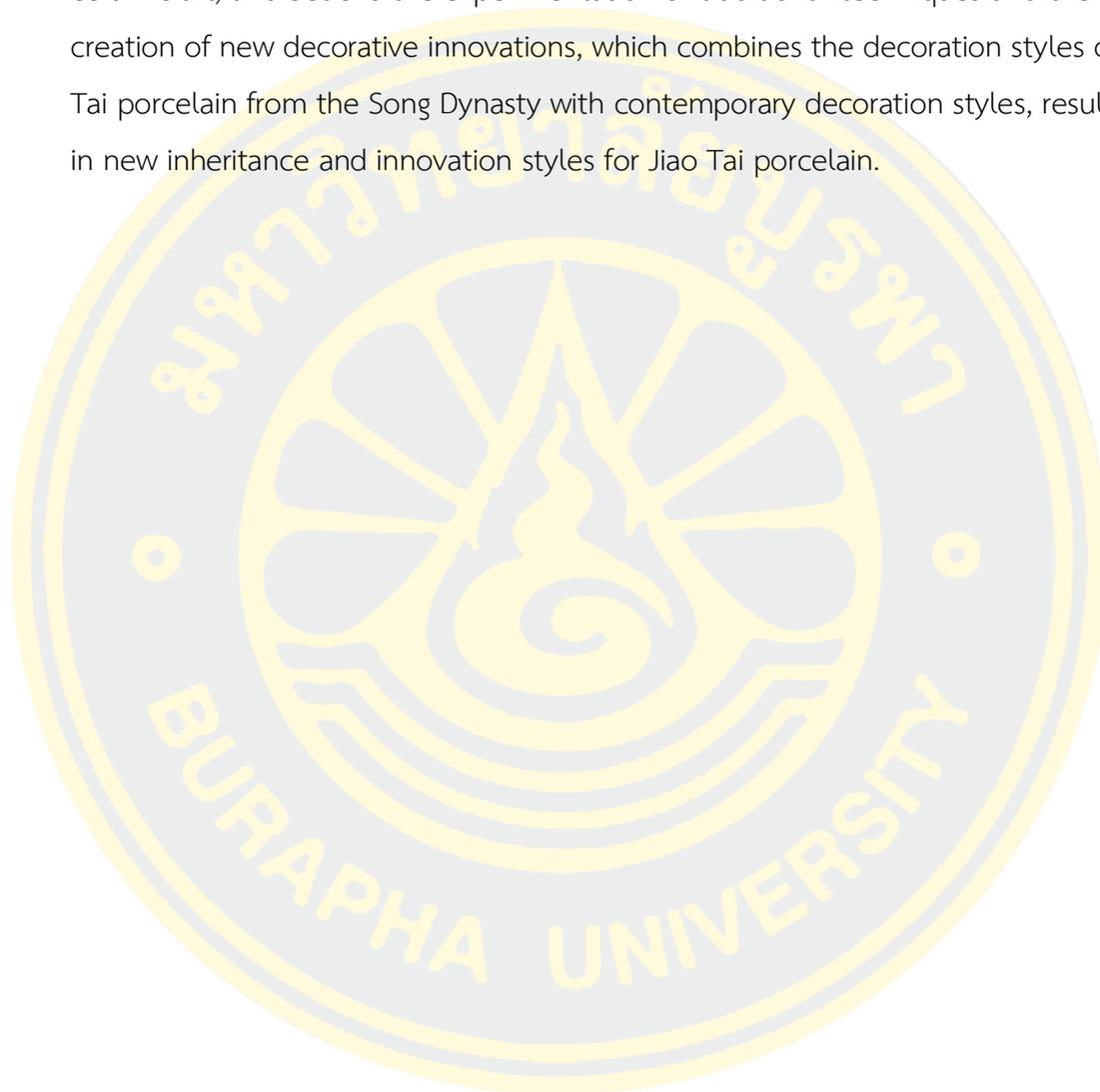
KEYWORDS: Henan Province, The Song Dynasty, Dangyangyu Kiln's Jiao Tai porcelain, Contemporary ceramics, Innovation

LIJUAN ZHANG : THE AESTHETICS AND DECORATIVE TECHNIQUES OF DANGYANGYU KILN'S JIAO TAI PORCELAIN IN HENAN PROVINCE DURING THE SONG DYNASTY TO INHERIT AND CREATE INNOVATIONS CONTEMPORARY CERAMICS.

ADVISORY COMMITTEE: PORADEE PANTHUPAKORN, 2024.

The objectives of the research on “The aesthetics and decorative techniques of Dangyangyu Kiln's Jiao Tai porcelain in Henan Province during the Song Dynasty to inherit and create innovations contemporary ceramics” were to study the historical background of Dangyangyu Kiln's Jiao Tai porcelain culture during the Song Dynasty, to analyze technical, aesthetics and cultural connotations of Dangyangyu Kiln's Jiao Tai porcelain culture during the Song Dynasty, and to design Jiao Tai contemporary ceramics in order to inherit and create them. According to literature review, field study, and interviews with involved experts. The research results show that the history of Dangyangyu kiln's Jiao Tai porcelain began in the Tang Dynasty and entered its golden age in the Song Dynasty. Among the ceramic arts of the Song Dynasty, Dangyangyu kiln's Jiao Tai porcelain is a unique porcelain. The decoration and pattern of each piece of work are clearly different. It is a special ceramic technique that appeared in central China in the Song Dynasty. Jiao Tai porcelain is an innovation of Dangyangyu kiln, which is suitable for the competition in the commodity economy era and the aesthetic needs of the Song Dynasty society. The four aesthetics of Dangyangyu kiln's Jiao Tai porcelain in the Song Dynasty include orderly aesthetic, symmetrical aesthetic, natural aesthetic and living aesthetic. In addition, Song Dynasty Jiao Tai porcelain is also known as the "gentleman of ceramics". Its concept and meaning reflect the harmony with nature. In addition, the researcher also found that the new innovations developed in the contemporary era include innovations in clay , shape, decoration and techniques. Therefore, the researcher came up with the idea to creation Jiao Tai porcelain inheritance activities

and design 3 sets Jiao Tai porcelain, Set 1 is the inheritance of traditional Jiaotai techniques through contemporary container shapes; Set 2 is the creation of new products that combine traditional Jiaotai ceramic decoration with contemporary ceramic art; and Set 3 is the experimentation of traditional techniques and the creation of new decorative innovations, which combines the decoration styles of Jiao Tai porcelain from the Song Dynasty with contemporary decoration styles, resulting in new inheritance and innovation styles for Jiao Tai porcelain.



กิตติกรรมประกาศ

เวลาได้ล่วงเลยไปอย่างรวดเร็ว การเรียนระดับปริญญาเอกของผู้วิจัยกำลังสิ้นสุดลงแล้ว การเดินทางครั้งนี้เต็มไปด้วยความท้าทายและรางวัล มีผู้คนมากมายที่เป็นผู้ชี้แนะและคอยสนับสนุนให้การเดินทางครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ก่อนอื่น ผู้วิจัยขอขอบคุณศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร ที่ปรึกษาหลักของของผู้วิจัย ด้วยความรู้อันลึกซึ้ง ทักษะคติทางวิชาการที่เข้มงวด และการอุทิศตนอย่างไม่เห็นแก่ตัวของอาจารย์ที่ปรึกษา คอยให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำและเป็นแรงผลักดันในการจัดการ แก้ไข ปรับปรุงคุณสมบัติของของผู้วิจัยมาโดยตลอด ความอดทนและความเข้มงวดในการชี้แนะ สามารถทำให้ผู้วิจัยเติบโตและพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณศาสตราจารย์เฉาซุนเซิง ที่ปรึกษาชาวจีนของผู้วิจัยที่คอยให้คำชี้แนะด้านวิชาการ และการสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญอันลึกซึ้งของท่าน เปรียบเสมือนแสงไฟคอยส่องนำทางให้ผู้วิจัยก้าวสู่ความสำเร็จ

ขอขอบคุณทีมล่ามในคณะศิลปกรรมศาสตร์ ม.บูรพา โดยเฉพาะนันทิดา วีระแก้ว ที่คอยเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างผู้วิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษา ความเป็นมืออาชีพ ความตั้งใจและความทุ่มเทของทุกท่านเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการทำความเข้าใจระบบการจัดการทำคุณสมบัติของของผู้วิจัย

ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว ครอบครัวเป็นพลังสนับสนุนที่แข็งแกร่งที่สุดของผู้วิจัย ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาของการศึกษา ทุกท่านได้ดูแลและการสนับสนุนให้ฉันอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทุกท่านช่วยแบกรับความรับผิดชอบของครอบครัว เพื่อให้ผู้วิจัยอุทิศตนเพื่อศึกษาอย่างเต็มที่ ทุกครั้งที่ผู้วิจัยพบกับความยากลำบากและความล้มเหลว กำลังใจและความอบอุ่นของทุกท่านทำให้ลุกขึ้นฝ่าฟันอุปสรรคอีกครั้ง

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นของผู้วิจัย การพูดคุยถึงประเด็นทางวิชาการร่วมกัน แบ่งปันประสบการณ์ การเรียนรู้และใช้เวลาอันน่าจดจำร่วมกันมากมาย เมื่อเผชิญกับความยากลำบาก ทุกคนมักจะให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัยโดยไม่ลังเลใจ ความเอาใจใส่ของทุกคนทำให้ผู้วิจัยไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในการเรียนระดับปริญญาเอกเลย

ขณะนี้ หัวใจของผู้วิจัยเต็มไปด้วยความขอบคุณ แม้ว่าการศึกษาระดับปริญญาของผู้วิจัยจะสิ้นสุดลง แต่ประสบการณ์เหล่านี้จะตราตรึงอยู่ในใจตลอดไป ผู้วิจัยจะนำความรู้สึก ประสบการณ์เหล่านี้ติดตัวไป และเริ่มต้นการเดินทางครั้งใหม่ ผู้วิจัยจะทำงานอย่างหนักต่อไป เพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังของทุกคน และอุทิศตนเพื่อสังคม เพื่อแลกกับความรักและการสนับสนุนของทุกคนที่มีให้ผู้วิจัย

LIJUAN ZHANG

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ขั้นตอนการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ภาพรวมของเครื่องเคลือบเงียวทลายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	13
1. มณฑลเหอหนาน.....	13
2. ราชวงศ์ซ่ง.....	15
3. เครื่องเคลือบของมณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ซ่ง	17

4. เตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	21
5. เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	30
เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย	33
1. ศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย.....	33
2. เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายประเภทเครื่องใช้.....	34
3. ภาพวาดแผ่นกระเบื้องเจี๋ยวทาย.....	35
4. ประติมากรรมเจี๋ยวทาย.....	37
5. เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายผสมผสานเจี๋ยวโย่ว.....	38
6. เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายและการแกะสลัก	39
7. เครื่องประดับเจี๋ยวทาย	40
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	41
1. ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์.....	41
2. สันนิษฐานเกี่ยวกับศิลปะ.....	44
3. ทฤษฎีและหลักการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้.....	46
4. ทฤษฎีการรื้อสร้าง.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
บทที่ 3 เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	53
สถานการณ์ปัจจุบันของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	53
1. แหล่งเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	53
2. ประเภทเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	58
3. กระบวนการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	62
4. ลวดลายเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	70
5. การเผาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	74
สุนทรียภาพ เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	76

1. สุนทรียภาพเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	76
2. ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	92
3. เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	93
บทที่ 4 เครื่องเคลือบเงี้ยวทลายแบบร่วมสมัย	103
สถานการณ์ปัจจุบันของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายร่วมสมัย	103
1. บริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายจินกู่เซวียน	103
2. บริษัทเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายถงเหอเซิ่ง	117
3. แหล่งอุตสาหกรรมอื่น ๆ	124
เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายในยุคร่วมสมัย	127
หลักการและรูปแบบในการตกแต่งและสร้างรูปทรงเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายในยุคร่วมสมัย	136
1. นวัตกรรมด้านการตกแต่ง	136
2. นวัตกรรมด้านรูปทรง	146
3. นวัตกรรมด้านเทคนิค	147
การสืบทอดเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายของเตาตั้งหยางอวี๋สมัยราชวงศ์ซ่งในยุคร่วมสมัย	149
1. ลักษณะการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายของเตาตั้งหยางอวี๋ในยุคร่วมสมัย	149
2. ปัญหาในการสืบทอดเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายของเตาตั้งหยางอวี๋สมัยราชวงศ์ซ่ง	154
บทที่ 5 การสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายร่วมสมัย	157
การสืบทอดเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายของเตาตั้งหยางอวี๋	157
1. การสำรวจรูปแบบการสืบทอด	157
2. วิธีการสืบทอด	159
3. โครงการสืบทอด “เติบโต : เทคโนโลยี AI พลังขับเคลื่อนสู่เส้นทางสืบทอด”	167
การออกแบบและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายร่วมสมัย	171
1. การออกแบบเครื่องเคลือบเงี้ยวทลายร่วมสมัยโดยเน้นเทคนิคดั้งเดิม	171

2. การออกแบบเครื่องเคลือบเงียวทวยร่วมสมัยโดยผสมผสานเทคนิคดั้งเดิมกับวัสดุสมัยใหม่	184
3. การออกแบบเครื่องเคลือบเงียวทวยร่วมสมัยด้วยการบูรณาการเทคนิค	199
การวิเคราะห์ผลงานออกแบบ	217
1. ผลงานออกแบบงานผลไม้ ชุด “ภาษาลักทอ”	217
2. ผลงานออกแบบคอมพิวเตอร์ ชุด “ประกายแห่งความสงบ”	217
3. ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัย ชุด “พรมแดน”	218
นิทรรศการและการประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ	219
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	227
สรุปผลการวิจัย	227
อภิปรายผลการวิจัย	230
ข้อเสนอแนะ	231
บรรณานุกรม	233
ภาคผนวก	238
ภาคผนวก ก	239
ภาคผนวก ข	242
ประวัติย่อของผู้วิจัย	258

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3-1 ประเภทเครื่องเคลือบเงาของเตาตั้งหยาางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง	58
ตารางที่ 3-2 เครื่องเคลือบเงาที่ตกแต่งในรูปแบบความงามที่เป็นระเบียบ	78
ตารางที่ 3-3 เครื่องเคลือบเงาที่ตกแต่งในรูปแบบความงามแบบสมมาตร	79
ตารางที่ 3-4 เครื่องเคลือบเงาที่ตกแต่งในรูปแบบความงามแบบธรรมชาติ.....	80
ตารางที่ 3-5 เครื่องเคลือบเงาที่ตกแต่งในรูปแบบความงามที่มีชีวิต	81
ตารางที่ 3-6 รูปแบบการสร้างลวดลายของเครื่องเคลือบเงาจากเตาหยาางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง	81
ตารางที่ 3-7 รูปทรงเครื่องเคลือบเงาของเตาตั้งหยาางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง	90
ตารางที่ 4-1 ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเงาจินกู่เซวียน	105
ตารางที่ 4-2 ประเภทของเครื่องเคลือบเงาที่บริษัทเครื่องเคลือบเงาหลงเหอเซิงผลิต	119
ตารางที่ 4-3 ผลงานที่เป็นตัวแทนของแหล่งเครื่องเคลือบเงาแห่งอื่น ๆ	125

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Lijuan Zhang, 2023).....	6
ภาพที่ 2-1 แผนที่ประเทศจีน : มณฑลเหอหนานอยู่ในวงกลมสีแดง	14
ภาพที่ 2-2 แผนที่มณฑลเหอหนาน	14
ภาพที่ 2-3 ขวดดินเผาสามขาในวัฒนธรรมเผยหลีกัง (Sohu, 2016).....	18
ภาพที่ 2-4 ตัวอย่างเครื่องเคลือบดินเผาในสมัยโบราณของประเทศจีน (Sohu, 2016).....	18
ภาพที่ 2-5 เครื่องเคลือบจุน กระถางเคลือบสีม่วงกุหลาบ (Sogou, 2020)	19
ภาพที่ 2-6 เครื่องเคลือบกวน ภาพชนะใส่เหล้า (Baidu, 2023a).....	19
ภาพที่ 2-7 เครื่องเคลือบหู่ ขามขอบปากทรงกลีบบัว (Baidu, 2023b).....	20
ภาพที่ 2-8 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านตั้งหยางอวี๋ (Dangyangyu twisted body porcelain firing techniques, 2021)	21
ภาพที่ 2-9 รูปปั้นขุนนางผู้ดูแลการทำเครื่องปั้นดินเผา หินงิ้งจื่อ (Lijuan Zhang, 2023).....	22
ภาพที่ 2-10 ภูมิประเทศของอำเภอซีวู่ (Lijuan Zhang, 2023).....	24
ภาพที่ 2-11 แม่น้ำเว้งเจียน (Lijuan Zhang, 2023).....	24
ภาพที่ 2-12 แหล่งเหมืองแร่.....	26
ภาพที่ 2-13 ภูเขาไท่หางที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเตาตั้งหยางอวี๋	26
ภาพที่ 2-14 โครงสร้างดินในหมู่บ้านตั้งหยางอวี๋.....	27
ภาพที่ 2-15 ศิลปินแกะสลักเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ (จำลอง)	28
ภาพที่ 2-16 หมอนเครื่องเคลือบเขียวทลายเมืองก่งอี่ในสมัยราชวงศ์ถัง.....	31
ภาพที่ 2-17 ผลงาน "Extension" และ "รูปลักษณะที่ถูกหยุดด้วยเวลา " ของไป่เยว่.....	33
ภาพที่ 2-18 ผลงานเขียวทลายของจู่เจิน	34
ภาพที่ 2-19 ผลงานของศิลปินชาวอเมริกัน Anne Mossman.....	35

ภาพที่ 2-20 ผลงานของศิลปินชาวอเมริกัน Dorothy Feibleman.....	35
ภาพที่ 2-21 ภาพวาดทิวทัศน์เจ็ยวทายของจินกู่เซวียน.....	36
ภาพที่ 2-22 ภาพวาดทิวทัศน์เจ็ยวทาย.....	36
ภาพที่ 2-23 ภาพวาดธรรมชาติและบุคคลด้วยเทคนิคเจ็ยวทาย.....	37
ภาพที่ 2-24 ผลงานของไฉจ้านจู้.....	38
ภาพที่ 2-25 ผลงานของศิลปินชาวญี่ปุ่น Aya Murata.....	38
ภาพที่ 2-26 ผลงานของศิลปินชาวออสเตรเลีย Larissa warren.....	39
ภาพที่ 2-27 เครื่องเคลือบเจ็ยวทายที่ผสมผสานการแกะสลัก.....	39
ภาพที่ 2-28 เครื่องเคลือบเจ็ยวทายที่ผสมผสานการแกะสลัก.....	40
ภาพที่ 2-29 สร้อยคอเจ็ยวทาย.....	40
ภาพที่ 2-30 ต่างหูเจ็ยวทาย.....	41
ภาพที่ 3-1 แผ่นป้ายขนาดใหญ่ที่เขียนว่า “เมืองเครื่องเคลือบนับพันปี”	54
ภาพที่ 3-2 ชุ่มประตูลูกสูง ซึ่งเขียนว่า มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งชาติ.....	54
ภาพที่ 3-3 แหล่งเตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	55
ภาพที่ 3-4 แหล่งเตาที่ผั่งเตาโบราณ.....	55
ภาพที่ 3-5 สภาพแหล่งเตาดังหยางอวี่ของราชวงศ์ซ่งในปัจจุบัน.....	56
ภาพที่ 3-6 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบที่ขุดพบในแหล่งเตาดังหยางอวี่.....	56
ภาพที่ 3-7 วัดเทพเจ้าเตาเผา.....	57
ภาพที่ 3-8 ศิลปินทำเครื่องเคลือบเตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ (วัดถู่จิ่ง).....	57
ภาพที่ 3-9 แร่กาก : วัตถุดิบในการทำเครื่องเคลือบเตาดังหยางอวี่.....	62
ภาพที่ 3-10 การขุดวัตถุดิบ.....	62
ภาพที่ 3-11 การทุบแร่.....	63
ภาพที่ 3-12 บดดินให้เป็นน้ำดิน.....	63
ภาพที่ 3-13 การกรองดิน.....	64

ภาพที่ 3-14 การใช้เท้าขนาดดิน.....	64
ภาพที่ 3-15 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	65
ภาพที่ 3-16 เทคนิคการสร้างลายขนนก.....	66
ภาพที่ 3-17 การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์.....	66
ภาพที่ 3-18 การขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน	67
ภาพที่ 3-19 ชามที่ตกแต่งด้วยเทคนิคเจี๋ยวทายทุกส่วน.....	68
ภาพที่ 3-20 หมอนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายสีเหลือง.....	68
ภาพที่ 3-21 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายสมัยราชวงศ์ซ่งที่ใช้เทคนิคการแปะติด	69
ภาพที่ 3-22 หมอนสีลาดลที่ตกแต่งด้วยการฝังลายเจี๋ยวทาย	70
ภาพที่ 3-23 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายเสือในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	70
ภาพที่ 3-24 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายขนนกในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	71
ภาพที่ 3-25 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายรวงข้าวในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	71
ภาพที่ 3-26 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายไม้ในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	72
ภาพที่ 3-27 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายคลื่นน้ำในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	72
ภาพที่ 3-28 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายหญ้าขดในสมัยราชวงศ์ซ่ง	73
ภาพที่ 3-29 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายอิสระในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	73
ภาพที่ 3-30 เหยื่อเตา.....	74
ภาพที่ 3-31 โครงสร้างเตาทรงหมันโถว.....	75
ภาพที่ 3-32 กระจกดินเผาเขียนสีลายต้นระบำ.....	77
ภาพที่ 3-33 โถเจี๋ยวทายขนาดเล็กจากเตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ.....	84
ภาพที่ 3-34 แจกันดอกเหมยเทคนิคเจี๋ยวทายที่จัดเก็บที่หลูหวาลัง	85
ภาพที่ 3-35 ชามเจี๋ยวทายที่บูรณาการลวดลาย ซึ่งจัดเก็บในพิพิธภัณฑ์วิกตอเรียแอนด์อัลเบิร์ต ประเทศอังกฤษ	86
ภาพที่ 3-36 กระบวนการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการชงชา	87

ภาพที่ 3-37	วิธีการทำให้ผงขามีความหนืดขึ้น.....	87
ภาพที่ 3-38	การใช้แปรงไม้ไผ่คนชา.....	88
ภาพที่ 3-39	ชุดจอกขาเลียนแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายขนนกในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	89
ภาพที่ 3-40	กาเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	89
ภาพที่ 3-41	ชามเจี๋ยวทายลายรวงข้าวในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	90
ภาพที่ 3-42	การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแบบไป่ฝูหลุน (ล้อเคลือบขาว) ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ...	94
ภาพที่ 3-43	ขั้นตอนการนำดินสองสีวางซ้อนกัน (Lijuan Zhang, 2023).....	94
ภาพที่ 3-44	ขั้นตอนการติดดินแต่ละแผ่นให้เป็นแผ่นเดียวกัน.....	95
ภาพที่ 3-45	ขั้นตอนใช้นิ้วถูไปที่ศทางเดียวกัน.....	96
ภาพที่ 3-46	ขั้นตอนการพลิกดินเพื่อสร้างลายขนนกอีกด้าน.....	96
ภาพที่ 3-47	ขั้นตอนการตัดแบ่งลายขนนกที่ทำเสร็จแล้ว.....	97
ภาพที่ 3-48	ขั้นตอนนำลายขนนกมาประกบกันเป็นแผ่นดินเพื่อใช้ในการขึ้นรูป.....	97
ภาพที่ 3-49	ขั้นตอนการแบ่งดินเป็นก้อนเล็ก.....	98
ภาพที่ 3-50	ขั้นตอนการบีบกึ่งกลางก้อนดินจนเกิดความโค้งเว้า.....	98
ภาพที่ 3-51	ขั้นตอนประกอบจนกลายเป็นลายถักทอ.....	99
ภาพที่ 3-52	ขั้นตอนการกดดินให้เป็นเนื้อเดียวกัน.....	99
ภาพที่ 3-53	ขั้นตอนการวางเรียงดินสองสีเป็นแผ่น.....	100
ภาพที่ 3-54	ขั้นตอนใช้นิ้วมือถูรอยต่อของดินแต่ละชั้นไปในทิศทางเดียวกัน.....	100
ภาพที่ 3-55	ขั้นตอนนำดินสองแผ่นประกบกันอย่างสมมาตร.....	101
ภาพที่ 3-56	ลายรวงข้าวที่เสร็จสมบูรณ์.....	101
ภาพที่ 3-57	แผนผังองค์ความรู้เกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ...	102
ภาพที่ 4-1	โรงงานหัตถกรรมของบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจินกู่เซวี่ยน.....	104
ภาพที่ 4-2	ห้องผลิตเครื่องเคลือบของบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจินกู่เซวี่ยน.....	104
ภาพที่ 4-3	ห้องจัดแสดงของบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจินกู่เซวี่ยน.....	104

ภาพที่ 4-4 การนวดดิน	110
ภาพที่ 4-5 ก้อนดินที่สร้างลายจนเป็นแผ่น	111
ภาพที่ 4-6 แผ่นดินที่กดลงบนแม่พิมพ์	111
ภาพที่ 4-7 ก้อนดินที่นวดผสมสีเสร็จแล้ว	112
ภาพที่ 4-8 การนำก้อนดินที่บดซ้อนเพื่อขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน	112
ภาพที่ 4-9 ลวดลายที่ปรากฏหลังเก็บรายละเอียดผลงาน	113
ภาพที่ 4-10 การแปะแผ่นดินลงบนผิวภาชนะทรงกระบอก	113
ภาพที่ 4-11 ภาชนะที่ขึ้นรูปด้วยวิธีการที่ 2	114
ภาพที่ 4-12 การแปะเส้นดินเตรียมขึ้นรูป	114
ภาพที่ 4-13 การขึ้นรูปด้วยการดึงแบบที่ 3	115
ภาพที่ 4-14 วาดภาพร่างลวดลาย	115
ภาพที่ 4-15 นำดินต่อเป็นลวดลาย	115
ภาพที่ 4-16 เครื่องเคลือบเงียวทายที่ขึ้นรูปด้วยการขีดเส้นดิน	116
ภาพที่ 4-17 เตาฟืนของบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเงียวทายจินกู่เซวียน	117
ภาพที่ 4-18 พื้นที่วางชิ้นงานเครื่องเคลือบเงียวทายของบริษัทเครื่องเคลือบเงียวทายถงเหอเซิ่ง... ..	118
ภาพที่ 4-19 พื้นที่ทำแม่พิมพ์ของบริษัทเครื่องเคลือบเงียวทายถงเหอเซิ่ง	118
ภาพที่ 4-20 เครื่องกดดินลงแม่พิมพ์	124
ภาพที่ 4-21 เส้นดินลายดอกเบญจมาศ	127
ภาพที่ 4-22 คลึงดินเป็นเส้นยาว	128
ภาพที่ 4-23 ตัดดินเป็นก้อน	128
ภาพที่ 4-24 นำแต่ละก้อนมาวางประกบกัน	128
ภาพที่ 4-25 ลายดอกเบญจมาศ	129
ภาพที่ 4-26 ลายดอกไม้กุหลาบ	129
ภาพที่ 4-27 ลายเส้นแนวตั้ง	130

ภาพที่ 4-28 การนำสายเส้นแนวตั้งประกอบกันเป็นรัศมีวงกลม	130
ภาพที่ 4-29 ขั้นตอนนำดินสีต่างกันวางเรียงสลับกันเป็นแผ่น	131
ภาพที่ 4-30 ขั้นตอนการตัดตามแนวยาวและประกอบเป็นลาย	131
ภาพที่ 4-31 ลายตาราง	131
ภาพที่ 4-32 นำแผ่นดินม้วนเข้าด้วยกัน	132
ภาพที่ 4-33 ขั้นตอนการตัดดินเพื่อให้เห็นลวดลายที่ชัดเจน	132
ภาพที่ 4-34 ขั้นตอนการฟานเป็นแผ่นเท่า ๆ กัน	133
ภาพที่ 4-35 ขั้นตอนการตัดแบ่งดินเป็น 4 ส่วน	133
ภาพที่ 4-36 ขั้นตอนการประกอบกันเป็นลายคลื่นทะเล	134
ภาพที่ 4-37 ลายสัตว์	134
ภาพที่ 4-38 ลายจุด	135
ภาพที่ 4-39 ลายธรรมชาติ	135
ภาพที่ 4-40 ลายหินอ่อน	136
ภาพที่ 4-41 ดินสี	137
ภาพที่ 4-42 การสร้างลายธรรมชาติด้วยเทคนิคเจียวทวยร่วมสมัย	138
ภาพที่ 4-43 ลายขนนกในยุคร่วมสมัย	138
ภาพที่ 4-44 ลายดอกโบตั๋นในยุคร่วมสมัย	139
ภาพที่ 4-45 ภาพลายดอกเบญจมาศในยุคร่วมสมัย	139
ภาพที่ 4-46 ภาพลายทางในยุคร่วมสมัย	140
ภาพที่ 4-47 ภาพลายกันหอยในยุคร่วมสมัย	140
ภาพที่ 4-48 ลายสัตว์ในยุคร่วมสมัย	141
ภาพที่ 4-49 ลายตาราง	142
ภาพที่ 4-50 ลายสามเหลี่ยม	142
ภาพที่ 4-51 ลายจุด	143

ภาพที่ 4-52 ลายวงกลม.....	143
ภาพที่ 4-53 ลายที่ไล่สี.....	144
ภาพที่ 4-54 รูปแบบการตกแต่งทั่วทั้งแจกัน.....	144
ภาพที่ 4-55 การตกแต่งเฉพาะส่วน.....	145
ภาพที่ 4-56 การตกแต่งแบบธรรมชาติ.....	145
ภาพที่ 4-57 ประติมากรรมที่สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคเจี๊วทาย.....	146
ภาพที่ 4-58 เจดีย์ที่สร้างด้วยเทคนิคเจี๊วทายร่วมสมัย.....	147
ภาพที่ 4-59 การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วทายด้วยการฝังลาย.....	147
ภาพที่ 4-60 การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วทายด้วยการฉลุ.....	148
ภาพที่ 4-61 การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วทายแบบประติมากรรมนูน.....	149
ภาพที่ 4-62 ประติมากรรมเจี๊วทายรูปนกยูง.....	150
ภาพที่ 4-63 ภาพขณะสัมภาษณ์คุณหยางเสี๋ย.....	151
ภาพที่ 4-64 ภาพขณะสัมภาษณ์คุณจู่เซิน.....	151
ภาพที่ 4-65 ภาพขณะสัมภาษณ์คุณไฉจ้านจู่.....	152
ภาพที่ 4-66 แก้วเจี๊วทาย.....	153
ภาพที่ 4-67 เครื่องประดับเจี๊วทาย.....	153
ภาพที่ 4-68 ของประดับเจี๊วทายขนาดเล็ก.....	153
ภาพที่ 4-69 แผนผังองค์ความรู้เกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๊วทายเตาตั้งหยางอวี่ในยุคร่วมสมัย.....	156
ภาพที่ 5-1 ภาพขณะผู้วิจัยเรียนรู้เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วทายดั้งเดิมจากอาจารย์โจวฉวินหง.....	158
ภาพที่ 5-2 ศูนย์ประสบการณ์นอกห้องเรียนเครื่องเคลือบเจี๊วทาย.....	160
ภาพที่ 5-3 ภาพขณะแนะนำเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ.....	160
ภาพที่ 5-4 ภาพขณะผู้วิจัยสอนผู้เรียนปั้นดินทำเครื่องเคลือบ.....	161
ภาพที่ 5-5 การมีส่วนร่วมกับการศึกษาศิลปะเครื่องเคลือบในโรงเรียนประถมศึกษา.....	161
ภาพที่ 5-6 ภาพการอบรมผู้สืบทอดมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้.....	162

ภาพที่ 5-7 ภาพขณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้สืบทอด.....	162
ภาพที่ 5-8 ภาพการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติของผู้สืบทอด	163
ภาพที่ 5-9 แพลตฟอร์มถ่ายทอดสดเครื่องเคลือบเคลือบเงียวทวายที่ผู้วิจัยจัดตั้งขึ้น	165
ภาพที่ 5-10 แบบจำลองการทำเครื่องเคลือบเงียวทวาย	166
ภาพที่ 5-11 ผลงานเครื่องเคลือบเงียวทวายที่เกิดขึ้นจากโครงการความร่วมมือวิจัยและพัฒนาระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการภาคเอกชนของผู้วิจัย	168
ภาพที่ 5-12 ภาพขณะผู้วิจัยให้คำแนะนำในนิทรรศการเผยแพร่เทคนิคเครื่องเคลือบเงียวทวาย	168
ภาพที่ 5-13 ภาพบรรยากาศขณะสอนผู้เข้าชมทำเครื่องเคลือบเงียวทวาย.....	169
ภาพที่ 5-14 ผู้วิจัยบรรยายงานสัมมนา “เทคโนโลยี AI + เครื่องเคลือบเงียวทวาย”	169
ภาพที่ 5-15 ภาพร่างงานผลไม้ลายถักทอ	172
ภาพที่ 5-16 ภาพจำลองงานผลไม้ลายถักทอ 1 – ผลิตภัณฑ์เลียนแบบของโบราณ.....	173
ภาพที่ 5-17 ภาพจำลองงานผลไม้ลายถักทอ 2 – ผลิตภัณฑ์รูปแบบปัจจุบัน	173
ภาพที่ 5-18 ภาพร่างงานผลไม้ลายขนนก.....	174
ภาพที่ 5-19 ภาพจำลองงานผลไม้ลายขนนก 1 – ผลิตภัณฑ์เลียนแบบของ	174
ภาพที่ 5-20 ภาพจำลองงานผลไม้ลายขนนก 2 – ผลิตภัณฑ์รูปแบบปัจจุบัน.....	174
ภาพที่ 5-21 ภาพร่างงานผลไม้ลายรวงข้าว.....	175
ภาพที่ 5-22 ภาพจำลองงานผลไม้ลายรวงข้าว 1	175
ภาพที่ 5-23 ภาพจำลองงานผลไม้ลายรวงข้าว 2	175
ภาพที่ 5-24 ขั้นตอนนำดินสองสีที่วางซ้อนกันมาตัดเป็นก้อนเล็ก	176
ภาพที่ 5-25 ขั้นตอนนำก้อนดินมาวางต่อกันเป็นลายถักทอ.....	176
ภาพที่ 5-26 ขั้นตอนนำแต่ละชิ้นส่วนประกอบกันเป็นภาพลวดลาย	177
ภาพที่ 5-27 ขั้นตอนการนำแผ่นดินที่สร้างลายเสร็จกวดและคลึงลงบนพิมพ์.....	177
ภาพที่ 5-28 ขั้นตอนการปรับแต่งเก็บรายละเอียด	178
ภาพที่ 5-29 ภาพขณะหลังจากเผาดิบ	178

ภาพที่ 5-30 งานลายถักทอขึ้นสมบูรณ์หลังจากลงเคลือบและเผาในอุณหภูมิ 1240 °C	179
ภาพที่ 5-31 ขั้นตอนการสร้างลายขนนก.....	179
ภาพที่ 5-32 ขั้นตอนการประกอบดินเป็นแผ่น.....	180
ภาพที่ 5-33 ขั้นตอนการกดแผ่นที่สร้างลายเสร็จบนพิมพ์	180
ภาพที่ 5-34 ชิ้นงานหลังจากกดลงพิมพ์เสร็จ.....	180
ภาพที่ 5-35 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดก่อนนำเข้าเผา	181
ภาพที่ 5-36 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ.....	181
ภาพที่ 5-37 งานลายขนนกขึ้นสมบูรณ์หลังจากลงเคลือบและเผาในอุณหภูมิ 1240 °C	181
ภาพที่ 5-38 ขั้นตอนการสร้างลายรวงข้าว.....	182
ภาพที่ 5-39 ขั้นตอนนำลายประกอบกันเป็นแผ่น.....	182
ภาพที่ 5-40 ขั้นตอนกดและคลึงแผ่นดินลงบนพิมพ์.....	182
ภาพที่ 5-41 ขั้นตอนการปรับแต่งรูปทรง.....	183
ภาพที่ 5-42 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดก่อนนำเข้าเผา (Chen Ping, 2024).....	183
ภาพที่ 5-43 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ.....	183
ภาพที่ 5-44 งานลายรวงข้าวขึ้นสมบูรณ์หลังจากลงเคลือบและเผาในอุณหภูมิ 1240 °C.....	184
ภาพที่ 5-45 ผลงานชุดที่ 1 “ภาษาถักทอ” ขึ้น จำนวน 3 ชิ้น.....	184
ภาพที่ 5-46 ภาพร่างโคมไฟลายถักทอ.....	186
ภาพที่ 5-47 ภาพจำลองโคมไฟลายถักทอ 1.....	186
ภาพที่ 5-48 ภาพร่างโคมไฟลายขนนก.....	187
ภาพที่ 5-49 ภาพจำลองโคมไฟลายขนนก.....	187
ภาพที่ 5-50 ภาพร่างโคมไฟลายธรรมชาติ.....	188
ภาพที่ 5-51 ภาพจำลองโคมไฟลายธรรมชาติ.....	188
ภาพที่ 5-52 ขั้นตอนสร้างลายถักทอ	189
ภาพที่ 5-53 ขั้นตอนการนำลายมาต่อกัน.....	190

ภาพที่ 5-54 ขั้นตอนปรับแต่งรูปทรงตามพิมพ์.....	190
ภาพที่ 5-55 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดก่อนนำเข้าเผา	191
ภาพที่ 5-56 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ.....	191
ภาพที่ 5-57 ผลงานโคมไฟลายฉลุทอหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C.....	191
ภาพที่ 5-58 ภาพผลงานขณะเปิดไฟ	192
ภาพที่ 5-59 ภาพประกอบผังอุปกรณ์ให้แสงสว่าง.....	192
ภาพที่ 5-60 ขั้นตอนการนำลายชนนทประกอบกับแผ่นดิน	193
ภาพที่ 5-61 ขั้นตอนการปรับแต่งเก็บรายละเอียด	193
ภาพที่ 5-62 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ.....	194
ภาพที่ 5-63 ผลงานโคมไฟลายกชนนทหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C.....	194
ภาพที่ 5-64 ภาพผลงานขณะเปิดไฟ	195
ภาพที่ 5-65 ขั้นตอนการทำแผ่นดินที่มีลายธรรมชาติ.....	195
ภาพที่ 5-66 ขั้นตอนขึ้นรูปแบบพิมพ์.....	196
ภาพที่ 5-67 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียด.....	196
ภาพที่ 5-68 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ.....	197
ภาพที่ 5-69 ผลงานโคมไฟลายธรรมชาติหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C.....	197
ภาพที่ 5-70 ภาพผลงานขณะเปิดไฟ	198
ภาพที่ 5-71 ผลงานชุดที่ 2 “ประกายแห่งความสงบ” ทั้งสามชิ้น	198
ภาพที่ 5-72 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชิ้นที่ 1 ภาพร่างที่ 1.....	200
ภาพที่ 5-73 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชิ้นที่ 1 ภาพจำลองที่ 1	200
ภาพที่ 5-74 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชิ้นที่ 1 ภาพร่างที่ 2.....	201
ภาพที่ 5-75 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชิ้นที่ 1 ภาพจำลองที่ 2.....	201
ภาพที่ 5-76 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชิ้นที่ 2 ภาพร่างที่ 1.....	202
ภาพที่ 5-77 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชิ้นที่ 2 ภาพจำลองที่ 1	202

ภาพที่ 5-78 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 2 ภาพร่างที่ 2	203
ภาพที่ 5-79 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 2 ภาพจำลองที่ 2	203
ภาพที่ 5-80 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 3 ภาพร่างที่ 1	204
ภาพที่ 5-81 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 3 ภาพจำลองที่ 1	204
ภาพที่ 5-82 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 3 ภาพร่างที่ 2	205
ภาพที่ 5-83 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 3 ภาพจำลองที่ 2	205
ภาพที่ 5-84 ขั้นตอนการสร้างลาดเฉียวทวย	206
ภาพที่ 5-85 ขั้นตอนการกดค้ำให้แบนดิน	206
ภาพที่ 5-86 ขั้นตอนนำแผ่นดินกึ่งแห้งวางทับบนแผ่นดินที่มีความชื้น	207
ภาพที่ 5-87 การใช้ไม้ค้ำบนแผ่นดิน น้ำให้แผ่นดินลายเฉียวทวยแตกและเกิดรอยร้าวที่เป็นธรรมชาติ	207
ภาพที่ 5-88 รูปแบบภาชนะทรงกลมเพื่อใช้สำหรับแปะแผ่นดินลายเฉียวทวย	208
ภาพที่ 5-89 ผลงานที่แปะลายเฉียวทวยที่แล้วเสร็จ	208
ภาพที่ 5-90 ชิ้นงานหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C	209
ภาพที่ 5-91 ภาพผลงานชุด “พรมแดน” ชั้นที่ 1	209
ภาพที่ 5-92 ขั้นตอนการสร้างลายเฉียวทวยแบบไล่สี	210
ภาพที่ 5-93 ขั้นตอนนำแผ่นดินเฉียวทวยที่อยู่ในผ้าตาข่ายวางบนแผ่นดินอีกแผ่นที่เตรียมไว้และใช้ไม้กดค้ำบนแผ่นดินเฉียวทวย	210
ภาพที่ 5-94 ขั้นตอนนำลายวางทับซ้อนต่อกันและใช้ไม้กดค้ำ	211
ภาพที่ 5-95 แผ่นดินที่สร้างลายเสร็จสมบูรณ์	211
ภาพที่ 5-96 แผ่นดินที่ยึดติดกันแล้ว	212
ภาพที่ 5-97 ชิ้นงานหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C	212
ภาพที่ 5-98 ภาพผลงานชุด “พรมแดน” ชั้นที่ 2	213
ภาพที่ 5-99 ขั้นตอนการซ้อนแผ่นดินสี	213

ภาพที่ 5-100 ขั้นตอนการใช้อุปกรณ์ทรงกลมที่มีขนาดต่างกันกดบนแผ่นดิน	214
ภาพที่ 5-101 ขั้นตอนผ่านแผ่นดิน ตรงกลางจะเกิดลายธรรมชาติหลากสี	214
ภาพที่ 5-102 ขั้นตอนนำแผ่นดินที่ผ่านเสร็จแปะบนแผ่นดินที่เตรียมไว้	214
ภาพที่ 5-103 ขั้นตอนใช้ไม้กดคลึงลายในแนบสนิทไปกับแผ่นดินที่เป็นพื้นหลัง	215
ภาพที่ 5-104 ผลงานที่ติด 2 แผ่นยึดเกาะกันดีแล้ว	215
ภาพที่ 5-105 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดของชิ้นงาน	215
ภาพที่ 5-106 ชิ้นงานหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C	216
ภาพที่ 5-107 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชิ้นที่ 3	216
ภาพที่ 5-108 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ทั้งสามชิ้น	217
ภาพที่ 5-109 โปสเตอร์นิทรรศการ “ภาษาแห่งลายทอ” ที่ผู้วิจัยจัดในหอศิลป์มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนาน	221
ภาพที่ 5-110 ภาพบรรยากาศหน้างานนิทรรศการ “ภาษาแห่งลายทอ” ที่ผู้วิจัยจัดในหอศิลป์มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนาน	222
ภาพที่ 5-111 ภาพแขกกิตติมศักดิ์ที่มาเยี่ยมชมนิทรรศการ	222
ภาพที่ 5-112 บรรยากาศขณะผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะด้านผลงาน 1	223
ภาพที่ 5-113 บรรยากาศขณะผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะด้านผลงาน 2	224
ภาพที่ 5-114 บรรยากาศภายในนิทรรศการ	225
ภาพที่ 5-115 ภาพขณะจัดสัมมนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย	225

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

ศิลปะเครื่องเคลือบจีนเป็นสัญลักษณ์สำคัญของอารยธรรมมนุษย์ อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์ซ่งพัฒนาอย่างรวดเร็วเป็นประวัติศาสตร์ นอกจากนี้พื้นที่ชายแดนตะวันตกเฉียงเหนือ ได้มีแหล่งเตากระจายอยู่ทั่วประเทศจีน ซึ่งคุณภาพและปริมาณของแหล่งเตาในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือกว่ายุคสมัยใด ๆ ในประวัติศาสตร์จีน อีกทั้งแต่ละภูมิภาคก็มีรูปแบบสไตล์ของตน นอกจากนี้แหล่งเตาอันโด่งดังในสมัยราชวงศ์ซ่ง ได้แก่ เตาจิน เตากวน เตาหยู เตาเกอและเตาดิ่ง ยังมีการแสวงหาการแสดงออกทางศิลปะด้านสีสนั่น จนปรากฏ "เตาฉีโจว" ซึ่งเป็นตัวแทนของเตาพื้นบ้าน และเทคนิคการเขียนสีบนเคลือบ การเขียนสีกลางเคลือบ การเขียนสีใต้เคลือบของเครื่องเคลือบสีขาวเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น หลายร้อยปีที่ผ่านมาการตกแต่งบนพื้นผิวเครื่องเคลือบจีนมีชื่อเสียงเลื่องลือทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ (Beijing Art Museum, 2011) ในบรรดาเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบนั้น เครื่องเคลือบเจี๋ยวหายถือเป็นหนึ่งในเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบที่มีความโดดเด่นและไม่เหมือนใคร ซึ่งเทคนิคนี้ได้อาศัยการเปลี่ยนแปลงของลายภายในพื้นผิวเครื่องเคลือบมาประยุกต์ใช้ในการตกแต่งเครื่องเคลือบ ซึ่งเป็นเทคนิคอันโดดเด่นที่มีมานานนับพันปีในโลก

เตาดิ่งหยางอวี้เป็นแหล่งเตาภาคเหนือที่สำคัญในประวัติศาสตร์ และเนื่องจากแหล่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านดิ่งหยางอวี้ จึงได้ชื่อว่าเตาดิ่งหยางอวี้ หมู่บ้านดิ่งหยางอวี้ ตำบลซีซุนอยู่ห่างจากตัวอำเภอซีวูของมณฑลเหอหนานไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 25 กิโลเมตร จากองค์การบริหารส่วนตำบลซีซุนไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 6 กิโลเมตร และจากเมืองเจี๋ยจวี้ไปทางทิศใต้ประมาณ 4 กิโลเมตร แหล่งเตานี้มีพื้นที่ความยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ประมาณ 2,000 เมตร ความกว้างจากตะวันออกไปตะวันตกประมาณ 1,000 เมตร (Xiuwu County Learning and Cultural and Historical Materials Committee, 2010) โดยมีพื้นที่รวม 2 ล้านตารางเมตร เป็นแหล่งผลิตเครื่องเคลือบพื้นบ้านที่สำคัญของทางภาคเหนือในสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยเป็นแหล่งเตาที่มีขนาดใหญ่ มีโรงงานและเตาเผากระจายอยู่อย่างหนาแน่น มีเครื่องมือเครื่องใช้ครบครัน และเต็มไปด้วยความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย แม้ว่าเตาดิ่งหยางอวี้จะเป็นเตาเผาพื้นบ้าน แต่เทคนิคฝีมือในการทำเครื่องเคลือบนั้นมีความประณีตมาก โดยแหล่งเตานี้มีชื่อเสียงในด้านการแกะสลักลายดอกไม้และการลงสีบนลายดอกไม้แกะสลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคนิคเจี๋ยวหาย (การนำดินที่มีสีต่างกันซ้อนทับกันและปิดหรือปั้นจนเกิดลวดลาย) หลังสมัยราชวงศ์ถังที่มีทั้งการสร้างสรรค์

และการสร้างลายดอกไม้ประดับด้วยเทคนิคอันซับซ้อน เกิดลายที่มีความแปลกใหม่ เปลี่ยนแปลงได้มากมาย และมีคุณค่าทางศิลปะอันเลิศล้ำ

เครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายถูกสร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์ถัง จนถึงราชวงศ์ซ่งก็ได้มีแหล่งเตาเผาหลายแห่งที่มีการผลิตเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่าย เช่น เตาจื่อเทียนอำเภอกังเสี้ยน เตาทงการเมืองซินอัน เตาจุนไถอำเภออวีเสี้ยน เตาวัดชิงเหลียงอำเภอเปาเฟิง เตาวีซื่อมณฑลซานซี เตาด้าเจียและเตาสือซุนในเมืองจื่อป้อมณฑลซานตง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การผลิตและเผาเครื่องเคลือบของเตาตั้งหยางอวี่นั้นดีที่สุดในช่วงประมาณปีสี่ของจักรพรรดิฉิงหนึ่งแห่งราชวงศ์ซ่ง (ค.ศ. 1105) เทคนิคของเตาตั้งหยางอวี่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง รั่วลายของเครื่องเคลือบยิ่งสมบูรณ์มากขึ้น ในสมัยราชวงศ์ถัง เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นบ้านเกิดของเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่าย จากคำบันทึกของหนึ่งในสามศิลาจารึกเทพเจ้าเตาเผาที่ยังหลงเหลืออยู่ในประเทศจีนในปัจจุบัน (ศิลาจารึก The Temple of Deying Hou Bailong Weng, 1105) ในเวลานั้น มีเตาเผามากกว่า 100 เตาในแหล่งเตาตั้งหยางอวี่ และมีประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่นี้มากกว่า 10,000 ครัวเรือน ในบรรดาเครื่องเคลือบหลากหลายรูปแบบ เครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายเป็นที่ต้องการอย่างยิ่งของผู้คนในขณะนั้น ผู้คนในราชวงศ์ซ่งแสวงหาเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายจนถึงระดับ "บ้าคลั่ง" และขุนนางสูงศักดิ์ต่างมองว่าการได้ครอบครองมันนับเป็นเกียรติยิ่ง จะเห็นได้ว่าในเวลานั้นเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายล้ำค่ายิ่ง จึงควรค่าแก่การเป็นเครื่องบรรณาการ เครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายมีลายผิวที่หลากหลาย เช่น ลายถักทอ ลายรวงข้าว ลายขนนก ลายหมูนวน ลายไม้ และลายทรายไหล และเมื่อรวมกับแหล่งเตาจิ่งเต๋อเจิ้น เต๋อฮว่า และเหย้าโจว จึงเป็นที่รู้จักกันในนาม "สี่นครแห่งเครื่องเคลือบ" ของจีน (Ye, 1982) หลังจากเหตุการณ์ทุกขภัยในสมัยจักรพรรดิฉิงคังแห่งราชวงศ์ซ่งเหนือ การเผาเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายก็ได้หยุดชะงักลง และเทคนิคกรรมวิธีการเผาที่ค่อย ๆ สูญหายไป จากสถิติโดยคร่าว ๆ เครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายที่มีชื่อเสียงที่หลงเหลือมาตั้งแต่สมัยโบราณมีอยู่ไม่ถึง 100 ชิ้น จึงกลายเป็นสมบัติล้ำค่าที่หายากอย่างแท้จริง (Beijing Art Museum, 2011)

เทคนิคเจี๋ยวท่ายมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของเตาตั้งหยางอวี่ โดยใช้ดินปั้นสีขาวและน้ำตาลเพียงสองสีซ้อนทับเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดลายที่คล้ายกับขนนก เป็นเทคนิคการทำที่เหนือชั้น ลายขนนกมีความสมมาตรและเป็นระเบียบ ลายผิวไม้ราวกับลายไม้ที่ไหลลื่น ลายคลื่นน้ำเหมือนดั่งเมฆลอยและน้ำไหล ลายถักทอเหมือนหญ้าถักและไผ่สานจริง ๆ นอกจากนี้ยังมีลายทาง ลายหิน ลายใบไม้ ลายรวงข้าว ลายกลีบเลี้ยง และลายน้ำวน เป็นต้น เป็นการริเริ่มสร้างสรรค์การตกแต่งบนชิ้นงานดิบของเครื่องเคลือบจีน

หลังจากช่วงปฏิรูปเศรษฐกิจจีนใหม่เริ่มมีคนหันมาทำการวิจัยฟื้นฟูเครื่องเคลือบเจี๋ยวเตาตั้งหยางอวี่ ซึ่งจากความช่วยเหลือศาสตราจารย์เหมยเจี้ยนอิงจากวิทยาลัยศิลปะและหัตถกรรมกลาง ทำให้เครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายได้รับการฟื้นฟูในปีค.ศ. 1981 (Xiwu County Learning and

Cultural and Historical Materials Committee, 2015) และแหล่งเตาตั้งหยางอวี้อู๋ถูกอนุรักษ์โดย คณะมนตรีรัฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีนในปีค.ศ. 2006 หลายปีมานี้ ผู้ปฏิบัติงานด้านศิลปะเครื่องเคลือบเริ่มสนใจศึกษาและพัฒนาเทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทายที่มีอายุยาวนานกว่าพันปี แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากการซับซ้อนของเทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทาย ไม่สามารถขึ้นรูปด้วยใช้แม่พิมพ์ได้ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาด ดังนั้นเครื่องเคลือบเจียวทายส่วนใหญ่จึงถูกสร้างขึ้นใน ห้องปฏิบัติงานศิลปะขนาดเล็ก ปัจจุบันมีองค์กรอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจียวทายของตั้งหยางอวี๋ ขนาดกลาง จำนวน 3 แห่งและห้องปฏิบัติงานศิลปะส่วนตัวมากกว่า 30 แห่ง

แต่เนื่องด้วยวิถีชีวิตที่เร่งรีบของสังคมปัจจุบัน ทำให้เทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งไม่ได้ถูกดำเนินการผลิตและสืบสานอย่างจริงจัง เนื่องจากงานหัตถกรรมดั้งเดิมเทคนิคนี้ใช้แรงงานและเวลาค่อนข้างมาก จึงทำให้ราคาผลิตภัณฑ์ค่อนข้างสูง ไม่สามารถเข้าสู่กลุ่มผู้บริโภคทั่วไปได้ อีกทั้งการใช้เครื่องจักรในยุคอุตสาหกรรมได้ส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์สืบทอด หัตถกรรมท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ไปลงพื้นที่ในท้องถิ่นและได้รับความรู้จากผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในท้องถิ่นเนื่องด้วยความรู้ความพิเศษของเทคนิคการทำเครื่องเคลือบเจียวทาย ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการสร้างลายดอกและลายพื้นผิวลึกลับต้องอาศัยการทำด้วยมือล้วน ๆ และประสิทธิภาพในการผลิตค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ปัจจัยอย่างที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และความสามารถเชิงสร้างสรรค์ส่งผลให้การพัฒนาเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในปัจจุบันไม่ได้เป็นไปในทางที่ดี เมื่อเทียบกับการพัฒนาของเตาเผาประเภทอื่น ๆ แล้ว เครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ยังด้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด ในแง่หนึ่ง ผู้คนยังมีความคิดที่เคร่งครัดและเข้มงวดในการสืบทอดและขาดการแลกเปลี่ยนที่เปิดกว้าง อีกแง่หนึ่ง เนื่องจากผลกระทบของอารยธรรมอุตสาหกรรมสมัยใหม่ เทคนิคดั้งเดิมของการทำเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวี๋กำลังเผชิญกับวิกฤตของการสืบทอดเนื่องจากการขาดผู้สืบทอดและเทคนิคที่ไร้การสืบสาน

ตั้งแต่ประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ 18 เลขานุการของประธานาธิบดีสีจิ้นผิง ได้ขับเคลื่อนนโยบายปลูกฝังอิทธิพลและความสำคัญของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม เพื่อให้วัฒนธรรมเหล่านี้เกิดความหมายใหม่ที่สะท้อนถึงยุคสมัย วันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 2021 เลขานุการของประธานาธิบดีสีจิ้นผิงได้กำชับว่า จะต้องตั้งแนวคิด ปรัชญา จิตวิญญาณและคติความเชื่อในวัฒนธรรมดั้งเดิมมาสร้างสรรค์และยกระดับคุณค่าทางวัฒนธรรม ทำให้จิตวิญญาณทางสุนทรียภาพจีนสอดคล้องกับสุนทรียภาพร่วมสมัย ทำให้วัฒนธรรมจีนกลับมามีชีวิต การยืนอยู่บนเกียรติยศของตนเองไม่สามารถสืบทอดได้ และการตัดสายเลือดและสร้างสิ่งต่าง ๆ จากอากาศไม่ถือเป็นสร้างนวัตกรรม ต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสืบทอดและสร้างนวัตกรรม เรียนรู้จากอดีตโดยไม่ยึดติดกับอดีต และทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นแหล่งสำคัญของนวัตกรรมทางวรรณกรรมและศิลปะ

ศิลปะเครื่องเคลือบในปัจจุบัน มักผสมผสานความเป็นดั้งเดิมเข้ากับความเป็นสมัยใหม่ แต่ไม่ได้เข้าใจสุนทรียภาพของเทคนิคดั้งเดิมอย่างถ่องแท้ ดังนั้นการศึกษาเทคนิค สุนทรียภาพและคุณค่าในเชิงลึก จะสามารถสืบทอดและสร้างนวัตกรรมให้กับเทคนิคดั้งเดิมได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การต่อยอดการออกแบบและพัฒนาวัตกรรมการบนรากฐานผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่มีในปัจจุบัน แก้วกฤตด้านงานฝีมือและยกระดับวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของท้องถิ่น และการนำเสนอเทคนิคที่เป็นลักษณะเฉพาะของพื้นที่ตั้งหยางอวี่ในขณะพัฒนาและสืบทอด ประเด็นเหล่านี้ควรค่าแก่การวิจัยเชิงลึก งานวิจัยนี้ศึกษาเส้นทาง “ต้นกำเนิดและการพัฒนา” ศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่สมัยราชวงศ์ซ่งผ่านมุมมองของประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจและสุนทรียภาพ สสำรวจวิเคราะห์การสืบทอดและการพัฒนาศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เสนอแนวคิดและวิธีการสืบทอดศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจากเตาหยางอวี่ เพื่อสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจแก่ท้องถิ่น

ผู้วิจัยต้องการทำการศึกษานี้ผ่านภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรม สุนทรียภาพทางศิลปะและภาษาการตกแต่ง สสำรวจความสำเร็จอันยอดเยี่ยมและคุณค่าของศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจากประวัติศาสตร์เครื่องเคลือบในสมัยราชวงศ์ซ่ง และค้นหาความสำคัญและหลักการออกแบบเพื่อการสืบทอดและการพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ โดยมุ่งเน้นวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและการตกแต่ง พบความก้าวหน้าของนวัตกรรมสมัยใหม่จากการตกแต่งแบบดั้งเดิมและสร้างสรรค์ออกแบบบนพื้นฐานของการสืบทอด นอกจากนี้ยังต้องศึกษาผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่สอดคล้องกับสุนทรียภาพร่วมสมัย และหวังว่าสร้างนวัตกรรมด้วยการผสมผสานเทคนิคเชิงช่างดั้งเดิมซึ่งเป็นงานทำมือล้วน ๆ กับเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น ใช้เทคนิคเชิงช่างดั้งเดิมที่ทำด้วยมือเป็นส่วนประกอบหลักในการผลิตเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย และใช้เทคโนโลยีในยุคปัจจุบันเป็นส่วนประกอบเสริม เพื่อให้สามารถผลิตเป็นจำนวนมาก ลดทรัพยากรมนุษย์และเงินทุน และสร้างงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายได้อย่างหลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้พยายามแก้ไขการออกแบบของผลิตภัณฑ์ที่มีข้อบกพร่อง เช่น การแตกร้าวและปรากฏการณ์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเตรียมผลิต ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นการอนุรักษ์เชิงฟื้นฟูเทคนิคเชิงช่างดั้งเดิม ในขณะเดียวกันก็พัฒนาการออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

จากที่กล่าวมาข้างต้น งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยแบ่งประเภทและเรียบเรียงข้อมูลของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ค้นหาสุนทรียภาพและความหมายแฝงของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัย ทำให้ผู้คนตระหนักถึงความสำคัญของเทคนิคการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง และแก้วิกฤตด้านการพัฒนาที่เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายกำลังเผชิญอยู่ ขณะเดียวกันเสริมสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นอีกด้วย เสนอมาตรการ “การสืบสานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย” ในบริบทสังคมและความต้องการของผู้คนใน

ปัจจุบัน ถ่ายทอดเทคนิคหัตถกรรมดั้งเดิมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง และสำรวจรูปแบบการตกแต่งใหม่ที่มีความเป็นไปได้ เรียนรู้ความดั้งเดิม และวิเคราะห์พัฒนาการของเครื่องเคลือบโดยการเปรียบเทียบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งและสมัยปัจจุบันอย่างรอบด้าน และออกแบบงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัยจากมุมมองที่เป็นนวัตกรรม เพื่อให้สร้างประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านเทคนิคและนวัตกรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายอย่างแท้จริง

คำถามการวิจัย

1. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของความเจริญรุ่งเรืองของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งมีความเป็นมาอย่างไร
2. สุนทรียภาพ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ภาษาการตกแต่งและรูปแบบโครงสร้างของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นอย่างไร
3. จะผสมผสานเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งในการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่และการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบร่วมสมัยรูปแบบใหม่อย่างไร

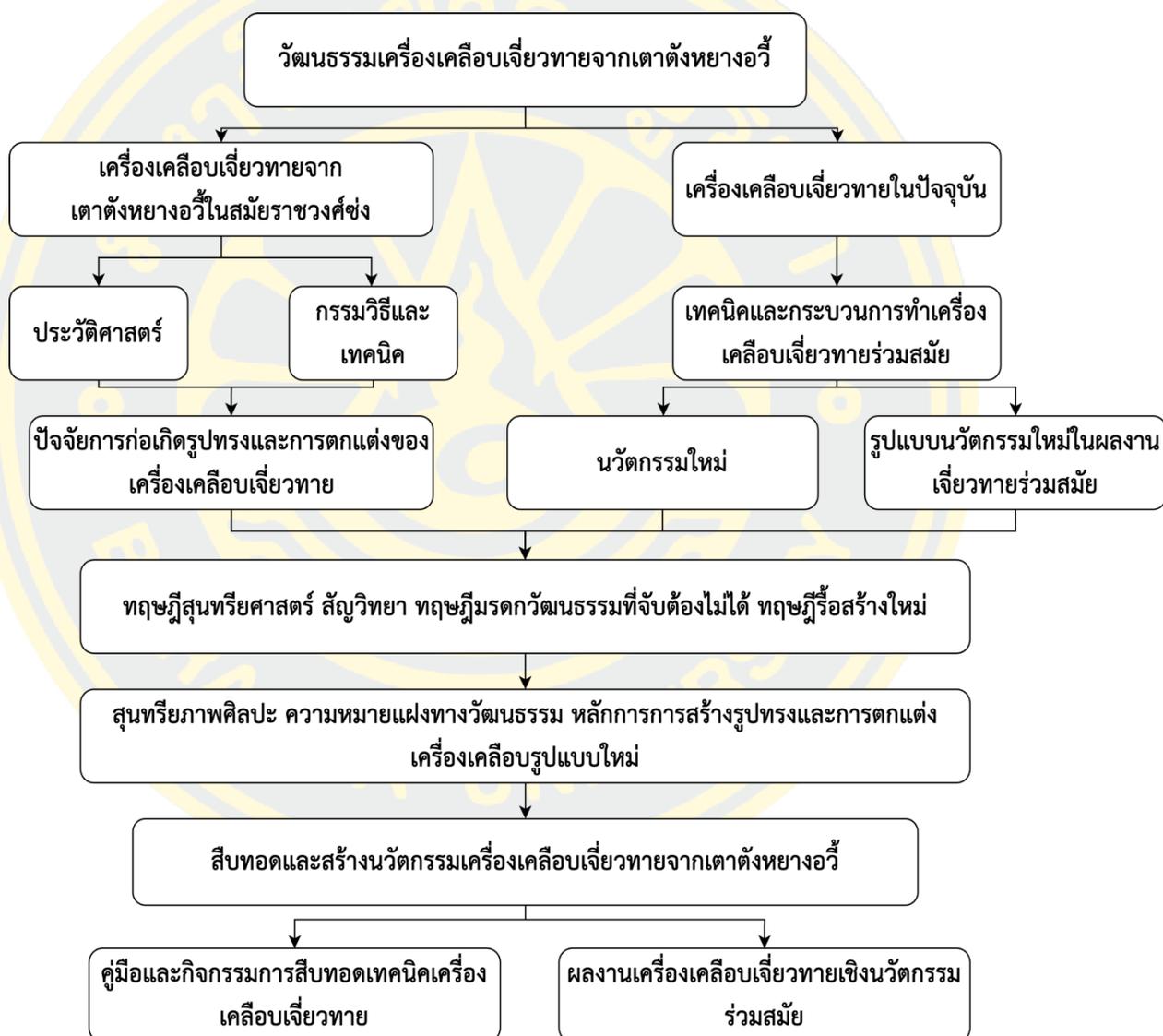
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง
2. วิเคราะห์สุนทรียภาพ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรม องค์ประกอบและโครงสร้างของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง
3. ออกแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัยเชิงบูรณาการ เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดนี้แสดงถึงแนวคิดโดยรวมของการวิจัย โดยทำการศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ กรรมวิธีการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ สำรวจปัญหาในการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในปัจจุบัน ขณะเดียวกันหาอัตลักษณ์รูปทรง ภาษาการตกแต่งของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่สมัยราชวงศ์ซ่ง ค้นหาหลักการการผสมผสานระหว่างรูปทรงและการตกแต่ง สรุปลสุนทรียภาพศิลปะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย อีกทั้งผู้วิจัยยังศึกษารูปแบบผลงานเชิงนวัตกรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตา

ตั้งหยางอวีและเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในปัจจุบัน เพื่อค้นหาหลักการการสร้างรูปทรงและการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย และสร้างผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัยที่ผสมผสานทั้งเทคนิคดั้งเดิมและนวัตกรรมปัจจุบัน ในแง่ของการสืบทอด ผู้วิจัยวิเคราะห์กรณีการสืบทอดงานหัตถกรรมที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเสนอแนวทางการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวีได้อย่างเหมาะสม



ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Lijuan Zhang, 2023)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และจิตวิญญาณมนุษย์ที่สะท้อนผ่านเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ศึกษารูปทรง สุนทรียภาพการตกแต่งและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ตลอดจนอัตลักษณ์ทางศิลปะ หลักการออกแบบที่เกิดจากความหมายแฝงทางวัฒนธรรม และคุณค่าการสืบทอดศิลปหัตถกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย นอกจากนี้ยังทำการวิเคราะห์กรณีศึกษานวัตกรรมร่วมสมัยเพื่อค้นหานวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่และรูปแบบการสืบทอดเทคนิคดั้งเดิม

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

เตาตั้งหยางอวี่ เมืองเจี๋ยจั่ว มณฑลเหอหนานโดยศึกษาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งผ่านพิพิธภัณฑ์เมืองเจี๋ยจั่ว พิพิธภัณฑ์เหอหนาน พิพิธภัณฑ์พระราชวังกู้กง สถาบันวิจัยด้านโบราณวัตถุมณฑลเหอหนาน ตลอดจนศึกษาวัตถุประสงค์ส่วนบุคคลของผู้คนในหมู่บ้านตั้งหยางอวี่ นอกจากนี้ยังศึกษาผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัยจากสตูดิโอจู่เซินในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

3. ขอบเขตด้านเวลา

สมัยโบราณ : ราชวงศ์ซ่ง (ค.ศ. 960 – 1279) โดยเฉพาะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ (ค.ศ. 960 - 1127) แต่เนื่องจากมีงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่ยังหลงเหลืออยู่น้อยกว่า 100 ชิ้นในโลก ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง และจากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารพบว่า ปัจจุบันมีเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายสภาพสมบูรณ์อยู่เพียง 40 กว่าชิ้นที่จัดเก็บในพิพิธภัณฑ์และห้องสะสมส่วนบุคคล และมีเศษเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายอยู่จำนวนหนึ่ง

ปัจจุบัน : ผลงานที่เกิดจากการฟื้นฟูเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งและผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย (ค.ศ. 1949 - ปัจจุบัน)

4. ขอบเขตด้านการออกแบบ

ผู้วิจัยแบ่งผลงานออกแบบเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่เน้นเทคนิคดั้งเดิม 1 ชุด 3 ชิ้น

ส่วนที่สอง ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่ผสมผสานการถักลายแบบดั้งเดิมกับเทคนิคปัจจุบัน 1 ชุด 3 ชิ้น

ส่วนที่สาม ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่บูรณาการเทคนิค 1 ชุด 3 ชิ้น

กิจกรรมเพื่อการสืบทอด : คู่มือการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายและรูปแบบ

กิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยทางเอกสาร ด้วยการค้นคว้าทางเอกสาร จะทำให้เข้าใจแนวคิดของคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหลักของการวิจัยอย่างชัดเจน เช่น "เครื่องเคลือบเงาถ้วยชาของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง" "ลายการตกแต่งเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง" เข้าใจถึงวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของ "เครื่องเคลือบเงาถ้วยชาของเตาตั้งหยางอวี่" รวมถึงรูปทรงสุนทรียศาสตร์ในการตกแต่ง และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาของเตาตั้งหยางอวี่ ตลอดจนเรียนรู้หลักการออกแบบเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาของเตาตั้งหยางอวี่ และศึกษาคุณค่าและความสำคัญของเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาของเตาตั้งหยางอวี่ต่อการพัฒนาสังคม

2. การวิจัยภาคสนาม

ลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อทำการสำรวจเครื่องเคลือบเงาถ้วยชามิติมุมมองผ่านสถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สตูดิโอและพิพิธภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

- ลงพื้นที่หมู่บ้านตั้งหยางอวี่ เมืองเจียวจั่ว เพื่อทำความเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของศิลปินพื้นบ้าน และเก็บข้อมูลเบื้องต้น

- ลงพื้นที่ที่พิพิธภัณฑ์เจียวจั่ว พิพิธภัณฑ์เหอหนาน พิพิธภัณฑ์พระราชวังกู้กงและสถาบันวิจัยด้านโบราณวัตถุวัฒนธรรมเหอหนาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคและการตกแต่งเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาของเตาตั้งหยางอวี่ ตลอดจนวิธีการสืบทอดและการอนุรักษ์เครื่องเคลือบเงาถ้วยชาจากเตาตั้งหยางอวี่ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรมและรูปแบบการสืบทอดเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาของเตาตั้งหยางอวี่ในยุคปัจจุบัน

การสัมภาษณ์บุคคล ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งทำการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาเตาตั้งหยางอวี่

3. การวิจัยเชิงกรณีศึกษา

- การวิเคราะห์กรณีศึกษาเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาที่ผลิตโดยอุตสาหกรรมร่วมสมัยและศิลปินเครื่องเคลือบจีน ได้แก่ บริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาจินกู่เซวียน บริษัทเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาหลงเหอเซ็ง ผลงานของศิลปินเครื่องเคลือบจีน เช่น จู่เฉิน (Zhu Chen) เป็นต้น เพื่อวิเคราะห์รูปแบบนวัตกรรมและปัญหาที่พบในการทำเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาในปัจจุบัน

4. การวิจัยแบบสหวิทยาการ

เป็นการศึกษาสุนทรียภาพและคุณค่าการสืบทอดเครื่องเคลือบเงาถ้วยชาของเตาตั้งหยางอวี่ผ่านสุนทรียศาสตร์ สัญวิทยา ทฤษฎีการสืบทอดมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และทฤษฎีการก่อสร้าง

ประยุกต์ใช้ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่อยู่ในลายการตกแต่ง เทคนิค รูปทรง และการผสมผสานองค์ประกอบอื่น ๆ ในเครื่องเคลือบเจี๊วยทายของเตาตั้งหยางอวี เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบร่วมสมัยเชิงบูรณาการ

ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิจัยทางเอกสาร

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๊วยทาย เตาหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เป้าหมาย : ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเครื่องเคลือบเจี๊วยทาย เตาหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

วิธีการ : รวบรวมและศึกษาข้อมูลผ่านตำรา หนังสือ เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องเคลือบเจี๊วยทาย

ผลการดำเนินงาน : ได้ข้อมูลภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๊วยทาย เตาหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ปรากฏในบทที่ 2)

ระยะที่ 2 การวิจัยภาคสนาม

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เทคนิคและรูปแบบการสร้างสรรคเครื่องเคลือบเจี๊วยทาย เตาหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เป้าหมาย : ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๊วยทายของเตาตั้งหยางอวีที่อยู่ในชุมชนแหล่งโบราณคดีและพิพิธภัณฑ์

วิธีการ :

การลงพื้นที่ภาคสนามที่พิพิธภัณฑ์เมืองเจี๊วยจิว พิพิธภัณฑ์มณฑลเหอหนาน พิพิธภัณฑ์กู้กง สถาบันวิจัยด้านโบราณวัตถุมณฑลเหอหนานและพื้นที่สะสมเครื่องเคลือบเจี๊วยทายร่วมสมัยส่วนตัว

การสัมภาษณ์ :

เก็บข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๊วยทาย เตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่งและการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วยทายของเตาตั้งหยางอวีในปัจจุบัน

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดจากประสบการณ์การทำงานหรือการวิจัยเครื่องเคลือบเจี๊วยทาย เตาตั้งหยางอวีและการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วยทายของเตาตั้งหยางอวีในปัจจุบัน มีจำนวนทั้งหมด 8 ท่าน ได้แก่

- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๊วยทาย 3 ท่าน

- เจ้าหน้าที่ภาครัฐในหมู่บ้านตั้งหยางอวี 1 ท่าน
- ประมาจารย์หัตถกรรม 2 ท่าน
- ผู้เชี่ยวชาญเครื่องเคลือบโบราณ 1 ท่าน
- ศิลปินเครื่องเคลือบเจียวทวยร่วมสมัย 1 ท่าน

ผลการดำเนินงาน : ได้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะรูปทรง สีเคลือบ การตกแต่ง ตลอดจนเทคนิคการทำเครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง และการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาตั้งหยางอวีในปัจจุบัน (ปรากฏในบทที่ 3)

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์

วัตถุประสงค์ : วิเคราะห์อัตลักษณ์ สุนทรียภาพ ความหมายทางวัฒนธรรมองค์ประกอบ รูปแบบการจัดองค์ประกอบของเครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เป้าหมาย : ได้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ สุนทรียภาพ เทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

วิธีการ : ทำตารางวิเคราะห์เปรียบเทียบเทคนิคต่าง ๆ ของเครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาตั้งหยางอวีแบบดั้งเดิมกับปัจจุบัน เช่น การตกแต่ง น้ำเคลือบ การเผา เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน : อัตลักษณ์ สุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ปรากฏในบทที่ 4)

ระยะที่ 4 การออกแบบผลงานและกิจกรรมเพื่อการสืบทอด

วัตถุประสงค์ : ค้นหาแบบนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจียวทวยเชิงบูรณาการที่สะท้อนรูปแบบการแสดงออกทางศิลปะใหม่ และเผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทวยเตาตั้งหยางอวี

เป้าหมาย : สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทวยในสมัยราชวงศ์ซ่งกับวิธีการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในขณะเดียวกันบูรณาการความหมายทางวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบ เพื่อสร้างสรรค์ศิลปะเครื่องเคลือบเจียวทวยรูปแบบใหม่ และสามารถเผยแพร่เทคนิคและเพิ่มช่องทางการเผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

วิธีการ : แผนการออกแบบสร้างสรรค์และแผนกิจกรรมเพื่อการสืบทอด

ผลการดำเนินงาน : ได้รับผลงานและกิจกรรมเพื่อการสืบทอด (ปรากฏในบทที่ 5)

ระยะที่ 5 จัดนิทรรศการ

วัตถุประสงค์ : จัดนิทรรศการผลงาน

เป้าหมาย : จัดแสดงผลงาน เพื่อค้นหาต้นแบบผลงานและช่องทางการสืบทอดเครื่องเคลือบเจียวทวยที่หลากหลายมากขึ้น

วิธีการ : จัดนิทรรศการ

ผลการดำเนินงาน : สรุปผลการวิจัย (ปรากฏในบทที่ 6)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เรื่องภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง
2. ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบร่วมสมัยจากการออกแบบเชิงสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่
3. ได้นวัตกรรมใหม่ของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่ และเป็นการสืบทอดศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายในสมัยราชวงศ์ซ่งผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่
4. เป็นการเผยแพร่เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายในสมัยราชวงศ์ซ่ง และเป็นการเพิ่มช่องทางการสืบทอด

นิยามศัพท์เฉพาะ

มณฑลเหอหนาน หมายถึงพื้นที่ที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงตอนกลางของประเทศจีนและตอนกลางและตอนล่างของแม่น้ำหวงเหอ เป็นแหล่งกำเนิดที่สำคัญของชนชาติและอารยธรรมจีน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งผลิตเครื่องเคลือบที่สำคัญแห่งหนึ่งในพื้นที่ทางตอนเหนือของจีน 3 ใน 5 แหล่งเตาที่มีชื่อเสียงในราชวงศ์ซ่งก็ตั้งอยู่ในพื้นที่บริเวณนี้ ปัจจุบันเป็นแหล่งทรัพยากรทางการเกษตรและแหล่งเหมืองแร่ที่สำคัญของประเทศจีน

ราชวงศ์ซ่ง หมายถึงราชวงศ์ที่มีการพัฒนางานหัตถกรรม โดยเฉพาะเครื่องเคลือบของจีน เป็นยุคสมัยที่มีเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การศึกษาที่เจริญรุ่งเรือง สมัยราชวงศ์ซ่งเหนือเป็นยุคที่รุ่งเรืองของการพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่ เมืองหลวงตั้งอยู่ในเมืองไคเฟิง มณฑลเหอหนาน หลังจากทหารจากรัฐจินเข้ามา จึงย้ายเมืองหลวงไปที่ทางตอนใต้ซึ่งก็คือหนานจิง และสถาปนาราชวงศ์ซ่งใต้ที่นั่น

เครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่ หมายถึงเครื่องเคลือบที่ทำจากดินเหนียวสีดำและสีขาวหรือสีน้ำตาลแดงและสีขาวที่สลับซ้อนกัน นวดเข้าด้วยกัน มีการบิดม้วน ตัดและรีดดินเป็นกลายเป็นภาชนะ เนื่องจากลายด้านนอกและด้านในภาชนะเหมือนกันจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "เครื่องเคลือบโหว่ฮวา (เครื่องเคลือบลายทะเล)"

เครื่องเคลือบร่วมสมัย หมายถึง ศิลปะเซรามิกรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นหลังทศวรรษที่ 1980-1990 ซึ่งใช้วัสดุเครื่องเคลือบเป็นสื่อกลาง และนำเอาสุนทรียภาพและความคิดสร้างสรรค์ของศิลปะร่วมสมัยหรือศิลปะกระแสในช่วงเวลานั้นมาสร้างสรรค์ ได้เกิดซึ่งเพียงรวมถึงผลงานที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม

ผลงานที่ไม่มีประโยชน์ใช้สอย แต่ยังรวมถึงผลงานที่สะท้อนถึงความเป็นปัจเจกบุคคล แนวคิดการออกแบบหรือสุนทรียภาพที่ทันสมัย (Baidu baike, n.d.)

นวัตกรรม หมายถึงการประยุกต์ใช้เทคนิค วัสดุ ดิน สีเคลือบของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย จากเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งมาทำการทดลองโดยออกแบบลวดลายและรูปทรงใหม่ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์และผลงานเครื่องเคลือบสอดคล้องกับสุนทรียภาพของผู้คนในปัจจุบันมากขึ้น นอกจากนี้ การสร้างนวัตกรรมยังรวมถึงการผสมผสานเทคโนโลยีในปัจจุบันและบูรณาการวัสดุต่าง ๆ กับเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อค้นหารูปแบบศิลปะใหม่ ๆ



บทที่ 2

เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาสุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อการสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัยจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ผ่านเอกสาร บทความ และฐานข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย ในขณะเดียวกันผู้วิจัยต้องศึกษาข้อมูลทางหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ ออกแบบและค้นหาแนวทางในการสืบทอด โดยมีเนื้อหา ดังนี้

ภาพรวมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

1. มณฑลเหอหนาน

มณฑลเหอหนานตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงของประเทศจีน (ภาพที่ 2-1) และตอนกลางและตอนล่างของแม่น้ำหวงเหอ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของแม่น้ำหวงเหอ (ภาพที่ 2-2) จึงถูกเรียกว่าเหอหนาน (พื้นที่ตอนใต้แม่น้ำ) นอกจากนี้ในคัมภีร์ชั่งชู บทอวี๋กั๋งระบุว่า ณ เวลานั้นแผ่นดินจีนถูกแบ่งเป็นเก้าเขตแดน ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ของมณฑลเหอหนานในปัจจุบันนับว่าเป็นพื้นที่เขตอวี๋โจว ดังนั้นมณฑลเหอหนานจึงมีชื่อเรียกสั้น ๆ ว่า “อวี๋” นอกจากนี้ยังมีชื่อเรียกว่า พื้นที่ “จิงหยวน” และ “จิงโจว” อีกด้วย



ภาพที่ 2-1 แผนที่ประเทศจีน : มณฑลเหอหนานอยู่ในวงกลมสีแดง (Mafengwo, 2017)



ภาพที่ 2-2 แผนที่มณฑลเหอหนาน (Sohu, 2019)

มณฑลเหอหนานเป็นพื้นที่ที่สำคัญของชนชาติจีน ซึ่งเป็นบ้านเกิดของจักรพรรดิ ซึ่งเป็นบรรพบุรุษของชาวจีน (ปัจจุบันคือเมืองซินเจิ้นในมณฑลเหอหนาน) ต้นกำเนิดของอารยธรรมจีน การประดิษฐ์ตัวอักษร การก่อตั้งและการรวมแผ่นดินจีนเป็นปึกแผ่นล้วนมีความเกี่ยวข้องกับมณฑลเหอหนานอย่างใกล้ชิด ในประวัติศาสตร์ 5,000 ปีของอารยธรรมจีน เหอหนานเป็นศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประเทศยาวนานกว่า 3,000 ปี มีราชวงศ์มากกว่า 20 ราชวงศ์สถาปนาเมืองหลวงขึ้นที่นี่ และมีจักรพรรดิมากกว่า 200 พระองค์ปกครองที่นี่ มีสี่ในแปดราชธานีโบราณของประเทศจีนที่ตั้งอยู่ที่มณฑลเหอหนาน สิ่งประดิษฐ์อันยิ่งใหญ่ทั้งสี่ของจีนโบราณล้วนมีต้นกำเนิดในมณฑลเหอหนาน มีโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมและสถานที่ทางประวัติศาสตร์มากมาย เช่น แหล่งวัฒนธรรมยุคหินใหม่เหย่หลี่กั่ง แหล่งวัฒนธรรมหย่งเส้า แหล่งวัฒนธรรมหลงชาน วัดเส้าหลิน ถ้ำหลงเหมิน เป็นต้น (Henan Provincial College Student Employment Service Center, 2023)

มณฑลเหอหนานตั้งอยู่ในที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศจีน เป็นแหล่งทรัพยากรแร่และอุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่สำคัญของประเทศจีน การคมนาคมทางน้ำและทางบกสะดวก ดินแดนแห่งนี้อุดมไปด้วยดินพอร์ซเลน ถ่านหินดิบ และทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเป็นอย่างมาก ดังนั้นอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของมณฑลเหอหนานจึงพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยมีเตาราชสำนักและเตาชาวบ้านจำนวนมาก และการแข่งขันระหว่างแหล่งเตาแต่ละแห่ง ซึ่งนำไปสู่สถานการณ์ที่เจริญรุ่งเรืองในการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ

2. ราชวงศ์ซ่ง

ราชวงศ์ซ่งยุติสถานการณ์ที่วุ่นวายของราชวงศ์ถังตอนปลายและห้าวงศ์สิบรัฐ อีกทั้งได้รวมแผ่นดินจีนเป็นปึกแผ่นอย่างสมบูรณ์ ในช่วงกว่า 100 ปีของราชวงศ์ซ่งเหนือ (ค.ศ. 960-1127) การแบ่งแยกดินแดนศักดิ์ดิณาได้สิ้นสุดลง การปกครองแผ่นดินโดยราชวงศ์ซ่งได้พัฒนาแผ่นดินจีนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) การปกครองและสังคม ราชวงศ์ซ่งเป็นช่วงที่สำคัญของระบบการเมืองของจีน ช่วงราชวงศ์ซ่งเหนือ มีการจัดตั้งรัฐบาลกลางที่มีการรวมศูนย์ระดับสูง มีการใช้ระบบการสอบราชการ เคอจิวในการคัดเลือกขุนนาง ดำเนินการปฏิรูปการเมืองการปกครอง เน้นด้านการศึกษาและวัฒนธรรม ในช่วงราชวงศ์ซ่งใต้ เนื่องจากการรุกรานของคนชนชาติอื่นจากพื้นที่ทางตอนเหนือ จึงย้ายราชธานีไปยังแผ่นดินทางตอนใต้ ซึ่งคือเมืองหลินอัน (ปัจจุบันคือเมืองหางโจว) และถึงแม้ดำเนินการปฏิรูปการเมืองการปกครองอย่างต่อเนื่อง แต่ระบอบการปกครองก็ยังค่อนข้างเปราะบาง

2) เศรษฐกิจและเทคโนโลยี ราชวงศ์ซ่งเป็นหนึ่งในยุคทองของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน การค้าและหัตถกรรมเจริญรุ่งเรือง จำนวนประชากรในเมืองเพิ่มขึ้น และเงินทองหมุนเวียนอย่างกว้างขวาง ราชวงศ์ซ่งได้พัฒนางานหัตถกรรมและเทคโนโลยีทางการเกษตรมากมาย

เช่น การทอผ้า การทำกระดาษ การถลุงเหล็ก เป็นต้น ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความเจริญรุ่งเรืองของเศรษฐกิจ

3) วัฒนธรรมและศิลปะ ราชวงศ์ซ่งใช้ลัทธิขงจื้อเป็นแนวคิดหลักในสังคม และมุ่งเน้นวรรณกรรม วัฒนธรรมและการศึกษา ส่งผลให้กวีนิพนธ์ งานจิตรกรรม ศิลปะฟู่กันจีนและศิลปะแขนงอื่นพัฒนาถึงจุดสูงสุด และปรากฏบุคคลที่มีชื่อเสียงด้านวัฒนธรรมจำนวนมาก เช่น หลู่เหยว ซูซื่อ หวงถึงเจียน เป็นต้น

4) นวัตกรรมทางเทคโนโลยี นวัตกรรมทางเทคโนโลยีมากมายปรากฏในสมัยราชวงศ์ซ่ง เช่น ดินปืน เข็มทิศ การพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งนวัตกรรมเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของประเทศจีนและโลกอย่างลึกซึ้ง

5) เครื่องเคลือบและเทคนิค เครื่องเคลือบมีชื่อเสียงในสมัยราชวงศ์ซ่งคือเครื่องเคลือบลาลูจิน เครื่องเคลือบเตากวน เครื่องเคลือบเตาหู่ เป็นต้น ด้วยงานฝีมือที่ประณีตและสุนทรียภาพอันเป็นเอกลักษณ์ จึงเกิดเทคนิคเจียวทวย (นำดินที่มีสีต่างกันมาขนาดเข้าด้วยกันจนเกิดลาย) ในการทำเครื่องเคลือบ

6) การรุกรานจากต่างถิ่น ในช่วงปลายราชวงศ์ซ่ง การรุกรานของราชวงศ์จินและจักรวรรดิมองโกลนำไปสู่การล่มสลายของราชวงศ์ซ่งได้

ราชวงศ์ซ่งเป็นช่วงจุดสูงสุดของระบบศักดินาและการพัฒนาวัฒนธรรมของจีน แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองแผ่นดินที่ให้ความสำคัญกับวรรณกรรมมากกว่ากิจการทหาร ทั้งยังปกครองประเทศด้วยแนวคิดปรัชญา สถานะทางสังคมของผู้รื้อหนังสือยกระดับสูงขึ้นจากพื้นฐานเดิม ก่อให้เกิดชนชั้นทางสังคมที่มีขนาดใหญ่กว่าและมีผู้รื้อหนังสือมากกว่าในราชวงศ์ถังมาก ภายใต้ภูมิหลังเช่นนี้ส่งผลให้วัฒนธรรม ศิลปะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีได้รับการพัฒนาและความเจริญรุ่งเรืองอย่างไม่เคยมีมาก่อน การพัฒนาอย่างรวดเร็วของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เกิดอารยธรรมทางการค้าที่มีพลังมหาศาล ด้วยแรงผลักดันจากอารยธรรมการค้าที่เติบโตเต็มที่ อุตสาหกรรมการผลิตงานหัตถกรรมจึงได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ทั้งหมดนี้วางรากฐานที่ดีสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในสมัยราชวงศ์ซ่ง และทำให้ราชวงศ์ซ่งกลายเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมงานหัตถกรรมมากมาย(Beijing Art Museum, 2011)

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศถือเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาเครื่องเคลือบเศรษฐกิจของราชวงศ์ซ่งมีความเจริญรุ่งเรืองมากและชนชั้นปกครองก็มีการแสวงหาคุณค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของแผ่นดิน เมืองเป่ียนเหลียงในสมัยราชวงศ์ซ่งเริ่มใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงในการปรุงอาหารและให้ความร้อน ขณะนั้นชาวตะวันตกใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิงในการปรุงอาหาร การพัฒนาอย่างรวดเร็วของการค้าในราชวงศ์ซ่งมีบทบาทส่งเสริมเศรษฐกิจ และรายได้ในกองคลังแผ่นดินอย่างมหาศาล ทำให้ประเทศพัฒนาอย่างรวดเร็ว และอุตสาหกรรมก็เจริญรุ่งเรืองอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมา

จากความสามารถในการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ทรัพยากรทางการเงินที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้รัฐบาลไม่ต้องจัดเก็บภาษีที่สูงเกินไปแก่เกษตรกรและรับประกันรายได้ของรัฐบาล "ภาพชิงหมิงริมินตี" ได้สะท้อนความเจริญรุ่งเรืองของเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในสมัยราชวงศ์ซ่งได้อย่างเป็นอย่างดี มูลค่ารวมของประเทศจีนในสมัยราชวงศ์คิดเป็น 50% ของทั้งหมดของโลก ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพหรือปริมาณความสามารถของประเทศจีนในยุคนี้ นับว่าเป็นอันดับหนึ่งของโลก

ในสมัยราชวงศ์ซ่ง รายได้หลักของประเทศไม่ใช่ผลผลิตจากเกษตรกรรมอีกต่อไป แต่เป็นอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ สังคมสมัยราชวงศ์ซ่งเริ่มก้าวไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ความเจริญรุ่งเรืองของอุตสาหกรรมหัตถกรรมและการพาณิชย์ ได้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เศรษฐกิจขนาดใหญ่ของราชวงศ์ซ่ง โดยเฉพาะภาคเศรษฐกิจขั้นที่สองและสามได้รับการพัฒนาอย่างมาก และคุณภาพชีวิตของผู้คนก็สูงขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน เนื่องจากความเจริญรุ่งเรืองเศรษฐกิจ ย่อมนำไปสู่การแสวงหาศิลปะและสุนทรียภาพโดยผู้ปกครองระดับสูงของประเทศ ดังนั้นวัฒนธรรมและศิลปะจึงพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะงานหัตถกรรมด้านเครื่องเคลือบ เครื่องเคลือบในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นวัตถุที่เป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของราชวงศ์ซ่ง ในการค้าระหว่างต่างประเทศ เครื่องเคลือบได้กลายเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก เทคโนโลยีการทำเครื่องเคลือบในสมัยราชวงศ์ซ่งยังมีนวัตกรรมเพิ่มเติมอีกด้วย (Jin & Li, 2010)

เครื่องเคลือบในสมัยราชวงศ์ซ่งไม่ได้พัฒนาภายใต้รูปแบบ "ตอนใต้ เครื่องเคลือบสีเขียว ตอนเหนือ เครื่องเคลือบสีขาว" อีกต่อไป เริ่มผสมผสานเทคนิคระหว่างเครื่องเคลือบพื้นที่ตอนเหนือและใต้เข้าด้วยกัน ยิ่งไปกว่านั้นยังถือเป็นยุคทองของการพัฒนาเครื่องเคลือบโบราณ ในช่วงเวลานี้ เนื่องด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ จึงส่งผลให้เกิดการพัฒนาเทคนิคการทำเครื่องเคลือบในรูปแบบต่าง ๆ ในการผลิตภัณฑ์เพื่อการแข่งขัน ทำให้เทคนิคใหม่ ๆ เริ่มเกิดขึ้น การเผยแพร่เทคนิคเริ่มขยายในวงกว้าง จึงทำให้เครื่องเคลือบในสมัยราชวงศ์ซ่งมีความหลากหลาย เป็นผลมาจากการทำงานร่วมกันของหลายปัจจัย

ราชวงศ์ซ่งเป็นยุคแห่งความเจริญรุ่งเรืองในประวัติศาสตร์ของการพัฒนาเครื่องเคลือบของจีน หรือที่เรียกว่า "ยุคแห่งเครื่องเคลือบ" แหล่งเครื่องเคลือบโบราณที่ถูกค้นพบนั้นกระจายอยู่ใน 170 อำเภอทั่วประเทศ โดยใน 130 อำเภอเป็นแหล่งเตาราชวงศ์ซ่ง คิดเป็น 75% ของทั้งหมด (Jin & Li, 2010)

กล่าวโดยสรุป ราชวงศ์ซ่งเป็นช่วงเวลาที่มั่งคั่งในประวัติศาสตร์จีน พร้อมด้วยความสำเร็จมากมายและมีลักษณะเฉพาะในด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี

3. เครื่องเคลือบของมณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เครื่องเคลือบจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มณฑลเหอหนานตั้งอยู่ในที่ราบภาคกลางและตอนกลางกับตอนล่างของแม่น้ำหวงเหอซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งในแหล่งกำเนิดของวัฒนธรรม

จีน บรรพบุรุษโบราณทำกิจกรรมและอาศัยอยู่บริเวณนี้ จนเกิดวัฒนธรรมโบราณที่โดดเด่นและหลากหลาย

มณฑลเหอหนานเป็นพื้นที่ผลิตเครื่องเคลือบที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคเหนือของจีน และเป็นมณฑลที่ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการดำเนินการสำรวจแหล่งเตาเครื่องเคลือบมาโดยตลอด เครื่องปั้นดินเผาที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศจีนปรากฏในวัฒนธรรมเหยหลีกังในเมืองซินเจิ้น มณฑลเหอหนาน ซึ่งมีประวัติศาสตร์ยาวนานถึง 8,000 ปี (ภาพที่ 2-3) นอกจากนี้เครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศถูกค้นพบครั้งแรกในหมู่บ้านหย่งเส้า ตำบลเหมยฉือ มณฑลเหอหนาน อีกทั้งยังขุดพบเครื่องศิลาดลจีนของราชวงศ์เซี่ยตอนปลายที่หมู่บ้านเอ้อหลี้เถว ตำบลเหยียนซือ เมืองลั่วหยาง มณฑลเหอหนาน ซึ่งมีอายุประมาณ 4,000 ปี ซึ่งถือเป็นเครื่องศิลาดลที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศจีน (ภาพที่ 2-4)



ภาพที่ 2-3 ขวดดินเผาสามขาในวัฒนธรรมเหยหลีกัง (Sohu, 2016)



ภาพที่ 2-4 ตัวอย่างเครื่องศิลาดลในสมัยโบราณของประเทศจีน (Sohu, 2016)

การขุดพบโบราณวัตถุเหล่านี้ในมณฑลเหอหนาน แสดงให้เห็นว่ามณฑลเหอหนานเป็นพื้นที่แรกที่ผลิตเครื่องเคลือบจีนหรือแม่แต่ในโลก สะท้อนให้เห็นว่าประวัติศาสตร์การพัฒนาเครื่องเคลือบของประเทศจีนได้ก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ ในช่วงสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบได้รับการฟื้นฟูและก้าวไปสู่ความชำนาญและสมบูรณ์ มีเตาราชสำนักและเตาพื้นบ้านหลายแห่งในพื้นที่ต่าง ๆ และทำให้เกิดเป็นหกระบบแหล่งเตาเผาและแปดเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงในประเทศจีน นอกจากนี้ยังเกิดห้าแหล่งเตาที่ยิ่งใหญ่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ได้แก่ แหล่งเตาเผาจวิน แหล่งเตากวน แหล่งเตาหู แหล่งเตาเกอและแหล่งเตาตั้ง ซึ่งเครื่องเคลือบจวิน เครื่องเคลือบกวนและเครื่องเคลือบหูล้วนอยู่ในพื้นที่มณฑลเหอหนาน เครื่องเคลือบสามชนิดนี้มีชื่อเสียงในด้านรูปทรงที่สวยงาม ฝีมือประณีต เนื้อสัมผัสที่ละเอียด และสีเคลือบที่งดงาม สะท้อนถึงรสนิยมทางศิลปะชั้นสูง และเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์แห่งยุคสมัย ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงจุดยืนที่เป็นเอกลักษณ์ในประวัติศาสตร์เครื่องเคลือบของมณฑลเหอหนาน (Zhao, 1993)



ภาพที่ 2-5 เครื่องเคลือบจวิน กระถางเคลือบสีม่วงกุหลาบ (Sogou, 2020)



ภาพที่ 2-6 เครื่องเคลือบกวน ภาชนะใส่เหล้า (Baidu, 2023a)



ภาพที่ 2-7 เครื่องเคลือบหฺรู่ ซามขอบปากทรงกลีบบัว (Baidu, 2023b)

เทคโนโลยีทางการเกษตรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เศรษฐกิจได้รับการฟื้นฟู และส่งเสริมอุตสาหกรรมหัตถกรรม ส่งผลให้อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบและเทคโนโลยีเครื่องเคลือบก็มีการพัฒนาอย่างรอบด้านเช่นกัน (Zhao, 1993) จากการสำรวจทางโบราณคดี มีแหล่งเตาเครื่องเคลือบในมณฑลเหอหนานมากกว่า 300 แห่ง นับตั้งแต่ราชวงศ์ถังและซ่ง การพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบยังเป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรืองทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของราชวงศ์ซ่ง เมื่อความเจริญรุ่งเรืองของเศรษฐกิจและวัฒนธรรมจึงสร้างเงื่อนไขที่ดีสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา ในช่วงกลางและปลายราชวงศ์ซ่งเหนือ เนื่องจากความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาศิลปะและงานฝีมือ อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของมณฑลเหอหนานจึงเข้าสู่ยุคทอง นอกเหนือจากการเผาเครื่องเคลือบจากเตาราชสำนักแล้ว เตาเผาพื้นบ้านหลายแห่งยังผลิตผลงานที่ยอดเยี่ยมอีกด้วย

ช่วงเวลานี้เป็นยุคที่อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจริญรุ่งเรืองในประวัติศาสตร์จีน และอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบมณฑลเหอหนานก็เข้าสู่ยุครุ่งเรืองเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ ช่วงเวลานี้เป็นยุคที่อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจริญรุ่งเรืองในประวัติศาสตร์จีน และอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบมณฑลเหอหนานก็เข้าสู่ยุครุ่งเรืองเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ มณฑลเหอหนานมีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์ของเครื่องเคลือบจีน เนื่องจากเครื่องเคลือบของแหล่งเตาแต่ละแห่งมีประเภทที่หลากหลาย รูปทรงแปลกใหม่ การตกแต่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น จึงเกิดระบบแหล่งเตาและประเภทต่าง ๆ ของแหล่งเตาแต่ละแห่ง และงานฝีมือในสมัยก่อน แต่ละเตาเผาจึงมีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง และได้สร้างระบบและประเภทของเตาเผาที่แตกต่างกัน เป็ยนจริง (ปัจจุบันคือเมืองไคเฟิง มณฑลเหอหนาน) ซึ่งเป็นราชธานีของราชวงศ์ซ่งเหนือ เป็นศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของ

ประเทศในขณะนั้น สถานะของเหอหนานมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น และการผลิตเครื่องเคลือบก็โดดเด่นที่สุด

4. เตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เตาตั้งหยางอวีของราชวงศ์ซ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านตั้งหยางอวี อำเภอชีวอู๋ เมืองเจียวจั่ว มณฑลเหอหนาน ตั้งหยางอวีเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ตีนภูเขาไท่หาง ทางตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลเหอหนาน ห่างจากเมืองเจียวจั่วประมาณ 2 กิโลเมตร และทางตะวันตกเฉียงเหนืออยู่ห่างจากอำเภอชีวอู๋ประมาณ 25 กิโลเมตร ในอดีตเคยอยู่ภายใต้การปกครองอำเภอชีวอู๋ (ภาพที่ 2-8)



ภาพที่ 2-8 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านตั้งหยางอวี (Dangyangyu twisted body porcelain firing techniques, 2021)

4.1 ที่มาทางประวัติศาสตร์ของเตาตั้งหยางอวี

อำเภอชีวอู๋ตั้งอยู่ในพื้นที่หลักของอารยธรรม การขุดค้นทางโบราณคดีพบว่า ตั้งแต่ช่วงปลายวัฒนธรรมหย่างเฉา (3000 ปีก่อนคริสตกาล) ผู้คนในอำเภอชีวอู๋ได้เริ่มทำเครื่องปั้นดินเผา เช่น

ขวด โอง กะละมัง เป็นต้น เมื่อถึงยุควัฒนธรรมหลงซาน (2500 – 2000 ปีก่อนคริสตกาล) ระดับการทำเครื่องปั้นดินเผาของอำเภอซีวูได้ขึ้นมาอยู่ในระดับที่สูงมาก ที่สูงมาก พงศาวดารอำเภอซีวูฉบับที่เก่า เนื่องจากเทคโนโลยีการทำเครื่องปั้นดินเผาของอำเภอซีวูค่อนข้างก้าวหน้า ในช่วงสมัยหวงตี้ (2717 – 2599 ปีก่อนคริสตกาล) ชายคนหนึ่งชื่อหนิงเฟิงจื่อ (Ning Fengzi) ถูกแต่งตั้งเป็นขุนนางผู้ดูแลการทำเครื่องปั้นดินเผาสำหรับจักรพรรดิ หลังจากที่เขาเสียชีวิต เขาถูกฝังไว้ที่เทือกเขาเป่ยซานแห่งหนิงตี้ (ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ภูเขาไท่หาง ทางตอนเหนือของอำเภอซีวู) เนื่องจากหนิงเฟิงจื่อเป็นขุนนางคนแรกที่ได้รับผิดชอบด้านการทำเครื่องเคลือบนับตั้งแต่มีการบันทึกประวัติศาสตร์จีน เขาจึงเป็นที่รู้จักในฐานะผู้ริเริ่มอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของจีน (Xiuwu County Chronicle Compilation Committee, 1986)



ภาพที่ 2-9 รูปปั้นขุนนางผู้ดูแลการทำเครื่องปั้นดินเผา หนิงเฟิงจื่อ (Lijuan Zhang, 2023)

ประวัติความเป็นมาของเตาตั้งหยางอวี๋ในอำเภอซีวูสามารถสืบย้อนไปถึงสมัยราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 618 - 907) โดยขึ้นถึงจุดสูงสุดในช่วงปลายราชวงศ์ซ่งเหนือ ตั้งแต่ปีค.ศ. 1068 - 1122 หลังจากการพัฒนาอันรุ่งโรจน์ยาวนานถึง 54 ปี แหล่งเตาแห่งนี้ก็ค่อยๆ เสื่อมถอยลงในช่วงกลางราชวงศ์หยวน (ค.ศ. 1271 - 1368) สาเหตุหลักที่ทำให้เตาตั้งหยางอวี๋ลดลงคือการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ ช่วงเหตุการณ์ปีจิ้งคังในปลายราชวงศ์ซ่งเหนือ (ค.ศ 1127) ทหารจากแผ่นดินจีนได้บุกโจมตีที่ราบภาคกลาง และความโกลาหลนี้ยาวนานเป็นเวลาหลายปี ปัจจัยนี้เองทำให้ส่งผลให้แหล่ง

เตาต่าง ๆ ในพื้นที่ตั้งหยางอวี่หยุดชะงักลง คนงานจำนวนมากอพยพไปทางใต้เพื่อหลีกเลี่ยงสงคราม ส่งผลให้อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในพื้นที่นี้ปิดตัวลง ตั้งแต่นั้นมา เตาตั้งหยางอวี่ที่เดิมมีความเจริญก้าวหน้าได้กลายเป็นประวัติศาสตร์ไปตลอดกาล

จนกระทั่งช่วงค.ศ. 1920 - 1930 เตาตั้งหยางอวี่ก็ปรากฏในสายตาของผู้คนอีกครั้ง เตาตั้งหยางอวี่ถูกค้นพบโดยนักสะสมชาวอังกฤษและชาวสวีเดน ต่อมามีการส่งออกเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายคุณภาพสูงจำนวนมากไปต่างประเทศ ในเวลาเดียวกัน ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเตาตั้งหยางอวี่จำนวนมากก็หลั่งไหลเข้าสู่ตลาดของเก่าในประเทศจีน จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญด้านโบราณคดีและนักวิชาการในกรุงปักกิ่งเกิดความสนใจ และเริ่มส่งนักวิชาการกับผู้เชี่ยวชาญไปลงพื้นที่ที่หมู่บ้านตั้งหยางอวี่ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจึงเริ่มมีการฟื้นฟูเทคนิคการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่

4.2 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของเตาตั้งหยางอวี่

ความเจริญรุ่งเรืองของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งไม่เพียงเกิดจากความมั่นคงทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมในขณะนั้น แต่ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ก็ยังมีบทบาทสำคัญอีกด้วย อำเภอซีวูตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลเหอหนาน โดยมีภูเขาทางตอนเหนือและแม่น้ำทางทิศใต้ (ภาพที่ 2-10) มีพื้นที่ทั้งหมด 678 ตารางกิโลเมตร มีประชากรมากกว่า 400,000 คน มีตำบลทั้งหมด 8 ตำบล เขตอุตสาหกรรมและการค้า 1 แห่งและหมู่บ้าน 223 แห่ง หมู่บ้านตั้ง หยางอวี่ ตั้งอยู่ในอำเภอซีวู เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของภูเขาไท่หาง ห่างจากเมืองเจี๋ยวจั้วประมาณ 3 กิโลเมตร มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 347 เมตร พื้นที่ในท้องถื่นอุดมไปด้วยทรัพยากรถ่านหิน ดินเผาหลิง เหล็ก ทองแดง และแร่โลหะอื่น ๆ และมีแม่น้ำเว่ิงเจี้ยนไหลผ่านทางตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่บ้าน (ภาพที่ 2-11) เนื่องจากเครื่องเคลือบแตกง่าย การขนส่งทางน้ำจึงสามารถรับประกันความปลอดภัยของการขนส่งเครื่องเคลือบได้ในระดับสูงสุด พื้นที่ตั้งหยางอวี่อุดมไปด้วยทรัพยากรและมีคมนาคมสะดวก ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานสำหรับการพัฒนาเตาตั้งหยางอวี่ (Xiuwu County Learning and Cultural and Historical Materials Committee, 2015)



ภาพที่ 2-10 ภูมิประเทศของอำเภอชีวู่ (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 2-11 แม่น้ำเว้งเจี้ยน (Lijuan Zhang, 2023)

1) สภาพแวดล้อมธรรมชาติ

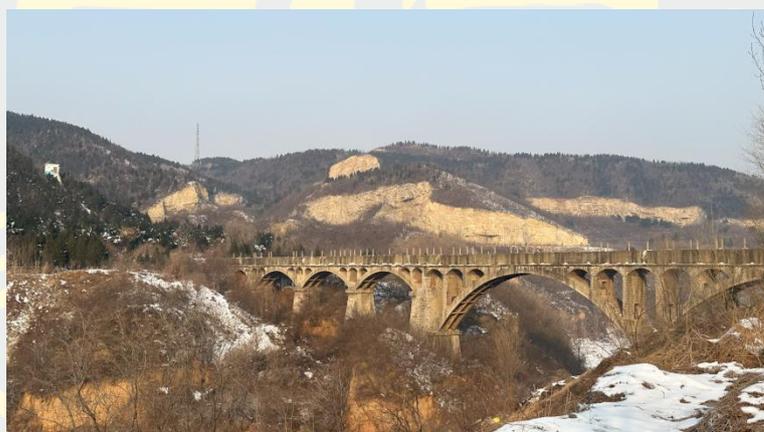
นับตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น บริเวณเขตพื้นที่แม่น้ำฉินหวย (ปัจจุบันคือเมืองเจียวจั่ว) เป็นที่รู้จักในด้านทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่มีเอกลักษณ์ เป็นพื้นที่ทางตอนเหนือของแม่น้ำหวงเหอซึ่งมีวัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่ค่อนข้างพัฒนาในที่ราบภาคกลาง ในช่วงราชวงศ์ช่งเหนือ อุตสาหกรรมเหมืองถ่านหินในพื้นที่เมืองเจียวจั่วมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ

ประการแรก เมืองเจียวจั่วมีทรัพยากรแร่หินที่หลากหลาย ทำให้มีวัตถุดิบสำหรับการผลิตเครื่องเคลือบให้เลือกสรรมากมาย เมืองเจียวจั่วมีทรัพยากรแร่ที่หลากหลาย ซึ่งรวมถึงถ่านหิน แร่บอกไซต์ แร่เหล็ก แร่ทองแดง ดินทนไฟ ดินเกาหลิง แร่เหล็กไฟไรต์ เป็นต้น ซึ่งมีประเภทมากกว่า 40 ชนิด โดยส่วนใหญ่กระจายอยู่บริเวณตอนเหนือของภูเขาที่อยู่ใกล้แหล่งเตา

ทรัพยากรเหล่านี้ไม่เพียงอุดมสมบูรณ์ แต่ยังมีคุณภาพโดดเด่นอีกด้วย ดินทนไฟส่วนใหญ่กระจายอยู่ทางด้านทิศใต้ของเทือกเขาไท่หางจากอำเภอซีวู่ถึงเมืองฉินหยาง ชั้นดินใกล้กับผิวดินด้านนอกจึงง่ายต่อการขุด สามารถทนร้อนได้ถึง $1,650-1770^{\circ}\text{C}$ เป็นวัตถุดิบทนไฟคุณภาพสูงที่ใช้สำหรับผลิตเครื่องเคลือบ ซึ่งมีการสำรวจและพบว่ามีปริมาณมากกว่า 46.869 ล้านตัน จากรายงานการสำรวจโรงงานเครื่องเคลือบเมืองเจียวจั่ว หมายเลข 1 ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1972 ได้พบแผ่นหินจารึกที่สร้างขึ้นในภายหลังในศาลเทพเจ้าเตาเผาในพื้นที่ตั้งหยางอวี โดยเนื้อความบนแผ่นหินได้ระบุว่า "มีเทือกเขาดินอยู่หลังหมู่บ้าน พื้นที่ขุดวัตถุดิบอยู่ที่ต้าไป่จ่าง" (ภาพที่ 2-12) ปัจจุบันต้าไป่จ่างยังคงเป็นโบราณคดีเหมืองแร่ดินพอร์ซเลน แร่เหล็กส่วนใหญ่กระจายตัวในเมืองเจียวจั่วและฉินหยาง มีปริมาณมากกว่า 27.26 ล้านตัน และมีปริมาณเหล็ก 32% ดินเกาหลิงที่ใช้ในการผลิตเครื่องเคลือบก็มีอยู่บริเวณภูเขารอบแหล่งเตา ซึ่งเป็นดินที่อยู่ชั้นหน้าดิน (ภาพที่ 2-13) ดินเหลืองที่มีคุณสมบัติเป็นน้ำเคลือบ หากไม่เผาวัตถุดิบอื่น ๆ จะสามารถเผาเป็นสีแดงและสีดำเท่านั้น แต่หลังจากเติมแร่ ออกไซด์ของโลหะ เช่น เหล็ก แมงกานีส และโครเมียม ก็สามารถเผาเป็นสีเหลือง แดง และน้ำตาลได้ อย่างสวยงาม (Xiuwu County Learning and Cultural and Historical Materials Committee, 2015)



ภาพที่ 2-12 แหล่งเหมืองแร่ (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 2-13 ภูเขาไฟทางที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเตาตั้งหยางอวี (Lijuan Zhang, 2023)

ประการที่สอง ทรัพยากรถ่านหินและไม้ที่เพียงพอต่อการเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตเครื่องเคลือบของเตาตั้งหยางอวี ในบริเวณนี้มีถ่านหินใต้ดินสำรองอยู่มากมาย ถ่านหินอยู่ลึกลงไปจากผิวน้ำดินประมาณ 45 เมตรถึง 80 เมตร ไม่เพียงแต่จะสะดวกในการขุดเจาะเท่านั้นแต่ยังมีสถานที่ทำเหมืองอีกด้วย ปัจจุบันยังคงดำเนินการผลิตในท้องถิ่นอยู่ นอกจากนี้ เนื่องจากเตาตั้งหยางอวีตั้งอยู่ใกล้เทือกเขาไท่ทางซึ่งอุดมไปด้วยป่าไม้ ดังนั้นจึงเตาตั้งหยางอวีมีทรัพยากรที่ใช้ในการเผาจำนวนมากและเพียงพอ

สุดท้าย มีแหล่งน้ำที่เพียงพอ เมืองเจียวจ้าวตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลเหอหนาน พื้นที่ตอนเหนือติดกับภูเขาไท่หางและพื้นที่ตอนใต้ติดกับแม่น้ำหวงเหอ แม่น้ำฉินเหอเป็นแม่น้ำสาขาที่ใหญ่ที่สุดในบริเวณตอนล่างของแม่น้ำเหลือง ควบคู่ไปกับแอ่งกักเก็บน้ำใต้ดินบริเวณด้านหน้าเทือกเขา ไท่หาง เมืองเจียวจ้าวได้กลายเป็นหนึ่งในพื้นที่ภาคเหนือที่อุดมด้วยทรัพยากรน้ำ ปริมาณน้ำต่อคนอยู่ที่ 1.8 เท่าของมณฑลเหอหนานทั้งหมด

2) ทรัพยากรที่เอื้อต่อการสร้างแหล่งเตา

คุณสมบัติและคุณภาพดินของภูเขาภู่ซานในพื้นที่ตั้งหยางอวี่นั้นคล้ายคลึงกับดินเหลืองของที่ราบสูง โดยมีรอยแตกที่หน้าดิน มีความแกร่งสูงและทนไฟได้ดีเยี่ยม ลักษณะของดินเหล่านี้ทำให้สะดวกในการขุดและสร้างเตาเผาเครื่องเคลือบบนทางลาดของดิน เนื่องจากดินมีความแข็งและทนต่ออุณหภูมิสูง ศิลปินจึงสามารถขุดถ้ำเตาเผาในภูเขาภู่ซาน เพื่อเผาเครื่องเคลือบ ซึ่งเงื่อนไขนี้เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนางานหัตถกรรมเครื่องเคลือบ (ภาพที่ 2-14)



ภาพที่ 2-14 โครงสร้างดินในหมู่บ้านตั้งหยางอวี่ (Lijuan Zhang, 2023)

3) การขนส่งทางน้ำ

เนื่องจากเครื่องเคลือบเป็นสินค้าที่แตกง่ายเป็นพิเศษ ดังนั้นการขนส่งจึงต้องเป็นไปตามมาตรฐานระดับสูง เงื่อนไขเหล่านี้รวมถึงความปลอดภัยและความคุ้มค่าในการขนส่ง ในพื้นที่เมืองเจียวจ้าวมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เอื้อต่อการผลิตและการขนส่งเครื่องเคลือบอย่างมาก พื้นที่นี้ตั้งอยู่ที่ราบขานเหอทางตอนใต้ของเทือกเขาไท่หาง ซึ่งเป็นที่ที่แม่น้ำที่มีชื่อเสียง เช่น แม่น้ำตันสุ่ย แม่น้ำฉินสุ่ยและแม่น้ำหวงเหอไหลมาบรรจบกัน มีเครือข่ายแม่น้ำที่กว้างขวาง โดพื้นที่ที่มีแม่น้ำแม่ข่าย 23

สายไหลผ่านมีระยะทางรวมกันมากกว่า 100 ตารางกิโลเมตร เป็นที่น่าสังเกตว่าแม่น้ำหยุนเหลียงเป็นแม่น้ำสาขาสำคัญของคลองหยงจีและคลองซุดปักกิง-ทางโจวที่ขุดในสมัยราชวงศ์สุย และปลายน้ำสามารถไหลสู่เมืองเทียนจินได้โดยตรง ดังนั้นเครื่องเคลื่อนจากเตาเผาตั้งหยางอวีจึงสามารถเลือกเส้นทางการส่งออกหลักได้ 2 เส้นทาง

สภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองเจียวจั่ว เป็นช่องทางที่สะดวกสำหรับการขนส่งเครื่องเคลือบ ทำให้สามารถมีส่วนร่วมในการค้าระหว่างประเทศและตอบสนองความต้องการของตลาดในประเทศจีน ข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์นี้ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่นี้ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของเตาเผาตั้งหยางอวี

4.3 ภาพรวมเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เนื่องจากบริเวณแหล่งเตาตั้งหยางอวีในอดีตได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง จึงทำให้มีโบราณวัตถุเหลืออยู่เพียงไม่กี่ชิ้น โดยเฉพาะเครื่องเคลือบที่มีลักษณะเฉพาะเหลืออยู่น้อยมาก แต่อย่างไรก็ตาม โชคดีที่แหล่งเตานี้ยังคงเก็บศิลาจารึก"บันทึกเทพเจ้าเตายังโหวแห่งวัดไปหลิง" ซึ่งเป็นศิลาจารึกในรัชศกฉงหนิง ปีที่ 4 แห่งราชวงศ์ซ่งเหนือ (ค.ศ. 1105) ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ศาลเจ้าเทพเจ้าเตาเผา (ภาพที่ 2-15)



ภาพที่ 2-15 ศิลาจารึกเทพเจ้าเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ (จำลอง)(lyubaoshi, 2015)

นี่เป็นศิลาจารึกที่เก่าแก่ที่บันทึกเกี่ยวเตาตั้งหยางอวี ซึ่งบันทึกความสัมพันธ์เกี่ยวกับการสืบทอด กระบวนการเผา การแลกเปลี่ยนเทคนิค และเหตุการณ์สำคัญอื่น ๆ ของอุตสาหกรรมเตาตั้งหยางอวี จะเห็นได้ว่าอย่างน้อยในช่วงกลางและปลายของราชวงศ์ซ่งเหนือ การผลิตเครื่องเคลือบของ

เตาตั้งหยางอวี่มีฝีมือที่ประณีตงดงาม และจำนวนร้านค้าในอุตสาหกรรมท้องถิ่นมีมากถึง 360 แห่ง และจำนวนช่างฝีมือมากกว่า 10,000 คน (Beijing Art Museum, 2011)

เตาตั้งหยางอวี่ถูกค้นพบครั้งแรกในปีค.ศ 1933 โดย R. W. Swallow นักสะสมชาวอังกฤษ เขาทำงานให้กับบริษัทการค้าอังกฤษ และเดินทางไปเมืองเจียวจั่ว เพื่อชုตเหมืองถ่านหินและเหล็ก ในขณะที่ปฏิบัติงาน เขาได้รวบรวมเครื่องเคลือบและชิ้นส่วนของเคลือบในหมู่บ้านตั้งหยางอวี่ อีกทั้งเขายังเชิญวิศวกรชาวสวีเดน O.Kalrbeck มาสำรวจหมู่บ้าน และรวบรวมตัวอย่างเครื่องเคลือบจำนวนมากกลับไปยังประเทศเยอรมนี และบริจาคให้กับพิพิธภัณฑ์อังกฤษ ในปี 1943 Kalrbeck ได้ตีพิมพ์เรื่อง บันทึกเครื่องเคลือบเจียวจั่วในหนังสือพิมพ์ "Ethnos" (ฉบับที่ 3, ปีค.ศ. 1943) ในช่วงต้นทศวรรษ 1940 นักโบราณคดีชาวญี่ปุ่น Koyama Fujio ได้ทำการสำรวจแหล่งเตาโบราณทางตอนเหนือและตอนใต้ของประเทศจีน แต่เนื่องจากไม่รู้จึงไม่ได้ลงพื้นที่สำรวจเตาตั้งหยางอวี่ ต่อมาเมื่อเห็นบทความของ Kalrbeck จึงรู้สึกเสียดายเป็นอย่างมาก เขาตีพิมพ์บทความ "แหล่งเตาชีวอยู่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ" โดยอ้างอิงจากบทความของ Kalrbeck และตัวอย่างชิ้นงานที่เขาเห็นในนักสะสมเอกชน เช่น ปักกิ่งและโตเกียว ซึ่งบทความนี้สร้างความตื่นตาตื่นใจให้แก่วงการเครื่องเคลือบทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ

ต่อมา ช่วงต้นของการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน เฉินวันลี่ (Chen Wanli) ผู้ก่อตั้งการวิจัยเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับเครื่องเคลือบจีนโบราณ ได้ไปลงพื้นที่ ณ แหล่งเตาตั้ง หยางอวี่สองครั้งในปีค.ศ 1951 และค.ศ. 1952 และได้กล่าวถึงเตาตั้งหยางอวี่ในบทความเรื่อง การพูดคุยเกี่ยวกับเตาตั้งหยางอวี่ ว่า "ผลงานเครื่องเคลือบของเตาตั้งหยางอวี่มักถูกผู้คนมองข้าม ดังนั้นแหล่งเตาที่สำคัญเช่นนี้จึงถูกละเลย ผมคิดว่านอกเหนือจากเตาเครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์ซ่งที่อยู่ทางตอนเหนือของแม่น้ำหวงเหออย่างเตาตั้งและเตาหู ยังไม่มีผลงานจากแหล่งเตาไหนที่สวยงามเทียบเท่ากับเตาตั้งหยางอวี่ได้" ในปี ค.ศ. 1962 เฟิงเซียนหมิง (Feng Xianming) และเยเจ้อหมิน (Ye Zhemin) ผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงด้านเครื่องเคลือบโบราณ ได้ทำการสำรวจเชิงลึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับเตาตั้งหยางอวี่ และได้ตีพิมพ์งานวิจัยเรื่อง ระบบแหล่งเตาตั้งหยางอวี่และเตาสื่อโจว , การศึกษาเกี่ยวกับเตาตั้งหยางอวี่และงานวิจัยอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้บรรยายเกี่ยวกับข้อมูลประเมินเตาตั้งหยางอวี่อย่างละเอียด และได้กล่าวว่า "นอกจากเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในราชวงศ์ซ่งแล้ว ยังพบเครื่องเคลือบเจียวทายจากพื้นที่เป่าเฟิง ซินอันของมณฑลเหอหนาน และจื่อป้อของมณฑลซานตงด้วย แต่เครื่องเคลือบเหล่านั้นไม่ได้ประณีตเท่ากับเตาตั้งหยางอวี่..." (Beijing Art Museum, 2011)

แม้ว่าผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการหลายคนยกย่องเตาตั้งหยางอวี่ แต่ผลิตภัณฑ์ที่ยอดเยี่ยมของเตาตั้งหยางอวี่ยังคงไม่ได้รับความสนใจจากแวดวงเครื่องเคลือบ และถูกละเลยมาโดยตลอด แม้แต่ในงานวิจัยแหล่งเตาที่มีชื่อเสียงก็ทำการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันแบบผิวเผิน ดังนั้นงานวิจัยในประเทศจีนและต่างประเทศมักจะสับสนระหว่าเตาตั้งหยางอวี่และเตาสื่อโจว จึงทำให้ผู้คนมักเข้าใจ

และไม่สามารถชี้แจงความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองแหล่งเตาได้ จนถึงช่วงทศวรรษ 1980 แวดวงการศึกษาเครื่องเคลือบเริ่มยอมรับเตาดังหยางอวี้ จนเข้าใจความแตกต่างระหว่างเตาดังหยางอวี้และเตาสื่อโจว แต่ก็ยังไม่สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเตาดังหยางอวี้และกลุ่มเตาดังหยางอวี้ได้อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง ต่อมาเฉินเป่ย์เฉา (Chen Beichao) นักวิชาการด้านเครื่องเคลือบได้อธิบายและให้นิยามของเตาดังหยางอวี้และเตาดังหยางอวี้หลายสิบแห่งที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง จึงถูกเรียกว่ากลุ่มเตาดังหยางอวี้ (Beijing Art Museum, 2011) ในท้ายที่สุด แหล่งเตามากกว่า 70 แห่งซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของภูเขาไท่หวางจึงถูกเรียกรวมกันว่า กลุ่มเตาดังหยางอวี้ แหล่งเตาเหล่านี้มีศูนย์กลางอยู่ที่เตาดังหยางอวี้ ซึ่งกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ชื่อเฉิงและตำบลที่อยู่ในใกล้เคียงของเมืองเจียวจ้าว

เตาดังหยางอวี้เป็นแหล่งผลิตเครื่องเคลือบแบบครบวงจร ซึ่งทำผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยมในภาคเหนือของประเทศไทย เมื่อพิจารณาจากผลิตภัณฑ์เคลือบที่ทำของเตาดังหยางอวี้แล้ว พบว่าแนวคิดการดำเนินธุรกิจของแหล่งเตาค่อนข้างเปิดกว้างและซึมซับเทคโนโลยีการเผาเครื่องเคลือบจากแหล่งเตาทั่วประเทศจีน และพัฒนาประเภทและชนิดของผลิตภัณฑ์จากพื้นฐานของการผลิตเครื่องเคลือบที่มีอยู่ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้คนทุกชนชั้น หลังจากช่วงกลางราชวงศ์ซ่งเหนือก็กลายเป็นกลุ่มเตาเครื่องเคลือบที่สามารถผลิตเครื่องเคลือบจากทุกแหล่งเตา

ราชวงศ์ซ่งเป็นช่วงเวลาที่ยิ่งรุ่งโรจน์ที่สุดสำหรับการผลิตเครื่องเคลือบของเตาดังหยางอวี้ เตาดังหยางอวี้ผลิตเครื่องเคลือบสีขาว เครื่องเคลือบเจียวโย่ว เครื่องเคลือบสีดำ เครื่องเคลือบสีเขียว เครื่องเคลือบถั่งสามสี รวมถึงเครื่องเคลือบเจียวทวย เครื่องเคลือบจวิน เป็นต้น

เทคนิคการตกแต่งมีวิธีการที่หลากหลายและมีความเป็นศิลปะสูง จึงเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วโลก หากพิจารณาจากเทคนิคการตกแต่งและประโยชน์ใช้สอย สามารถแบ่งออกเป็น 18 ประเภท และมากกว่า 100 ชนิด ส่วนใหญ่ได้แก่ การเคลือบสีเดียว เทคนิคหย่าเปี่ยน (การเปลี่ยนลักษณะเคลือบในเตาเผาไฟสูง) การเขียนลายน้ำทองบนเคลือบสีเดียว เทคนิคศิลาดลจีน เทคนิคจวินสี เทคนิคเจียวทวย การเขียนสีใต้เคลือบ การเขียนสีบนเคลือบ เทคนิคไต้ไฉ่ (การเขียนสีกระด้าง) การขูดลาย การเผาเคลือบสีเขียวอุณหภูมิต่ำ การเผาเคลือบสีเหลืองอุณหภูมิต่ำ เทคนิคถั่งสามสี การตกแต่งด้วยตัวอักษร การทำเครื่องเคลือบชิ้นเล็ก ๆ และแม่พิมพ์ (Beijing Art Museum, 2011)

5. เครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาดังหยางอวี้ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาดังหยางอวี้สมัยราชวงศ์ซ่งเป็นเครื่องเคลือบในประเภทศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นเทคนิคที่มีความพิเศษที่ปรากฏในพื้นที่ที่ราบภาคกลางในสมัยราชวงศ์ซ่งของจีน เครื่องเคลือบเจียวทวยเป็นนวัตกรรมของเตาดังหยางอวี้ที่พัฒนาให้เข้ากับการแข่งขันในเศรษฐกิจสินค้าโภคภัณฑ์และความต้องการทางสังคมในสมัยราชวงศ์ซ่ง เมื่อการสร้างเครื่องเคลือบเจียวทวยจากเตาหวงเหย่เริ่มเสื่อมถอย และเทคนิคฝีมือการทำเครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาดังหยางอวี้ที่อยู่อีกฟากของแม่น้ำหวงเหอกลับมีรูปแบบที่แตกต่าง จึงทำให้เครื่องเคลือบเจียวทวยของ

เตาตั้งหยางอวี้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบทางตอนเหนือในสมัยราชวงศ์ซ่ง เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายประเภทนี้ผสมแร่ไมกา ดินขาวและวัสดุต่าง ๆ ในดินที่ใช้การปั้นเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย จากนั้นใช้การบีบอัดกดและคลึงนวดจนเกิดเส้นสายลายและผิวสัมผัสบนพื้นผิวภาชนะเผาดิบ จากนั้นนำภาชนะไปชุบเคลือบใสและเผาไฟอุณหภูมิสูง กรรมวิธีนี้ทำให้สีสันของเครื่องเคลือบเกิดการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย ให้ความรู้สึกถึงความงามผ่านเส้นและลาย

เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเริ่มแรกในสมัยราชวงศ์ถัง เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของราชวงศ์ถังส่วนใหญ่ถูกเผาอุณหภูมิต่ำ โดยพื้นฐานแล้วทำจากวัสดุของเครื่องปั้นดินเผาและมีสามสี คือ สีเหลือง สีเขียว และเคลือบสามสี สีเหลืองเป็นสีที่พบมากที่สุดและเคลือบสามสีเป็นสีที่พบน้อยที่สุด นอกจากนี้เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของราชวงศ์ซ่งส่วนใหญ่มีรูปทรงต่าง ๆ ได้แก่ หมอนสี่เหลี่ยมมุมมน (ภาพที่ 2-16) หมอนสี่เหลี่ยมมุมตัด และหมอนสี่เหลี่ยมพร้อมเคลือบสามสี ต่อมาในสมัยราชวงศ์ซ่งฝีมือและเทคนิคของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายได้รับการพัฒนาอย่างมาก เกิดการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์จากภาชนะปั้นดินเผากลายเป็นภาชนะเคลือบดินเผาอย่างสมบูรณ์ สามารถเผาในอุณหภูมิสูง จึงทำให้เนื้อดินละเอียดแกร่งมากกว่าเดิม สีเคลือบจะมันเงา สว่าง และแทบจะไม่ดูดซับน้ำ ซึ่งตรงตามมาตรฐานของเครื่องเคลือบสมัยใหม่อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ จำนวนเตาที่ผลิตเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายยังขยายมากขึ้นจากเดิมที่มี 4 แห่งเป็นหลายแห่งในภาคเหนือของประเทศจีน เช่น เตาจื่อเถียนในตำบลก่งเสี้ยน (ปัจจุบันคือเมืองก่งอี้ มณฑลเหอหนาน) เตาก่วนในเมืองซินอัน เตาจุนถายในตำบลอวี่เสี้ยน เตาวัดชิงเหลียง เตาอวี่ซื่อในมณฑลชาน เตาจื่อป้อในมณฑลชานตง เตาสื่อโจว และเตาอื่น ๆ ในประเทศจีน แต่อย่างไรก็ตามมีจำนวนและคุณภาพเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย "ไม่ประณีตเท่ากับที่เผาในเตาตั้งหยางอวี้ จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่นั้นยอดเยี่ยมและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมาก" (Ye, 2010)



ภาพที่ 2-16 หมอนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเมืองก่งอี้ในสมัยราชวงศ์ถัง (Baidu, 2022b)

การพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งสามารถย้อนกลับไปในช่วงต้นราชวงศ์ซ่งเหนือ การพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เตาดังหยางอวี่มีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการเผาเครื่องเคลือบในเวลานั้นอย่างใกล้ชิด ราชวงศ์ซ่งเป็นยุคทองของการพัฒนาเครื่องเคลือบของจีน และจำนวนและคุณภาพของเครื่องเคลือบก็ดีขึ้นมาก อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องเคลือบที่สำคัญเริ่มขึ้นในรัชสมัยฮุยจงแห่งราชวงศ์ซ่งเหนือเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เตาดังหยางอวี่เจริญรุ่งเรืองในช่วงเวลานี้ ทำให้เกิดรูปแบบและทักษะที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ในเวลานั้น ราชสำนักเริ่มสนใจการผลิตเครื่องเคลือบเป็นอย่างมาก และสั่งให้ช่างฝีมือเตาดังหยางอวี่ผลิตเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายอันงดงามขึ้น และเนื่องจากเส้นลายและผิวสัมผัสที่เป็นเอกลักษณ์ จึงทำให้เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจึงกลายเป็นสมบัติในราชสำนักในเวลานั้น และได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วในหมู่นักวิชาการและนักธุรกิจผู้มั่งคั่ง

เครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเน้นความละเอียดประณีต เพื่อสร้างเส้นลายและสีเครื่องเคลือบให้เหมือนกับมีชีวิต การผสมระหว่างผิวภาชนะ สีน้ำเคลือบและเส้นลายล้วนมีความเกี่ยวเนื่องกัน และกลายผลสัมฤทธิ์ที่มีลักษณะทางศิลปะอันโดดเด่น ในขณะเดียวกันการผลิตเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายต้องผ่านกระบวนการเผาที่อุณหภูมิสูง เพื่อให้เครื่องเคลือบมีความหนาแน่นสูง ทนทาน และมีความใสเงาของการเคลือบ

เครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เตาดังหยางอวี่ของราชวงศ์ซ่งมีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์เครื่องเคลือบ และเป็นแรงบันดาลใจให้กับงานหัตถกรรมเครื่องเคลือบในยุคต่อๆ ไปอย่างมาก เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเป็นผลความสำเร็จในการสร้างรูปแบบและลักษณะเฉพาะของกลุ่มเตาดังหยางอวี่ ถือเป็นคณาการต่อการพัฒนาเครื่องเคลือบจีน การพัฒนาของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายไม่เพียงแต่เพิ่มความหลากหลายของเครื่องเคลือบในสมัยราชวงศ์ซ่งเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการพัฒนาเทคนิคหัตถกรรมเครื่องเคลือบของจีนในเวลานั้นอีกด้วย (Beijing Art Museum, 2011, p. 342)

ลักษณะของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดังหยางอวี่ มีดังนี้: 1) ผิวภาชนะละเอียดและแกร่ง ผิวเคลือบมันวาว 2) ตัวชิ้นงานทำจากวัสดุดินสองสีหรือมากกว่าสองสีที่มีความแตกต่างกัน ในกระบวนการขึ้นรูปที่ซับซ้อนทำให้เกิดลวดลายต่าง ๆ ขึ้น และโครงสร้างลวดลายได้รับการจัดเรียงอย่างเป็นระเบียบและสอดคล้องกันทั้งภายในและภายนอก รูปทรงและผิวภาชนะแต่ละชิ้นมีความคล้ายคลึง แต่ไม่เหมือนกันทุกประการ (Xiuwu County Chronicle Compilation Committee, 1986) 3) มีรูปทรงที่หลากหลาย เช่น ชาม จาน โถ หม้อ และรูปทรงอื่นๆ นอกจากนี้ขอบปาก ได้ฐานและส่วนอื่นๆ ได้รับการออกแบบอย่างหรรหามาก แสดงให้เห็นถึงเทคโนโลยีการผลิตที่ยอดเยี่ยม

โดยสรุปแล้ว เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งมีชื่อเสียงในด้านเทคนิคการนวดและบิดดินที่ประณีต จนเกิดลายที่หลากหลายและรูปทรงที่ประณีต เป็นงานเครื่อง

เคลื่อนขึ้นสำคัญที่บุกเบิกเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในประวัติศาสตร์เครื่องเคลือบจีน และเป็นหนึ่งในตัวแทนที่โดดเด่นของศิลปะเครื่องเคลือบของราชวงศ์ซ่ง (Beijing Art Museum, 2011)

เครื่องเคลือบเจี๋ยวทวยร่วมสมัย

เนื่องด้วยการฟื้นฟูและการพัฒนาของเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวย ส่งผลให้ศิลปินเครื่องเคลือบหลายท่านเริ่มหันมาทดลองสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเจี๋ยวทวยร่วมสมัย โดยผสมผสานวัสดุใหม่ เทคนิคใหม่และศิลปะแขนงอื่น ๆ ลงในผลงาน ทำให้ศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวยเกิดความเป็นไปได้ในการพัฒนามากขึ้น และถือเป็นปรากฏการณ์ในการพัฒนาศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวยในประเทศจีน แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวยร่วมสมัยมีรูปแบบและประเภทที่หลากหลาย เหมือนกับศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งประเภทของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวยร่วมสมัยได้ดังนี้

1. ศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวย

ศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวย คือ การสร้างสรรค์เครื่องเคลือบสมัยใหม่ที่ใช้เทคนิคการตกแต่งลวดลายด้วยเทคนิคเจี๋ยวทวย ผลงานของไป่เยว่ ศิลปินเครื่องเคลือบร่วมสมัยรุ่นเยาว์มีความงดงาม ศิลปินสามารถสร้างสีสันและรูปทรงที่หลากหลายจนยากจะจินตนาการด้วยเทคนิคเจี๋ยวทวย ดังผลงาน "Extension" และ "รูปลักษณะที่ถูกหยุดด้วยเวลา" (ภาพที่ 2-17) ลักษณะเป็นเพียงรูปทรงเรียบที่เรียบง่าย แต่นำเสนอความงามที่ซับซ้อนด้วยสีสันที่งดงาม ผลงานสร้างสรรค์นี้เป็นการผสมผสานระหว่างธรรมชาติและ ความงาม โดยใช่วิธีสัมผัสอันเป็นเอกลักษณ์ของเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวยผสมผสานลายพลิ้วไหวของก้อนเมฆและสายน้ำ จนกลายเป็นผลงานที่น่าสนใจ นอกจากนี้ผลงานสองชิ้นนี้เป็นความพยายามทดลองสร้างสรรค์หลังจากที่ศิลปินศึกษาเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวย



ภาพที่ 2-17 ผลงาน "Extension" และ "รูปลักษณะที่ถูกหยุดด้วยเวลา" ของไป่เยว่ (Shangguan News, 2021)

ผลงานศิลปะเจี๊วทวยของจู่เซิน ศิลปินผสมผสานลวดลายชนกแบบดั้งเดิมเข้ากับรูปทรงสมัยใหม่ ผสมผสานงานฝีมือแบบดั้งเดิมเข้ากับศิลปะสมัยใหม่ จึงได้ผลลัพธ์เป็นศิลปะที่เรียบง่ายและสง่างาม (ภาพที่ 2-18)



ภาพที่ 2-18 ผลงานเจี๊วทวยของจู่เซิน (QingStudiooo, 2022)

2. เครื่องเคลือบเจี๊วทวยประเภทเครื่องใช้

ด้วยการพัฒนาของสังคม การแสวงหาคุณภาพชีวิตของผู้คนก็เริ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ คนสมัยใหม่ชื่นชอบเครื่องเคลือบเจี๊วทวยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงเริ่มเกิดเครื่องเคลือบเจี๊วทวยที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๊วทวยจึงพยายามผสมผสานเทคนิคและวัสดุใหม่ ๆ ศิลปินเครื่องเคลือบทดลองใช้วัสดุที่ตัดกัน เพื่อทำให้เกิดการตกต่งที่สอดคล้องกันของเครื่องเคลือบดินเผาบิดเบี้ยวทั้งภายในและภายนอก (ภาพที่ 2-19) ผลงานของศิลปินเครื่องเคลือบชาวอังกฤษ Dorothy Feibleman มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมาก ศิลปินนวดดินที่ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างลวดลาย ผสมผสานเทคนิคเครื่องเคลือบโปรงแสงอันเป็นเอกลักษณ์ของศิลปิน ในการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเจี๊วทวย จนทำให้ผลงานของศิลปินมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ดังภาพที่ 2-20 สีฟ้าเป็นสีโทนหลักของผลงานชิ้นนี้ ลวดลายตกต่งสม่ำเสมอ ทำให้ภาพรวมดูหรูหรา เนื่องจากเทคนิคผิวกระเบื้องโปรงทำให้มีผิวารูที่จัดเรียงอย่างประณีต จึงทำให้เครื่องเคลือบเต็มไปด้วยความแวววาว



ภาพที่ 2-19 ผลงานของศิลปินชาวอเมริกัน Anne Mossman (Zhihu, 2021)



ภาพที่ 2-20 ผลงานของศิลปินชาวอเมริกัน Dorothy Feibleman(sfrx.cn, 2018)

3. ภาพวาดแผ่นกระเบื้องเจี๊วยทาย

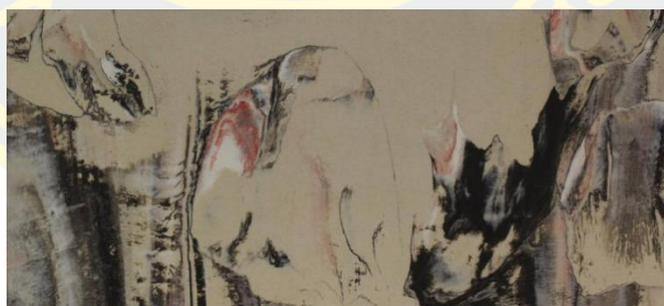
การสร้างสรรคงานตกแต่งภาพทิวทัศน์ ดอกไม้และ และภาพบุคคลด้วยเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วยทายถือเป็นอีกหนึ่งประเภทศิลปะเครื่องเคลือบ โดยส่วนใหญ่มักใช้ในการสร้างสรรค์ศิลปะแผ่นกระเบื้องหรือการตกแต่งภาชนะ ซึ่งผลงานประเภทนี้มักใช้ลวดลายธรรมชาติเป็นหลัก หลังจากที่เผาภาชนะแล้วจึงนำมาเขียนสีอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดแนวความคิดทางศิลปะ ซึ่งการตกแต่งรูปแบบนี้คล้ายกับเทคนิคโต้วไฉ่ (เขียนสีกระด้าง) ดังนั้นจึงที่รู้จักในชื่อ “เจี๊วยทายโต้วไฉ่” (ภาพที่ 2-15) เทคนิคการตกแต่งนี้มักใช้ในงานเครื่องเคลือบจือซาสสมัยใหม่

ภาพวาดเครื่องเคลือบเจี๊วยทายไม่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์เครื่องเคลือบโบราณ ส่วนใหญ่ทำเป็นภาชนะหรือแผ่นกระเบื้องลวดลายธรรมชาติและลวดลายหินอ่อน จากนั้นนำภาชนะที่สร้างลายเรียบร้อยแล้วมาเขียนสีตกแต่ง ซึ่งมีทั้งการเขียนสีใต้เคลือบและบนเคลือบ โดยจะวาดเป็นภาพทิวทัศน์ (ภาพที่ 2-22) ดอกไม้และนก ภาพบุคคล (ภาพที่ 2-23) และผลงานอื่นๆ การผสมผสาน

ระหว่างเทคนิคเจี๋ยวทายและการวาดภาพนี้ไม่เพียงแต่เพิ่มหัวข้อเรื่องราวให้กับภาพวาดเครื่องเคลือบจีนเท่านั้น แต่ยังสร้างบรรยากาศที่ไม่อาจจำลองได้และเป็นธรรมชาติผ่านเทคนิคเจี๋ยวทาย รูปแบบการตกแต่งเครื่องเคลือบดั้งเดิมโดยทั่วไปแบ่งออกเป็นหกประเภท ได้แก่ การแกะสลัก การเรียงซ้อน การประทับลาย การเคลือบ การแต่งผิวดินและการเขียนสี อย่างไรก็ตาม ในภาพวาดแผ่นกระเบื้องเจี๋ยวทาย เราสามารถใช้ลวดลายภูเขา ลวดลายธรรมชาติ ลายดอกเบญจมาศ ลวดลายขนนกและลายอื่น ๆ ในการสร้างสรรค์ ซึ่งไม่เพียงแต่ใช้เทคนิคการตกแต่งที่หลากหลาย แต่ยังสามารถผลลัพธ์ทางศิลปะที่สมบูรณ์และสวยงามยิ่งขึ้น และยังช่วยเสริมการแสดงผลการตกแต่งประเภทเครื่องเคลือบอีกด้วย



ภาพที่ 2-21 ภาพวาดทิวทัศน์เจี๋ยวทายของจินกู่เซวียน (Huang, 2018)



ภาพที่ 2-22 ภาพวาดทิวทัศน์เจี๋ยวทาย (L. Wang, 2018)



ภาพที่ 2-23 ภาพวาดธรรมชาติและบุคคลด้วยเทคนิคเจียวทาย (L. Wang, 2018)

4. ประติมากรรมเจียวทาย

ประติมากรรมเครื่องเคลือบเจียวทายเป็นผลงานศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่ผสมผสาน ลวดลายเจียวทายเข้ากับศิลปะประติมากรรม โดยทั่วไปการขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ ซึ่งข้อกำหนดค่อนข้าง ชัดเจน และข้อกำหนดการออกแบบรูปทรงจะมีค่อนข้างมาก ดังนั้นศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบเจียวทายที่โดดเด่นและมีชื่อเสียงส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตั้งหยางอวี้ ยิ่งไปกว่า นั้นเนื่องจากที่ข้อจำกัดในการผลิต จึงทำให้มีจำนวนน้อย และมีคุณค่าสูง (ภาพที่ 2-24) โดยทั่วไป ผลงานที่ผลิตภายในห้าชั้นจะถือเป็นผลงานต้นฉบับ และแต่ละชั้นจะมีเครื่องหมาย 6/500 แสดงว่า เป็นชั้นที่ 6 จากทั้งหมด 500 ชั้นที่ผลิต วิธีการผลิตอีกวิธีหนึ่งคือ ให้ช่างฝีมือทำชิ้นงานด้วยมือ โดยไม่ ต้องขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ (ภาพที่ 2-25) ประติมากรรมเครื่องเคลือบเจียวทายนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ด้วยการแสดงออกที่สร้างสรรค์ที่หลากหลาย และลักษณะทางเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ การออกแบบ ลวดลายตกแต่งของผลงานเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกตามความต้องการและเนื้อหาของผู้สร้างสรรค์ ดังนั้นแต่ละชั้นจึงมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว งานศิลปะประเภทนี้มีมูลค่าการสะสมที่สูงมาก



ภาพที่ 2-24 ผลงานของไฉจ้านจู้(Intangible Cultural Heritage Website, 2019)



ภาพที่ 2-25 ผลงานของศิลปินชาวญี่ปุ่น Aya Murata(Zhihu, 2021)

5. เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายผสมผสานเจี๋ยวโย่ว

เทคโนโลยีเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายและเจี๋ยวโย่วในปัจจุบันมีมากมายหลากหลาย นอกเหนือจากสามารถผสมโคลนสีต่าง ๆ ในแม่พิมพ์เพื่อสร้างลายที่เป็นธรรมชาติแล้ว ยังสามารถใช้ น้ำดินสีต่างๆ หรือแผ่นดินบางแปะบนผิวภาชนะ แล้วจึงเหน้าดินลงไปและคนดิน ซึ่งวิธีการนี้ไม่ เพียงแต่สร้างลวดลายที่เป็นธรรมชาติแต่ยังรักษาลักษณะการถมฝังลวดลายไว้ด้วย



ภาพที่ 2-26 ผลงานของศิลปินชาวออสเตรเลีย Larissa warren(Zhihu, 2021)

6. เครื่องเคลือบเงาขาวทลายและการแกะสลัก

เครื่องเคลือบเงาขาวทลายและการแกะสลักเป็นเทคนิคการสร้างลายทั่วไปในการตกแต่งเครื่องเคลือบเงาขาวทั้งหมด หลังจากการอัดฉีดน้ำดินสีต่างๆ ลงแม่พิมพ์แล้ว สามารถแกะสลักบางส่วนเพื่อเผยให้เห็นชั้นผิวภาชนะ ซึ่งสามารถจุดจนผิวภาชนะบางจนแสงรอดผ่าน (ภาพที่ 2-27 และ 2-28) ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีผู้คนศึกษาค้นคว้าวิธีการใหม่อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการสืบทอดเทคนิคการแกะสลักบนเครื่องเคลือบ แต่บ่อยครั้งที่ผลลัพธ์จากการสร้างสรรค์ยังไม่ดีนัก



ภาพที่ 2-27 เครื่องเคลือบเงาขาวทลายที่ผสมผสานการแกะสลัก (L. Wang, 2018)



ภาพที่ 2-28 เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่ผสมผสานการแกะสลัก (L. Wang, 2018)

7. เครื่องประดับเจี๋ยวทาย

เครื่องประดับเจี๋ยวทายในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งสร้อยคอ (ภาพที่ 2-29) กิ๊บติดผม ต่างหู (ภาพที่ 2-30) กำไล เข็มกลัด พวงกุญแจ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ที่น่าตื่นตาตื่นใจในท้องตลาดมีมากมาย แต่มีเพียงไม่กี่ชิ้นเท่านั้นที่สามารถแสดงคุณสมบัติการออกแบบได้อย่างแท้จริง เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายกลายเป็นวัสดุเครื่องประดับที่มีเอกลักษณ์ เนื่องจากมีเนื้อสัมผัสที่ละเอียดอ่อนและสีสันทที่หลากหลาย ความสวยงามของเส้นโค้งมองเห็นได้ชัดเจน พื้นผิวที่มีความซับซ้อน และยังสามารถผสมผสานเข้ากับไม้ โลหะ และวัสดุอื่นๆ ได้อีกด้วย การใช้วัตกรรมการผสมผสานวัสดุหลายชนิดทำให้เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแสดงให้เห็นถึงรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ ความหลากหลายและสีสันทของลวดลายนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องประดับ ทำให้เป็นวัสดุเครื่องประดับโดดเด่นอย่างที่ไม่มีการเทียบได้



ภาพที่ 2-29 สร้อยคอเจี๋ยวทาย (porcelain soul, 2016)



ภาพที่ 2-30 ต่างหูเจี๋ยวทาย (pinkoi, n.d.)

หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์

ในการดำเนินวิถีชีวิตในระยะยาว มนุษย์ได้สร้างและเข้าใจความงาม จากความพยายามอย่างไม่หยุดยั้งและการสำรวจการแสวงหาความงาม ความปรารถนาในความงาม การฝึกฝนความงาม และการศึกษาเกี่ยวกับความงามและเกิดเป็นสุนทรียศาสตร์

ในฐานะที่สุนทรียศาสตร์เป็นหนึ่งในสาขาของสังคมศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ได้รับการผลิตและพัฒนาบนพื้นฐานของวิถีชีวิตทางวัตถุ จิตวิญญาณ และวัฒนธรรมของสังคมมนุษย์ ต้นกำเนิดของศาสตร์นี้สามารถสืบย้อนไปถึงสังคมทาสในยุคโบราณ การอภิปรายเชิงปรัชญาโบราณเกี่ยวกับความงามและศิลปะ และการวิจัยเกี่ยวกับผลงานศิลปะ จึงเป็นต้นกำเนิดและแตกหน่อของแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ (Yang & Gan, 1996)

ในปี ค.ศ. 1750 โบรมการ์เทน (Alexander Gottlieb Baumgarte) นักปรัชญาชาวเยอรมัน ได้ตีพิมพ์หนังสือภาษาละตินเรื่อง "Aesthetica โดยกำหนดใช้คำว่า "สุนทรียศาสตร์" ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โบรมการ์เทนเริ่มต้นจากการศึกษาระบบการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งให้เห็นว่าการทำงาน (กิจกรรม) ทางจิตวิทยาของมนุษย์เดิมมีสามด้าน: ความรู้ ความรู้สึกและความตั้งใจ ต่อมาแนวคิดของโบรมการ์เทนได้ขยายสู่ศิลปะสาขาต่าง ๆ (Lu, 1999)

อิมมานูเอล คานต์ (Immanuel Kant) เป็นผู้ก่อตั้งสุนทรียภาพสมัยใหม่อย่างแท้จริง เขาเชื่อว่าศิลปะไม่เท่ากับความงามและสุนทรียภาพ เพราะสุนทรียภาพมีความสำคัญมากกว่ารูปแบบ และศิลปะกลับให้ความสำคัญเนื้อหา งานศิลปะที่โดดเด่นอย่างแท้จริงไม่สามารถอธิบายได้ด้วย

แนวคิดเสมอไป ซึ่งคล้ายคลึงกับสุนทรียศาสตร์จีนโบราณที่กล่าวว่า "หนึ่งคำแต่กลับมีความหมายไร้ที่สิ้นสุด" (Du, 2015)

ชาวกรีกโบราณเข้าใจความงามว่าเป็นความสมดุล ความเป็นเอกภาพในความหลากหลาย อุดมคติแห่งความงามนั้นขึ้นอยู่กับผลการพัฒนามนุษย์ ความงามไม่ใช่ผลรวมเชิงกลของปัจจัยเชิงนามธรรม ความสมมาตร ความแม่นยำ ความเรียบรื่นของเส้น ความสดของโทนสี เป็นต้น สิ่งเหล่านี้สามารถกลายเป็นองค์ประกอบของความงามได้ อย่างไรก็ตาม ความไม่สมมาตร ความผิดแปลก ความแข็งแกร่งต่างของเส้น ความเบลอไม่ชัดเจนก็สามารถกลายเป็นองค์ประกอบของความงามได้เช่นกัน (Simunek, 1988)

สุนทรียศาสตร์จัดอยู่ในหมวดหมู่ของปรัชญา ไม่ว่าจะป็นสุนทรียภาพในการรับรู้หรือสุนทรียภาพเชิงเหตุผล สุนทรียศาสตร์ก็อยู่ในรูปแบบการแสดงออก - ความงามของแบบ ความงามของแบบเป็นแนวคิดรูปแบบความงามจำนวนมาก และแพร่หลายไปในสาขาต่างๆ ของธรรมชาติ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ไม่ว่าจะป็นความงามตามธรรมชาติ ความงามทางสังคม ความงามทางศิลปะ หรือความงามเชิงการออกแบบ ไม่ว่าจะที่ไหนมีความงาม ความงามและรูปแบบเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ มันมีลักษณะทั่วไปของความงามรูปแบบต่าง ๆ และกลายเป็นส่วนสำคัญของความงามในโครงสร้างต่าง ๆ เป็นประสบการณ์ที่มนุษย์สั่งสมจากการดำเนินกิจกรรมและสร้างเป็นความงามมายาวนาน ความงามของแบบอยู่ในรูปแบบนามธรรม แม้จะไม่ได้ยึดติดกับความงามแบบเฉพาะเจาะจง แต่ก็สามารถนำไปใช้อย่างกว้างขวางในสาขาวิชาต่างๆ ดังนั้นจึงมีความเหมือนกันและเป็นบรรทัดฐานบางประการ เป็นกฎและรูปแบบของความงามที่ชี้นำผู้คน เพื่อสร้างหลักหรือเกณฑ์ของความงาม (Fu, 1970)

2. สุนทรียศาสตร์ในด้านเครื่องเคลือบ

ความงามของเครื่องเคลือบถือเป็นความงามของรูปแบบ เป็นวัตถุประสงค์รวมความหมายแฝงเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์และจิตสำนึกเกี่ยวกับสุนทรียภาพในรูปแบบเฉพาะ โดยอาศัยวัสดุเฉพาะและกรรมวิธีเทคนิคแสดงการแสวงหาความงามของมนุษย์ และนำเสนอผ่านสื่อและภาษาพิเศษ จนกลายเป็นเป้าหมายของการแสดงชื่นชมและวิพากษ์

ศิลปะเครื่องเคลือบมีภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง นี่คือรูปทรงและการตกแต่งส่งเสริมซึ่งกันและกัน รูปทรงเครื่องเคลือบที่หลากหลาย รวมถึงการตกแต่งด้วยสีสันสด ในฐานะที่เครื่องเคลือบเป็นภาษาศิลปะที่เป็นรูปธรรม และสามารถแสดงออกได้อย่างหลากหลาย ซึ่งในบรรดางานศิลปะทุกประเภท เครื่องเคลือบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและโดดเด่นอย่างมาก หากต้องการวิพากษ์ศิลปะเครื่องเคลือบ ก่อนอื่นเราต้องค้นหาภาษาศิลปะและวิธีการสร้างสรรค์และการแสดงออกที่เป็นเอกลักษณ์ พบจิตวิญญาณแห่งสุนทรียศาสตร์และเสน่ห์ที่มีอยู่ในการแสดงออกนี้ สุนทรียภาพเครื่อง

เคลื่อนเป็นรูปแบบการดำเนินงานศิลปะที่ให้อิสระทางความคิดแก่ผู้สร้างสรรค์ผลงาน (Cheng Jincheng, 2008, pp. 2-3)

เครื่องเคลือบจีนเผยให้เห็นแก่นแท้ของสุนทรียศาสตร์จีน ในมิติหนึ่ง เครื่องเคลือบมีบทบาทด้านประโยชน์สอย รูปทรงสามารถแสดงหน้าที่กับใช้งานของภาชนะได้ อีกมิติหนึ่ง โครงสร้างหรือพื้นผิว การตกแต่งและด้านอื่น ๆ สามารถสะท้อนถึงความงามและนัยยะในวิถีชีวิตของผู้คน

ความงามที่อยู่ในศิลปะเครื่องเคลือบจีนได้ซึมซับวัฒนธรรมและจิตวิญญาณอันเป็นรากฐานของชาวจีนไว้ เช่น เนื้อหา “หลี่” (จารีต พิธีกรรม) ในลัทธิขงจื้อ หรือแนวคิด “ให้ความสำคัญต่อตัวเองมากกว่าถูกขับเคี่ยวด้วยวัตถุ” ของลัทธิเต๋า ล้วนสะท้อนมุมมองด้านสุนทรียศาสตร์ในงานหัตถกรรมผ่านภาชนะเครื่องใช้ของผู้คน มุมมองแนวคิดด้านสุนทรียศาสตร์ที่อยู่ในเครื่องเคลือบได้นำเสนอเอกลักษณ์ของชนชาติได้อย่างแข็งแกร่ง การเกิดขึ้นของกิจกรรมเกี่ยวกับสุนทรียภาพ เกิดรูปแบบสุนทรียภาพในยุคสมัยต่าง ๆ จำเป็นต้องมีทฤษฎีทางจิตวิญญาณที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง และรากฐานการปฏิบัติที่หลากหลาย (J. Wang, 2018)

ดังนั้นสุนทรียภาพในงานศิลปะเครื่องเคลือบมักสะท้อนให้เห็นได้ด้านทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ และแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ ในฐานะที่เครื่องเคลือบเปี่ยมล้นด้วยสัมผัสที่ผสมผสานระหว่างประโยชน์ใช้สอยและศิลปะ ขอบเขตสุนทรียภาพในเครื่องเคลือบจึงสามารถแบ่งออกไปได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ สุนทรียภาพของรูปแบบ สุนทรียภาพของเทคนิค สุนทรียภาพของประโยชน์ใช้สอย สุนทรียภาพของศิลปะ และสุนทรียภาพเชิงนิเวศ

1.1 สุนทรียภาพของรูปแบบ

กิจกรรมด้านสุนทรียภาพต่าง ๆ ไม่สามารถแยกออกจากรูปแบบและการรับรู้ได้ รูปแบบการรับรู้เหล่านี้ที่ประกอบด้วยตัววัตถุ เส้น พื้นผิว สัมผัส สีและเสียง สิ่งเหล่านี้เป็นการดำรงอยู่ของวัตถุที่สามารถรับรู้ได้โดยสัญชาตญาณในพื้นที่และเวลา (Xu, 2006) รูปแบบสุนทรียภาพหมายถึง รูปแบบการรับรู้ด้านความงามที่มีต่อวัตถุ กล่าวคือ รูปทรง พื้นผิว สี สัน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและลำดับพื้นที่ เวลาและภาพลักษณะภายนอก R.von Zimmermann (1824-1898) กล่าวว่า “ตราบดีที่วัสดุทั้งหมดเป็นเนื้อเดียวกัน ก็คือพวกมันสามารถเข้าสู่รูปแบบเดียวกันได้ พวกมันสามารถให้ความสุขหรือความไม่พอใจแก่ผู้คนผ่านรูปแบบบางอย่างเท่านั้น รูปแบบเหล่านี้คือการศึกษาเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์”(Bao & Li, 2019)

1.2 สุนทรียภาพของเทคนิค

ไม่เพียงแต่เป็นรูปแบบสุนทรียภาพรูปแบบแรกๆที่สร้างขึ้นโดยสังคมนุชย์เท่านั้น แต่ยังเป็นสุนทรียภาพที่มีอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันของมนุษย์อีกด้วย การผลิตคุณค่าทางสุนทรียภาพและการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกด้านสุนทรียภาพของผู้คนนั้นไม่สามารถแยกจากการผลิตวัตถุและกิจกรรมการปฏิบัติและเทคนิคของมนุษย์ได้ สุนทรียภาพของเทคนิคไม่เพียงแต่เป็นรูปแบบสุนทรียภาพร่วม

สมัยเท่านั้น แต่ยังรวมถึงรูปแบบสุนทรียภาพดั้งเดิมของมนุษย์ด้วย การวิจัยทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสุนทรียภาพของเทคนิคแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาจิตสำนึกด้านสุนทรียภาพของมนุษย์ได้รับอิทธิพลและมีข้อจำกัดโดยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาตลอด สุนทรียภาพของเทคนิคเน้นถึงความสมดุล กลมกลืนระหว่างความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ซึ่งมันเอื้อต่อการส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ และส่งเสริมการผสมผสานระหว่างนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วัฒนธรรมและสุนทรียภาพ

1.3 สุนทรียภาพของประโยชน์ใช้สอย

สุนทรียภาพของประโยชน์ใช้สอยสะท้อนถึงวัตถุประสงค์การใช้งานของผลิตภัณฑ์ งานหัตถกรรมถือเป็นวัตถุที่ใช้งานได้จริง ชิ้นงานไม่สามารถแยกออกจากประโยชน์ใช้สอยได้ ดังนั้นผลิตภัณฑ์ไม่เพียงแต่ต้องมีประโยชน์ใช้สอยตามโครงสร้างตามคุณสมบัติเดิม แต่ยังคงสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและโอกาสที่จะใช้งานด้วย สุนทรียภาพประเภทนี้ต้องการพัฒนาไปพร้อมเทคโนโลยีที่ยั่งยืนและปรับเปลี่ยนตามความต้องการ วิถีชีวิตและจิตวิญญาณสมัยใหม่

1.4 สุนทรียภาพเชิงนิเวศ

เป็นจิตสำนึกด้านสุนทรียภาพที่เกิดจากแนวคิดเชิงนิเวศ ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างการดำรงอยู่ของธรรมชาติและสิ่งมีชีวิต อีกทั้งสุนทรียภาพประเภทนี้ผสมผสานระหว่างวิถีชีวิตของผู้คนกับธรรมชาติอย่างกลมกลืน และดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล (Xu, 2006)

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงประยุกต์ใช้ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ เพราะเป็นวิธีการเชิงบูรณาการที่รวมถึงแนวคิดนิยามศิลปะ ศิลปะเครื่องเคลือบ ทั้งยังครอบคลุมถึงลักษณะความงามและคุณค่าวัสดุเทคนิค รูปทรงและการตกแต่งเครื่องเคลือบ

2. สัญญะวิทยากับศิลปะ

ทฤษฎีสัญญะวิทยาเป็นสาขาวิชาสำคัญในการศึกษาศิลปะร่วมสมัยในเชิงทฤษฎี ซึ่งสามารถปรับให้เข้ากับแนวโน้มการพัฒนาสังคมร่วมสมัยและตีความหมายสิ่งต่างๆ ในสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ด้วยวิธีสหวิทยาการ สัญญะวิทยาหลายขอบเขตของระเบียบวิธีวิจัย สามารถทำให้ศึกษาวิจัยได้อย่างหลากหลายและบูรณาการข้อมูลของสาขาวิชาต่างๆ อย่างครอบคลุม และใช้แนวคิดการพัฒนาอธิบายการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ

สัญญะวิทยาเป็นสาขาวิชาทฤษฎีทั่วไปที่ศึกษาสัญลักษณ์ โดยศึกษาแก่นแท้ ความหมาย และหลักการการพัฒนาของสัญลักษณ์ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างสัญลักษณ์กับสัญลักษณ์ สัญลักษณ์กับวิถีชีวิต สัญลักษณ์กับสภาพความเป็นจริงของโลก เป็นต้น

สัญลักษณ์ของศิลปะเป็นระบบสัญลักษณ์ชั้นสูง ไม่เพียงแต่เป็นการแสดงออกเท่านั้น แต่ยังเป็น การสร้างสรรค์และการตีความด้วย ศิลปะใช้ภาพเพื่อแสดงแนวคิด ซึ่งเป็นกระบวนการอนุมานถึง ความเป็นธรรมชาติและความคิดสร้างสรรค์ของศิลปิน

ซูซานน์ แคเธอรินา แลงเกอร์ (Susanne Katherina Langer) นักปรัชญาและนักวิชาการ ด้านสุนทรียศาสตร์ได้นิยามคำว่าศิลปะไว้ว่า “เป็นการสร้างอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ผ่านรูปแบบ สัญลักษณ์” อีกทั้งยังเชื่อว่า สิ่งที่ศิลปะแสดงออกไม่ใช่แค่ "ความหมายผิวเผิน" แต่เป็น "ความหมายที่ สะท้อนอารมณ์" ในการสร้างสรรค์งานศิลปะมักใช้สัญลักษณ์หรือภาพและรูปแบบเชิงเปรียบเทียบ การ แสดงสัญลักษณ์ของศิลปะมักไม่มีเหตุผล เป็นสัญลักษณ์ที่ไม่สามารถแสดงออกเป็นภาษาได้ และเป็นภาพที่ เต็มไปด้วยอารมณ์ ชีวิต และจินตภาพส่วนบุคคล แลงเกอร์แบ่งสัญลักษณ์ออกเป็นสัญลักษณ์อนุมาน และสัญลักษณ์ภาพแทน แลงเกอร์เชื่อว่าภาษาเป็นสัญลักษณ์อนุมานและศิลปะเป็นสัญลักษณ์ภาพแทนที่ไม่ใช่ ภาษา (Feng, 2013)

สัญลักษณ์วิทยากับศิลปะเป็นการศึกษาการตีความหมายของสัญลักษณ์ในงานศิลปะ เป็นการ วิเคราะห์และตีความสัญลักษณ์ ภาพและภาษาภาพที่ใช้ในงานศิลปะ วิเคราะห์ต้นกำเนิด รูปแบบ หน้าที่ และความหมายของสัญลักษณ์ สัญลักษณ์วิทยากับศิลปะสามารถช่วยให้เราเข้าใจความหมายแฝงของงานศิลปะ ตลอดจนภูมิหลังทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และสังคมที่อยู่เบื้องหลังสัญลักษณ์เหล่านั้น

หลักการพื้นฐานของสัญลักษณ์วิทยากับศิลปะ เป็นการเชื่อว่าสัญลักษณ์ในงานศิลปะไม่ใช่การสุ่มหรือ บังเอิญบุคคล แต่เป็นระบบสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีความหมายทั่วไปและใช้อย่างแพร่หลาย จาก การศึกษาภาษาและบริบทของสัญลักษณ์ สัญลักษณ์วิทยากับศิลปะสามารถแสดงให้เห็นความหมายแฝงและ ความหมายเชิงสัญลักษณ์ในงานศิลปะได้ สิ่งนี้สามารถช่วยให้เราเข้าใจเจตนาการสร้างสรรค์ คุณค่า ทางสุนทรียภาพและภูมิหลังทางวัฒนธรรมของงานศิลปะได้ดียิ่งขึ้น

วิธีการวิจัยสัญลักษณ์วิทยาเชิงศิลปะสามารถรวมถึงการวิเคราะห์รูปแบบ สี สัน รูปลักษณะ วัสดุ และองค์ประกอบอื่น ๆ ของสัญลักษณ์ได้ ตลอดจนการศึกษาวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ภูมิหลังทาง สังคมและวัฒนธรรมของสัญลักษณ์ นอกจากนี้สัญลักษณ์วิทยากับศิลปะยังสามารถบูรณาการกับสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น มานุษยวิทยา ปรัชญา สังคมวิทยา และจิตวิทยา เป็นต้น เพื่อตีความสัญลักษณ์และความหมาย ในงานศิลปะได้อย่างครอบคลุม

เนื้อหาการวิจัยเกี่ยวกับสัญลักษณ์วิทยาเชิงศิลปะไม่จำกัดเพียงรูปแบบศิลปะต่างๆ เช่น ประติมากรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม ภาพถ่ายและวิดีโอ แต่ยังเป็นการศึกษาการตีความสัญลักษณ์ เรา สามารถเข้าใจคุณค่าทางสุนทรียภาพ ความสำคัญทางวัฒนธรรม และแนวคิดการสร้างสรรค์งาน ศิลปะของศิลปินได้ดีขึ้น และในขณะเดียวกัน เราก็สามารถรับชมและเข้าใจในงานศิลปะได้มากขึ้น

ในการศึกษาเครื่องเคลือบเงาสามารถประยุกต์ใช้สัญลักษณ์วิทยาศึกษาวิเคราะห์ด้าน ต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ความหมายและภาพแทน สัญลักษณ์ที่ปรากฏบนเครื่องเคลือบเจี๊วทายมักมีความหมายเชิงตัวแทน เช่น ลายรวงข้าว ลายทอเสื่อ เป็นต้น ซึ่งลายเหล่านี้เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในขณะนั้น การศึกษาความหมายสามารถช่วยให้เราเข้าใจวัฒนธรรมและศิลปะดั้งเดิมของจีนได้ดีขึ้น
- 2) พัฒนาการของสัญลักษณ์ เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป สัญลักษณ์ที่ปรากฏบนเครื่องเคลือบเจี๊วทายก็เปลี่ยนไปเช่นกัน และอาจมีแบบฉบับหรือรูปแบบที่แตกต่างกัน การศึกษาพัฒนาการของสัญลักษณ์เหล่านี้สามารถเข้าใจภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในยุคนั้น ๆ ได้
- 3) การสร้างและเทคนิคของสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ที่ปรากฏบนเครื่องเคลือบเจี๊วทายมักต้องใช้เทคนิคการผลิตเฉพาะ การศึกษาเทคโนโลยีและเทคนิคเหล่านี้สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับงานฝีมือและเทคนิคการผลิตเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม
- 4) การชื่นชมและสะสมของสัญลักษณ์ การศึกษาสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนเครื่องเคลือบเจี๊วทายยังช่วยให้เราชื่นชมและสะสมเครื่องเคลือบเหล่านี้ได้ดีขึ้น การทำความเข้าใจความหมายแฝงและเทคนิคการผลิตทำให้คุณสามารถวิพากษ์และชื่นชมคุณค่าและคุณภาพของเครื่องเคลือบเจี๊วทายได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ความหมาย พัฒนา และเทคนิคการผลิตของสัญลักษณ์ในเครื่องเคลือบเจี๊วทายมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาวรรณกรรมและศิลปะเครื่องเคลือบจีนดั้งเดิม

3. ทฤษฎีและหลักการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ หรือ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม แสดงถึงความเป็นวัฒนธรรมของผู้คนและชุมชน ด้วยเหตุนี้องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) ได้ให้ความหมายของคำว่า มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ค.ศ. 2003 “เป็นการปฏิบัติ การแสดง แนวคิด ความรู้ ทักษะ เช่นเดียวกับเครื่องมือ โบราณวัตถุ งานหัตถกรรมและพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน กลุ่มชน และในบางกรณีปัจเจกบุคคล” ในขณะเดียวกันพระราชบัญญัติยังระบุว่า “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้นี้ถ่ายทอดไปจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นสิ่งที่ชุมชนและกลุ่มชนสร้างขึ้นใหม่อย่างสม่ำเสมอ โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน ปฏิสัมพันธ์ของสิ่งดังกล่าวที่มีต่อธรรมชาติและประวัติศาสตร์ของตน และก่อให้เกิดความรู้สึกมีอัตลักษณ์และความต่อเนื่อง”

นอกจากนี้อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) ยังระบุขอบเขตลักษณะของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ไว้ดังนี้ 1) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา 2) ศิลปะการแสดง 3) แนวทางปฏิบัติของสังคม พิธีกรรม เทศกาลและกิจกรรม 4) ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล 5) งานหัตถกรรมดั้งเดิม

หลักการการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

1) หลักข้อควรระวังทั่วไป มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้จะยังคงปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย การอนุรักษ์ความเป็นดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องจะต้องนำข้อควรระวังมาใช้ เพื่อให้เกิดสืบทอด ไม่เปลี่ยนรูปลักษณ์ดั้งเดิม และปฏิบัติทุกอย่างตามวัฒนธรรมเดิม โดยไม่สูญเสียความหมายดั้งเดิมและความสำคัญทางวัฒนธรรม

2) หลักการคุ้มครองรักษาองค์รวม มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ไม่มีรูปแบบและความหมายทางศิลปะที่ครอบคลุมชัดเจน และความแตกต่างของวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ดังนั้น การคุ้มครองหลายระดับจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมไว้อย่างสมบูรณ์

3) หลักการคุ้มครองทางวิทยาศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม วิถีชีวิตและประเพณีพื้นบ้าน ดังนั้นการพัฒนาจากภาครัฐจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคม ความก้าวหน้าในปัจจุบันเกิดขึ้นได้จากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์

4) หลักการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ใกล้สูญพันธุ์ แท้จริงแล้ว เราควรให้ความสำคัญกับการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ใกล้สูญพันธุ์ให้มากที่สุด เพื่อหลีกเลี่ยงการเลือนหายหรือสูญเสียมรดกนั้นไป

จากลักษณะของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ นักวิชาการได้เสนอคุณลักษณะต่างๆ ของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้อย่างกว้างขวาง โดยเน้นที่ความมีชีวิต การสืบทอด กระแสนิยม ความเป็นพื้นบ้านและความหลากหลายเป็นหลัก

จากการทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ข้างต้น ผู้วิจัยเชื่อว่า เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และสามารถทำการศึกษาจากประเด็นต่อไปนี้

1) การสืบทอดมรดกและทักษะ เนื่องจากเทคนิคการผลิตเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น การอนุรักษ์เทคนิคการผลิตของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจึงมีความสำคัญมาก การยอมรับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้สามารถส่งเสริมการสืบทอดเทคนิคทักษะนี้ โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การถ่ายทอดจากครูสู่ศิษย์ เป็นต้น

2) การยอมรับในเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิม เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งสะท้อนถึงแนวคิดทางสุนทรียภาพ ลักษณะทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของสังคมในสมัยนั้น ซึ่งมีช่วยเสริมสร้างในการยอมรับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของผู้คน ทั้งยังสามารถอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องได้อีกด้วย

3) การศึกษาและการวิจัยด้านวัฒนธรรม การยอมรับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ จะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้คน และส่งเสริมการวิจัยและกิจกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาและการวิจัย เราสามารถเข้าใจภูมิหลังทาง

ประวัติศาสตร์ ลักษณะทางเทคนิค และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของงานหัตถกรรมประเภทนี้ได้ดียิ่งขึ้น

4) การพัฒนาภูมิภาคและการส่งเสริมการท่องเที่ยว การยอมรับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ สามารถส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ที่เกี่ยวข้องและเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายสามารถกลายเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่น ในขณะเดียวกัน เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ยังสามารถกลายเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อีกด้วย

5) การสร้างระบบการอนุรักษ์และการสืบทอด การยอมรับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ จำเป็นต้องสร้างระบบการอนุรักษ์และการสืบทอดที่สอดคล้องกัน ซึ่งรวมถึงการจัดตั้งระบบการสืบทอดทักษะ การกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมขององค์กรและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นการรับประกันว่าเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจะได้รับสืบทอดในระยะยาว

นอกจากนี้สิ่งที่ควรให้ความสำคัญคือ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้จะต้องเป็นโครงการที่ครอบคลุมและเป็นระบบ ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากรัฐบาล นักวิชาการ และทุกภาคส่วนของสังคม

4. ทฤษฎีการรื้อสร้าง

การรื้อสร้างเป็นรูปแบบการออกแบบที่เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1980 แต่ต้นกำเนิดสามารถสืบย้อนไปถึงปีค.ศ. 1967 “Deconstructionism” หรือการรื้อสร้าง เป็นคำที่ฌาร์ค แดร์ริดา (Jacques Derrida) นักคิดนักเขียนและนักปรัชญาชาวฝรั่งเศส (1930-2004) นำมาใช้เพื่ออธิบายโครงสร้างทางภาษาศาสตร์ จนเกิดเป็นทฤษฎีรื้อสร้างขึ้น ซึ่งเป็นการปรับปรุงพัฒนาจากแนวคิดเชิงปรัชญาต่าง ๆ เช่นโครงสร้างนิยมและสัญวิทยา เป็นต้น (Zhou, 2019) โดยแนวคิดหลักคือการโต้แย้งกับโครงสร้างเดิม แดร์ริดาเชื่อว่าสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายสามารถแสดงแก่นแท้ ดังนั้นการศึกษาแบบปัจเจกบุคคลล้วนสำคัญกว่าการศึกษาแบบองค์รวม

แดร์ริดาได้กล่าวถึง การรื้อสร้างในหนังสือ Speech and Phenomena (1967) และต่อมาได้อธิบายคำนี้อย่างเป็นทางการใน Margins of Philosophy (1972) ว่า การทำลายถือเป็นการปฏิเสธโดยสิ้นเชิง แต่การรื้อโครงสร้างไม่ใช่การทำลาย แต่เป็นเพียงแค่การรื้อออกเท่านั้น"

จุดประสงค์คือเพื่อสร้างความหมายขึ้นมาใหม่ในเศษชิ้นส่วนที่แตกหัก (Lyu, 2017) เป้าหมายสูงสุดของการรื้อโครงสร้างคือการแยกย่อยคำสั่งเดียว แล้วสร้างคำสั่งที่สมเหตุสมผลขึ้นมาใหม่ การรื้อโครงสร้างเป็นความต่อเนื่องที่สำคัญของโครงสร้างนิยม เป็นการคลี่คลายองค์รวม ประกอบใหม่และซ้อนทับอย่างมีเหตุผลผ่านการปฏิรูปและการรื้อความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ จนสร้างผลลัพธ์ที่กระจุกกระจายและไม่แน่นอน สะท้อนความโดดเด่นไม่เหมือนใคร

การรื้อสร้างเป็นการนำหลักการและมาตรฐานแบบดั้งเดิมประยุกต์ใช้ โดยสร้างสัมพันธ์ใหม่จากสิ่งเดิมด้วยการปฏิรูป รื้อองค์ประกอบและสร้างใหม่ ในทางตรรกะ เป็นการปฏิเสธหลักการออกแบบพื้นฐานแบบดั้งเดิม (สุนทรียภาพ กลศาสตร์ ประโยชน์ใช้สอย) ทำให้เกิดความหมายใหม่ การใช้แนวคิดเรื่องการสลายโครงสร้าง เน้นที่การแยกส่วน การซ้อนทับ และการจัดโครงสร้างใหม่ โดยให้ความสำคัญกับส่วนต่างๆ และต่อต้านความเป็นองค์รวม เพื่อสร้างความรู้สึกของการคลี่คลายการจัดกระจายและความไม่แน่นอน (Zhihu, 2022)

เจ. ฮิลลิส มิลเลอร์ (J. Hillis Miller) นักวิจารณ์วรรณกรรมได้ใช้ภาพลักษณ์เปรียบเทียบแนวคิดรื้อสร้างใหม่ เขากล่าวว่า การรื้อสร้างเป็นกิจกรรมการแยกส่วนประกอบหรืออะไหล่ทั้งหมดออกเป็นชิ้นๆ เช่น เด็กที่แยกชิ้นส่วนนาฬิกาของพ่อ จนเหลือเป็นชิ้นส่วนที่ไม่สามารถประกอบใหม่ได้นักรื้อสร้างไม่ใช่ปรสิต แต่เป็นกบฏที่ทำลายกลไกของอภิปรายตะวันตกจนไม่สามารถปรับปรุงได้อีกต่อไป เช่นเดียวกับอะไหล่ของนาฬิกาที่ไม่ได้กลับมาเป็นแบบเดิมได้ คำอธิบายนี้ยังสามารถใช้เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องเคลือบสมัยใหม่กับเครื่องเคลือบดั้งเดิมได้ (Ba, 2010)

ศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่แสดงให้เห็นถึงการนำโครงสร้างเครื่องเคลือบดั้งเดิมมารื้อสร้างใหม่ และแนวคิดการสร้างสรรค์หลักเกิดจากทฤษฎีการรื้อสร้างใหม่ การเกิดขึ้นของศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่แสดงถึงการแยกแยะ สลายโครงสร้างเดิมและประกอบสร้างชิ้นใหม่จากศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิม แนวคิดนี้ได้ทำลายข้อจำกัดของวัสดุ รูปทรง การตกแต่ง การเผาและสุนทรียภาพแบบศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานนับพันปี เป็นการแสวงหาการปลดปล่อยแนวความคิด การแปลกใหม่จากรูปแบบเดิม รวมถึงการแสดงออกถึงการหลุดพ้นในด้านจิตวิญญาณ อาจกล่าวได้ว่าศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ได้ล้มล้างข้อจำกัดหลายประการของศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมไปอย่างสิ้นเชิง ไม่ได้เน้นรูปทรงที่สมบูรณ์แบบและลายอันวิจิตรบรรจง แต่ใช้การการละทิ้งจุดมุ่งหมายหรือกฎเกณฑ์เป็นวิธีการแสดงออกทางศิลปะ

ศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ได้เสริมความหมายแฝงด้วยการรื้อสร้างใหม่ ขยายขอบเขตการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ภายใต้แนวคิดทฤษฎีการรื้อสร้างใหม่ได้สร้างโลกแห่งทัศนศิลป์ที่น่าอัศจรรย์ เปิดจินตนาการทางศิลปะที่หลากหลาย และสร้างพื้นที่ศิลปะใหม่ การพัฒนาของงานศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่เป็นผลมาจากการคิดสร้างสรรค์ด้วยทฤษฎีการรื้อสร้างใหม่

ในมิติของสุนทรียภาพและการพัฒนานวัตกรรมเครื่องเคลือบเฉี่ยวทวายในปัจจุบัน สามารถสร้างสุนทรียภาพใหม่จากหลายแง่มุมเป็นหลัก เช่น การสร้างวัสดุใหม่ การสร้างแบบรูปทรงใหม่ การสร้างการตกแต่งใหม่ และการสร้างกระบวนการใหม่

การสร้างวัสดุชิ้นใหม่มักนำไปสู่การสร้างรูปทรงและเทคนิคฝีมือใหม่ การเปลี่ยนแปลงรูปทรงจำเป็นต้อง "รื้อและสร้าง" รูปแบบการตกแต่ง วิธีการตกแต่ง และเทคนิคใหม่ ดังนั้นการ

เปลี่ยนแปลงด้านสุนทรียภาพจึงต้องได้รับการสนับสนุนจากวิธีการเทคนิค เพื่อสร้างกระบวนการทัศนด้านสุนทรียภาพที่แตกต่างไปจากศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมโดยสิ้นเชิง นวัตกรรมนี้ทำให้ศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่พัฒนาสู่จุดสูงสุดอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน เป็นการสร้างชีวิตใหม่และความคิดสร้างสรรค์ให้กับงานศิลปะเครื่องเคลือบ จากมิตินี้จะเห็นได้ว่า การเพิ่มขึ้นของศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่เป็นการสะท้อนถึงการดำรงอยู่ของแนวคิดการรื้อสร้างใหม่ในสาขาเครื่องเคลือบ เป็นเครื่องหมายที่แสดงให้เห็นจุดเริ่มต้นยุคใหม่ของศิลปะเครื่องเคลือบ(Liu, 2020b)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบัน ยังไม่มีเอกสารที่ได้รับการเรียบเรียงและวิเคราะห์ “เครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง” ตามช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ที่เฉพาะเจาะจง และยังไม่พบงานวิจัยที่สร้างสรรค์ผลงานเชิงนวัตกรรม อย่างไรก็ตามยังมีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบางส่วนที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

Ji Yali (2018) ศึกษาเรื่อง การวิจัยเกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายเตาตั้งหยางอวี่ เพื่อเรียบเรียงการตั้งชื่อของแหล่งเตา ปีที่สร้างแหล่งเตา และเทคโนโลยีของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่เป็นหลัก แต่ไม่ได้ทำการศึกษาในด้านการพัฒนาเพื่อการสืบทอดและสร้างนวัตกรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่

Yue Xing (2012) ศึกษาเรื่อง การสืบทอดและการพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายเตาตั้งหยางอวี่ โดยเริ่มศึกษาการสืบทอดและการพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่ สำหรับความสำคัญและความจำเป็นในการสืบทอดและพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยหวาย วิเคราะห์เงื่อนไขและข้อได้เปรียบในการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่ สรุปความเป็นไปได้ในการสืบทอดและแนวทางการพัฒนาในอนาคต เพื่อส่งเสริมข้อมูลทางทฤษฎีและวิธีการวิจัยเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายเตาตั้ง หยางอวี่

Huang Huang (2016) ศึกษาเรื่อง การสืบสานและพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี่ วิเคราะห์ต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์และพัฒนาการของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวาย โดยศึกษาลักษณะเทคนิค ภาควัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวาย และเปรียบเทียบระหว่างความเป็นดั้งเดิมและความเป็นสมัยใหม่ ผู้เขียนนำเสนอวิวัฒนาการด้านสุนทรียภาพ เทคโนโลยีและความหมายทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวาย ซึ่งพบว่า เครื่องเคลือบเจี๋ยหวายไม่เพียงแต่มีรูปทรงและภาษาการตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ แต่ยังมีผสมผสานแนวคิดทางธรรมชาติและจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมอยู่ในอีกด้วย อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่ได้วางแผนตาม

ความต้องการของตลาดในปัจจุบัน และไม่ได้กล่าวถึงการเผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในยุคร่วมสมัย เพียงอภิปรายผลในด้านทฤษฎีเท่านั้น

Kang Xiaoni (2018) ศึกษาเรื่อง การออกแบบของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว เครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เมืองเจี๋ยจั่ว มณฑลเหอหนาน โดยวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของนวัตกรรมสมัยใหม่ของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี่ เรียบเรียงพัฒนาการ ลักษณะเด่นของเทคนิคฝีมือวัสดุ ลักษณะการตกแต่ง ประเภท อิทธิพลทางศิลปะและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในเมืองเจี๋ยจั่ว และนำข้อมูลจากการศึกษามาใช้ในการพัฒนาของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว โดยนำเสนอแนวคิดการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ แต่ไม่ได้กล่าวถึงการสร้างนวัตกรรมและการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง

Ouyang Hui (2019) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในการแสดงออกในงานศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ โดยเริ่มศึกษาประวัติศาสตร์ของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย สรุปลักษณะเด่นของเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง จากนั้นเรียบเรียงและวิเคราะห์ลักษณะเทคนิคและการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายสมัยใหม่ เพื่อสำรวจการประยุกต์ใช้เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบสมัยใหม่ วิเคราะห์เปรียบเทียบเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งกับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย เพื่อนำผลจากการวิจัยมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยเน้นรูปแบบสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแบบร่วมสมัย และละเอียดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง ทำให้งานวิจัยนี้ขาดการสืบทอดและอนุรักษ์เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง

Liu Musen (2020b) ผู้เขียนศึกษาและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับต้นกำเนิด การพัฒนา การสร้างสุนทรียภาพใหม่และลักษณะสุนทรียภาพของเครื่องเคลือบจีนสมัยใหม่ เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างทางสุนทรียภาพระหว่างเครื่องเคลือบสมัยใหม่ของประเทศจีนและประเทศทางตะวันตก ค้นหาแนวโน้มการพัฒนาและการสร้างแนวคิดทฤษฎีเครื่องเคลือบจีน เพื่อนำมาต่อยอด ซึ่งผู้เขียนระบุว่า มี 2 ประเด็นที่ต่อวิจัยเพิ่มเติม ประการแรก ความเป็นเอกภาพของการสร้างสรรค์และสุนทรียภาพดั้งเดิม ประการที่สอง การกลับคืนสู่วัฒนธรรมของชนชาติ ยึดมั่นในรากฐานของวัฒนธรรมของชาติ ใช้อองค์ประกอบจีนดั้งเดิมให้เกิดประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างลักษณะเฉพาะของเครื่องเคลือบจีนในปัจจุบัน

จากการศึกษางานวิจัยของ Ji Yali (2018) ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี่ รวมถึงเทคนิคและวิธีการเผาของเตาตั้งหยางอวี่ งานวิจัยของ Yue Xing (2012) ศึกษาเรื่อง การสืบทอดและการพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี่ ทำให้ผู้วิจัยเรียนรู้รูปแบบการสืบทอด ค้นหาความแตกต่างของแนวทางการสืบทอดและการพัฒนาในงานวิจัยในอดีต อีกทั้งผู้เขียนยังเรียบเรียงการพัฒนาตามยุคสมัย วิเคราะห์ช่องทางการพัฒนาและการ

สืบทอดรูปแบบใหม่ Kang Xiaoni (2018) ศึกษาเรื่อง การออกแบบของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว เครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เมืองเจี๋ยวจั้ว มณฑลเหอหนาน ได้กล่าวว่า การออกแบบของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวจะต้องมีรูปแบบใหม่ และสามารถนำมาเป็นต้นแบบได้ แต่ก็ต้องเน้นการประชาสัมพันธ์ เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี้ให้มีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้น Ouyang Hui (2019) และ Liu Musen (2020b) ได้พัฒนางานศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ขึ้นจากเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยเฉพาะ Liu Musen ได้ผสมผสานสุนทรียภาพสมัยใหม่ในผลงาน ดังนั้นจะเห็นถึงว่า ผลงานของเขาเป็นการผสมผสานทั้งความเป็นดั้งเดิมและสมัยใหม่ เป็นการสืบทอดและขยายช่องทางการพัฒนาในเวลาเดียวกัน

โดยสรุป จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า ประวัติศาสตร์และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของเมืองตั้งหยางอวี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี้ขึ้น อีกทั้งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายยังมีบทบาทสำคัญต่อประวัติศาสตร์เครื่องเคลือบมณฑลเหอหนานอีกด้วย การฟื้นฟูเทคนิคดั้งเดิมเป็นเพียงเริ่มต้น แต่เราจะต้องต่อยอดและสร้างนวัตกรรมบนพื้นฐานของเทคนิคดั้งเดิม ต้องอาศัยทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ สัณฐานวิทยาและมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในการสนับสนุน การวิจัยเชิงทฤษฎีแสดงให้เห็นว่าการสำรวจและแสวงหาความงามในยุคต่าง ๆ มีมาตรฐานและข้อกำหนดที่แตกต่างกัน ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับสถานการณ์ทางสังคมและวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมยุคนั้น ดังนั้นการศึกษาในบทนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบ ประเภท สุนทรียภาพ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี้ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อเป็นองค์ความรู้สำคัญที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ให้กับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย

บทที่ 3

เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

ผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจพิพิธภัณฑสถานพระราชวังกู้กง พิพิธภัณฑสถานเมืองเจี๋ยจวี่ สถาบันวิจัยด้านโบราณวัตถุและศิลปกรรมศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยปักกิ่ง รวมถึงสัมภาษณ์นักสะสมและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน ประเภท เทคนิค การทำและการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์สุนทรียภาพ เทคนิคการตกแต่งและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. สถานการณ์ปัจจุบันของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง
2. สุนทรียภาพและเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

สถานการณ์ปัจจุบันของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

1. แหล่งเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

หมู่บ้านตั้งหยางอวี่มีแผ่นป้ายขนาดใหญ่ที่เขียนว่า “เมืองเครื่องเคลือบนับพันปี” (ภาพที่ 3-1) เมื่อเดินเข้าไปในหมู่บ้านจะมีซุ้มประตูสูง ซึ่งเขียนว่า มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งชาติ (ภาพที่ 3-2) หลังจากข้ามสะพานเล็กเข้าไปในหมู่บ้านจะพบแหล่งเตาโบราณที่ถูกอนุรักษ์ดูแลแบบเรียบง่าย ด้านหน้าแหล่งเตามีศิลาจารึกจำลอง “บันทึกเทพเจ้าเตาอียิงโหวแห่งวัดไปหลิง” ที่เป็นการบันทึกใช้ช่วงรัชศกฉงหนิง ปีที่ 4 แห่งราชวงศ์ซ่งเหนือ แหล่งเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งถูกอนุรักษ์ไว้ด้านใน เมื่อเปิดประตูกระจกเข้าไป จะพบเตาในสมัยราชวงศ์ซ่งสองเตาดูด้วยกัน (ภาพที่ 3-3) ซึ่งทั้งสองเตาเป็นเตาทรงเกือกม้า ที่ผนังเตามีลึกลงของถ่านหินสีดำที่เรียกว่า เหงื่อเตา (ภาพที่ 3-4) ซึ่งเราสามารถวิเคราะห์อุณหภูมิการเผาของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยโบราณผ่านเหงื่อเตา



ภาพที่ 3-1 แผ่นป้ายขนาดใหญ่ที่เขียนว่า “เมืองเครื่องเคลือบพันปี” (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-2 ชุมประตูลูก ซึ่งเขียนว่า มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งชาติ (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-3 แหล่งเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-4 แหล่งเตาที่ผิงเตาโบราณ (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-5 สภาพแหล่งเตาตั้งหยางอวี๋ของราชวงศ์ซ่งในปัจจุบัน (Lijuan Zhang, 2023)

มีหุบเขากว้างประมาณ 500 เมตร ถัดจากหมู่บ้านตั้งหยางอวี๋ หุบเขาแห่งนี้เป็นสถานที่ทำเครื่องเคลือบตั้งหยางอวี๋ในสมัยนั้น ในช่วงเวลานั้น มีน้ำพุภูเขาไหลมาจากยอดเขา ไหลเข้าทั้งสองด้าน เคยมี "ที่ทำเครื่องเคลือบ" แบบถ้ำแห่งหนึ่ง ตามพงศาวดารอำเภอซิวอู๋ ในช่วงปีค.ศ. 1930 สถานที่แห่งนี้มีเตาเครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์ซ่งมากกว่า 430 เตา ต่อมาเนื่องจากการทำเกษตร การสร้างบ้าน การก่อสร้างถนน จึงทำให้ภายในถ้ำทลายลงแล้ว (ภาพที่ 3-5) ช่วงปีค.ศ. 2003 – 2004 สำนักงานโบราณคดีของมณฑลเหอหนานได้ขุดค้นและทำการอนุรักษ์พื้นที่บริเวณนี้ จากการขุดค้นพบชิ้นส่วนกระเบื้องเคลือบนับพันชิ้นภายในพื้นที่แห่งนี้ (ภาพที่ 3-6)



ภาพที่ 3-6 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบที่ขุดพบในแหล่งเตาตั้งหยางอวี๋ (Yang Xia, 2004)

หุบเขาทางเหนือมีวัดเล็ก ๆ มีพื้นที่ประมาณ 10 ตารางเมตร ภาพที่ 3-6 คือแผ่นศิลาจารึก "บันทึกเทพเจ้าเต๋อชิงโหวแห่งวัดไป๋หลิง" (ภาพที่ 3-13) จัดวางในวางอยู่ในวัด อักษรบนผิวหินจารึก ยังชัดเจนอยู่ในจารึกกล่าวว่า จากการวิเคราะห์จำนวนประชากร 5 คนต่อหนึ่งครัวเรือน มีผู้คน มากกว่า 50,000 คนที่มีส่วนร่วมในการทำและการค้าขายเครื่องเคลือบ อีกทั้ง คำจารึกยังบันทึกความ ประณีตของเครื่องเคลือบเตาตั้งหยาง ซึ่งทำให้เห็นถึงการพัฒนางถึงจุดสูงสุดของอุตสาหกรรมเครื่อง เคลือบของเตาตั้งหยางอวี้



ภาพที่ 3-7 วัดเทพเจ้าเตาเผา (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-8 ศิลาจารึกเทพเจ้าเตาตั้งหยางอวี้ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ (วัดถู่จิ่ง) (Lijuan Zhang, 2023)

2. ประเภทเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

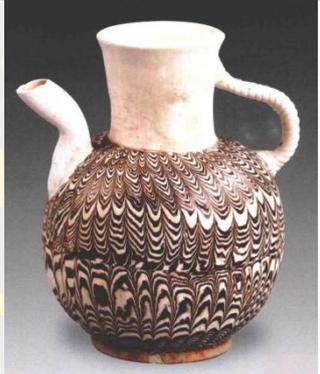
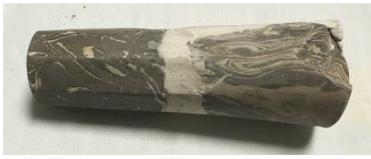
ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลของโบราณวัตถุที่เกี่ยวข้องผ่านการลงพื้นที่ภาคสนาม ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเจียวจิว สถาบันวิจัยด้านโบราณวัตถุและศิลปวัฒนธรรม หอศิลปวัฒนธรรมแห่งเมืองเจียวจิว และพื้นที่จัดแสดงวัตถุสะสมส่วนตัวของนักสะสมหุ่หวาถึง จากการสำรวจพบว่า เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวีในราชวงศ์ซ่งส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ชาม จาน ไห หีบ หม้อ หมอน ลูกบอล ขวด กระโถนและภาชนะอื่น ๆ

ตารางที่ 3-1 ประเภทเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

ประเภท	ลำดับ	ชื่อวัตถุ	สถานที่จัดเก็บ	ภาพ
ชาม	1	ชามเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเจียวจิว	
	2	ชามเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเจียวจิว	
	3	ชามเจี๋ยวทายลายไม้	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เมืองเจียวจิว	
	4	ชามทรงขันลายรวงข้าว	วัตถุสะสมส่วนตัว	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อวัตถุ	สถานที่จัดเก็บ	ภาพ
โอ	5	โอเจี๊วทลาย ขนนก	ศูนย์วิจัยโบราณคดี มณฑลเหอหนาน	
	6	โอเจี๊วทลาย ขนนก	วัตถุสะสมส่วนตัว	
	7	โอเจี๊วทลาย ถักทอ	วัตถุสะสมส่วนตัว	
จอก	8	จอกเจี๊วทลายเตา ตั้งหยางอวี	ของสะสมที่บ้าน	
แก้ว	9	แก้วเจี๊วทลายหก มุม	วัตถุสะสมส่วนตัว	
จาน	10	จานเจี๊วทลาย ลายขนนก	วัตถุสะสมส่วนตัว	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อวัตถุ	สถานที่จัดเก็บ	ภาพ
ไห	11	ไหเจี๊วทวย	พิพิธภัณฑทร์พระราชวัง กู้กง	
	12	ไหเจี๊วทวยลาย ขนนก	พิพิธภัณฑทร์เมืองเจี๊ว จ้ว	
ตลับ	13	ตลับเจี๊วทวย ลายขนนก	พิพิธภัณฑทร์มณฑลจี หลิน	
	14	ตลับแป้งลาย เจี๊วทวยลาย น้ำตาลเคลือบสี เหลือง	วัตถุสะสมส่วนตัว	
กา	15	ปานซาเจี๊วทวย เตาดั่งหยางอวี	วัตถุสะสมส่วนตัว	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อวัตถุ	สถานที่จัดเก็บ	ภาพ
	16	กาเจี๊วทวย เคลือบสีเขียว	พิพิธภัณฑทร์พระราชวัง กุ๊กง	
	17	กาเจี๊วทวยลาย ขนนก	วัตถุสะสมส่วนตัว	
ลูกแก้ว	18	ลูกแก้วเจี๊วทวย	พิพิธภัณฑทร์เมืองเจี๊ว จั่ว	
แจกัน	19	แจกันดอกเหมย ลายเจี๊วทวย	วัตถุสะสมส่วนตัว	
ที่บายา	20	ที่บายาเตาตั้งห ยางอวี๊ในสมัย ราชวงศ์ซ่ง	วัตถุสะสมส่วนตัว	

3. กระบวนการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เตาดั่งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

3.1 การขุดดินและการแปรรูปดิน

การผลิตเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดั่งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่งไม่สามารถแยกออกจากการขุดวัตถุดิบดินได้ วัตถุดิบในการทำเครื่องเคลือบเตาดั่งหยางอวีเป็นดินเกาหลีที่ขุดมาจากภูเขาไท่หาง ซึ่งอยู่หลังหมู่บ้านตั้งหยางอวี ทางตอนเหนือของหมู่บ้านตั้งหยางอวีมีภูเขาต้าจ่าง ภูเขาตงจ่างและภูเขาอื่น ๆ ซึ่งอุดมไปด้วยหินเฟลสิค (ที่รู้จักกันทั่วไปว่า แร่กาก) (ภาพที่ 3-9) ปริมาณมีมากมายและปรากฏบริเวณหน้าดินภูเขา จึงทำให้ขุดได้ง่าย ทั้งเป็นแหล่งที่มาของวัตถุดิบในการทำเครื่องเคลือบของเตาดั่งหยางอวีตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่ง ซึ่งยังเป็นวัตถุดิบที่โรงงานเครื่องเคลือบและโรงงานปูนซีเมนต์เมืองเจียวจี้ยังใช้ในปัจจุบัน (Beijing Art Museum, 2011)



ภาพที่ 3-9 แร่กาก : วัตถุดิบในการทำเครื่องเคลือบเตาดั่งหยางอวี (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-10 การขุดวัตถุดิบ (Lijuan Zhang, 2023)

ภูเขาในท้องถิ่นมีแร่บริสุทธิ์ เช่น ดินเหนียว หินปูน แคลไซต์ และดินคิบูซี ซึ่งเป็นวัสดุที่
ดีเยี่ยมสำหรับการผลิตเครื่องเคลือบ ดินเผาหลังจากเทือกเขาไท่ทางมีสีขาวละเอียด มีความบริสุทธิ์สูง
ความเหนียวตัวสูง มีความยืดหยุ่นสูง ทนไฟได้ดี อุดมไปด้วยคาร์บอนไดออกไซด์และอะลูมิเนียม
ออกไซด์อลูมินา อีกทั้งดินเหนียวพอร์ซเลนมีความละเอียดมากและมีสีขาว ซึ่งล้วนเป็นวัตถุดิบหลักใน
การทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย

ในการขุดวัตถุดิบจะเริ่มจากการใช้ก้อนขนาดใหญ่ทุบก้อนดินก้อนใหญ่จนแตก (ภาพที่
3-11) นำไปแช่น้ำแล้วคนดินให้ละเอียดเพื่อช่วยละลายดิน จากนั้นกรองด้วยตะแกรงละเอียดเพื่อขจัด
สิ่งสกปรกและทำให้น้ำดินละเอียดยิ่งขึ้น จากนั้นใช้เครื่องบดดินให้เป็นน้ำดิน (ภาพที่ 3-12)
จากนั้นใช้ตระแกรงกรองสิ่งสกปรกอีกครั้ง (ภาพที่ 3-13) จากนั้นจึงนำดินไปหมักควบคุมความชื้น
และนวดครั้งสุดท้ายเพื่อไล่ฟองอากาศ



ภาพที่ 3-11 การทุบแร่ (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-12 บดดินให้เป็นน้ำดิน (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-13 การกรองดิน (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-14 การใช้เท้านวดดิน (Lijuan Zhang, 2023)

วัตถุดิบดินเหนียวที่ขุดจากภูเขารอบๆ หมู่บ้านตั้งหยางอวี้อู่กู่บู บด กรอง แยกโลหะ
จากดิน ร่อน และทำให้กลายเป็นโคลน จากนั้นจึงร่อน บ่ม ตากแห้ง นวดและแปรรูปเป็นแผ่นดิน

เหนียว วัตถุดิบของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายทำจากวัตถุดิบคุณภาพสูงแ และจำเป็นต้องมีปริมาณ สิ่งเจือปนของเหล็กและไทเทเนียมต่ำมาก เพื่อสะท้อนถึงพื้นผิวสีขาวบริสุทธิ์และละเอียดอ่อนได้อย่าง เต็มที่ (Yang & Chai, 2005)

วัตถุดิบที่ใช้สำหรับทำเครื่องเคลือบดั้งเดิม ส่วนใหญ่จะใช้ดินสีขาว สีดำ สีน้ำตาลหรือสี อื่น ๆ ที่มีสีแตกต่างกันอย่างชัดเจน สามารถจับคู่สีสองสีเพื่อสร้างภาพลายตลกแต่ง หรืออาจจะใช้ดิน สามสีอย่างสีน้ำตาล สีดำและสีขาวบิดจนเกิดลาย

3.2 วิธีการขึ้นรูปของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย

เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาเผาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ใช้ดินที่มีสีแตกต่างกัน เช่น สีดำและสีขาวในการนวด พัน ม้วน ตัด และขูดจนเกิดลายที่ผิวดิน โดยวิธีการขึ้นรูปของเครื่อง เคลือบเจี๋ยวทายมีสองวิธีหลัก ได้แก่ การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์และการขึ้นรูปด้วยการดึง ซึ่งดินด้านใน และนอกจะมีลักษณะเดียวกัน ดังภาพที่ 3-15



ภาพที่ 3-15 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Lijuan Zhang, 2023)

1) การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์

เทคนิคการถักลายของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง เป็นเทคนิคที่ใช้ดินสี ขาวและน้ำตาลทับซ้อน ขด บิดพันกันสลับไปมาตามความต้องการ และสามารถเปลี่ยนวิธีบิดพันกัน ได้อย่างหลากหลาย จึงทำให้เกิดลวดลายหลากหลายรูปแบบ เช่น ลายถักทอ ลายขนนก (ภาพที่ 3- 16) ลายไม้ ลายคลื่นน้ำ เป็นต้น เพื่อให้แผ่นดินที่สร้างลายขึ้นรูปได้ตามมาตรฐานจึงใช้วิธีการฝัง ต่อ อัด กดหรือวิธีการอื่นในการนำดินใส่ในแม่พิมพ์ จนได้ชิ้นงานเทคนิคเจี๋ยวทายตามมาตรฐาน ต่อมานำ ชิ้นงานไปปรับแต่ง เก็บรายละเอียดงานให้เสร็จ และนำเข้าเตาเผา



ภาพที่ 3-16 เทคนิคการสร้างลายขนนก (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-17 การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ (Lijuan Zhang, 2023)

2) การขึ้นรูปด้วยการดึง

สามารถแบ่งออกเป็นสองวิธี ดังนี้

วิธีที่หนึ่ง นำดินพอร์ซเลนที่มีโทนสีน้ำตาลขาวหรือขาวดำมาขนาดผสมกันจากนั้นดึงขึ้นรูป ผิวของดินจะปรากฏสองสี ลายจะมีความหลากหลายและงดงามมาก การขึ้นรูปด้วยการใช้มือดึงจะใช้สำหรับทำภาชนะที่มีลายตกแต่งทั้งใบ ลายที่เกิดจากการขึ้นรูปด้วยการดึงจะค่อนข้างอิสระและอาจกล่าวได้ว่าไม่มีกฎเกณฑ์เลย

วิธีที่สอง นำดินสองสีคลึงเป็นเส้นและนำมาถักสลับกันเหมือนกับเปีย จากนั้นวางทับซ้อนกันตามสัดส่วนของขนาดและลำดับบนแป้นหมุนและนวดดึงให้ดินติดกัน วิธีการนี้จะทำให้ได้ลายที่เป็นมาตรฐาน และจะไม่เกิดลายที่แตกต่างกันและค่อนข้างมีสมดุลของลาย



ภาพที่ 3-18 การขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน (Lijuan Zhang, 2023)

3.3 รูปแบบการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง

รูปแบบการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งมี 3 รูปแบบ ได้แก่ การตกแต่งทุกส่วน การตกแต่งด้วยการแปะติด และการตกแต่งด้วยการฝัง

1) การตกแต่งทุกส่วน คือการใช้เทคนิคการถักทอลายในการตกแต่งภาชนะทั้งใบ โดยใช้ดินสีเข้มและสีอ่อนพันเข้าด้วยกัน จากนั้นกดลงแม่พิมพ์ ลายภายในและภายนอกภาชนะมีลักษณะเหมือนกัน ซึ่งเป็นลายที่ให้เหมือนกับเมฆและสายน้ำ และคล้ายกับพื้นผิวหินต่าง ๆ เป็นต้น ภาชนะที่ใช้เทคนิคนี้จะเป็นภาชนะเนื้อบาง เล็ก และประณีต เช่น ถ้วย ชาม จาน (ภาพที่ 3-19)



ภาพที่ 3-19 ชามที่ตกแต่งด้วยเทคนิคเจียวทายทุกส่วน (Lijuan Zhang, 2023)

2) การตกแต่งด้วยการแปะติด หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เทคนิคกึ่งเจียวทาย เพราะมีเพียงผิวด้านนอกภาชนะที่ปรากฏลาย และผิวพื้นของภาชนะเป็นภาชนะเผาดิบ ความหนาของชั้นลายที่ถักทอด้วยดินหลายสีแตกต่างกัน ไม่สม่ำเสมอ

เนื่องจากกระบวนการเผาเครื่องเคลือบเจียวทายนั้นค่อนข้างยาก ดิน 2 ชนิดยากที่จะเกาะตัวกันแน่น จึงทำให้แตกหรือร้าวได้ง่ายในระหว่างกระบวนการเผา ดังนั้นอัตราความสำเร็จจึงต่ำมาก หมอนและเครื่องใช้อื่นๆ ในสมัยราชวงศ์ถังจึงใช้วิธีการการรีดหรือตัดแผ่นดินที่พันกันจนเกิดลวดลาย แล้วนำไปติดกับดินเหนียวทั่วไปหรือดินที่ขึ้นรูป พื้นผิวภาชนะสองในสามส่วนจะเป็นสีขาว (ภาพที่ 3-20) ซึ่งคล้ายกับการฝังวัสดุลงไปไหม่ นอกจากนี้วัสดุดินที่เป็นพื้นหลังใช้ดินสีเหลือง ไม่ขาวเกินไป จากนั้นนำไปเผาในอุณหภูมิต่ำเพื่อไม่ให้เกิดการแยกตัวของเนื้อดิน



ภาพที่ 3-20 หมอนเครื่องเคลือบเจียวทายสีเหลือง ซึ่งจัดเก็บในพิพิธภัณฑ์พระราชวังกู้กง (Lijuan Zhang, 2023)

ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ยังคงใช้เทคนิคตกแต่งแบบแปะติดของราชวงศ์ถัง โดนจะนำดินที่พันสลับสีน้ำตาลและขาวมาขดเป็นก้อนกลม ต่อมาหันเป็นชิ้น เส้นและแผ่น และใช้การรีดหรือการฟานเป็นแผ่นบาง จากนั้นนำแผ่นดินเหล่านี้แปะกับภาชนะดินเปลือย อย่างไรก็ตาม สำหรับภาชนะแบบมีฝาปิดบางประเภท จะต้องนำแผ่นลายวางราบบนแม่พิมพ์ก่อน จากนั้นจึงใส่โคลนเปล่าลงในแม่พิมพ์ และกดให้เป็นรูปร่าง โดยการฝัง ประคบ การอัดขึ้นรูป เป็นต้น รูปแบบลายเกาะติดกับพื้นผิวตามธรรมชาติ (ภาพที่ 3-21) ส่วนที่เป็นแผ่นลายที่แปะติดบนผิวภาชนะจะหนากว่าผิวส่วนอื่นประมาณหนึ่งในสาม หรือหนึ่งส่วนสี่ อาจมีบางส่วนที่หนาบางไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงต้องนำมาปรับแต่งก่อนจะนำเข้าเตาเผา การตกแต่งเทคนิคเจียวทลายแบบแปะติดที่ใช้การตกแต่งวัตถุที่มีขนาดใหญ่และหนาขึ้นเล็กน้อย เช่น หมอน เตาอุ่นมือ และกระโถน วิธีการนี้จะประหยัดเวลาและสร้างลายได้ง่ายกว่าวิธีการตกแต่งด้วยเทคนิคเจียวทลายทุกส่วน

นอกจากนี้จากการศึกษาลายบนหมอน ซาม จาน แก้ว กระโถนและเครื่องใช้อื่น ๆ ที่ถูกจัดเก็บในพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ พบว่า ลายที่สมบูรณ์และมีความสมมาตรส่วนใหญ่ มักใช้เทคนิคเจียวทลายแบบแปะติด



ภาพที่ 3-21 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจียวทลายสมัยราชวงศ์ซ่งที่ใช้เทคนิคการแปะติด (Lijuan Zhang, 2023)

3) การตกแต่งด้วยการฝัง โดยทั่วไปเครื่องใช้หรือวัตถุที่ใช้วิธีการตกแต่งด้วยการฝัง จะเป็นการกำหนดลายที่พิเศษ แตกต่างจากปกติ ข้อดีของการฝังลาดลายคือสามารถวางตำแหน่งลายในองค์ประกอบได้อย่างแม่นยำและสามารถจัดองค์ประกอบลายได้อย่างเหมาะสม จุดคล้ายระหว่างวิธีการตกแต่งด้วยการฝังและการแปะติด คือ ลายลายจะมีความบาง และมีความละเอียดประณีต (ภาพที่ 3-22)



ภาพที่ 3-22 หมอนศิลาตลที่ตกแต่งด้วยการฝังลายเจี๋ยวทาย(Wang, 2021)

น้ำเคลือบที่ใช้ในการตกแต่งส่วนใหญ่เป็นเคลือบใส เคลือบสีเขียวมรกต เคลือบสีเขียวอมดำและเคลือบสีสนิม ในสมัยราชวงศ์ถังมักใช้เคลือบสีเหลืองและเขียวเป็นหลัก แต่ก็มีผิวที่ลงเคลือบใส แต่ตกแต่งด้วยเคลือบสีเหลือง สีเขียวและสีฟ้าในบางจุด ซึ่งเคลือบแต่ละสีต้องดูสีดินของผิววัตถุเป็นหลัก

4. ลวดลายเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

ลายที่ใช้สำหรับตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งมีรูปแบบดังนี้

ลายถักทอ : เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าลายเสือ เป็นกากบาทสลับกัน ทับซ้อนกันอย่างมีลำดับ ภาพลายคล้ายกับลายเสือไม้ไฟที่ใช้ในฤดูร้อนของพื้นที่ตอนเหนือของประเทศจีน



ภาพที่ 3-23 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายเสือในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Lijuan Zhang, 2023)

ลายขนนก : ลายขนนกมักถูกจัดเรียงซ้อนกันคล้ายขนนก ลายขนนกมักใช้การตกแต่ง
ภาชนะประเภทชาม



ภาพที่ 3-24 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวหายลายขนนกในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Lijuan Zhang, 2023)

ลายรวงข้าว : ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ ข้าวสาลีเป็นพืชที่นิยมปลูกในภาคเหนือ
ช่างฝีมือใช้องค์ประกอบของรวงข้าวสาลีเป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ ต้นแบบของลายรวงข้าว
คือข้าวสาลี เนื่องจากรวงข้าวสาลีงอกไปทั้งสองด้าน ช่างฝีมือจึงใช้ดินต่อลายกันเป็นสองทิศทาง เนื้อ
สัมผัสของลายจะจัดเรียงตามทิศทางการเจริญเติบโตของรวงข้าวสาลี ตรงกลางใช้เส้นเชื่อมต่อระหว่าง
สองด้าน จัดเรียงทั้งสองด้านอย่างสมมาตรสมดุล



ภาพที่ 3-25 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวหายลายรวงข้าวในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Lijuan Zhang, 2023)

ลายไม้ : ลายไม้คล้ายกับแนวตัดขวางของท่อนไม้ มีลักษณะเป็นวงแหวนคล้ายกับวงปีของต้นไม้ คล้ายกับไม้มีจุดสิ้นสุด แต่มีก็มีหลักากากบางอย่าง บริเวณขอบส่วนใหญ่ไม่เรียบ ลายไม้มักใช้ตกแต่งภาชนะประเภทชาม จาน และหมอนกระเบื้อง



ภาพที่ 3-26 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทลายลายไม้ในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Lijuan Zhang, 2023)

ลายคลื่นน้ำ : ลายคลื่นน้ำใช้ดินสองสีซ้อนทับกัน จากนั้นนวดดินและดึงขึ้นรูป จึงเกิดเป็นลายตกแต่งซึ่งมีลักษณะคล้ายกับก้อนเมฆและสายน้ำ



ภาพที่ 3-27 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทลายคลื่นน้ำในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Lijuan Zhang, 2023)

ลายหญ้าขาด : เป็นการใช้ดินสองสีซ้อนทับกัน จากนั้นการจัดเรียงกระจัดกระจายเป็นรูปทรงคล้ายหญ้าขาดตัวเข้าหากัน



ภาพที่ 3-28 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทลายลายหง้าซุดในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Lijuan Zhang, 2023)

ลายอิสระ : การใช้ดินสองสีหรือมากกว่าสองสี ซ้อนทับกันหลายครั้ง จากนั้นออกแรงนวดผสมเข้าด้วยกัน ใช้แป้นหมุนหมุนเป็นวง เพื่อวาดช่องว่าง จากนั้นดึงขึ้นรูป ลายจะผสมเข้ากับพื้นผิวเครื่องเคลือบ เป็นลายที่ดูเป็นธรรมชาติ เรียบเนียน และมีความหลากหลาย คล้ายกับแร่หินธรรมชาติต่าง ๆ เช่น อาเกต หินอ่อน หรือเนื้อหยก



ภาพที่ 3-29 ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทลายอิสระในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Lijuan Zhang, 2023)

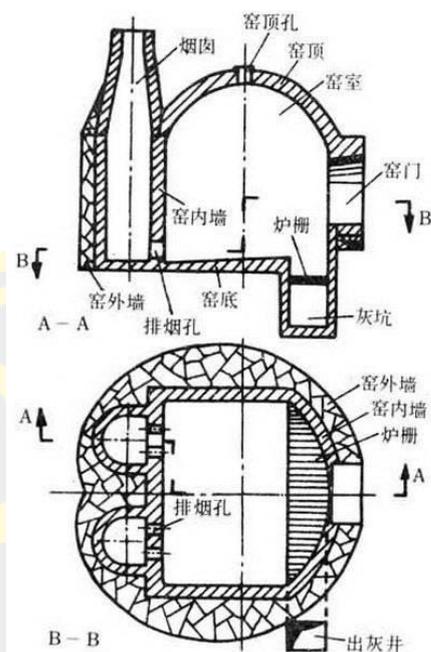
5. การเผาเครื่องเคลือบเงี้ยวทวยของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

บริเวณโดยรอบเตาตั้งหยางอวี๋มีทรัพยากรถ่านหินจำนวนมาก ดังนั้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่ง เป็นต้นมา หมู่บ้านตั้งหยางอวี๋จึงเริ่มใช้ถ่านหินเหล่านี้เผาเครื่องเคลือบ เครื่องเคลือบเงี้ยวทวยเป็น เครื่องเคลือบที่เผาในอุณหภูมิสูง ดังนั้นจึงเป็นภาชนะเนื้อแกร่ง สีเคลือบมีความมันวาว จากร่องรอย ผลึกสีดำ (เหงื่อเตา) บนผนังเตาสามารถสันนิษฐานได้ว่า อุณหภูมิการเผาเครื่องเคลือบของเตา ตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์สูงถึง 1200 องศาเซลเซียส ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เตา ตั้งหยางอวี๋สามารถเผาเครื่องเคลือบด้วยอุณหภูมิสูงเทียบเท่ากับในการเผาเครื่องเคลือบในปัจจุบัน



ภาพที่ 3-30 เหงื่อเตา (Lijuan Zhang, 2023)

จากการขุดค้นทางโบราณคดีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ส่วนใหญ่ใช้เตาหมั้นโถว เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เตาหยวน (เตาทรงหลังคาโค้ง) หรือ เตาถีสิง (เตาทรงชาหู่) ที่ได้ชื่อนี้เพราะมีรูปทรงคล้ายกันหมั้นโถว ใจกลางเตาและห้องเผาด้านในประกอบติดกัน ดังภาพที่ 3-31 โครงสร้างเตาทรงหมั้นโถวไม่เพียงแต่ช่วยรักษาอุณหภูมิภายในเตาเผา ลดความร้อนของภาชนะ และหลีกเลี่ยงความไม่สมดุลของอุณหภูมิ ทั้งยังใช้ก้อนกรวดขนาดใหญ่และอุปกรณ์เตาที่ไม่ใช้แล้ว ล้อมรอบเตาเผา ซึ่งไม่สามารถทำให้อุณหภูมิภายในเตาเย็นลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความโปร่งแสงของเครื่องเคลือบลดลง จนทำให้เกิดความรู้สึกหนักแน่นของเครื่องเคลือบ



ภาพที่ 3-31 โครงสร้างเตาทรงหมันโถว (Yan, 2018)

การใช้เตาทรงหมันโถวในพื้นที่ตั้งหยางอวีได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ประการที่หนึ่ง เตาทรงหมันโถวถูกปรับให้เข้ากับสภาพอากาศหนาวเย็นทางตอนเหนือ และโครงสร้างห้องเตาก็มีผลในการควบคุมอุณหภูมิที่ดี ประการที่สอง เมื่อเทียบกับเตาเผาอื่นๆ เตาทรงหมันโถวมีโครงสร้างเรียบง่าย และมีต้นทุนที่ต่ำกว่า ที่สำคัญที่สุดคือเตาทรงหมันโถวช่วยเพิ่มคุณภาพการเผาเครื่องเคลือบใช้ทรัพยากรได้อย่างเต็มที่ และลดของเสีย (Yan, 2018) ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เทคโนโลยีเครื่องเคลือบได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และโครงสร้างเตาจำเป็นต้องปรับให้เข้ากับความต้องการทางสังคม ดังนั้นเตาทรงหมันโถวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

แหล่งโบราณคดีเตาตั้งหยางอวีมีแหล่งเตาทั้งหมด 7 เตา โดยมี 2 เตาเป็นเตาทรงสี่เหลี่ยม และมี 5 เตาเป็นเตาทรงหมันโถว จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าในการผลิตเครื่องเคลือบของพื้นที่ตั้งหยางอวีมักใช้เตาหมันโถวมากกว่า สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งยังมีความสะดวกและเหมาะสมมากกว่าเตาทรงสี่เหลี่ยม

การควบคุมอุณหภูมิการเผาเครื่องเคลือบเจียวหายค่อนข้างพิเศษ ในช่วงแรกของการเผา การควบคุมอุณหภูมิก่อนข้างสำคัญ เพราะเป็นช่วงที่ดินหดตัวเร็วที่สุด ดังนั้นอุณหภูมิจะต้องคงที่จึงจะสามารถลดการร้าวหรือแตกได้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน เตาไฟฟ้าและเตาแก๊สในปัจจุบันสามารถควบคุมอุณหภูมิของเตาเผาได้อย่างดีเยี่ยม จึงสามารถเผาขึ้นรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สุนทรียภาพ เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

1. สุนทรียภาพเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

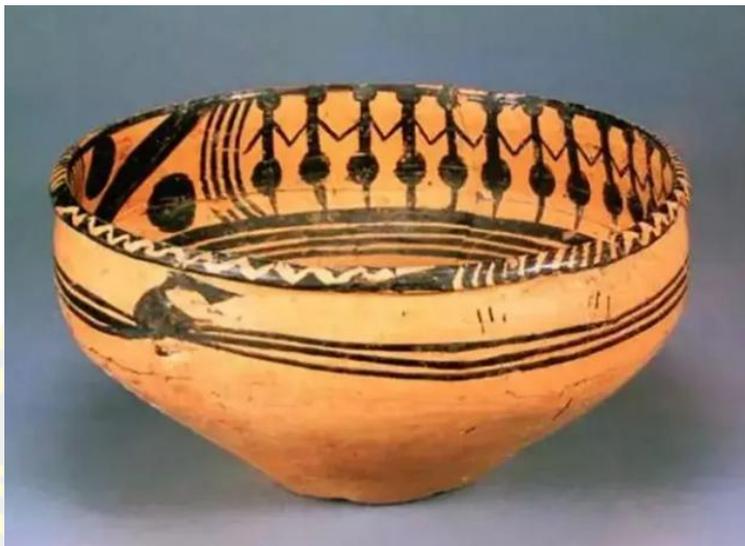
ราชวงศ์ซ่งเป็นยุคที่แสวงหาสุนทรียภาพทางจิตวิญญาณและความงามแบบเรียบง่าย ภูมิหลังทางสังคมเป็นตัวกำหนดรูปแบบสุนทรียภาพของศิลปะเครื่องเคลือบเครื่องเคลือบอันวิจิตรงดงามของราชวงศ์ซ่งไม่เพียงสะท้อนถึงเทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบที่ยอดเยี่ยมเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงรสนิยมทางสุนทรียภาพอันเป็นลักษณะเฉพาะของราชวงศ์ซ่งอีกด้วย การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วทายเน้นไปที่ความงามการตกแต่งพื้นผิวของเครื่องเคลือบ การตกแต่งด้วยการฉีกทลายถือเป็นเอกลักษณ์ของศิลปะเครื่องเคลือบเจี๊วทาย

1.1 สุนทรียภาพด้านการตกแต่ง

1) ความงามที่เป็นระเบียบ

ความงามที่เป็นระเบียบ คือ ความงามที่ผู้คนค้นพบและขัดเกลาจากชีวิต ทุกสรรพสิ่งในธรรมชาติที่เติบโตอย่างเป็นระเบียบแบบแผน ซึ่งการทำซ้ำ การเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปและความสม่ำเสมอเป็นลักษณะที่ประกอบขึ้นจนกลายเป็นความงามที่เป็นระเบียบ (Baidu, 2022a) ซึ่งลายขนนกและลายฉีกทลายจัดอยู่ในรูปแบบความงามที่เป็นระเบียบ

ลายขนนก : ตั้งแต่สมัยโบราณ บรรพบุรุษชาวจีนเริ่มถอดองค์ประกอบและสัญลักษณ์จากสิ่งที่พบเห็นและผลการผลิตในการดำรงชีวิต อีกทั้งนำองค์ประกอบและสัญลักษณ์เหล่านี้มาใช้เป็นลายตกแต่งบนเครื่องเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิม (ภาพที่ 3-32) ซึ่งสะท้อนถึงเอกลักษณ์แห่งยุคสมัย มณฑลเหอหนานตั้งอยู่บนที่ราบภาคกลางของประเทศจีน โดยมีสี่ฤดูกาลที่แตกต่างกันตลอดทั้งปี เนื่องจากสภาพแวดล้อมและสภาพอากาศในท้องถิ่นที่เหมาะสมทำให้นกกระจอกอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก และสามารถพบเห็นได้ทุกที่ ดังนั้นจึงปรากฏลายขนนกเหล่านี้ขึ้นบนเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ



ภาพที่ 3-32 กระถางดินเผาเขียนสีลายเส้นระบำ(Sohu, 2020)

นอกจากลายชนนบกบนเครื่องเคลือบเจี๊วยทวายในสมัยราชวงศ์ซ่งจะมีความเป็นระเบียบแล้ว ยังสะท้อนความงามที่พลิ้วไหวตั้งมีชีวิต ลายชนนบกบริเวณก้นชามให้ความรู้สึกเหมือนนกกำลังกระพือปีกโฉบบิน การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วยแต่ละรูปแบบมีเอกลักษณ์และความสวยงามเฉพาะตัว เราไม่สามารถหาเครื่องเคลือบที่การตกแต่งที่เหมือนกันทุกส่วนได้ แม้ว่าเครื่องเคลือบแต่ละชิ้นถูกสร้างมาจากแผ่นดินที่ตกแต่งลายก่อนเดียวกัน แต่ในกระบวนการตั้งขึ้นรูป ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของลวดลาย จากการถอดอัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพของลายชนนบก เราสามารถมองเห็นความงามที่เป็นระเบียบได้อย่างชัดเจน

ลายถักทอ : เป็นรูปแบบที่ใช้กันทั่วไปบนเครื่องใช้ประจำวันของมณฑลเหอหนาน ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ผู้คนใช้เครื่องจักสานจากไม้ไผ่หรือหวาย ดังนั้นลวดลายนี้จึงถูกพัฒนาและนำมาประยุกต์ใช้บนเครื่องเคลือบ ลวดลายถักทอถือเป็นนวัตกรรมการสร้างลวดลายของราชวงศ์ซ่ง ความมั่นคงและความอยู่เย็นเป็นสุขในสังคม ทำให้ช่างฝีมือในยุคนั้นเริ่มแสวงหารูปแบบศิลปะสอดคล้องกับสุนทรียภาพของสังคมในยุคนั้น

จากการถอดลายถักทอของเครื่องเคลือบเจี๊วยทวาย พบว่าลักษณะของลวดลายค่อนข้างสม่ำเสมอและเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยจัดเรียงในแนวนอนและแนวตั้งอย่างมีสัดส่วน ดินที่แตกต่างวางสลับสับหว่างผสมผสานกัน ทำให้เกิดความงามที่อิสระและพลิ้วไหว

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๊วยทวายในสมัยราชวงศ์ซ่ง สรุปความงามที่เป็นระเบียบในตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 เครื่องเคลือบเจี๋ยวทลายที่ตกแต่งในรูปแบบความงามที่เป็นระเบียบ

ลวดลาย	ที่มาของแรงบันดาลใจ	ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทลาย	การถอดลายเส้น	ลักษณะลวดลาย
ขนนก				การทำซ้ำ มีหลักการ มีลำดับ
				การทำซ้ำ มีหลักการ ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว
ถักทอ				การทำซ้ำ มีหลักการ มีลำดับ ให้ความรู้สึกมั่นคง

2) ความงามแบบสมมาตร

ชาวจีนแสวงหาความงามแบบสมมาตรในการสร้างสรรค์มาโดยตลอด ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดจีนในเรื่องความสมดุลของหยินและหยาง

ลายรวงข้าว : ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ที่ราบภาคกลางเป็นพื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ มณฑลเหอหนานเป็นพื้นที่การผลิตข้าวสาลีที่อันดับต้น ๆ ของประเทศจีน ดังนั้นช่างฝีมือในสมัยราชวงศ์ซ่งจึงใช้รวงข้าวสาลีเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ลวดลายเครื่องเคลือบเจี๋ยวทลายและกลายเป็นลายรวงข้าวอันวิจิตรงดงาม

จากการวิเคราะห์ลายรวงข้าวของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทลายในสมัยราชวงศ์ซ่ง พบว่าการตกแต่งส่วนใหญ่มีความสมมาตร โดยมีเส้นคั่นกลาง รูปทรงและขนาดของทั้งสองข้างมีความสม่ำเสมอและสมมาตร ซึ่ง แสดงถึงความสมดุลและความมั่นคง เป็นความงามแห่งธรรมชาติที่ทำให้ผู้คนรู้สึกสงบและมั่นคง

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายในสมัยราชวงศ์ซ่ง สรุปลักษณะ
แบบสมมาตรดังตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3-3 เครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายที่ตกแต่งในรูปแบบความงามแบบสมมาตร

ลวดลาย	ที่มาของแรงบันดาลใจ	ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่าย	การถอดลายเส้น	ลักษณะลวดลาย
รวงข้าว				สมมาตร เท่ากัน มั่นคง

3) ความงามแบบธรรมชาติ

ความงามแบบธรรมชาติ คือ สิ่งสวยงามชนิดหนึ่งที่ดำรงอยู่ในธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ พืช สัตว์ เป็นต้น ซึ่งช่างฝีมือเลียนแบบรูปทรง สี สัน และพื้นผิวของธรรมชาติ ลายไม้และลายอิสรระที่ปรากฏบนเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นการแสวงหาความงามตามธรรมชาติ

ลายไม้ : ลายไม้เลียนแบบพื้นผิวของเส้นวงปีของต้นไม้ และตัดเป็นแผ่นเหมือนแผ่นไม้ ซึ่งเป็นความงามที่มีเสน่ห์และกลิ่นอายของธรรมชาติผสมผสานเข้ากับงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่าย จากการถอดองค์ประกอบลายไม้บนชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่าย ทำให้ผู้สัมผัสได้ถึงความรู้สึกมีชีวิตชีวาและความงามของธรรมชาติ

ลายอิสรระ : เป็นลายที่เกิดความงามด้วยความบังเอิญ อาจมีลักษณะอ่อนนุ่มเหมือนเมฆขาว หรือเป็นธรรมชาติเหมือนหินอ่อน หรือเจียบสงบและสวยงามเหมือนภูเขาและแม่น้ำตามธรรมชาติ ลายธรรมชาติของเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายเกิดจากการนวดและนำดินสีต่าง ๆ มาซ้อนทับผสมกันจนเกิดลวดลายที่เป็นอิสรระ ก่อให้เกิดความงามแบบธรรมชาติโดยบังเอิญ จากการถอดองค์ประกอบลายอิสรระบนเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่าย พบว่า นอกจากลวดลายหรือการตกแต่งจะเกิดขึ้นโดยบังเอิญแล้ว ลวดลายแบบธรรมชาติยังสามารถทำให้ผู้คนเกิดจินตนาการและการตีความหลากหลาย และสามารถตีความจากลวดลายได้อย่างชาญฉลาด

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายในสมัยราชวงศ์ซ่ง สรุปลักษณะแบบธรรมชาติ ดังตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3-4 เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่ตกแต่งในรูปแบบความงามแบบธรรมชาติ

ลวดลาย	ที่มาของแรงบันดาลใจ	ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย	การถอดลายเส้น	ลักษณะลวดลาย
ไม้				เป็นธรรมชาติ ให้ความรู้สึกถึง การเคลื่อนไหว
อิสระ				เป็นธรรมชาติ ความบังเอิญให้ ความรู้สึกถึง การเคลื่อนไหว

4) ความงามที่มีชีวิต

เป็นความงามที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง คู่มืออิสระและมีชีวิตชีวา ลวดลายตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่แสดงถึงความพลิ้วไหว ได้แก่ ลายคลื่นและลายหย้าขาด

ลายคลื่น : มีลักษณะเหมือนกับคลื่นและระลอกคลื่นในน้ำ ผู้คนราชวงศ์ซ่งแสวงหาอิสระและความสง่างาม ดังนั้นจึงชื่นชอบความงามของคลื่นน้ำที่ไหลตามธรรมชาติ ช่างฝีมือใช้ลายคลื่นตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เพื่อสร้างความสงบท่ามกลางการเคลื่อนไหว จากการถอดองค์ประกอบลายคลื่นบนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย พบว่า ลายคลื่นไม่เพียงสะท้อนความพลิ้วไหวของสายน้ำ แต่ยังทำให้รู้สึกถึงชีวิตชีวาของลวดลายอีกด้วย ราวกับว่าผู้คนกำลังเพลิดเพลินกับความสงบ

ลายหย้าขาด : หย้าขาดที่กำลังพลิ้วไหวทำให้รู้สึกถึงความมีชีวิตชีวา คนโบราณมักนำสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวันมาสร้างเป็นลวดลายตกแต่ง จึงเกิดเป็นลายหย้าขาด ซึ่งลายหย้าขาดปรากฏในการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งค่อนข้างเคลื่อนไหว จากการถอดองค์ประกอบลายหย้าขาด พบว่า ลวดลายนี้ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหว คล้ายกับลมพัดผ่านต้นหญ้า และพลิ้วไหวตามสายลม รู้สึกถึงความนุ่มนวลแต่ก็แข็งแกร่ง สะท้อนถึงการแสวงหาจิตวิญญาณอันแข็งแกร่งของผู้คนในราชวงศ์ซ่ง

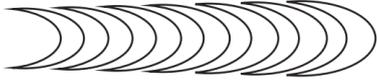
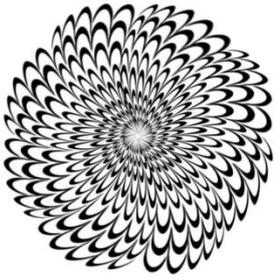
ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง สรุปความงามที่พลิ้วไหว ดังตารางที่ 3-5

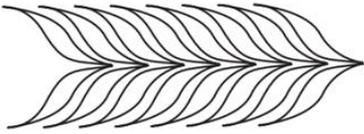
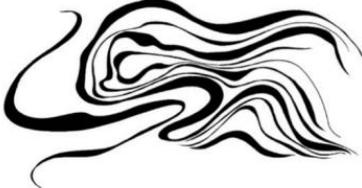
ตารางที่ 3-5 เครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายที่ตกแต่งในรูปแบบความงามที่มีชีวิต

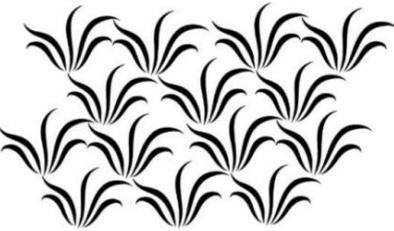
ลวดลาย	ที่มาของแรงบันดาลใจ	ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่าย	การถอดลายเส้น	ลักษณะลวดลาย
คลื่น				อิสระและพลิ้วไหว
หญ้าสด				อิสระและพลิ้วไหว

จากการวิเคราะห์ลวดลายตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาหยางอวี๋ ผู้วิจัยได้สรุปรูปแบบการสร้างลวดลายได้ดังนี้

ตารางที่ 3-6 รูปแบบการสร้างลวดลายของเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายจากเตาหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

ลวดลาย	การวิเคราะห์ลวดลาย	หลักการจัดองค์ประกอบ
ลายขนนก		การทำซ้ำ รวมเป็นกลุ่ม
		การหมุนวน แผ่ขยายจากศูนย์กลาง

ลวดลาย	การวิเคราะห์ลวดลาย	หลักการจัดองค์ประกอบ
ลายถักทอ		การวางสลับไปมา มีแบบแผน
ลายรวงข้าว		สมมาตร รวมเป็นกลุ่ม
ลายไม้		มีการเปลี่ยนแปลง
ลายอิสระ		มีการเปลี่ยนแปลง

ลวดลาย	การวิเคราะห์ลวดลาย	หลักการจัดองค์ประกอบ
ลายคลื่น		มีการเปลี่ยนแปลง
ลายหญ้าขาด		มีการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นกลุ่ม

จากการวิเคราะห์การตกแต่งเครื่องเคลือบเงาของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง จะเห็นว่าเครื่องเคลือบเงาที่ไม่มีตกแต่งสีเคลือบที่สวยงาม เพียงอาศัยรูปแบบการตกแต่งพื้นผิวเครื่องเคลือบทั้งด้านในและด้านนอกให้เหมือนกัน เพื่อบรรลุการผสมผสานที่สมบูรณ์แบบของเทคโนโลยีและความงามทางศิลปะ ความงามที่สะท้อนผ่านวัสดุ รูปทรง การตกแต่งลวดลาย เป็นต้น ล้วนเป็นรูปแบบความงามที่เป็นเอกภาพของเครื่องเคลือบเงาของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงการแสวงหาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมโดยช่างฝีมือในขณะนั้นเท่านั้น แต่ยังรวมถึงรสนิยมการใช้ชีวิต การแสวงหาความงามแบบกลมกลืนระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ ธรรมชาติ และเครื่องใช้

1.2 สุนทรียภาพด้านรูปทรง

เมื่อพิจารณาจากรูปทรงของเครื่องเคลือบเงาของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งที่เก็บรวบรวมมาจนถึงปัจจุบัน เครื่องเคลือบเหล่านี้มีรูปทรงสวยงามและมีขนาดเล็ก ส่วนใหญ่เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งพิจารณาจากลักษณะของเทคนิค เพราะแม้ว่าการถักทอลายจะเป็นจุดสูงสุดในเทคโนโลยีเครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์ซ่งแล้ว แต่เนื่องจากจำเป็นต้องใช้ดินสีต่างกันในการสร้างลาย แฉงเนื่องจากอัตราการหดตัวของดินแต่ละชนิดแตกต่างกัน จึงมักแตกหรือเกิดรอยร้าวขณะที่ทำการเผา ดังนั้นชิ้นงานเครื่องเคลือบเงาส่วนใหญ่จึงเป็นเครื่องใช้ขนาดเล็ก

1) ความงามของรูปแบบ

ความงามของรูปแบบในการสร้างรูปทรงของเครื่องเคลือบไม่สามารถชัดเจนได้เท่ากับประโยชน์ใช้สอย วัสดุ เทคนิคฝีมือ และเทคโนโลยีของเครื่องเคลือบ ความงามของรูปแบบไม่ใช่การแสดงออกที่เป็นรูปธรรม แต่เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เชิงนามธรรม ความรู้สึกแรกที่ผู้คนรับรู้เมื่อรับชมรูปทรงเครื่องเคลือบ คือ เกิดความเบิกบานใจขณะรับชมหรือไม่ จากนั้นจึงค่อยพิจารณาคุณสมบัติภายในของเครื่องเคลือบ

รสนิยมทางสุนทรียภาพของชนชั้นผู้รู้หนังสือในราชวงศ์ซ่งมักแสวงหาความงามที่ "เรียบง่าย ธรรมดา" ดังนั้นรูปทรงของเครื่องเคลือบจึงหวายทวยในสมัยราชวงศ์ซ่งจึงไม่มีรูปทรงแปลกหรือเกินจริง แต่เป็นความงามที่เรียบง่ายและเป็นธรรมชาติ โดยแสวงหาความงามจากภายใน ความงามอันเจียบสงบ และเสน่ห์แห่งธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น โถเจี๋ยวทวยขนาดเล็กจากเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือที่จัดเก็บอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานพระราชวังกู้กง (ภาพที่ 3-33) ซึ่งเป็นภาชนะที่ทำจากดินพอร์ซเลนสีน้ำตาลและสีขาวที่ซ้อนทับจนเกิดเป็นลาย ลายส่วนบนของภาชนะเหมือนกับขนนกและส่วนล่างเหมือนคลื่น ลวดลายจัดเรียงอย่างหนาแน่น สลับเกี่ยวพันและมีความหลากหลาย



ภาพที่ 3-33 โถเจี๋ยวทวยขนาดเล็กจากเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ(Lijuan Zhang, 2023)

รูปทรงเครื่องเคลือบเจี๋ยวทวยยังให้ความสำคัญต่อความงามที่เป็นกลาง รูปทรงที่ดูคงที่เมื่อประกอบกับลวดลายที่เคลื่อนไหวอย่างลื่นไหล ขนนก ลายถักทอ ลายคลื่นและลายอื่น ๆ แล้ว ให้ความรู้สึกถึงความพลิ้วไหวในความนิ่งเจียบ รูปทรงมีความสอดคล้องกันยังกลมกลืน ส่วนบนและล่างเท่ากัน ซ้ายและขวาสมดุลอย่างสมมาตร มีสัดส่วนที่เหมาะสมและมีรายละเอียดที่แม่นยำ เช่น แจกันดอกเหมย (ภาพที่ 3-34) ในสมัยราชวงศ์ซ่ง แจกันใบนี้ถูกใช้เป็นภาชนะสำหรับเก็บไวน์และน้ำมัน

โดยถูกออกแบบให้ปากเล็ก คอสั้น และตัวภาชนะที่สูงเพรียวเหมือนกับเรือนร่างของสตรีผู้มีพลัง ทำให้ผู้คนมีสุขภาพที่ดี ให้ความรู้สึกสุนทรียภาพเชิงบวก



ภาพที่ 3-34 แจกันดอกเหมยเทคนิคเจี๋ยวทายที่จัดเก็บที่หลูหวาถั่ง(Lijuan Zhang, 2023)

2) ความงามของเทคนิค

เครื่องเคลือบในสมัยราชวงศ์ซ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสีเคลือบ ภาพ ลวดลาย หรือรูปทรงที่แปลกใหม่ อย่างไรก็ตาม เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายกลับใช้แนวทางที่แตกต่างออกไปและสร้างความโดดเด่นด้วยการตกแต่งพื้นผิวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างแท้จริง

ความงามทางของเทคนิคเหล่านี้อาจได้รับแรงบันดาลใจจากช่างฝีมือที่กำลังเก็บรายละเอียดที่ผิวเครื่องเคลือบ หรือได้รับแรงบันดาลใจจากการเห็นลวดลายในธรรมชาติ หรืออาจต้องการค้นหาความก้าวหน้าทางเทคนิค แต่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม การบูรณาการนวัตกรรมของรูปทรงและลวดลายเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแสดงให้เห็นความงามของเทคนิคฝีมืออย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่น ชามเจี๋ยวทายที่จัดเก็บในพิพิธภัณฑวิคตอเรียแอนด์อัลเบิร์ต ประเทศอังกฤษ จุดที่ทำให้โบราณวัตถุชิ้นนี้แตกต่างกับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่จัดเก็บพิพิธภัณฑภายในประเทศจีน คือ แม้ว่าขอบปากชามใช้เทคนิคการตกแต่งแบบไปฝู่หลุน (ล้อเคลือบขาว) แต่รอยต่อตรงขอบปากชามยังตกแต่งได้ด้วยรูปแบบที่เป็นอิสระ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพยายามทดลองวิธีการตกแต่งหลายรูปแบบของช่างฝีมือในสมัยนั้น ซึ่งมีทั้งลายขนนก ลายหมูนวนและลายหินแกรนิต ลวดลายที่หลากหลายสามารถผสมผสานกับรูปทรงของภาชนะได้อย่างกลมกลืน เห็นได้ถึงความก้าวหน้าของเทคนิคการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายอย่างแท้จริง (ภาพที่ 3-35)



ภาพที่ 3-35 ชามเจียวทวยที่บูรณาการลวดลาย ซึ่งจัดเก็บในพิพิธภัณฑ์วิกตอเรียแอนด้อัลเบิร์ต ประเทศอังกฤษ (Tuofu, 2022)

3) ความงามด้านประโยชน์ใช้สอย

ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ชาเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ในชีวิตประจำวันของผู้คน วิธีดื่มชาของผู้คนสมัยราชวงศ์ซ่ง เป็นตัวกำหนดความงามของรูปทรงของชุดน้ำชาเครื่องเคลือบ วิธีการดื่มชาในสมัยราชวงศ์ซ่งจะให้ความสำคัญกับการ "ชงชา" เป็นหลัก (ภาพที่ 3-35) โดยเริ่มจากบดใบชาให้เป็นผง ใสลงในถ้วยชา และเทน้ำเดือดจากกาชาลงในถ้วยชา วิธีการนี้เรียกว่า "การชงชา" โดยขั้นแรก เทน้ำเดือดปริมาณน้อยบนผงชา (ภาพที่ 3-36) จากนั้นใช้น้ำเดือดเทใส่ถ้วยที่มีผงชาอีกครั้ง และใช้แปรงไม้ไผ่คนผงชาจนผงชาลอยขึ้นด้านบน (ภาพที่ 3-37) (Baidu, 2024) ทั้งนักปราชญ์ ข้าราชการและสามัญชนทั่วไปต่างชอบ "ประลองชา" ดังนั้นชุดน้ำชาสำหรับ "ประลอง" จึงให้ความสำคัญกับการใช้งานจริงและความสวยงาม เครื่องใช้ส่วนใหญ่จะทาเคลือบสีเข้ม ซึ่งเครื่องเคลือบเจียวทวยก็ตรงตามข้อกำหนดนี้โดยไม่ต้องสงสัย



ภาพที่ 3-36 กระบวนการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการชงชา(the Palace Museum, 2023)



ภาพที่ 3-37 วิธีการทำให้ผงชามีความหนืดข้น (Baidu, 2024)

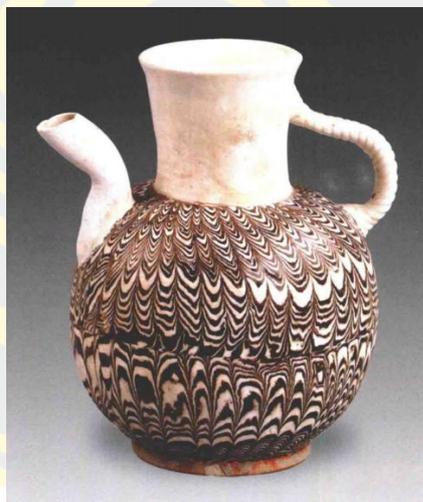


ภาพที่ 3-38 การใช้แปรงไม้ไผ่คนชา(Xinhua Newspaper Network, 2022)

เทคนิคในการสร้างรูปทรงเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย จอกชา ถ้วยชา ครกบดชาและกาชา เป็นอุปกรณ์สำคัญในการชงชา รูปทรงของจอกและถ้วยชาจะขึ้นอยู่กับเทคนิคการชงชา ปากภาชนะ จะจุ่มเข้าเล็กน้อย ลวดลายส่วนท้องของภาชนะจะต้องผสมผสานกับรูปทรงภาชนะอย่างสมบูรณ์แบบ อีกทั้งเพื่อให้สะดวกต่อการดื่ม ป้องกันการลวกและสะดวกต่อการวางภาชนะ จึงออกแบบจานรองที่มี รุกหลวงตรงกลางและจอกชาที่เข้าชุดกัน ปากจอกและขอบปากจานรองจะมีเส้นผ่านศูนย์กลางเท่า ๆ กัน หลังจากใช้งานเสร็จสามารถวางคว่ำลง เพื่อป้องกันฝุ่นเข้า (ภาพที่ 3-39) จากที่กล่าวมาข้างต้นจะ เห็นได้ว่า ผู้คนสมัยราชวงศ์ซ่งให้ความสำคัญตรงรูปทรงของชุดน้ำชาเป็นอย่างมาก อีกทั้งอุปกรณ์ชง ชายังเต็มไปด้วยสีสันและกลิ่นอายแห่งวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ถ้วยชาที่ใช้เทคนิคเจี๋ยวทายในการ ตกแต่งส่วนใหญ่จะดูสง่างาม อ่อนช้อย สะท้อนความงามที่เป็นธรรมชาติและเรียบง่าย รูปทรงของกา ชาจะสอดคล้องกับการเทน้ำ กาชามีพวยยาว โค้งงอน ปลายพวยจะออกแบบให้น้ำสามารถไหลกลับ เข้าภาชนะเองได้ ทำให้เกิดการผสมผสานที่ลงตัวระหว่างการใช้งานจริงและความสวยงาม (ภาพที่ 3-40)



ภาพที่ 3-39 ชุดจอกชาเลียนแบบเครื่องเคลือบเจียวทลายขนนกในสมัยราชวงศ์ซ่ง(Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-40 กาเจียวทลายในสมัยราชวงศ์ซ่ง(Beijing Art Museum, 2011)

4) ความงามเชิงนิเวศ

ไม่ว่าจะเป็นลวดลายหรือรูปทรงของเครื่องเคลือบเจียวทลาย ช่างฝีมือพยายามที่จะสร้างความงามเชิงนิเวศที่สร้างสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ แนวคิดเรื่อง "ธรรมชาติแห่งเต๋า" จากการศึกษาทางจิตวิญญาณที่บริสุทธิ์ สามารถขัดเขลาจิตใจมนุษย์ให้บริสุทธิ์และปล่อยวางจนเข้าถึงสภาวะที่ดีที่สุดของมนุษย์และธรรมชาติ และเข้าสู่โลกที่ธรรมชาติกับมนุษย์เป็นหนึ่งเดียวกัน แนวคิด

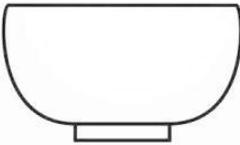
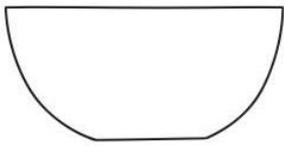
ของลัทธิเต๋านี้ส่งผลแนวคิดสุนทรียภาพ และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเทคนิคเครื่องเคลือบในสมัย
ราชวงศ์ซ่งอย่างลึกซึ้ง (ภาพที่ 3-41)

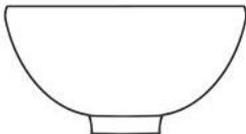
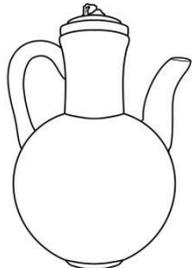
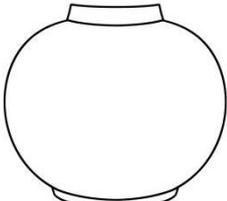
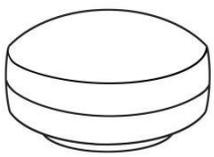


ภาพที่ 3-41 ชามเจี๋ยวทลายวางขาในสมัยราชวงศ์ซ่ง (Antique Broadway, 2016)

รูปทรงเครื่องเคลือบเจี๋ยวทลายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งมีลักษณะ ดังตาราง
ที่ 3-7

ตารางที่ 3-7 รูปทรงเครื่องเคลือบเจี๋ยวทลายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

ภาชนะ	รูปทรง	รูปแบบ
ชาม		เป็นระเบียบ อวบอิม
ครกบด		อวบอิม
จาน		เป็นระเบียบ อวบอิม

ภาชนะ	รูปทรง	รูปแบบ
จอก		อวบน้ำ
แจกัน		อิมเอิบ กลมกลืน
กา		อิมเอิบ กลมกลืน
กระปุก		อิมเอิบ
ตลับ		อิมเอิบ

กล่าวโดยสรุป นักปกครองของราชวงศ์ซ่งเคาฟและศรัทธาลัทธิเต๋า จึงสนับสนุนแนวคิดการหวงคืนสู่ธรรมชาติ ต่อต้านความงามประดิษฐ์ที่มากเกินไป และแสวงหาความกลมกลืนเป็นหนึ่งในระหว่างธรรมชาติและมนุษย์ ดังนั้นรูปทรงของเครื่องเคลือบจึงให้ความสำคัญต่อลักษณะทางศิลปะที่เป็นธรรมชาติ รูปทรงของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งค่อนข้างเรียบง่าย โดยยังคงเสน่ห์ของรายละเอียดด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความงามแบบนามธรรมซึ่งกลมกลืนและเป็นหนึ่งเดียว ไม่ว่าจะเป็ น ชาม จาน ถ้วย แจกัน กาชา เป็นต้น ล้วน

สะท้อนถึงความเรียบง่ายและความงามของรูปทรงเครื่องเคลือบของราชวงศ์ซ่ง แสดงให้เห็นถึงการแสวงหาจิตวิญญาณแห่งความเรียบง่าย และความสง่างาม

2. ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

ในช่วงที่สังคมนาฬิกาของราชวงศ์ซ่งก่อนขางเจริณรุ่งเรืองและมั่นคง ผู้คนให้ความสนใจต่อความหมายที่ซ่อนอยู่ในผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบมากขึ้น ปัญญาชนผู้รู้หนังสือมักมีความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องเคลือบ และเคารพนับถือแนวคิดของลัทธิขงจื้อเป็นพิเศษ และเนื่องจากเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งมีการตกแต่งที่เชื่อมโยงระหว่างผิวด้านในและนอก จึงถูกขนานนามว่า "สุภาพชนแห่งเครื่องเคลือบ" ดังนั้นรูปแบบทางศิลปะของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจึงดูสง่างาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย

ลวดลายของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ผลงานแสวงหาความงามแบบธรรมชาติ รูปทรงของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแต่ละชิ้นมีความคล้ายคลึงกัน แต่ลวดลายของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายทุกชิ้นมีความแตกต่างกัน ดังคำกล่าวของขงจื้อที่ว่า "สุภาพชนปรองดองอย่างกลมกลืน แต่ไม่แสวงหาพรรคพวก" "ปรองดองและกลมกลืน" เป็นหัวใจสำคัญและจิตวิญญาณของค่านิยมวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน อาจารย์ซือกั๋วเจี้ยน เจ้าอาวาสวัดหยวนหวงในหมู่บ้านตั้งหยางอวี่ กล่าวว่า "หากขึ้นไปสู่ระดับจิตวิญญาณทางความคิด ปรัชญา ศาสนา ความเชื่อ เป็นต้น เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่จะบิดรวมสองสิ่งที่มีคุณสมบัติต่างกันเป็นหนึ่งเดียว และสิ่งที่แสวงหานั้นคือ 'ความกลมกลืน' อย่างไม่ต้องสงสัย" (Yang & Yang, 2012)

การผสมผสานระหว่างลวดลายและรูปทรงทำให้ผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย การออกแบบการตกแต่งลวดลายและรูปทรงเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายทุกชิ้นจะต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกัน และความหมายที่แฝงซ่อนอยู่ในลวดลายและรูปทรงจะต้องส่งเสริมซึ่งกันและกัน

การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากการตกแต่งเครื่องเคลือบประเภทอื่น ๆ เป็นการแสดงออกถึงแนวความคิดที่เป็นธรรมชาติ และไม่ได้ให้ความสำคัญกับความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่ว่า "รูปภาพจักต้องมีความหมาย ความหมายจักต้องมั่งคั่ง" เป็นความกลมกลืนตามธรรมชาติระหว่างวัสดุและรูปทรง เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น และแสดงถึงสุนทรียภาพอันเป็นเอกลักษณ์ของผู้คนในสมัยราชวงศ์ซ่ง

3. เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเงี้ยวทวยของเตาดังหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เมื่อพิจารณาจากภาชนะที่ขุดพบในปัจจุบัน เครื่องเคลือบเงี้ยวทวยของเตาดังหยางอวี่สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องเคลือบเงี้ยวทวยที่เผาอุณหภูมิต่ำ และเครื่องเคลือบเงี้ยวทวยที่เผาอุณหภูมิสูง

ส่วนประเภทที่ 1 เครื่องเคลือบเงี้ยวทวยที่เผาอุณหภูมิต่ำ หลังจากการผสมดินพอร์ซเลนสองชนิดคือสีขาวและสีดำ (สีน้ำตาล) แล้วจะนำไปเผาครั้งที่ 1 จากนั้นนำไปชุบเคลือบสีเขียวหรือสีเหลืองและนำเข้าเตาเผาด้วยอุณหภูมิต่ำในครั้งที่ 2 ส่วนประเภทที่ 2 เครื่องเคลือบเงี้ยวทวยที่เผาอุณหภูมิสูง เป็นประเภทที่พบเห็นได้บ่อย โดยส่วนใหญ่ทำจากดินพอร์ซเลนสีขาวและสีดำ (สีน้ำตาล) นำมาพันรวมกันก่อนและเผาครั้งหนึ่งครั้ง จากนั้นลงเคลือบใส เคลือบสีเขียวหรือเคลือบสีเหลืองและเผาอบที่สองในอุณหภูมิสูง และขนาดให้เข้ากันแล้วเผาก่อนแล้วจึงเคลือบด้วยเคลือบใสเคลือบสีเขียว หรือเคลือบสีเหลือง และเผาที่อุณหภูมิสูง ภาชนะส่วนใหญ่ขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ ขอบปากและฐานของภาชนะมักจะแปะด้วยด้วยดินสีขาว คนญี่ปุ่นเรียกเครื่องเคลือบประเภทนี้ว่า “ไปฝูหลุน” (ล้อเคลือบขาว) หมายถึง ขอบปากและฐานภาชนะเป็นสีขาว (ภาพที่ 3-42) สาเหตุที่เรียกแบบนี้มีสองประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง เพื่อความสวยงาม รูปแบบการตกแต่งของ “ล้อเคลือบขาว” ได้รับความนิยมในสมัยราชวงศ์ซ่ง ขอบปากเคลือบสีขาวนี้ปกติจะมีความหนา ประมาณ 1 เซนติเมตร ซึ่งใกล้เคียงกับความกว้างของปากถุงเงินในสมัยนั้น การตกแต่งขอบปากสีขาวมีต้นกำเนิดมาจากการตกแต่งขอบกระดุมฟ่งทองและเงินของราชวงศ์ถังและซ่ง ในสมัยราชวงศ์ถังและซ่ง มีนิสัยชอบฟ่งทองและเงินบริเวณขอบและฐานของเครื่องเคลือบที่ล้ำค่า เพื่อป้องกันไม่ให้ขอบและพื้นเสียหาย เมื่อเวลาผ่านไป ขอบก็กลายเป็นเครื่องสะท้อนถึงความล้ำค่าและหรูหรา ดังนั้นการทาขอบปากสีขาวบนภาชนะจึงเป็นวิวัฒนาการของขอบทองและเงิน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการแสวงหาความทันสมัย

ประเด็นที่สอง เครื่องเคลือบเงี้ยวทวยเป็นการลักสานด้วยดินสองสี ซึ่งดินแต่ละสีดินจะมีคุณสมบัติด้านการยึดหดแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดรอยแยกออกจากกันได้ง่าย การใช้ดินสีขาวติดขอบปากจะเพิ่มความคงที่ของดินบริเวณขอบปาก ลดการแยกตัวของดินได้ดียิ่งขึ้น



ภาพที่ 3-42 การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแบบไปฝูหลุน (ล้อเคลือบขาว) ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ซึ่งจัดเก็บในพิพิธภัณฑสถานเหอหนาน (Lijuan Zhang, 2023)

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในปัจจุบันยังปรากฏ 3 ลวดลายที่ใช้ในการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง ดังนี้

1) ลายขนนก : นำดินสีต่างๆ เรียงซ้อนสลับกัน จากนั้นตีหรือกดให้เนื้อดินเป็นเส้นเดียวกัน ตัดดินแล้วนำมาต่อกันเป็นแผ่น (ภาพที่ 3-43) นำแต่ละแผ่นมาต่อดัดกัน (ภาพที่ 3-44) และใช้นิ้วมือถูไปทิศทางเดียวกัน (ภาพที่ 3-45) เพื่อให้เกิดเส้นโค้งเว้าบนเนื้อดิน จากนั้นพลิกอีกด้านและทำแบบเดียวกัน วิธีการนี้ทำให้เกิดลวดลายที่คล้ายกับขนนก นำแผ่นดินตัดและประกอบตามรูปแบบที่ต้องการ (ภาพที่ 3-46) สามารถสร้างเป็นลายแนวตรงหรือแนวเฉียงก็ได้ (ภาพที่ 3-47) สุดท้ายนำแผ่นที่สร้างลายขนนกเรียบร้อยแล้วไปขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ (ภาพที่ 3-48)



ภาพที่ 3-43 ขั้นตอนการนำดินสองสีวางซ้อนกัน (Lijuan Zhang, 2023)



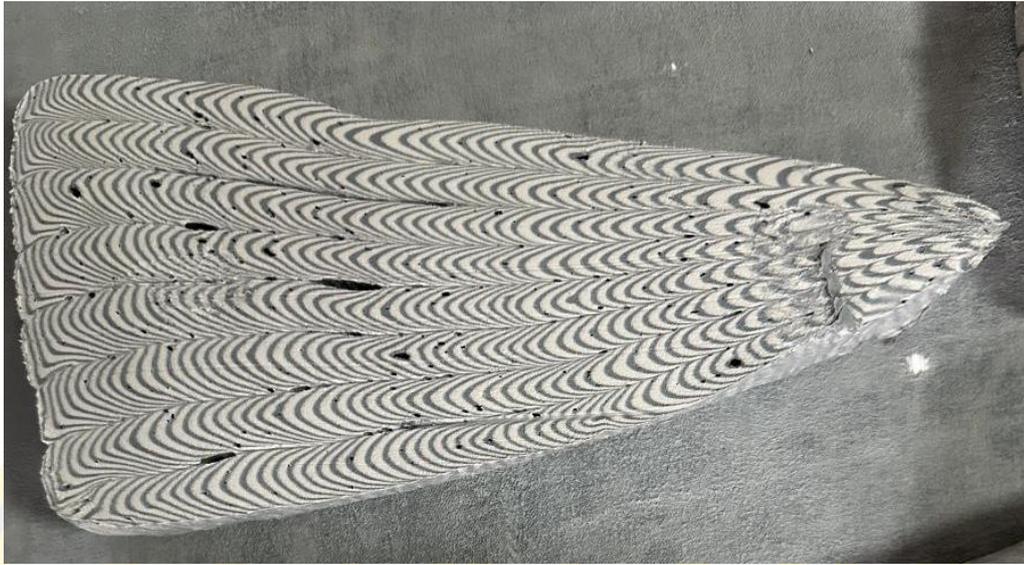
ภาพที่ 3-44 ขั้นตอนการตีดินแต่ละแผ่นให้เป็นแผ่นเดียวกัน (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-45 ขั้นตอนใช้นิ้วถูไปทิศทางเดียวกัน (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-46 ขั้นตอนการพลิกดินเพื่อสร้างลายขนนกอีกด้าน (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-47 ขั้นตอนการตัดแบ่งลายขนนกที่ทำเสร็จแล้ว (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 3-48 ขั้นตอนนำลายขนนกมาประกอบกันเป็นแผ่นดินเพื่อใช้ในการขึ้นรูป (Lijuan Zhang, 2023)

2) ลายถักทอ : นำเส้นดินสองสีวางสลับกันเป็นชั้นและแบ่งเป็นก้อนเล็ก (ภาพที่ 3-49) ใช้นิ้วบีบตรงกลางเพื่อให้ส่วนปลายแผ่ออกเหมือนกับพัด (ภาพที่ 3-50) จากนั้นทำดินแต่ละก้อนวางสับหว่างในแนวตั้งและแนวนอน (ภาพที่ 3-51) กดดินแต่ละก้อนในติดกันเป็นแผ่นดิน (ภาพที่ 3-52) จากนั้นนำไปกดลงในแม่พิมพ์เพื่อสร้างรูปทรงตามที่ต้องการ



ภาพที่ 3-49 ขั้นตอนการแบ่งดินเป็นก้อนเล็ก (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 3-50 ขั้นตอนการบีบคั้นกลางก้อนดินจนเกิดความโค้งเว้า (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 3-51 ขั้นตอนประกอบจนกลายเป็นลายถักทอ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 3-52 ขั้นตอนการกดดินให้เป็นเนื้อเดียวกัน (Lijuan Zhang, 2024)

3) ลายรวงข้าว : นำเส้นดินสองสีทับซ้อนสลับสีกัน และจัดวางเรียงกันกลายเป็นแผ่นดิน (ภาพที่ 3-53) จากนั้นใช้นิ้วมือถูรอยต่อของดินแต่ละชั้นไปในทิศทางเดียวกัน (ภาพที่ 3-54) เพื่อให้ลายที่มีความโค้ง จากนั้นแบ่งครึ่งแล้วประกบ 2 ด้านอย่างสมมาตร (ภาพที่ 3-55) จนได้รูปทรงคล้ายรวงข้าวสาลี (ภาพที่ 3-56) แล้วนำมาตั้งขึ้นรูปตามที่ต้องการ



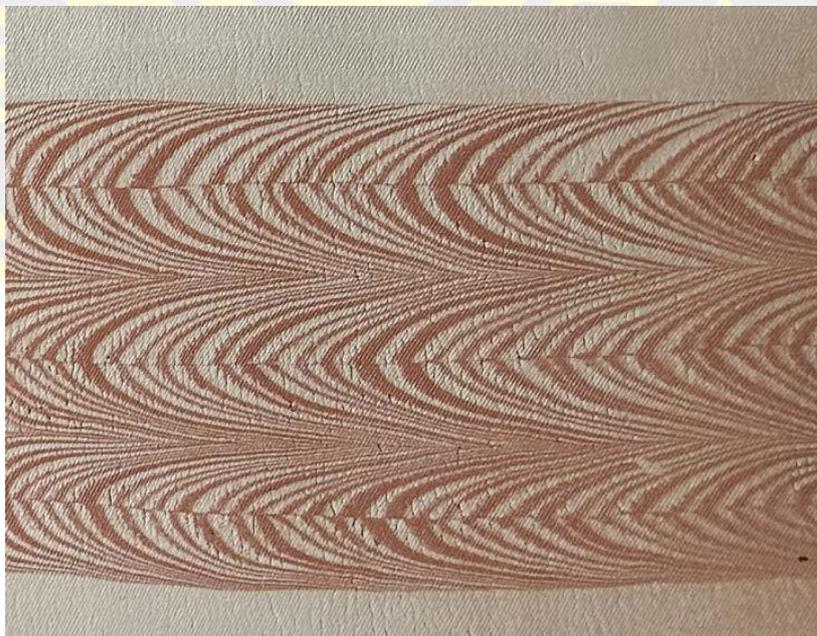
ภาพที่ 3-53 ขั้นตอนการวางเรียงดินสองสีเป็นแผ่น (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 3-54 ขั้นตอนใช้นิ้วมือถูรอยต่อของดินแต่ละชั้นไปในทิศทางเดียวกัน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 3-55 ชั้นต่อนนำดินสองแผ่นประกบกันอย่างสมมาตร (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 3-56 ลายรวงข้าวที่เสร็จสมบูรณ์ (Lijuan Zhang, 2024)

สรุป

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางสังคม ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ในสมัยราชวงศ์ซ่งส่งผลให้เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี้ถูกพัฒนาไปอยู่จุดสูงสุด และเนื่องจากความไม่สงบของแผ่นดินจีนส่งผลให้เทคนิคโบราณที่มีมายาวนานนับพันปีได้สูญหายไป ในบั้นนี้ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจแหล่งเตาตั้งหยางอวี้ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อทำความเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เตาตั้งหยางอวี้ นอกจากนี้ยังมีเยี่ยมชมโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑ์และของสะสมส่วนตัวของนักสะสม เพื่อศึกษาวิธีการขึ้นรูป การตกแต่ง การเผา ประเภทของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายและด้านอื่น ๆ ของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง จากการวิเคราะห์สุนทรียภาพ รูปแบบทางศิลปะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงสรุปองค์ความรู้ของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี้ในสมัยราชวงศ์ซ่งไว้ ดังนี้



ภาพที่ 3-57 แผนผังองค์ความรู้เกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี้ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

บทที่ 4

เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแบบร่วมสมัย

ในบทนี้ จากการลงพื้นที่ภาคสนาม และสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายและศิลปินในปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน ประเภท วัสดุ เทคนิคการขึ้นรูปและการเผาของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในปัจจุบัน และสรุปหลักการการตกแต่งและการสร้างรูปทรงเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในยุคร่วมสมัย ตลอดจนอุปสรรคในการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋สมัยราชวงศ์ซ่งในยุคร่วมสมัย เพื่อเป็นองค์ความรู้สู่แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานและสำรวจช่องทางการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในบทต่อไป

สถานการณ์ปัจจุบันของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย

1. บริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจินกู่เซวียน

1.1 ภาพรวมของบริษัท

ในปีค.ศ. 2000 ไฉ่จ้านจู้ หนึ่งในผู้สืบทอดเทคนิคการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายได้ก่อตั้ง Jiaozuo Jinguzhai Culture and Art Communication Co., Ltd. ในหมู่บ้านตั้งหยางอวี๋ ในปีค.ศ. 2006 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจินกู่เซวียน เมืองเจี๋ยจั่ว (Jingxuan Jiaobo Porcelain Art Co., Ltd.) (ภาพที่ 4-1) ปัจจุบันเป็นองค์กรขนาดใหญ่ในพื้นที่ตั้งหยางอวี๋ (ภาพที่ 4-2) ส่วนใหญ่ได้ฟื้นฟูเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย ผลงานสมัยใหญ่ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนานวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย ประเภทของผลิตภัณฑ์ค่อนข้างครบถ้วน (ภาพที่ 4-3) เนื่องจากความต้องการในการพัฒนาของบริษัท จึงทำเครื่องเคลือบประเภทเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก และมีเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายลายฉลุแบบดั้งเดิมที่ซับซ้อนเป็นรอง วัสดุนี้ไม่ได้วัสดุดินชนิดเดียวแบบในสมัยโบราณ แต่ผสมผสานใช้เม็ดสีสำหรับเผาอุณหภูมิสูงและดินสีขาวเข้าไป ดังนั้นดินจึงมีสีน้ำตาลหลากหลาย คนงานในโรงงานมีการแบ่งหน้าที่ตามเทคนิค และมีผู้รับผิดชอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ผสมผสมดิน ถักลาย ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน ขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ ปรับแต่งภาชนะ แกะสลักลาย พ่นเคลือบและนำเข้าเตาเผา จนกลายเป็นโมเดลการผลิตเชิงอุตสาหกรรม



ภาพที่ 4-1 หองานหัตถกรรมของบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจียวท่ายจินกู่เซวี่ยน (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-2 ห้องผลิตเครื่องเคลือบของบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจียวท่ายจินกู่เซวี่ยน (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-3 ห้องจัดแสดงของบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจียวท่ายจินกู่เซวี่ยน (Lijuan Zhang, 2023)

1.2 ประเภทของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่ผลิต

ด้วยการพัฒนาของยุคสมัย ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และนวัตกรรมของวัสดุ เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัยได้หลายข้อจำกัดที่สามารถการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายได้เฉพาะประเภทเครื่องใช้ในชีวิตรประจำวันขนาดเล็ก อีกทั้งเริ่มออกแบบและทำผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดในปัจจุบัน จากการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยได้รวบรวมประเภทของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่ผลิตโดยบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจินกู่เซวียนไว้ในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ประเภทผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจินกู่เซวียน (Lijuan Zhang, 2023)

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
ชาม	1	ชามเจี๋ยวทายลายเส้นแนวตั้ง	ของประดับตกแต่ง	
	2	ชามเจี๋ยวทายลายขนนก	ของประดับตกแต่ง	
จอก	3	จอกเจี๋ยวทายลายธรรมชาติ	เครื่องใช้เฉพาะบุคคล	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
	4	จอกเจี๊วทวย ลายไม้	เครื่องใช้เฉพาะ บุคคล	
งาน	5	งานเจี๊วทวย ลายขนนก	ของประดับ ตกแต่ง	
	6	งานเจี๊วทวยที่ บูรณาการตกแต่ง	ของประดับ ตกแต่ง	
ชุดชา	7	ชุดชาเจี๊วทวย ลายขนนก	ภาชนะสำหรับดื่ม ชา	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
	8	ชุดชาเจี๊วยทวย ลายธรรมชาติ	ภาชนะสำหรับดื่ม ชา	
	9	กาเจี๊วยทวยลาย ดอกโบตั๋น	ภาชนะสำหรับดื่ม ชา	
แจกัน	10	แจกันนกยูงลาย ขนนก	ภาชนะสำหรับใส่ ดอก	
	11	แจกันดอกโบตั๋น ลายธรรมชาติ	ภาชนะสำหรับใส่ ดอก	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
	12	แจกันดอกโบตั๋น	ภาชนะสำหรับใส่ ดอก	
	13	แจกันฉลุลาย ธรรมชาติ	ของประดับ ตกแต่ง	
ประติมากรรม	14	ปลาลายขนนก	ของประดับ ตกแต่ง	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
	15	รูปปั้นบุคคลลาย ธรรมชาติ	ของประดับ ตกแต่ง	
	16	จี้ลายดอก ธรรมชาติ	เครื่องประดับ	
เครื่อง ประดับ	17	กำไลลาย ธรรมชาติ	เครื่องประดับ	
	18	กำไลลายกลีบบ ดอกไม้	เครื่องประดับ	

1.3 วัสดุดิน เทคนิคการขึ้นรูปและการเผาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย

1) วัสดุ

วัสดุดิน : อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋แบบร่วมสมัย นอกจากจะใช้วัสดุดินที่มาจากแร่ธรรมชาติในท้องถิ่นแล้ว ยังมีการใช้วัสดุดินประเภทอื่น ๆ ที่หลากหลาย และมีสีที่หลากหลายมากกว่าวัสดุดินในสมัยโบราณ เพื่อให้เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายไม่แตกง่ายในระหว่างการผลิต จึงเติมสีที่สามารถเผาอุณหภูมิสูงลงในดินตามความต้องการและขนาดให้เท่ากัน



ภาพที่ 4-4 การนวดดิน (Lijuan Zhang, 2023)

การใช้วัตถุดิบและสารสีที่มีเทคโนโลยีปัจจุบัน การนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับสูตรสี และเทคนิคเจี๋ยวทาย สามารถแก้ปัญหาด้านความวาวของสี ผิวสัมผัสและการตกแต่ง ซึ่งทำให้สีสันของผลิตภัณฑ์สไตล ปรีสุทธ์และเงางามมาก จากการวิจัยเชิงทดลองจึงผลสูตรที่ดีที่สุดสำหรับวัสดุดินสีต่างๆ ๆ ซึ่งปัจจุบันดินสีเหล่านี้ได้นำมาใช้จนเกิดผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่หลากหลาย

น้ำเคลือบ : ส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์ลงเคลือบใส

2) การขึ้นรูป

การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ : เทคนิคการขึ้นรูปนี้คล้ายกับเทคนิคดั้งเดิม แต่สิ่งที่ต่างกันคือเทคนิคในปัจจุบัน การแปะติดลายมีความอิสระมากกว่า อีกทั้งมีสีสันที่หลากหลาย นำลายที่ถักมารวมกันแล้วทำเป็นแผ่นดิน วางแผ่นดินที่เตรียมไว้ลงในแม่พิมพ์เพื่อขึ้นรูป (ภาพที่ 4-5) และการกดบีบ

ลงบนพิมพ์จนได้รูปทรงที่สมบูรณ์ (ภาพที่ 4-6) หลังจากดินเริ่มมีความแข็งแล้ว ให้เปิดแม่พิมพ์ แล้ว การตัดแต่งสามารถทำให้ลายเจี๊ยวทวยชัดเจนยิ่งขึ้น ใช้น้ำดินสีเดียวกันเพื่อทาบริเวณรอยต่อ สุดท้ายยัก ทาเคลือบและเผา



ภาพที่ 4-5 ก้อนดินที่สร้างลายจนเป็นแผ่น (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-6 แผ่นดินที่กดลงบนแม่พิมพ์ (Lijuan Zhang, 2023)

การขึ้นรูปด้วยการดึง : วิธีการนี้มักเปลี่ยนไปตามเทคนิคในปัจจุบัน ซึ่งทำให้วิธีการขึ้นรูปด้วยการดึงที่แตกต่างจากเทคนิคดั้งเดิม โดยมี 3 วิธีการ ดังนี้

วิธีการที่ 1 เทคนิคการขึ้นรูปของเครื่องเคลือบเงียวหายแตกต่างจากการขึ้นรูปด้วยดินสีเดียว การนวดดินสีที่ต่างกันให้เกิดลายที่ต่างกัน (ภาพที่ 4-7) จำนวนครั้งในการนวดส่งผลต่อความคมชัดของลวดลาย หากจำนวนครั้งมาก ลายเส้นจะยิ่งละเอียดและไม่ชัดเจน นอกจากนี้ยังสามารถก้อนดินสี 2-3 สีมาต่อกันและนำไปดึงขึ้นรูป (ภาพที่ 4-8)

ในกระบวนการดึงขึ้นรูปจะต้องลดจำนวนการดึงซ้ำ เพราะจะเปลี่ยนรูปของก้อนดินในขั้นตอนสุดท้าย หลังจากขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนเสร็จ เมื่อดึงหนึ่งครั้งหนึ่งจะเริ่มตกแต่งเก็บรายละเอียดและจะสามารถเห็นสีของดินที่ตักแต่งกัน ลวดลายที่เกิดขึ้นจากการขึ้นรูปด้วยวิธีนี้จะเป็นลายกันหอย ซึ่งดูเป็นธรรมชาติ (ภาพที่ 4-9)



ภาพที่ 4-7 ก้อนดินที่นวดผสมสีเสร็จแล้ว (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-8 การนำก้อนดินที่บดผสมสีขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-9 ลวดลายที่ปรากฏหลังเก็บรายละเอียดผลงาน (Lijuan Zhang, 2023)

วิธีการที่ 2 การขึ้นรูปด้วยการตีและพันดิน ขั้นตอนแรกคลึงดินสีเดียวในเป็นเส้นทรงกระบอก นำแผ่นดินอีกสีพันรอบเส้นดินที่เตรียมไว้ และตัดเป็นแผ่น จากนั้นนำแผ่นดินติดลงบนภาชนะทรงกระบอก (ภาพที่ 4-10) ค่อย ๆ กดดินให้ติดบนภาชนะและเริ่มตั้งรูป (ภาพที่ 4-11) เมื่อเปรียบเทียบกับเทคนิคตกแต่งด้วยลายถักทอ ลวดลายตกแต่งที่ได้วิธีการนี้จะเป็นธรรมชาติมากกว่า



ภาพที่ 4-10 การแปะแผ่นดินลงบนผิวภาชนะทรงกระบอก (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-11 ภาพขณะที่ขึ้นรูปด้วยวิธีการที่ 2 (Lijuan Zhang, 2023)

วิธีการที่ 3 นำดินสำหรับทำเครื่องเคลือบเจียวทลายทำเป็นเส้น จากนั้นนำเส้นดินแปะติดกันเป็นทรงกระบอกบนแป้นหมุน (ภาพที่ 4-12) และตั้งขึ้นรูปทรง ลวดลายที่ได้จากวิธีการนี้จะแตกต่างจากลายกันหอย ลวดลายสามารถปรับทิศทางการตามเข็มนาฬิกาและทวนเข็มนาฬิกาได้ (ภาพที่ 4-13)



ภาพที่ 4-12 การแปะเส้นดินเตรียมขึ้นรูป (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-13 การขึ้นรูปด้วยการดึงแบบที่ 3 (Lijuan Zhang, 2023)

การขึ้นรูปด้วยการต่อแผ่นดิน : เครื่องเคลือบเงียวทวยโบราณส่วนใหญ่ใช้เทคนิคนี้ เช่น ลายขนนกและลายถัก เป็นต้น วิธีการขึ้นรูปด้วยการต่อแผ่นดินในปัจจุบันแตกต่างจากเทคนิคดั้งเดิมที่มีการออกแบบลวดลายก่อนนำไปขึ้นรูป (ภาพที่ 4-14) โดยเริ่มจากการนำแผ่นดินกด นวด และต่อประกอบกัน และใช้แม่พิมพ์สำหรับทำรูปทรงภาชนะจึงทำให้เกิดลวดลายที่ความหลากหลาย สามารถสร้างลายได้ตามความต้องการของตนเอง (ภาพที่ 4-15)



ภาพที่ 4-14 วาดภาพร่างลวดลาย (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-15 นำดินต่อเป็นลวดลาย (Lijuan Zhang, 2023)

การขึ้นรูปด้วยการกดเส้นดิน : นำเส้นดินที่ผสมสีแล้วกดเป็นรูปทรงและใช้แป้นหมุนช่วยในการขึ้นรูป (ภาพที่ 4-16) ผลงานที่ขึ้นรูปด้วยวิธีการนี้จะได้ลวดลายที่เป็นธรรมชาติมากกว่าวิธีอื่น ๆ และสามารถตกแต่งได้ตามที่ผู้สร้างวางแผนไว้ การสร้างสรรค์ผลงานด้วยวิธีนี้จะมีความสวยงามแบบมีจังหวะ



ภาพที่ 4-16 เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่ขึ้นรูปด้วยการกดเส้นดิน (Lijuan Zhang, 2023)

3) การเผา

บริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจินกู่เซวียน ส่วนใหญ่จะใช้เตาแก๊สและเตาไฟฟ้าในการเผาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เครื่องเคลือบที่ใช้วัสดุดินในปัจจุบัน ใช้อุณหภูมิการเผาอยู่ที่ 1250-1300°C หากใช้วัสดุดินที่เลียนแบบเครื่องเคลือบเตาตั้งหยางอวี่โบราณ อุณหภูมิการเผาจะต่ำกว่าวัสดุดินในปัจจุบัน อยู่ที่ประมาณ 1180-1230°C การเผาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจำเป็นต้องควบคุมความร้อนและทำให้ความร้อนคงที่ มิฉะนั้นงานจะแตกง่าย บางครั้งก็มีการเผาด้วยเตาฟืน (ภาพที่ 4-17) แต่เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการ จึงไม่ค่อยได้ใช้เตาฟืนในการเผาและจะใช้เฉพาะต้องการงานรูปแบบดั้งเดิมเท่านั้น



ภาพที่ 4-17 เตาฟืนของบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายจินกู่เซวี่ยน (Lijuan Zhang, 2023)

2. บริษัทเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายถงเหอเซิ่ง

2.1 ภาพรวมของบริษัท

บริษัทเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายถงเหอเซิ่งก่อตั้งปีค.ศ. 2015 ผู้จัดการหลี่เหวินฮ่าวเป็นผู้สืบทอดเทคนิคลายดอกไม้ภูเขา ลายดอกเบญจมาศและภาพวาดเจี๋ยวทายของอาจารย์หยางเสี่ย อีกทั้งยังชำนาญงานประติมากรรมเจี๋ยวทายอีกด้วย ดังนั้นจึงส่งผลให้บริษัทเครื่องเคลือบเจี๋ยวถงเหอเซิ่งเป็นตัวแทนองค์กรเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่เฝ้าคุณภาพสูงของพื้นที่ (ภาพที่ 4-18) ส่วนใหญ่บริษัทถงเหอเซิ่งจะผลิตเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายประเภทเครื่องใช้ ผลิตภัณฑ์เหล่านี้สามารถผลิตจำนวนมากด้วยแม่พิมพ์ (ภาพที่ 4-19) หลี่เหวินฮ่าวมีประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านเครื่องเคลือบมากกว่า 10 ปี เขามีทักษะที่ยอดเยี่ยม นอกจากนี้เขายังใช้การถ่ายทอดสดผ่านสื่อใหม่ในการเผยแพร่และจำหน่าย ดังนั้นจึงทำให้บริษัทแห่งนี้มีอิทธิพลต่ออุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในพื้นที่



ภาพที่ 4-18 พื้นที่วางชิ้นงานเครื่องเคลือบเงาขาวทลายของบริษัทเครื่องเคลือบเงาขาวทลายหงเหอเซิ่ง (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-19 พื้นที่ทำแม่พิมพ์ของบริษัทเครื่องเคลือบเงาขาวทลายหงเหอเซิ่ง (Lijuan Zhang, 2023)

2.2 ประเภทของเครื่องเคลือบเงาขาวที่ผลิต

หลี่เหวินฮ่าว ผู้จัดการบริษัทเครื่องเคลือบเงาขาวทลายหงเหอเซิ่งมุ่งเน้นแนวคิด *นำผลงานก้าวสู่ชีวิต* ดังนั้นผลิตภัณฑ์ที่บริษัทผลิตส่วนใหญ่จึงเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน จากการลงพื้นที่ภาคสนาม ผู้วิจัยได้จำแนกประเภทของเครื่องเคลือบเงาขาวทลายที่บริษัทเครื่องเคลือบเงาขาวทลายหงเหอเซิ่งผลิต ดังนี้

ตารางที่ 4-2 ประเภทของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่บริษัทเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายหลงเหอเซิ่งผลิต
(Lijuan Zhang, 2023)

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
ชาม	1	ชามเจี๋ยวทายลาย ธรรมชาติ	เครื่องใช้สำหรับ รับประทาน อาหาร	
	2	ชามเจี๋ยวทายลาย ขนนก	เครื่องใช้สำหรับ รับประทาน อาหาร	
แก้ว	3	แก้วเจี๋ยวทาย ลายธรรมชาติ	เครื่องใช้สำหรับ ดื่ม	
	4	แก้วเจี๋ยวทาย ลายธรรมชาติ	เครื่องใช้สำหรับ ดื่ม	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
งาน	5	งานเจี๊วทวย ลายธรรมชาติ	ของประดับ ตกแต่ง	
	6	งานเจี๊วทวย ลายดอก เบญจมาศ	ชุดจาน	
ชุดเครื่องใช้	7	ชุดเครื่องใช้ลาย ธรรมชาติ	เครื่องใช้สำหรับ รับประทานอาหาร	
อุปกรณ์ใน ห้องหนังสือ	8	ชุดอุปกรณ์พู่กัน จีนลายธรรมชาติ	อุปกรณ์ที่ใช้ห้อง หนังสือ	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
ภา	9	กาเจี้ยวทลาย ดอกเบญจมาศ	ภาชนะชงชา	
แจกัน	10	แจกันเจี้ยวทลาย ลายธรรมชาติ	ภาชนะจัดดอกไม้	
ประติมากรรม	11	รูปปั้นมังกรลาย ธรรมชาติ	ของประดับ ตกแต่ง	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
ภาพวาด เจียวทวย	12	กิ๊ฟ้ายลายดอก เบญจมาศ	ของประดับ ตกแต่ง	
	13	รูปปั้นทรงมังกร	ของประดับ ตกแต่ง	
	14	ภาพเขียนสีลาย ธรรมชาติ	ของประดับ ตกแต่ง	
	15	แผ่นกระเบื้อง เขียนสีลาย ธรรมชาติ	ของประดับ ตกแต่ง	

ประเภท	ลำดับ	ชื่อผลิตภัณฑ์	ประโยชน์ใช้สอย	ภาพ
เครื่องประดับ	16	กำไลลาย ธรรมชาติ	เครื่องประดับ	
	17	จี้ลายดอก เบญจมาศ	ของประดับ รถยนต์	

2.3 วัสดุดิน เทคนิคการขึ้นรูปและการเผาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย

1) วัสดุ

วัสดุดิน : ส่วนใหญ่ใช้ดินเผาหลังที่มีดินขาวในปริมาณสูงจากนั้นจึงผสมดินสีต่าง ๆ เพื่อ
 นวดผสมกัน ดังนั้นประสิทธิภาพการขยายตัวของดินจากบริษัทเครื่องเคลือบหงเหอเซิงจะเท่ากัน และ
 อัตราส่วนการหดตัวไม่ต่างกันมากนัก ดังนั้น ในกระบวนการผลิต ผลงานจึงไม่แตกง่าย

น้ำเคลือบ : เนื่องจากต้องการรักษาความคมชัดของลวดลาย โดยทั่วไปจึงใช้เคลือบสีใส

2) การขึ้นรูป

การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ : ส่วนใหญ่บริษัทเครื่องเคลือบหงเหอเซิงผลิตเครื่องเคลือบ
 เจี๋ยวทายสำหรับใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงใช้แม่พิมพ์ในการขึ้นรูปเป็นส่วนใหญ่ แม่พิมพ์เครื่อง
 เคลือบเจี๋ยวทายแตกต่างการแม่พิมพ์เครื่องเคลือบประเภทอื่นที่จะต้องอาศัยแรงกดในการขึ้นรูป
 (ภาพที่ 4-20) วิธีการนี้จะทำให้ภาชนะลงรูปทรงเดิมและขึ้นรูปได้อย่างรวดเร็ว



ภาพที่ 4-20 เครื่องกดดินลงแม่พิมพ์ (Lijuan Zhang, 2023)

การขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน : แจกกันเจียวทลายลายธรรมชาติของบริษัทเครื่องเคลือบลงเหอเซิ่งมักขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน โดยนำดินที่มีสีแตกต่างกันมาผสมกัน จากนั้นตั้งขึ้นรูปบนแป้นหมุน ต่อมาปรับแต่งเก็บรายละเอียดชิ้นงาน รั้วลวดลายที่ได้จะวนขึ้นเป็นเกลียว สูดท้ายชุบเคลือบใสและนำเข้าเตาเผา

4) การเผา

เครื่องเคลือบเจียวทลายของบริษัทนี้ส่วนใหญ่จะถูกเผาด้วยเตาสองประเภท ได้แก่ เตาแก๊สและเตาไฟฟ้า โดยทั่วไปจะนำชิ้นงานที่เก็บรายละเอียดและตากลมจนแห้งแล้วเตาเผา ซึ่งเผาในอุณหภูมิต่ำ 750 - 800°C เพื่อตรวจสอบว่ามีการแตกร้าวหรือไม่ หลังจากนั้นจะทาเคลือบและนำเข้าเผาครั้งที่ 2 เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่สมบูรณ์ อีกทั้งเครื่องเคลือบเจียวจากบริษัทงเหอเซิ่งส่วนใหญ่เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นอุณหภูมิการเผาจึงอยู่ระหว่าง 1280 - 1350°C ซึ่งเป็นเครื่องเคลือบเจียวทลายที่มีอุณหภูมิสูง

3. แหล่งอุตสาหกรรมอื่น ๆ

นอกจากผู้วิจัยไปลงพื้นที่ยังบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจียวทลายจินกู่เซวียนและบริษัทเครื่องเคลือบงเหอเซิ่ง ผู้วิจัยยังได้ไปเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการศิลปะและสตูดิโอในท้องถิ่น ซึ่งสถานที่เหล่านี้ถือเป็นกรณีศึกษาที่เป็นตัวแทนของเทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทลาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-3 ผลงานที่เป็นตัวแทนของแหล่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแห่งอื่น ๆ (Lijuan Zhang, 2023)

พื้นที่/แหล่ง	ลักษณะเด่น	ภาพผลงาน
ห้องปฏิบัติการเครื่องเคลือบของตระกูลเมิ่ง	<p>ในปีค.ศ. 1996 เมิ่งฝานปินก่อตั้ง Jiaozuo Dangyangyu Jiaotai Porcelain Co., Ltd. อีกทั้งจัดตั้งสถาบันวิจัยและบริษัทการขายออนไลน์ เมิ่งฝานปินเชี่ยวชาญการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง เหน่าโรงงานเก่าในพื้นที่มาปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี และจัดแสดงวัตถุภายในพิพิธภัณฑ์ นอกจากนี้เมิ่งฝานปินยังสร้างเตาเผาในสมัยราชวงศ์ซ่งเพื่อให้ผู้คนเข้าเยี่ยมชม ส่วนชั้นสองเป็นพื้นที่ทำผลิตภัณฑ์ (ภาพที่ 3-52) เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่บริษัทของเมิ่งฝานปินผลิตบางส่วนเป็นการตกแต่งแบบดั้งเดิมของท้องถิ่น แต่มีบางส่วนที่เน้นนวัตกรรมจากทั่วประเทศจีน</p>	 <p>ม้าลายดอกโบตัน</p>
บริษัทเครื่องเคลือบของหลี่เหวินเสียน	<p>หลี่เหวินเสียน ตัวแทนผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับชาติด้านเทคนิคการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเตาตั้งหยางอวี และเป็นปรมาจารย์ด้านศิลปะเครื่องเคลือบในมณฑลเหอหนาน ในปีค.ศ. 2004 ก่อตั้งบริษัทอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายตระกูลหลี่ ซึ่งมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายโบราณเป็นหลัก บริษัทได้รับการจัดอันดับให้เป็นฐานการวิจัยและพัฒนาแบบจำลองโบราณวัตถุทางวัฒนธรรม (เครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย) ในมณฑลเหอหนานโดยสำนักงานโบราณวัตถุวัฒนธรรมประจำมณฑลเหอหนาน หลี่เหวินเสียนใช้วัตถุดิบในภูเขาไท่หางเพื่อศึกษาและพัฒนาเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เครื่องเคลือบเจี๋ยวโย่ว เครื่องเคลือบที่ฮิวาและรวมถึงเทคนิคอื่น ๆ นับ 100 ประเภท</p>	 <p>ชามปากดอกไม้เจี๋ยวทาย</p>

พื้นที่/แหล่ง	ลักษณะเด่น	ภาพผลงาน
<p>สำนักงานเตาเครื่องเคลือบสี</p>	<p>: ในปีค.ศ. 1997 หยางเสี๋ยเริ่มทำการศึกษาเครื่องเคลือบเจียวทาย และเดินทางไปเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น พร้อมกับไฉจ้านจู้เพื่อไปเป็นศิษย์ของปรมาจารย์เครื่องเคลือบชื่อดัง โดยเขาเน้นศึกษาเทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทาย และก่อตั้งสำนักงานเตาเครื่องเคลือบสีที่เมืองเจิ้งโจว หยางเสี๋ยศึกษาวิจัยและสร้างนวัตกรรมต่อยอดจากเทคนิคการทำลวดลายถักทอแบบดั้งเดิม จนเกิดลายดอกไม้กุหลาบ ลายดอกโบตั๋น ลายกังหันและลายอื่น ๆ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของตนเอง ผลงานเครื่องเคลือบที่สร้างสรรค์มีความงดงามและประณีต หยางเสี๋ยเชี่ยวชาญการสร้างสรรค์ที่ผสมผสานเทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทายและการเขียนสีบนเคลือบ ยุคแรกของการสร้างสรรค์ ศิลปินมักนำรูปแบบภาพวาดพุทธานุภาพผสมผสานกับเทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทาย ผลงานส่วนใหญ่เป็นแจกันและชุดเครื่องชาสำหรับประดับตกแต่ง แต่ในปัจจุบันผลงานของศิลปินได้นำหัวข้อเกี่ยวกับภาพวาดการเกษตรมาผสมผสานกับเทคนิคเครื่องเคลือบเจียวทาย。</p>	 <p>แจกันลายดอกไม้กุหลาบ</p>
<p>ห้องปฏิบัติงานศิลปะของหลี่จวินฉี</p>	<p>เนื่องจากหลี่จวินฉีสนใจศึกษาเทคนิคการสร้างลายถักทอของเครื่องเคลือบเจียวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง หลี่จวินฉีคิดค้นนวัตกรรมบนพื้นฐานของงานฝีมือแบบดั้งเดิมและผสมผสานกับลวดลายตกแต่งบนเครื่องเคลือบเจียวทายเตาตั้งหยางอวี๋ หลี่จวินฉีเชี่ยวชาญการฝังลวดลายสัตว์ลงบนผิวชิ้นงาน ผลงานของเขาให้ความรู้สึกถึงความเรียบง่าย</p>	 <p>เครื่องเคลือบเจียวทายประเภทตกแต่ง</p>

พื้นที่/แหล่ง	ลักษณะเด่น	ภาพผลงาน
ห้องปฏิบัติงาน ศิลปะของเมิ่งซิง เฟิง	เมิ่งซิงเฟิงเป็นผู้สืบทอดทักษะเครื่องเคลือบเจียว ทายโบราณ เขาทำงานในห้องปฏิบัติงานศิลปะของ ครอบครัว นอกจากนี้ลูกชายและลูกสาวของเขายัง ทำงานเกี่ยวกับการเลียนแบบเครื่องเคลือบเจียว ทายโบราณ โดยเฉพาะเครื่องเคลือบเจียวทายใน สมัยราชวงศ์ซ่ง ผลงานเครื่องเคลือบเจียวทายของ เมิ่งซิงเฟิงประณีตมาก ลูกชายของเมิ่งซิงเฟิง เชี่ยวชาญเทคนิคการทำลวดลายขนนก ส่วนลูก สาวถนัดเทคนิคการทำลวดลายเสือ อีกทั้งเมิ่งซิง เฟิงยังมีฐานลูกค้าในตลาดโบราณวัตถุของท้องถิ่น อีกด้วย	 <p>บ้านเจียวทายซึ่งเลียนแบบเทคนิค สมัยราชวงศ์ซ่ง</p>

เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจียวทายในยุคร่วมสมัย

การตกแต่งลวดลายเครื่องเคลือบเจียวทายในยุคร่วมสมัยนอกจากจะสืบสานต่อยอด
ลวดลายจากสมัยราชวงศ์ซ่งแล้ว ยังมีการออกแบบลวดลายและรูปแบบการจัดองค์ประกอบแบบ
ใหม่ ๆ อีกด้วย โดยลวดลายที่เป็นนวัตกรรมใหม่ เช่น ลายดอกเบญจมาศ ลายดอกไม้กุหลาบ ลายตาราง
ลายเส้นแนวตั้ง ลายธรรมชาติ ลายหินอ่อน ลายสัตว์ ลายจุด เป็นต้น

ลายดอกเบญจมาศ: นำดินหนึ่งหรือสองชนิดจัดเรียงตามแนวรัศมีรอบๆ เส้นดินซึ่งเป็น
แกนกลาง (ภาพที่ 4-26) จากนั้นคลึงดินให้เป็นเส้นยาว (ภาพที่ 4-21) และตัดเป็นก้อนเล็ก ๆ (ภาพที่
4-22) เมื่อนำมาวางประกบกันจะเหมือนดอกเบญจมาศที่กำลังเบ่งบาน (ภาพที่ 4-23 และ 4-30)



ภาพที่ 4-21 เส้นดินลายดอกเบญจมาศ (Lijuan Zhang, 2023)



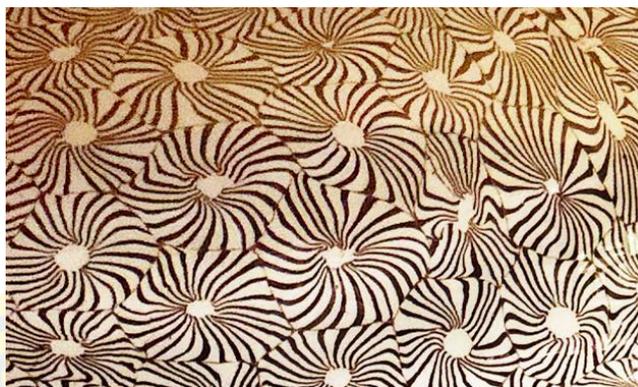
ภาพที่ 4-22 คลึงดินเป็นเส้นยาว (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-23 ตัดดินเป็นก้อน (Lijuan Zhang, 2023)

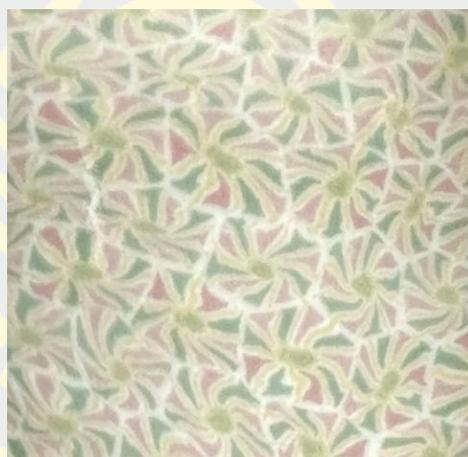


ภาพที่ 4-24 นำแต่ละก้อนมาวางประกบกัน (Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-25 ลายดอกเบญจมาศ (Lijuan Zhang, 2023)

ลายดอกไม้ภูเขา : ตีดินสีต่าง ๆ เป็นแผ่นแล้วตัดเป็นรูปสามเหลี่ยม จากนั้นนำมาประกอบต่อกันเหมือนกับกลีบดอกไม้ จากนั้นค่อยๆ กด ตบให้ทุกชิ้นประสานกัน จากนั้นตัดเป็นแผ่นบางและนำมาจัดเรียงต่อกัน จนกลายเป็นลายคล้ายดอกไม้ภูเขา (ภาพที่ 4-26)



ภาพที่ 4-26 ลายดอกไม้ภูเขา (Lijuan Zhang, 2023)

ลายเส้นแนวตั้ง : เส้นแนวตั้งเป็นพื้นฐานของการสร้างลวดลายเจี๋ยวทาย แม้แต่ลายถักทอ ก็ยังใช้เส้นแนวตั้งเป็นลายพื้นฐาน การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัยค่อนข้างเรียบง่าย ดังนั้นจึงทำให้ลายเส้นแนวตั้งเป็นที่นิยม ขั้นตอนการสร้างลายเริ่มจากการนำสีดินสองสีหรือมากกว่าสองสีวางซ้อนทับกันในแนวนอน จากนั้นใช้เครื่องมือตีจนเกิดลายตามที่ต้องการ ลวดลายที่ได้เป็นเส้นแนวตั้งเป็นระเบียบเรียบร้อย (ภาพที่ 4-27) สามารถนำลายไปประกอบกันเป็นแนวขวางหรือแนวเฉียงได้ (ภาพที่ 4-28)

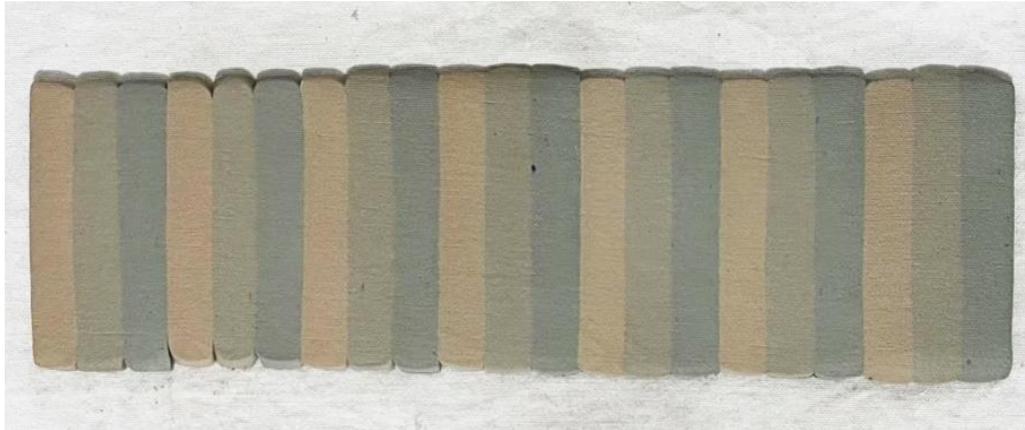


ภาพที่ 4-27 ลายเส้นแนวตั้ง (Lijuan Zhang, 2023)

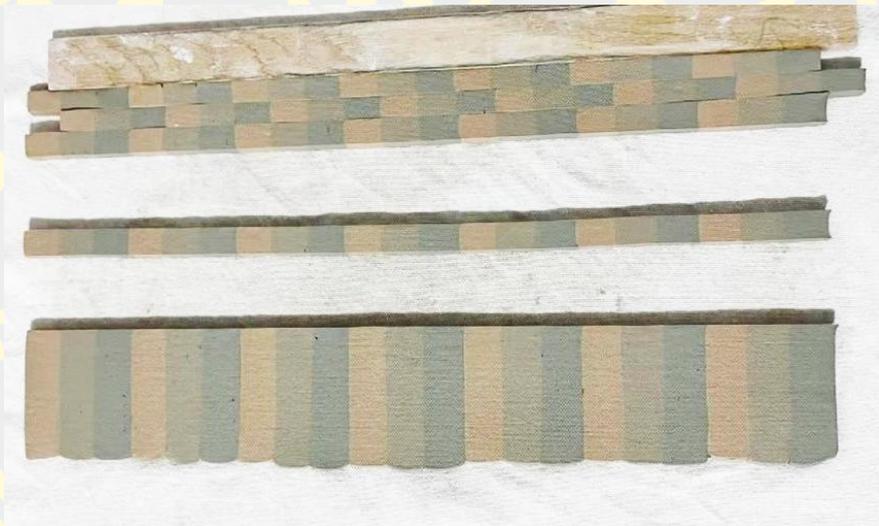


ภาพที่ 4-28 การนำลายเส้นแนวตั้งประกอบกันเป็นรัศมีวงกลม (Lijuan Zhang, 2023)

ลายตาราง : ดินเหนียวที่มีสีตัดกันสองหรือสามสีตัดเป็นเส้นและวางเรียงกันสลับกัน (ภาพที่ 4-29) จากนั้นตัดตามแนวยาวแล้วนำแต่ละแถวเรียงสลับแถวกัน (ภาพที่ 4-30) นำแผ่นดินที่สร้างลวดลายเสร็จไปติดประกอบที่ตัวภาชนะที่ต้องการสร้าง (ภาพที่ 4-31)



ภาพที่ 4-29 ขั้นตอนนำดินสีต่างกันวางเรียงสลับกันเป็นแผ่น (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-30 ขั้นตอนการตัดตามแนวยาวและประกอบเป็นลาย (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-31 ลายตาราง (Lijuan Zhang, 2024)

ลายคลื่นทะเล : นำดินสองสีขึ้นไปคลึงเป็นแผ่น จากนั้นนำมาซ้อนทับกันแล้วม้วนเข้าด้วยกัน (ภาพที่ 4-32) จากนั้นตัดส่วนหัวและท้ายเพื่อเห็นลวดลายที่ชัดเจน (ภาพที่ 4-33) จากนั้นฝานเป็นแผ่นบาง (ภาพที่ 4-34) และแบ่งออกเป็น 4 ส่วนเท่าๆ กัน (ภาพที่ 4-35) จากนั้นเรียงประกบกันจนเป็นลายคลื่น (ภาพที่ 4-36)



ภาพที่ 4-32 นำแผ่นดินม้วนเข้าด้วยกัน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-33 ขั้นตอนการตัดดินเพื่อให้เห็นลวดลายที่ชัดเจน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-34 ขั้นตอนการฝานเป็นแผ่นเท่า ๆ กัน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-35 ขั้นตอนการตัดแบ่งดินเป็น 4 ส่วน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-36 ขั้นตอนการประกอบกันเป็นลายคลื่นทะเล (Lijuan Zhang, 2024)

ลายสัตว์ : อันดับแรกทำโครงสร้างของสัตว์ด้วยดินหลากสี จากนั้นใช้ดินสีที่แตกต่างเป็นกรอบล้อมรอบโครงสร้างที่ทำไว้ จากนั้นใช้ไม้พายตีให้กลายเป็นแผ่นบาง (ภาพที่ 4-37)



ภาพที่ 4-37 ลายสัตว์ (Lijuan Zhang, 2023)

ลายจุด : นวดดินสีต่าง ๆ ให้เป็นเส้นขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2-5 มม. แล้วหั่นเป็นชิ้นกลมเล็ก ๆ แล้ววางบนงานดินเปลือย ค่อย ๆ ตีพื้นผิวของภาชนะเพื่อให้เม็ดกลมกลืนกับผิวภาชนะโดยไม่ทิ้งร่องรอยใด ๆ (ภาพที่ 4-38)



ภาพที่ 4-38 ลายจุด (Lijuan Zhang, 2023)

ลายธรรมชาติ: ใช้ดินที่มีสีแตกต่างกันสองสี (หรือมากกว่า) ซ้อนกันหลาย ๆ ครั้ง จากนั้นผสมให้เข้ากันเพื่อไล่อากาศในก้อนดินออกแล้วดึงขึ้นรูปทรง (ภาพที่ 4-39)



ภาพที่ 4-39 ลายธรรมชาติ (Lijuan Zhang, 2023)

ลายหินอ่อน: นวดดินสองหรือสามสีให้เป็นเส้นดิน จากนั้นนวดเส้นดินสีเข้าด้วยกัน นวดซ้ำๆ กันจนยาวขึ้น จากนั้นพับครึ่ง นวดให้เข้ากัน แล้วบิดให้เข้ากัน ใช้ล้อจักรกรรตแผ่นบางๆ ออกมาเป็นลายหินอ่อน จากนั้นใช้มีดอเนกประสงค์ปั่นแผ่นให้เป็นรูปทรงตามงานที่ต้องการสร้าง หลังจากตัดแต่ง ชัดชิ้นงาน จึงลงเคลือบและเผาในเตา และเกิดลายหินอ่อนที่ภาชนะ (ภาพที่ 3-40)



ภาพที่ 4-40 ลายหินอ่อน (Lijuan Zhang, 2023)

หลักการและรูปแบบในการตกแต่งและสร้างรูปทรงเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายในยุคร่วมสมัย

ในสมัยโบราณ เทคนิคเจี๋ยวท่ายมักนำมาใช้ในการผลิตเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน แต่เครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายร่วมสมัยได้ทำลายข้อจำกัดด้านรูปแบบและประเภท และได้สร้างนวัตกรรมด้านรูปทรง ลวดลายและสีเคลือบ ทำให้รูปแบบสุนทรียภาพสอดคล้องกับความต้องการด้านศิลปะเครื่องเคลือบของผู้คนในยุคร่วมสมัยมากขึ้น การผลิตเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเริ่มให้ความสำคัญกับการผสมผสานระหว่างสีสันทนและการตกแต่งมากขึ้น ก้าวข้ามความเป็นดั้งเดิมและก้าวเข้าสู่โลกศิลปะเครื่องเคลือบรูปแบบใหม่

1. นวัตกรรมด้านการตกแต่ง

1.1 วัสดุดิน

ในยุคร่วมสมัยมีวัสดุดินสำหรับผลิตเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายหลายประเภทและหลากสี เพื่อให้แน่ใจว่าชิ้นงานจะไม่แตกในระหว่างกระบวนการผลิต จึงเติมวัสดุสีอุณหภูมิสูงลงในดินขาวตามที่ต้องการ และนวดให้ดินมีสีที่สม่ำเสมอ (ภาพที่ 4-41)



ภาพที่ 4-41 ดินสี (Lijuan Zhang, 2024)

การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปรับสูตรดินกับวัสดุ และนำมาประยุกต์กับเทคนิคเจี๊วทาย สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการผลิตเครื่องเคลือบเจี๊วทาย เช่น ความมันวาว พื้นผิว การตกแตงลวดลาย เป็นต้น ทำให้ผลงานมีสีสันแพรวพราว มีความบริสุทธิ์สูงและมันวาวสดใส จากการวิจัยเชิงทดลองสามารถค้นหาสูตรการผสมดินที่ดีที่สุดของดินแต่ละสี และสามารถนำดินหลายสีมาบูรณาการในผลงานชิ้นเดียว ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๊วทายที่มีความหลากหลาย

1.2 ลวดลายตกแตง

เทคนิคการตกแตงเครื่องเคลือบเจี๊วทายร่วมสมัยสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ การตกแตงแบบนามธรรม การตกแตงด้วยแบบรูปธรรมและการตกแตงด้วยลายเรขาคณิต เนื่องจากเทคนิคการสร้างลายถักทอถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ลวดลายของเครื่องเคลือบเจี๊วทายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมลวดลายตกแตงที่โดดเด่นในยุคร่วมสมัยไว้ ดังนี้

1) การตกแตงแบบนามธรรม : ส่วนใหญ่จะเป็นลวดลายจากสิ่งที่พบเจอทั่วไปในธรรมชาติ ลายเส้นสื่อถึงการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ เช่น ลายธรรมชาติ ลายหินอ่อน ลายเมฆ เป็นต้น ในการสร้างลายธรรมชาติด้วยเทคนิคเจี๊วทายดั้งเดิมจะไม่ค่อยใช้สีต่างกันมากเกินไป ซึ่งแตกต่างจากลายธรรมชาติบนเครื่องเคลือบร่วมสมัย ลายธรรมชาติของเทคนิคเจี๊วทายดั้งเดิมจะจับคู่สีเป็น 2 รูปแบบ คือ สีดำกับสีขาว สีน้ำตาลกับขาว ในขณะที่เทคนิคเจี๊วทายร่วมสมัยกลับแสวงหาความเป็นอิสระจึงทำให้เกิดลวดลายที่มีสีสันหลากหลาย (ภาพที่ 4-42)



ภาพที่ 4-42 การสร้างลายธรรมชาติด้วยเทคนิคเจี๊วท่ายร่วมสมัย(Lijuan Zhang, 2023)

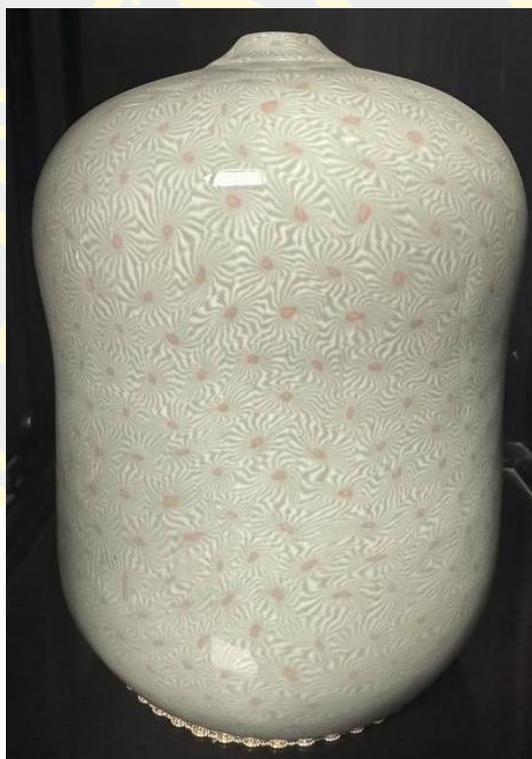
2) การตกแต่งแบบรูปธรรม : เป็นลวดลายตกแต่งที่พัฒนาต่อยอดจากการตกแต่งลายถักทอของเทคนิคเจี๊วท่ายดั้งเดิม นอกจากลวดลายดั้งเดิมแล้ว ยังมีลายจากดอกไม้ พรรณพฤกษา สัตว์ บุคคล เป็นต้น ภาพลวดลายเป็นระเบียบสม่ำเสมอ ในอดีตลายขนนกจะเป็นลายชั้นเดียวและใช้ดินเพียงสองสี แต่ปัจจุบันใช้ดินสีหลากหลายและจำนวนชั้นลายที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งเกิดลวดลายที่เป็นนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๊วท่ายของเตาตั้งทางอวีร่วมสมัยเพิ่มมากขึ้น เช่น ลายดอกโบตั๋น (ภาพที่ 4-43) ลายดอกเบญจมาศ (ภาพที่ 4-44) ลายทาง (ภาพที่ 4-45) ลายก้นหอย (ภาพที่ 4-46) ลายสัตว์ (ภาพที่ 4-47) เป็นต้น



ภาพที่ 4-43 ลายขนนกในยุคร่วมสมัย(Lijuan Zhang, 2023)



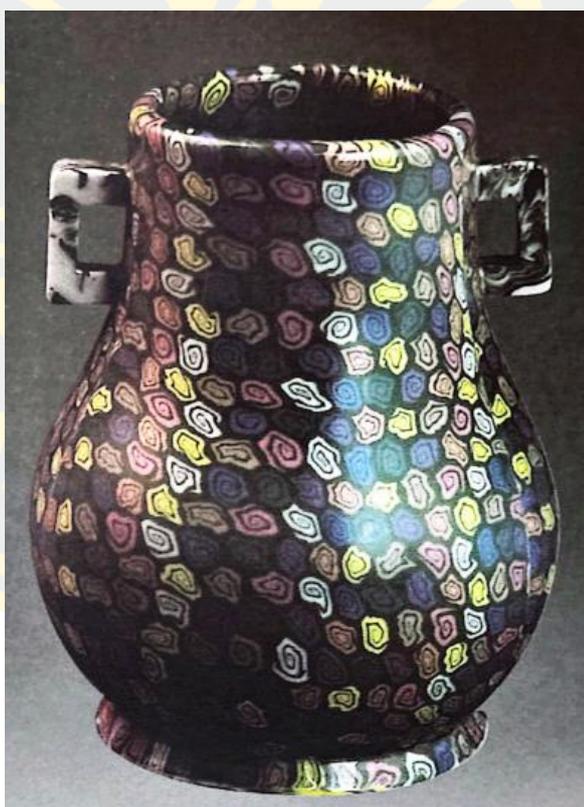
ภาพที่ 4-44 ลายดอกโบตั๋นในยุคร่วมสมัย(Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-45 ภาพลายดอกเบญจมาศในยุคร่วมสมัย(Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-46 ภาพละลายทางในยุคร่วมสมัย(Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-47 ภาพละลายกันหอยในยุคร่วมสมัย(Lijuan Zhang, 2023)



ภาพที่ 4-48 ลายสัตว์ในยุคร่วมสมัย(Lijuan Zhang, 2023)

3) การตกแต่งด้วยลายเรขาคณิต : เป็นการตกแต่งโดยใช้รูปทรงเรขาคณิต เน้นความงามที่เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ลายตาราง (ภาพที่ 4-54) ลายสามเหลี่ยม (ภาพที่ 4-55) ลายจุด (ภาพที่ 4-56) ลายวงกลม (ภาพที่ 4-57) เป็นต้น การตกแต่งด้วยลายเรขาคณิตได้ผสมผสานเส้นหรือรูปทรงที่เรียบง่ายเข้ากับกระบวนการถักทอลายซึ่งเป็นเทคนิคของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เพื่อให้เกิดลวดลายใหม่ ๆ มากขึ้น



ภาพที่ 4-49 ลายตาราง(Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-50 ลายสามเหลี่ยม(Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-51 ลายจุด(Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-52 ลายวงกลม(Lijuan Zhang, 2024)

4) การตกแต่งด้วยลายที่ไล่สี : การตกแต่งที่เน้นการไล่ระดับสีหรือที่การเปลี่ยนสีเป็นการค่อยๆ ผสมจากสีหนึ่งไปอีกสีหนึ่ง สามารถทำให้มีมิติมากขึ้น (ภาพที่ 4-53)



ภาพที่ 4-53 ลายที่ไล่สี (Lijuan Zhang, 2024)

1.3 รูปแบบการตกแต่ง

การตกแต่งทั่วทั้งชิ้นงาน : เป็นรูปแบบการตกแต่งเครื่องเคลือบเงาที่พัฒนาต่อยอดจากเทคนิคดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยใช้เทคนิคถักทอลายตกแต่งทั่วทั้งชิ้นงาน นอกจากการปรับแต่งสีวัสดุดินที่ใช้ในการตกแต่งแล้ว ยังมีการพัฒนาลวดลายใหม่จากลวดลายดั้งเดิมอีกด้วย ทำให้เกิดประเภทและรูปแบบลวดลายที่หลากหลาย การจัดองค์ประกอบการตกแต่งก็มีการทดลองต่อยอดจากการจัดเรียงต่อกัน หรือการวนลวดลายแบบทั่วไปเป็นรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย (ภาพที่ 4-54)



ภาพที่ 4-54 รูปแบบการตกแต่งทั่วทั้งแจกัน (Lijuan Zhang, 2024)

การตกแต่งเฉพาะส่วน : นำลวดลายที่ตกแต่งทั่วทั้งชิ้นมาตกแต่งบางส่วนของเครื่องเคลือบเท่านั้น และเว้นพื้นที่ว่างอย่างเหมาะสม ซึ่งก้าวข้ามข้อจำกัดการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวหายในสมัยราชวงศ์ซ่ง มีความเป็นธรรมชาติและลื่นไหลกว่าเดิม (ภาพที่ 4-55)



ภาพที่ 4-55 การตกแต่งเฉพาะส่วน (Lijuan Zhang, 2024)

การตกแต่งแบบธรรมชาติ : นำลวดลายที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้าตบบนผิวชิ้นงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้รูปลักษณ์ของลายเปลี่ยนไปตามธรรมชาติ ทำให้ลวดลายเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบบังเอิญ ซึ่งเป็นความงามตามธรรมชาติและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว (ภาพที่ 4-56)



ภาพที่ 4-56 การตกแต่งแบบธรรมชาติ (Lijuan Zhang, 2024)

2. นวัตกรรมด้านรูปทรง

เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในปัจจุบันพัฒนาต่อยอดจากพื้นฐานเทคนิคเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง ไม่เพียงการตกแต่งลวดลายมีความหลากหลายมากกว่าเดิม แม้แต่วิธีการขึ้นรูปยังเปลี่ยนแปลงอีกด้วย ในด้านรูปทรง เนื่องจากการปรับปรุงพัฒนาวัสดุดิน ดังนั้นการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัยจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันขนาดเล็กอีกต่อไป เริ่มมีการพัฒนาแนวทางการสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือสุนทรียภาพในปัจจุบันมากขึ้น รูปทรงไม่จำเป็นต้องมีความสมดุล สมมาตรหรือสมบูรณ์เหมือนในอดีต แต่กลับเน้นสร้างรูปทรงที่เรียบง่าย ผสมผสานกับลวดลายตกแต่งที่ไหลลื่น เต็มไปด้วยจังหวะและรูปแบบรูปทรงแบบร่วมสมัย และเริ่มขยายไปสู่รูปแบบศิลปะที่หลากหลายมากขึ้น (ภาพที่ 4-57 และ 4-58)



ภาพที่ 4-57 ประติมากรรมที่สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคเจี๋ยวทาย(Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-58 เจดีย์ที่สร้างด้วยเทคนิคเจี๊วทวยร่วมสมัย(Lijuan Zhang, 2024)

3. นวัตกรรมด้านเทคนิค

3.1 การฝัง

วิธีการฝังลวดลายบนพื้นผิวเครื่องเคลือบเจี๊วทวยถือเป็นนวัตกรรมของเทคนิคเจี๊วทวยในพื้นที่ตั้งหยางอวี๋ ซึ่งผลงานของศิลปินที่ชื่อว่า หลี่จวินฉี ถือเป็นตัวแทนของเทคนิคนี้ โดยเขาฝังลายสัตว์และพรรณพฤกษาที่สร้างเรียบร้อยแล้วลงตรงกลางของวัสดุดินสีเดียว เพื่อเน้นการถักสร้างลายซึ่งเป็นอัตลักษณ์ด้านเทคนิคของเครื่องเคลือบเจี๊วทวย อีกทั้งเนื่องจากลวดลายสัตว์และพรรณพฤกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการรีดดีง จึงทำให้ภาพรวมของลวดลายดูเป็นธรรมชาติราวกับมีชีวิต (ภาพที่ 4-59)



ภาพที่ 4-59 การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วทวยด้วยการฝังลาย(Lijuan Zhang, 2024)

3.2 การฉลุ

เทคนิคการฉลุเริ่มถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายร่วมสมัย ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่พัฒนาต่อยอดมาจากเทคนิคเจี๋ยวท่ายดั้งเดิม โดยนำชิ้นงานเจี๋ยวท่ายที่ขึ้นรูปสมบูรณ์แล้วมาออกแบบและเจาะส่วนที่ต้องการเอาออก ทำให้เกิดพื้นที่ว่างดูโปร่งตามากขึ้น (ภาพที่ 4-60)



ภาพที่ 4-60 การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายด้วยการฉลุ(Lijuan Zhang, 2024)

3.3 ประติมากรรมนูน

การประยุกต์ใช้ประติมากรรมนูนบนเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายถือเป็นรูปแบบการแสดงออกทางศิลปะที่เป็นนวัตกรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายร่วมสมัย โดยใช้ลายที่สร้างจากเทคนิคเจี๋ยวท่ายเป็นพื้นหลัง จากนั้นใช้การตกแต่งแบบประติมากรรมนูนให้การสร้างมิติในกับเครื่องเคลือบ ทำให้เกิดรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว อย่างไรก็ตาม การตกแต่งประเภทนี้ หากจัดการได้ไม่ดี จะทำให้ภาพรวมดูยุ่งเหยิงมากเกินไปจนรกตา (ภาพที่ 4-61)



ภาพที่ 4-61 การตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายแบบประติมากรรมนูน(Lijuan Zhang, 2024)

การสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของเตาตั้งหยางอวี๋สมัยราชวงศ์ซ่งในยุคร่วมสมัย

1. ลักษณะการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของเตาตั้งหยางอวี๋ในยุคร่วมสมัย

การสัมภาษณ์ช่างฝีมือที่เกี่ยวข้องอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๊วยทลาย : เพื่อค้นหา

วิธีการสืบทอดและการจัดการเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงลงพื้นที่ไปยังพื้นที่ตั้งหยางอวี๋ และดำเนินสัมภาษณ์ช่างฝีมือที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายมากกว่า 10 ปี จำนวน 3 ท่าน

การออกแบบตามคำสั่งซื้อ : ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๊วยทลายที่ผลิตเชิงอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะผลิตตามคำสั่งซื้อ ซึ่งช่างฝีมือในบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายจินกู่เซวียนกล่าวว่า เครื่องเคลือบเจี๊วยทลายแบบเจี๊วยทลายของบริษัทถูกออกแบบและพัฒนาโดย ไฉ่จ้านจู้ ผู้จัดการบริษัท เป็นหลัก โดยช่างฝีมือในบริษัทส่วนใหญ่จะถูกกระจายให้รับผิดชอบแต่ละกระบวนการที่แตกต่างกัน ดังนั้นการทำเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายแต่ละชิ้นไม่สามารถสำเร็จลุล่วงด้วยช่างฝีมือเพียงคนเดียว โดยพื้นฐานแล้วเป็นการดำเนินการผลิตตามสายการประกอบ ดังนั้นจึงมีการออกแบบจึงมีความสร้างสรรค์ไม่เพียงพอ และขาดทีมงานออกแบบที่ยอดเยี่ยม

การออกแบบเลียนแบบของโบราณในจำนวนน้อย : ผู้ปฏิบัติงานเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายในห้องปฏิบัติการศิลปะของครอบครัวและสตูดิโอส่วนตัวสามารถทำเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายได้ทุกกระบวน อย่างไรก็ตาม จากการลงพื้นที่สำรวจตลาดโบราณวัตถุในท้องถิ่นและพื้นที่สะสมผลงานส่วนตัวของนักสะสม พบว่ารูปแบบการดำเนินงานส่วนบุคคลนี้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ ผลงานมีเพียงส่วนน้อยที่จำหน่ายได้ ดังนั้นจึงไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายได้ในวงกว้าง

ไม่ใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น : นอกจากนี้ จากลงพื้นที่สำรวจอุตสาหกรรมในเมืองตั้งหยางอวี พบว่า ผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายที่หมุนเวียนในตลาดส่วนใหญ่เป็นผลงานเลียนแบบเครื่องเคลือบโบราณที่สร้างขึ้นโดยศิลปิน ซึ่งมีจำนวนน้อยที่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานร่วมสมัย ดังนั้นสีสันจึงดูฉูดฉาดเกินจริงเกินไป (ภาพที่ 4-62) ไม่สามารถสะท้อนกลิ่นอายของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายในสมัยราชวงศ์ซ่ง และด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้เอกลักษณ์ของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายจากเตาตั้งหยางอวีค่อย ๆ เลือนหาย แต่ทำให้เครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวีเป็นที่รู้จักน้อยลง



ภาพที่ 4-62 ประติมากรรมเจี๋ยหวายรูปนกยูง(Lijuan Zhang, 2024)

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ : จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเครื่องเคลือบโบราณ เจ้าหน้าที่ภาคีรัฐในหมู่บ้านตั้งหยางอวี ปรมาจารย์หัตถกรรม (ภาพที่ 4-63) และศิลปินเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายร่วมสมัย (ภาพที่ 4-64, 4-65) ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายได้ดังนี้



ภาพที่ 4-63 ภาพขณะสัมภาษณ์คุณหยางเสี๋ย(Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-64 ภาพขณะสัมภาษณ์คุณจู่เจิน(Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-65 ภาพขณะสัมภาษณ์คุณฉฉจ๋านจู่(Lijuan Zhang, 2024)

ละทิ้งการตกแต่งแบบดั้งเดิม : เครื่องเคลือบเจียวทวยร่วมสมัยเริ่มหลงทิศทาง ศิลปินหรือช่างฝีมือไม่สามารถค้นหาวิธีและแนวทางในการบูรณาการการสร้างสรรค์แบบดั้งเดิมและร่วมสมัยได้ บางผลงานสร้างสรรค์โดยละทิ้งความเป็นเทคนิคดั้งเดิม จึงไม่พร่องรอยของเทคนิคเจียวทวยดั้งเดิม

องค์กรและศิลปินเครื่องเคลือบเจียวทวยขาดความกระตือรือร้น : รัฐบาลท้องถิ่นยังได้พยายามจัดตั้งผู้ประกอบการวิชาชีพเครื่องเคลือบเจียวทวย เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทวยในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่จากคณะกรรมการหมู่บ้านตั้งหยางอวี กล่าวหาว่า บริษัทและศิลปินที่เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้จริงจัง ๆ มีไม่มาก นี่อาจไม่เป็นปัญหากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ควรจะต้องให้มีการแนะนำรายละเอียดและสื่อสารให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นอีกหนึ่งวิธีในการเผยแพร่และส่งเสริมการสืบทอดและพัฒนาเครื่องเคลือบเจียวทวยของเตาตั้งหยางอวีในยุคร่วมสมัย

การผสมผสานโครงการที่เป็นจุดเด่นของท้องถิ่นยังไม่มากพอ : อุตสาหกรรมท้องถิ่นยังพยายามร่วมมือกับสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองเจียวจั่ว เพื่อพัฒนาของที่ระลึกเล็กๆ น้อยๆ หรือผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ เช่น แก้ว (ภาพที่ 4-66) เครื่องประดับ (ภาพที่ 4-67) และของประดับขนาดเล็ก (ภาพที่ 4-68) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวท้องถิ่นกล่าวว่า จำนวนที่ผลิตภัณฑ์เหล่านี้จำหน่ายได้ไม่ได้อย่างที่คาดหวัง ดังนั้นการผสมผสานผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจียวทวยร่วมสมัยกับการท่องเที่ยวในท้องถิ่น เพื่อออกแบบงานเครื่องเคลือบเจียวทวยที่มีอัตลักษณ์ของเตาตั้งหยางอวีและสอดคล้องกับสุนทรียภาพของผู้คนในยุคร่วมสมัย ไม่ควรอาศัยเจ้าของธุรกิจเพียงไม่กี่คนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ นอกจากนี้การบูรณาการการผลิต การเรียนรู้ และการวิจัยกับมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นก็เป็นแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทวยในอนาคตเช่นกัน



ภาพที่ 4-66 แก้วเจี๋ยวทาย (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-67 เครื่องประดับเจี๋ยวทาย (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 4-68 ของประดับเจี๋ยวทายขนาดเล็ก (Lijuan Zhang, 2024)

2. ปัญหาในการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋สมัยราชวงศ์ซ่ง

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๊วและผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่า การสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในยุคร่วมสมัยกำลังเผชิญกับปัญหาการพัฒนาอย่างรุนแรง

1) จำนวนผู้ปฏิบัติงานด้านการทำเครื่องเคลือบเจี๊วทายลดลง สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับกระบวนการการทำเครื่องเคลือบเจี๊วทายที่ซับซ้อนเกินไป อีกทั้งการทำเครื่องเคลือบเจี๊วทาย ต้องใช้ทักษะอันประณีต และการสืบทอดเทคนิคการทำต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และฝึกฝนเป็นเวลานาน เนื่องจากกระบวนการและเทคนิคส่วนใหญ่ต้องทำด้วยมือ จึงยุ่งยากและต้องใช้ทักษะความเชี่ยวชาญชั้นสูง คนรุ่นใหม่จึงมักเล็งที่จะลงทุนในการศึกษา เรียนรู้และฝึกฝน

2) มีนวัตกรรมใหม่ที่ไม่เพียงพอ กระแสการตลาดและความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสร้างแรงกดดันต่อเทคนิคและกระบวนการทำเครื่องเคลือบเจี๊วทายอย่างยิ่ง เจือปนความต้องการของตลาดเครื่องเคลือบในปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ไม่เพียงแต่สามารถใช้งานได้จริงเท่านั้น แต่ยังต้องให้ความสำคัญต่อความเป็นศิลปะและความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย เนื่องจากช่างฝีมือในพื้นที่ขาดทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์และการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ จึงทำให้รูปลักษณ์และประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ได้ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

3) กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เครื่องเคลือบเจี๊วทายยังขาดเทคโนโลยี ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้กระบวนการผลิตหลายขั้นตอนสะดวกและละเอียด ประณีตมากขึ้น แต่การผลิตเครื่องเคลือบเจี๊วทายยังคงต้องอาศัยทักษะการใช้แรงงานคนแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะปรับให้เข้ากับความต้องการของการผลิตที่มีประสิทธิภาพในปัจจุบัน

4) ระดับการผลิตเครื่องเคลือบเจี๊วทายเชิงอุตสาหกรรมค่อนข้างต่ำ และห่วงโซ่อุตสาหกรรมยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบที่ใช้ในชีวิตประจำวันประเภทอื่น ๆ ฐานการผลิตของเครื่องเคลือบเจี๊วทายมีขนาดเล็กและกระบวนการผลิตไม่สมบูรณ์แบบ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตต่ำและต้นทุนสูง อีกทั้งช่องทางการหมุนเวียนผลิตภัณฑ์ยังค่อนข้างแย่ ทำให้จำกัดการขยายตลาดของผลิตภัณฑ์

5) ต้นทุนค่าแรงสูงและปริมาณการผลิตค่อนข้างไม่แน่นอน การผลิตเครื่องเคลือบเจี๊วทายต้องใช้ความอดทนและทักษะอันประณีต ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนแรงงานสูง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความต้องการของตลาดไม่แน่นอนและจำนวนช่างฝีมือค่อนข้างน้อย จึงเป็นเรื่องยากที่จะสร้างการผลิตขนาดใหญ่ ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านต้นทุนที่ค่อนข้างสูง

6) เครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋สมัยราชวงศ์ซ่งไม่เป็นที่จดจำในการสืบทอดร่วมสมัย เครื่องเคลือบเจี๊วทายในตลาดเครื่องเคลือบในปัจจุบัน เป็นการยากที่จะบอกว่า

ผลิตภัณฑ์ขั้นต้นที่ผลิตจากแหล่งเตาดังหยางอวีในเมืองเจียวจั่ว ดังนั้นจึงไม่ก่อรูปแบบการสืบทอดเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาดังหยางอวีในปัจจุบัน ซึ่งปัญหานี้จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขด้วยการสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาดังหยางอวีอย่างเร่งด่วน

เครื่องเคลือบเจียวทายของเตาดังหยางอวีกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน เช่น การสืบทอดเทคนิค ความต้องการของตลาด กระบวนการผลิตและการพัฒนาเชิงอุตสาหกรรม และจำเป็นต้องค้นหาแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาดังหยางอวีได้อย่างยั่งยืน

สรุป

จากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจียวทายร่วมสมัย ได้จำแนกประเภท วัสดุ เทคนิคการขึ้นรูปและการเผาของบริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจียวทายจินกู่เซวียนและบริษัทเครื่องเคลือบเจียวทายถงเหอเซิ่ง สำรวจเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจียวทายร่วมสมัย วิเคราะห์และสรุปหลักการและรูปแบบในการตกแต่งและสร้างรูปทรงเครื่องเคลือบเจียวทายในยุคร่วมสมัย นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ปัญหาในการสืบทอดเครื่องเคลือบเจียวทายผ่านข้อมูลสำรวจภาคสนามและการสัมภาษณ์ เครื่องเคลือบเจียวทายของเตาดังหยางอวีแบบร่วมสมัยจะสืบทอดอัตลักษณ์ของเทคนิคดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ซ่งโดยไม่หลงทางและสะท้อนอัตลักษณ์และสุนทรียภาพที่โดดเด่นของเตาดังหยางอวีได้อย่างไร จึงเป็นประเด็นที่ต้องทำการศึกษา ในขณะที่เรานำทฤษฎีการก่อสร้างมาเป็นหลักการในการออกแบบ เราก็ต้องคำนึงถึงหลักการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ด้วย ดังนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานจำเป็นต้องนำเสนอลดทอนการตกแต่งเฉพาะพื้นที่เตาดังหยางอวี และสร้างสรรค์ผลงานที่มีรูปเฉพาะตัว เพื่อให้ผู้คนรู้สึกถึงตัวตนและอัตลักษณ์เครื่องเคลือบเจียวทายของเตาดังหยางอวี เนื้อหาจากบทที่ 4 เป็นเนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบเจียวทายร่วมสมัยในบทที่ 5 ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เอื้อต่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ให้ดียิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน ยังเป็นสนับสนุนทางทฤษฎีสำหรับแนวทางสืบทอดของเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาดังหยางอวี

เครื่องเคลือบเจี๋ยวกาย เตาตั้งหยางอวี่ในยุคร่วมสมัย

อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวกาย

- 1) บริษัทศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวกายจินกู่เซวี่ยน
- 2) บริษัทเครื่องเคลือบเจี๋ยวกายตงเหอซิ่ง
- 3) แหล่งอุตสาหกรรมอื่น ๆ
 - ประเภท : ภาชนะ ประติมากรรมและเครื่องประดับ
 - การขึ้นรูป : คล้ายกับเครื่องเคลือบเจี๋ยวกายสมัยราชวงศ์ซ่ง
 - การเผา : เตาไฟฟ้าและเตาแก๊ส

ลวดลายการตกแต่ง

นอกจากลวดลายในสมัยราชวงศ์ซ่ง ยังสร้างลวดลายที่เป็นนวัตกรรมใหม่ เช่น ลายดอกเบญจมาศ ลายดอกไม้กุหลาบ ลายตาราง ลายเส้นแนวตั้ง ลายธรรมชาติ ลายหินอ่อน ลายสัตว์ ลายจุด เป็นต้น

หลักการและรูปแบบในการตกแต่งและสร้างรูปทรงเครื่องเคลือบ

วัสดุดิน : แปรรูปดินให้มีสีหลากหลาย แก้ปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น ความมันวาว พื้นผิว การตกแต่งลวดลาย เป็นต้น

ลวดลายการตกแต่ง : การตกแต่งแบบนามธรรม การตกแต่งแบบรูปธรรม การตกแต่งด้วยลายเรขาคณิต การตกแต่งด้วยลายที่ไล่สี การตกแต่งแบบธรรมชาติ

รูปทรง : มีรูปทรงหลากหลาย ไม่จำกัดอยู่แค่การทำเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เทคนิค : การฝัง การจลุ ประติมากรรมนูน

การสืบทอดในปัจจุบัน

ปัจจุบันส่วนใหญ่ยังคงเลียนแบบรูปแบบดั้งเดิม ขาดความคิดสร้างสรรค์

ปัญหาในการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๋ยวกายของเตาตั้งหยางอวี่

- จำนวนผู้ปฏิบัติงานด้านการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวกายลดลง
- มีนวัตกรรมใหม่ที่ไม่เพียงพอ กระบวนการผลิตยังขาดเทคโนโลยี
- ระดับความเป็นอุตสาหกรรมค่อนข้างต่ำ
- ต้นทุนสูง ไม่น่าสนใจ

ภาพที่ 4-69 แผนผังองค์ความรู้เกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๋ยวกายเตาตั้งหยางอวี่ในยุคร่วมสมัย

บทที่ 5

การสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายร่วมสมัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่งและเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายร่วมสมัยผ่านมิติต่าง ๆ เพื่อไปสู่การออกแบบรูปแบบการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวีผ่านกิจกรรมภาคปฏิบัติ ตลอดจนการนำองค์ความรู้ด้านเทคนิคการตกแต่งลวดลาย สุนทรียภาพ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่งมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบต้นแบบผลงานที่มีนวัตกรรม และนำต้นแบบให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผล เพื่อให้ได้รับข้อมูลสนับสนุนทางทฤษฎีและเทคนิค

การสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวี

1. การสำรวจรูปแบบการสืบทอด

1.1 การสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง

การฟื้นฟูเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง ทำให้ผู้คนรู้จักเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่งขึ้นใหม่ รูปแบบการสืบทอดเทคนิคประเภทนี้ในยุคสมัยควรมีความหลากหลายมาก ไม่ควรจำกัดอยู่แค่การสืบทอดจากครูสู่ศิษย์หรือการสืบทอดในตระกูลเพียงเท่านั้น ดังนั้นควรมุ่งเน้นเชื่อมโยงผู้สืบทอดกับการศึกษาศิลปะเครื่องเคลือบในสถาบันศึกษาในปัจจุบัน เช่น รูปแบบการสืบทอดครูและศิลปะ + สาขาเฉพาะทางในสถาบันการศึกษาขั้นสูง รูปแบบการสืบทอดผ่านหลักสูตรในสถาบันการศึกษาขั้นสูง เป็นต้น เพื่อเสนอพื้นที่การสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง เนื่องจากผู้วิจัยเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ดังนั้นในขณะที่เดี่ยวสร้างผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายในงานวิจัยนี้ มีโอกาสเรียนรู้เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่งจากผู้สืบทอด(ภาพที่ 5-40) และได้นำเทคนิคดั้งเดิมที่ได้จากการเรียนรู้มาผสมผสานกับแนวคิดการสร้างสรรคงานร่วมสมัย เพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ บนพื้นฐานของเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวท่ายดั้งเดิม ในขณะที่เรียนรู้เทคนิคจากผู้สืบทอด ผู้วิจัยยังถ่ายทอดแนวคิดการออกแบบไปยังผู้สืบทอด ซึ่งเอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการขยายขอบเขตการออกแบบในอนาคต



ภาพที่ 5-1 ภาพขณะผู้วิจัยเรียนรู้เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายดั้งเดิมจากอาจารย์โจวฉวินหง(Chen Ping, 2024)

การสืบทอดในรูปแบบต่าง ๆ ก็ให้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรเลือกรูปแบบการสืบทอดร่วมสมัยที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยก่อตั้งระบบการสืบทอดทักษะที่ให้สถาบันการศึกษา อุตสาหกรรมและสังคมเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อผลักดันการสืบทอดและพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งได้อย่างครอบคลุม

1.2 การสืบทอดจิตวิญญาณเชิงช่างของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งได้อย่างครอบคลุม

จิตวิญญาณเชิงช่างของศิลปะเครื่องเคลือบของเตาในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นสิ่งที่ศิลปินเครื่องเคลือบร่วมสมัยพยายามอ้างอิงและสืบสานมาโดยตลอด โดยศิลปินศึกษาทักษะฝีมือเชิงลึกหรือสร้างรูปลักษณะเครื่องเคลือบบางประเภทได้อย่างสมบูรณ์แบบ เครื่องเคลือบในสมัยราชวงศ์ซ่งมีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์จีน ไม่ว่าจะเป็นด้านรูปทรงและการตกแต่งล้วนเป็นสุนทรียภาพที่วิจิตรประณีต ในราชวงศ์ซ่งถือเป็นช่วงนี้เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายอยู่ในจุดสูงสุดในประวัติศาสตร์ ดังนั้นจึงเต็มไปด้วยจิตวิญญาณเชิงช่างซึ่งควรแก่การสืบทอด เราจะคงเทคนิคดั้งเดิมในขณะที่พัฒนาและสร้างนวัตกรรมใหม่ได้อย่างไร จึงเป็นประเด็นที่ผู้คนศึกษามาโดยตลอด การสืบทอดเทคนิคเป็นการสืบทอดแบบรูปธรรม แต่การสืบทอดจิตวิญญาณเชิงช่างเป็นการสืบทอดแบบนามธรรม ซึ่งจิตวิญญาณเหล่านี้สามารถสร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมได้ ผู้วิจัยเชื่อว่า จิตวิญญาณของเทคนิคเชิงช่างสามารถสร้างแรงจูงใจและเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการสืบทอดและพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย

ผลงานรูปแบบนี้เท่านั้นที่สามารถผสมผสานจิตวิญญาณแห่งยุคสมัย สอดคล้องกับต้องการสุนทรียภาพของคนร่วมสมัย เป็นสื่อกลางที่ทรงพลังที่สามารถสื่อสารและสร้างการรับรู้แก่สาธารณชน

1.3 การสืบทอดสัญญาณกับสุนทรียภาพการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งถือเป็นจุดเด่นและอัตลักษณ์ที่สำคัญของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายอย่างไม่ต้องสงสัย การใช้สัญญาณกับสุนทรียภาพการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เป็นการสร้างภาษาศิลปะและนวัตกรรมรูปแบบใหม่ให้กับงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัย ในฐานะที่เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบจีนดั้งเดิม สุนทรียภาพการตกแต่งกับรูปแบบศิลปะของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งยังมีคุณค่าทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางศิลปะในสังคมร่วมสมัยอีกด้วย

องค์ประกอบการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายส่วนใหญ่มาจากธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นลายรวงข้าว ลายถักทอ หรือลายขนนก ล้วนมาจากสภาพแวดล้อมรอบตัวของผู้คนในยุคนั้น ศิลปะแห่งชีวิตได้รับการตีความอย่างชัดเจนในสมัยราชวงศ์ซ่ง ดังนั้น ศิลปินร่วมสมัยจึงต้องสืบทอดสัญญาณกับสุนทรียภาพการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ในขณะเดียวกันก็ผสมผสานองค์ประกอบเชิงสัญญาณกับภาษาศิลปะและแนวคิดการออกแบบอย่างเหมาะสม เพื่อให้สื่อสารภาษาการตกแต่งของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายได้ดีขึ้น และแสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้งานสัญญาณที่หลากหลายยิ่งสำหรับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย

2. วิธีการสืบทอด

2.1 การจัดตั้งห้องเรียนศิลปะ

เนื่องจากการศึกษาศิลปะในระดับประถมและมัธยมศึกษาเริ่มแพร่หลายมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นจึงเริ่มมีการนำวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดั้งเดิมสู่การเรียนการสอนในโรงเรียนตั้งแต่อนุบาลเป็นต้นไป ปัจจุบัน ผู้วิจัยกับสตูดิโอของเมืองเจี๋ยวจ้าวได้ร่วมก่อตั้งศูนย์ประสบการณ์นอกห้องเรียนเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย (ภาพที่ 5-41) เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้เสน่ห์และสุนทรียภาพทางศิลปะของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย และส่งเสริมศักยภาพของการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ ยังเป็นการปลูกฝังเมล็ดพันธุ์แห่งการเรียนรู้วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายภายในใจของนักเรียนตั้งแต่เด็ก ซึ่งช่วยส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และเพิ่มความภาคภูมิใจต่อวัฒนธรรมของประเทศจีนแก่ผู้เรียนอีกด้วย



ภาพที่ 5-2 ศูนย์ประสบการณ์นอกห้องเรียนเครื่องเคลือบเจียวทาย (Lijuan Zhang, 2024)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพยายามเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนศิลปะเครื่องเคลือบ ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนอนุบาล (ภาพที่ 5-42 ถึง 5-44) พบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนศิลปะเครื่องเคลือบเป็นอย่างมาก หลังจากสอนเด็ก ๆ ปั่นดินเผาเสร็จ เด็ก ๆ ยังหวังว่าจะมีการเรียนศิลปะเครื่องเคลือบในครั้งถัดไป



ภาพที่ 5-3 ภาพขณะแนะนำเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-4 ภาพขณะผู้วิจัยสอนผู้เรียนปั้นดินทำเครื่องเคลือบ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-5 การมีส่วนร่วมกับการศึกษาศิลปะเครื่องเคลือบในโรงเรียนประถมศึกษา (Lijuan Zhang, 2024)

2.2 การจัดอบรมทักษะผู้สืบทอดเครื่องเคลือบเจียวทาย

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มูลนิธิศิลปะแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของ ประเทศจีนได้ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้มากขึ้น มหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมเบาเจิ้งโจว ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ เป็นสถาบันการศึกษา

ที่มีแหล่งการวิจัยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนาน อีกทั้งยังจัดตั้งโครงการฝึกอบรมผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ชุดแรกของประเทศจีนอีกด้วย ตั้งแต่ปีค.ศ. 2016 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมเบาเฉิงโจวมีการจัดหลักสูตรการฝึกอบรม 19 หลักสูตรในมณฑลเหอหนาน โดยมีผู้ฝึกอบรมมากกว่า 900 คน ครอบคลุมโครงการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับชาติ 12 โครงการ และโครงการมรดกทางวัฒนธรรม 18 โครงการ เช่น การตัดกระดาษ ภาพแกะสลักไม้ ภาพตรุษจีน ประติมากรรมดินเผา การแกะสลัก ศิลปะผ้า การทอผ้า การปักผ้า และเครื่องเคลือบ ดังภาพที่ 5-45 ถึง 5-47



ภาพที่ 5-6 ภาพการอบรมผู้สืบทอดมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-7 ภาพขณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้สืบทอด (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-8 ภาพการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติของผู้สืบทอด (Lijuan Zhang, 2024)

ในอนาคต ผู้วิจัยกับศูนย์วิจัยมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของคณะกรรมการออกแบบศิลปะ มหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมเบาเจิ้งโจวกำลังยื่นจัดตั้งฝึกอบรมทักษะสำหรับผู้สืบทอดเครื่องเคลือบเจียวทาย นอกเหนือจากการสอนทักษะการสร้างลายพื้นฐานของเครื่องเคลือบเจียวทายแล้ว การเสริมสร้างแนวคิดการออกแบบและสร้างสรรค์ก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้สืบทอดออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานที่สอดคล้องกับสุนทรียภาพร่วมสมัย ซึ่งมีส่วนช่วยให้การเพิ่มความนิยมของเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวีด้วยการสืบทอดและเผยแพร่ผ่านผลงานเครื่องเคลือบที่ยอดเยี่ยมของผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

นอกจากนี้ สามารถจัดตั้งการแข่งขันทักษะเครื่องเคลือบเจียวทายและนิทรรศการเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวีเป็นประจำ และเผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือจัดนิทรรศการสัญจรในประเทศจีนและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้คนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวีมากขึ้น

2.3 การสร้างกลไกปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบของพิพิธภัณฑ์ในท้องถิ่น

เมื่อผู้คนเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ผู้ต้องการสัมผัสประสบการณ์การทำเครื่องเคลือบเจียวทายก็จะเพิ่มมากขึ้น ด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีการจำลองโลกเสมือนจริงจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ในพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งช่วยให้ผู้เยี่ยมชมได้สัมผัสประสบการณ์แบบเต็มตัวที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการทำเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวี ซึ่งสามารถสร้างกลไกปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบได้ดีขึ้น ช่วยให้นักท่องเที่ยวหรือคนในท้องถิ่นมีความเข้าใจและสัมผัสประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวีได้อย่างตรงไปตรงมามากขึ้น

บทบาทของพิพิธภัณฑ์ร่วมสมัยไม่ได้จำกัดอยู่ที่รักษาดูแลโบราณวัตถุอีกต่อไป แต่ยังมีหน้าที่แบ่งปัน นำเสนอข้อมูลและความรู้อยู่เสมอ ดังนั้นบทบาททางด้านการศึกษาของพิพิธภัณฑ์จึง

เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ พิพิธภัณฑิ์จึงต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม การสื่อสาร และการเรียนรู้อย่างครอบคลุม ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งพิพิธภัณฑิ์ศิลปะดิจิทัลของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย สามารถเติมพลังชีวิตใหม่ให้กับงานศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิม และมอบประสบการณ์ศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายได้ที่สะดวก รวดเร็วและหลากหลายให้กับสาธารณชน พิพิธภัณฑิ์ศิลปะดิจิทัลเป็นแพลตฟอร์มโลกเสมือนจริง ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้คนจากทั่วทุกมุมโลกได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ความชื่นชม และสัมผัสประสบการณ์เชิงโต้ตอบเกี่ยวกับงานศิลปะเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายได้ทุกที่ทุกเวลา พิพิธภัณฑิ์ดิจิทัลยังสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างเต็มที่เพื่อให้ผู้เยี่ยมชมได้รับชม นิทรรศการดิจิทัลที่มีความคมชัดสูง การเข้าร่วมเวิร์กช็อปศิลปะแบบเรียลไทม์ รับฟังสัมภาษณ์ศิลปิน และเนื้อหาอื่น ๆ ทำให้ศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมมีชีวิต จับต้องได้และเข้าถึงสาธารณชนได้ง่ายขึ้น (Dong & Wang, 2024) เหมือนกับตัวอย่าง หอวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดิจิทัลในเมืองฝอซานของมณฑลกวางตุ้ง ซึ่งเปิดตัวในเดือนมกราคม ปีค.ศ. 2023 (Huang, 2023)

2.4 การประยุกต์ใช้สื่อสิ่งใหม่

โซเชียลมีเดียกลายเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของคนยุคใหม่ แพลตฟอร์มถ่ายทอดสดต่าง ๆ เช่น Douyin WeChat TikTok และ Xiaohongshu ได้ดึงดูดผู้ใช้จำนวนมาก และกลายเป็นผู้ให้บริการสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม (Shao, 2024a) ดังนั้นจึงควรจัดตั้งทีมผู้ผลิตมืออาชีพส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและเทคนิคของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ ศิลปิน เวิร์กช็อป พิพิธภัณฑิ์และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถเปิดบัญชีทางการบนโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เช่น กระบวนการผลิต เรื่องราวเบื้องหลัง ความชื่นชมงานศิลปะ เป็นต้น ผู้ใช้สามารถแสดงความคิดเห็น แบ่งปัน และถามคำถามแบบเรียลไทม์ เพื่อสร้างสัมพันธ์กับผู้สร้างสรรค์โดยตรง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้สร้างสรรค์เข้าใจความสนใจและความต้องการของผู้ชมและเพิ่มประสิทธิภาพกลยุทธ์การสื่อสารของผู้สร้างสรรค์อีกด้วย

สื่อมีเดียเหล่านี้สามารถออกแบบในรูปแบบที่สร้างสรรค์มากขึ้น เช่น วิดีโอสั้น การถ่ายทอดสด (ภาพที่ 5-48) เกมเชิงโต้ตอบ เป็นต้น นอกจากนี้ สามารถเผยแพร่หลักสูตรการศึกษาศิลปะผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น เทคนิคการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย การบรรยายภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ การวิเคราะห์แนวคิดการออกแบบ เป็นต้น ซึ่งช่องทางนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้คนเข้าใจและเรียนรู้วัฒนธรรมเครื่องเคลือบได้มากขึ้นเท่านั้น แต่ยังเสนอช่องทางและวิธีการใหม่ ๆ สำหรับการศึกษานเฉพาะทางอีกด้วย (He, 2020) เนื้อหาที่ประสบความสำเร็จจะถูกเผยแพร่อย่างรวดเร็ว กลายเป็นเป็นผลกระทบแบบผีเสื้อขยับปีก (Butterfly effect) กระตุ้นให้ผู้คนเต็มใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ นอกจากนี้ยังสามารถจัดเป็นชุมชนหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ที่ชื่นชอบในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และแบ่งปัน รวบรวมกลุ่มตัวที่ที่สนใจ มี

งานอดิเรกและความสนใจเหมือนกัน เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวี่



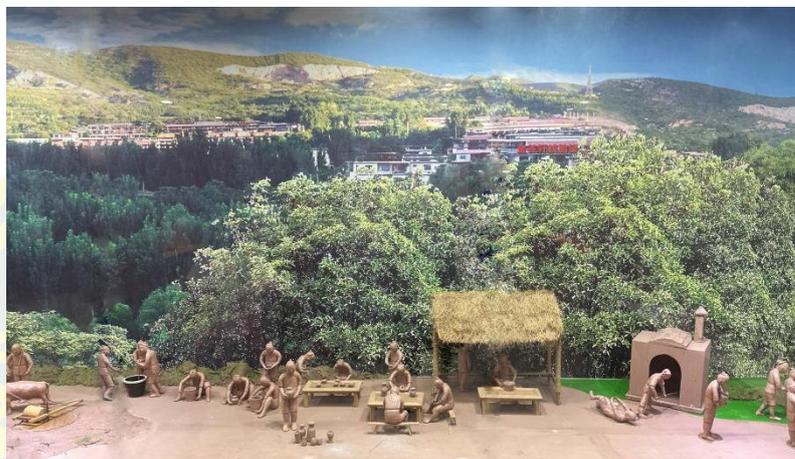
ภาพที่ 5-9 แพลตฟอร์มถ่ายทอดสดเครื่องเคลือบเคลือบเจียวทายที่ผู้วิจัยจัดตั้งขึ้น (Lijuan Zhang, 2024)

2.5 ประชาสัมพันธ์ผ่านการท่องเที่ยวของรัฐบาลท้องถิ่น สร้างนามบัตรแก่เมืองเครื่องเคลือบเจียวทาย

การสร้างเอกลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทาย ในปีค.ศ. 2020 ได้ประกาศนโยบายในการกระตุ้นการท่องเที่ยวของเมืองเจียวจั่วว่า รัฐบาลท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญต่อการศึกษา อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรวัฒนธรรมดั้งเดิมที่โดดเด่นอย่างวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทายเตาตั้งหยางอวี่ โดยรัฐบาลจีนสนับสนุนการสืบทอดและการเผยแพร่กิจกรรมที่เป็นตัวแทนของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานและบุคคลในการจัดตั้งสถานที่จัดแสดงมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และแหล่งมรดกตามกฎหมาย สร้างอุทยานสัมผัสประสบการณ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เพื่อจัดแสดงและสืบทอดโครงการที่เป็นตัวแทนของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Jiaozuo Municipal People's Government Office, 2020)

ช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา กระแสของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชนบทเริ่มเป็นที่นิยมในประเทศจีน ดังนั้นนอกจากการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในเมืองเจียวจั่วแล้ว ยังสามารถสร้างบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ เช่น การสร้าง

หอประสบการณ์ บาร์หนังสือ โรงน้ำชา และโครงการการท่องเที่ยวในชนบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมรดก วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เพื่อเพิ่มความหลากหลายแก่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชนบท



ภาพที่ 5-10 แบบจำลองการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย (Lijuan Zhang, 2024)

นอกจากนี้ยังสามารถใช้ทรัพยากรวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่ทันสมัย ใช้งานได้จริงและพกพาสะดวก เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพและความหมายทางวัฒนธรรมให้แก่แบรนด์ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ทั้งนี้ ยังสามารถพัฒนาการศึกษาหัวข้อเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เสริมสร้างประสบการณ์ ผ่านกิจกรรมทัศนศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาในการนำเสนอเป็นสองส่วน ได้แก่ การจัดแสดงเชิงโต้ตอบ แบบมีลำดับขั้นตอน และการจัดแสดงเชิงโต้ตอบแบบมีโครงสร้าง ยกตัวอย่างเช่น นำเสนอ กระบวนการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแต่ละขั้นตอนให้ผู้ชมดู เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจวิธีการทำเครื่องเคลือบ เจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่

3. โครงการสืบทอด “เดบิต : เทคโนโลยี AI พลังขับเคลื่อนสู่เส้นทางสืบทอด”

การสำรวจการสืบทอดเครื่องเคลือบเงาของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ตลอดจนศึกษาวิธีการสืบทอดในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงจัดทำแผนโครงการภาคปฏิบัติ และได้ลองนำไปปฏิบัติจริงในหอศิลป์มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนานในช่วงเทศกาลไหว้พระจันทร์ที่ผ่านมา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อโครงการ : “เดบิต : เทคโนโลยี AI พลังขับเคลื่อนสู่เส้นทางสืบทอด” (เทคโนโลยี AI + เครื่องเคลือบเงา)

เนื้อหาของโครงการ :

1) ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI ในการสร้างนิทรรศการเครื่องเคลือบเงาในโลกเสมือน โดยนำเสนอประวัติศาสตร์ความเป็นมา เทคนิคและความงดงามอันประณีตของเครื่องเคลือบเงา (ภาพที่ 5-11)

2) สร้างพื้นที่สัมผัสประสบการณ์ ณ ที่ตั้ง เพื่อจัดการเรียนรู้ผ่านการสาธิตและลงมือทำเครื่องเคลือบเงา โดยมีช่างฝีมือเฉพาะทางคอยชี้แนะ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้รับประสบการณ์ในการทำเครื่องเคลือบเงาด้วยตนเอง (ภาพที่ 5-12 และ 5-13)

วัตถุประสงค์ :

1) สืบทอดและส่งเสริมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเงา ยกกระดับความมีชื่อเสียงและอิทธิพลของเครื่องเคลือบเงาให้ดียิ่งขึ้น

2) ผลักดันการผสมผสานเทคนิคหัตถกรรมดั้งเดิมกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน เพื่อสร้างรูปแบบการสืบทอดที่เป็นนวัตกรรมใหม่

รูปแบบกิจกรรม :

1) พัฒนาแพลตฟอร์มนิทรรศการด้วยเทคโนโลยี AI ผู้ใช้สามารถเยี่ยมชมนิทรรศการได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่น ๆ แพลตฟอร์มนี้มีกิจกรรมถาม - ตอบ เพื่อมอบประสบการณ์ที่ดื่มด่ำแก่ผู้ชมผ่านการจดจำภาพ คำอธิบายด้วยเสียงและฟังก์ชันการใช้งานอื่น

2) จัดเวิร์คช็อปการทำเครื่องเคลือบเงาและเชิญช่างฝีมือเฉพาะทางให้คำแนะนำและชี้แนะแก่ผู้เข้าร่วมในการลงมือปฏิบัติจริง

3) จัดการบรรยายและงานสัมมนา เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาและนวัตกรรมเครื่องเคลือบเงา (ภาพที่ 5-14)

ผู้เข้าร่วมโครงการ :

1) ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไปที่สนใจในวัฒนธรรมดั้งเดิม 500 คน

2) กลุ่มนักศึกษา 300 คน

3) ผู้ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมและศิลปะ 100 คน

ประโยชน์ที่ได้รับ :

- 1) ส่งเสริมให้สาธารณชนเกิดการรับรู้และความชื่นชอบของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายมากขึ้น
- 2) ผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง
- 3) สามารถเป็นโมเดลการสืบทอดเชิงนวัตกรรมของงานหัตถกรรมดั้งเดิม

เวลาดำเนินการและสถานที่ :

จัดงานเดือนสิงหาคม - กันยายน ค.ศ. 2024

สถานที่จัดงาน หอศิลป์มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนาน พิพิธภัณฑน์เมืองเจี๋ยจ้าวและมหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมเบาเจี๋ยโจว



ภาพที่ 5-11 ผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่เกิดขึ้นจากโครงการความร่วมมือวิจัยและพัฒนาระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการภาคเอกชนของผู้วิจัย (Zhang Lijuan, 2024)



ภาพที่ 5-12 ภาพขณะผู้วิจัยให้คำแนะนำในนิทรรศการเผยแพร่เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย (Chen Ping, 2024)



ภาพที่ 5-13 ภาพบรรยากาศขณะสอนผู้เข้าชมทำเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย (Zhang Lijuan, 2024)



ภาพที่ 5-14 ผู้วิจัยบรรยายงานสัมมนา “เทคโนโลยี AI + เครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย”

สรุปผลการดำเนินโครงการ :

1) ผลตอบรับจากการดำเนินโครงการ

โครงการนี้จัดตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงกันยายน ค.ศ. 2567 ที่หอศิลป์มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนาน พิพิธภัณฑ์เมืองเจียวจั่วและมหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมเบาเจิ้งโจว ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีในหลายด้าน จากการสร้างนิทรรศการเครื่องเคลือบเจียวทวายในโลกเสมือน นิทรรศการเสมือนจริงด้วยเทคโนโลยี AI พร้อมฟังก์ชันการจดจำภาพและการอธิบายด้วยเสียง สามารถดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ มากกว่า 900 คนเข้าเยี่ยมชม ซึ่งรวมถึงบุคคลทั่วไปและนักท่องเที่ยวมากกว่า 500 คน นักเรียน นักศึกษาประมาณ 300 คน และผู้ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมและศิลปะประมาณ 100 คน จะเห็นได้ว่านิทรรศการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มการรับรู้และความชื่นชอบเครื่องเคลือบเจียวทวายต่อสาธารณชน แต่ยังส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจียวทวาย ขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง และเป็นตัวอย่างของการสืบทอดและนวัตกรรมของงานฝีมือแบบดั้งเดิม

2) ความสอดคล้องกับความหมายทางวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจียวทวายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

นิทรรศการ AI แบบออนไลน์สามารถนำเสนอประวัติศาสตร์ เทคนิคฝีมือและผลงานเครื่องเคลือบเจียวทวายได้อย่างครอบคลุม ส่วนของการสัมผัสประสบการณ์ในพื้นที่นิทรรศการ เนื่องจากได้รับการอธิบายและการแนะนำจากช่างฝีมือเฉพาะทาง จึงช่วยให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจถึงการตกแต่งจากภายในสู่ภายนอก สะท้อนความเป็นเอกภาพ ซึ่งเป็นความหมายทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจียวทวายในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อให้ผู้คนสัมผัสได้ถึงเสน่ห์ที่แฝงอยู่ภายในและลักษณะภายนอกของเครื่องเคลือบเจียวทวายอย่างแท้จริง

ในโครงการนี้ไม่เพียงใช้เทคโนโลยี AI เท่านั้น แต่ยังจัดกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยในการอธิบายองค์ประกอบต่าง ๆ ของเครื่องเคลือบเจียวทวาย ทำให้ผู้คนเข้าใจถึงรูปทรง การตกแต่งลวดลายและความหมายทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจียวทวายอย่างถ่องแท้

โครงการทั้งหมดสร้างประสบการณ์ทางวัฒนธรรมโดยมุ่งเน้นไปที่ความกลมกลืนตามธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดทางศิลปะแบบธรรมชาติที่สะท้อนผ่านวัสดุและรูปทรงของเครื่องเคลือบเจียวทวาย และแสดงให้เห็นถึงรสนิยม สุนทรียภาพอันเป็นเอกลักษณ์ของราชวงศ์ซ่ง

3) การพัฒนาต่อยอด

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรม : สามารถสำรวจเทคโนโลยีอื่น ๆ เพิ่มเติมในการจัดกิจกรรม เช่น ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน (Virtual Reality) หรือเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) เพื่อเพิ่มประสบการณ์แบบดื่มด่ำและปฏิสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างนิทรรศการกับผู้เยี่ยมชม

การเผยแพร่และความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น: เสริมสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน พัฒนาหลักสูตรการศึกษาพิเศษเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย และปลูกฝังความตระหนักถึงการสืบทอดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายแก่คนรุ่นใหม่ให้มากขึ้น

ขยายขอบเขตการบูรณาการในอุตสาหกรรมต่าง ๆ : ส่งเสริมการบูรณาการเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ และอุตสาหกรรมอื่น ๆ พัฒนาของที่ระลึกสำหรับการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมสร้างสรรค์ต่าง ตลอดจนสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย

การออกแบบและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย

1. การออกแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัยโดยเน้นเทคนิคดั้งเดิม

ผู้วิจัยนำการตกแต่งลวดลายเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยมาประยุกต์ในการออกแบบผลงาน ใช้วิธีการออกแบบในปัจจุบันแต่คงรักษาเสน่ห์ของการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง จะความงามทางศิลปะที่แตกต่างผ่านการผสมผสานรูปแบบการตกแต่งแบบดั้งเดิมกับสุนทรียภาพของคนในยุคปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์บริษัทอุตสาหกรรมและผู้เชี่ยวชาญด้านหัตถกรรม ผู้วิจัยพบว่า ลายถักทอ ลายขนนกและลายรวงข้าวถือเป็นลวดลายตกแต่งแบบดั้งเดิมที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำ 3 ลวดลายดั้งเดิมนี้นี้มาพัฒนาต่อยอดให้เกิดนวัตกรรมใหม่ และสอดคล้องกับสุนทรียภาพของผู้คนในยุคปัจจุบัน

เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่งส่วนใหญ่จะตกแต่งลวดลายทั่วทั้งภาชนะ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความยากในการสร้างลายถักทอ ในช่วงเวลาประวัติศาสตร์นั้น ช่างฝีมือต้องการให้เครื่องเคลือบที่ผลิตโดดเด่นกว่าเครื่องเคลือบประเภทอื่น ๆ ดังนั้นจึงพยายามสร้างเทคนิคอันเป็นลักษณะเฉพาะ ในปัจจุบัน แม้ว่าผู้คนชื่นชอบลวดลายตกแต่งดั้งเดิม แต่ก็ชื่นชอบเครื่องเคลือบที่มีรูปทรงเรียบง่าย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำทั้งสามลวดลายมาประยุกต์ในการออกแบบภาชนะสมัยปัจจุบัน

1.1 แนวคิดการออกแบบ

ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ได้แก่ ลายขนนก ลายถักทอและลายรวงข้าว จากการลงพื้นที่ภาคสนาม งานออกแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังไม่สามารถสร้างนวัตกรรมที่แสดงลักษณะเด่นของลวดลายได้อย่างชัดเจน แม้ว่าผู้คนจะพยายามฟื้นฟูเทคนิคการถักสานลวดลายเหล่านี้ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง แต่ในผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่มักใช้ลายขนนกกับลายถักทอในการออกแบบ ลายรวงข้าวจะพบเห็นได้น้อย นอกจากนี้

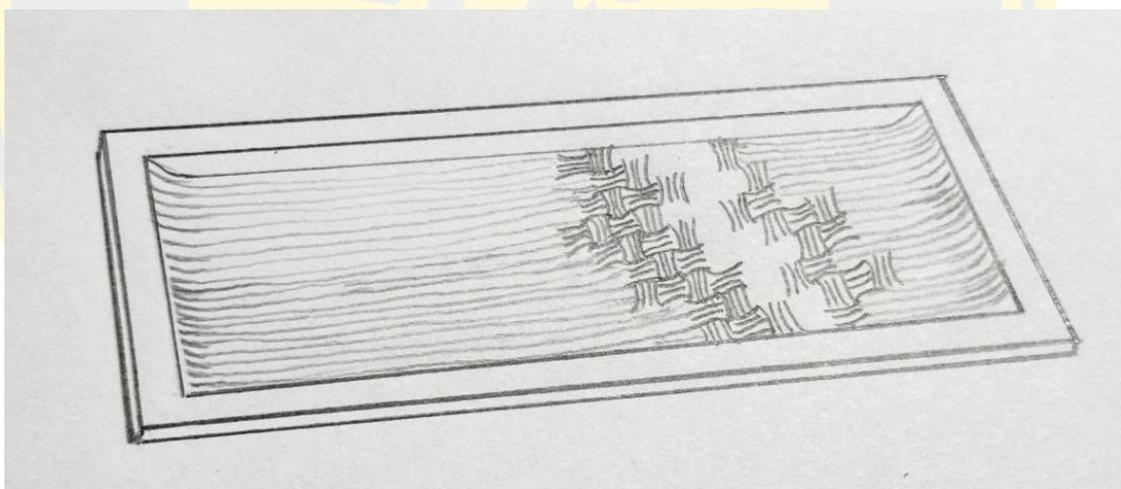
เนื่องจากวัสดุในในปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น สีเส้นค่อนข้างสดใส ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ร่วมสมัยที่ใช้เทคนิคการตกแต่งดั้งเดิม โดยใช้วัสดุของเตาตั้งหยางอวีในปัจจุบัน นำให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างความงามแบบดั้งเดิมของราชวงศ์ซ่งกับวัสดุและการออกแบบปัจจุบัน เพื่อสะท้อนถึงความงามที่เรียบง่าย

1.2 ภาพร่างการออกแบบ

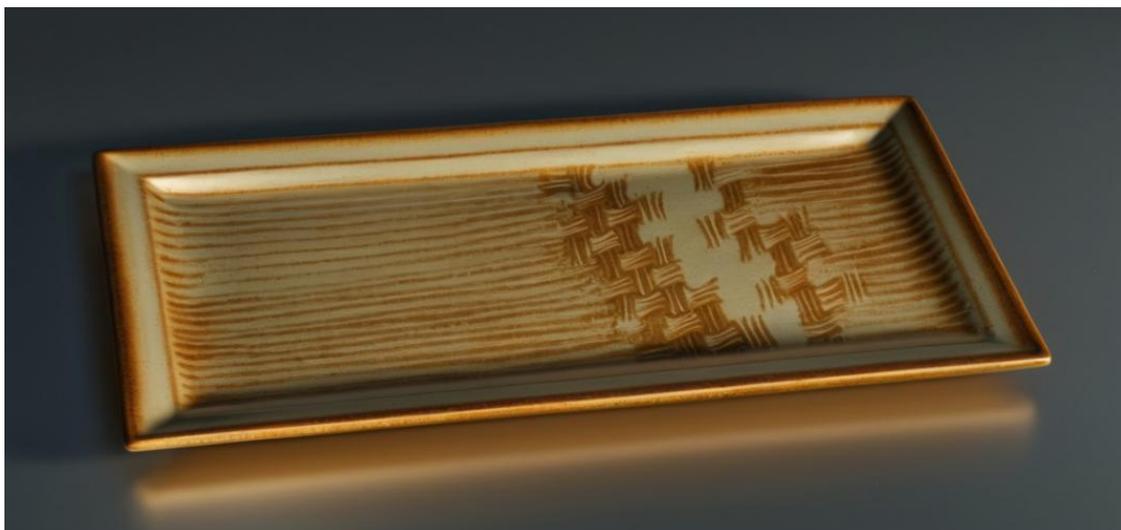
การออกแบบชุดนี้ ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบชุดงานผลไม้ที่ใช้การตกแต่งลวดลายด้วยเทคนิคเจียวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยนำลายขนนก ลายถักทอและลายรวงข้าวมาประยุกต์ในการออกแบบที่เน้นความเรียบง่าย เพื่อให้เกิดความงามแบบเรียบง่ายซึ่งเป็นสุนทรียภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้คนในปัจจุบัน

ผู้วิจัยวาดภาพร่างผลงานที่สะท้อนการตกแต่งเครื่องเคลือบเจียวทายของเตาตั้งหยางอวีในสมัยราชวงศ์ซ่ง 3 ชิ้น โดยทดลองออกแบบชุดละ 2 ภาพร่าง

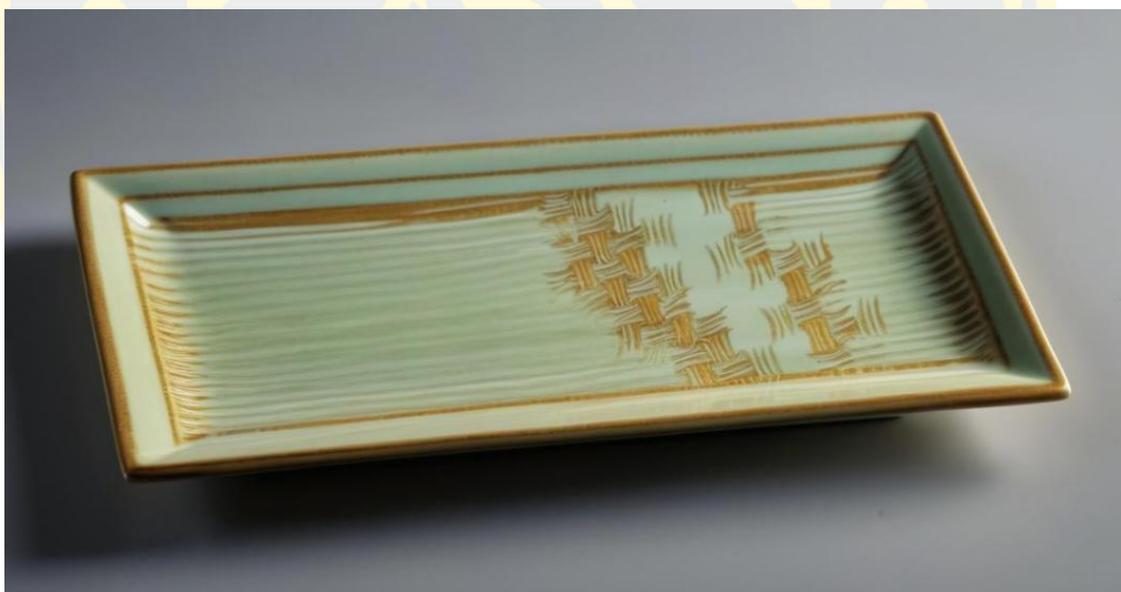
1) ผลงานชุดที่ 1 “ภาษาถักทอ” การออกแบบงานผลไม้ลายถักทอ ชั้นที่ 1



ภาพที่ 5-15 ภาพร่างงานผลไม้ลายถักทอ (Lijuan Zhang, 2024)

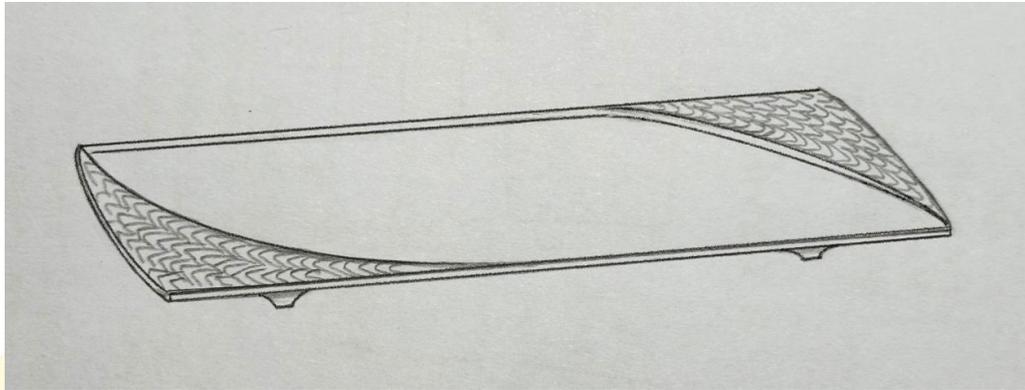


ภาพที่ 5-16 ภาพจำลองงานผลไม้ลายถักทอ 1 – ผลิตภัณฑ์เลียนแบบของโบราณ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-17 ภาพจำลองงานผลไม้ลายถักทอ 2 – ผลิตภัณฑ์รูปแบบปัจจุบัน (Lijuan Zhang, 2024)

2) ผลงานชุดที่ 1 “ภาษาถักทอ” การออกแบบจานผลไม้ลายขนนก ชั้นที่ 2



ภาพที่ 5-18 ภาพร่างงานผลไม้ลายขนนก (Lijuan Zhang, 2024)

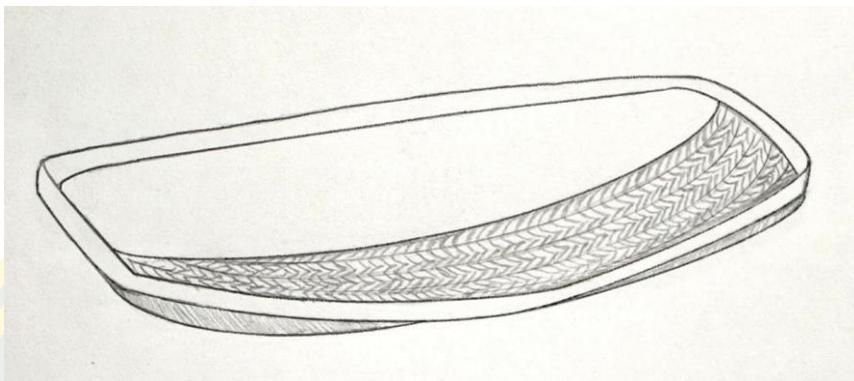


ภาพที่ 5-19 ภาพจำลองงานผลไม้ลายขนนก 1 – ผลิตภัณฑ์เลียนแบบของ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-20 ภาพจำลองงานผลไม้ลายขนนก 2 – ผลิตภัณฑ์รูปแบบปัจจุบัน (Lijuan Zhang, 2024)

3) ผลงานชุดที่ 1 “ภาษาถักทอ” การออกแบบจานผลไม้ลายรวงข้าว ชั้นที่ 3



ภาพที่ 5-21 ภาพร่างจานผลไม้ลายรวงข้าว (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-22 ภาพจำลองจานผลไม้ลายรวงข้าว 1 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-23 ภาพจำลองจานผลไม้ลายรวงข้าว 2 (Lijuan Zhang, 2024)

1.3 ขั้นตอนการทำและการเผาผลงาน

1) ขั้นตอนการทำผลงานชุดที่ 1 “ภาษาถักทอ” ชั้นที่ 1 การออกแบบงานผลไม้ลายถัก

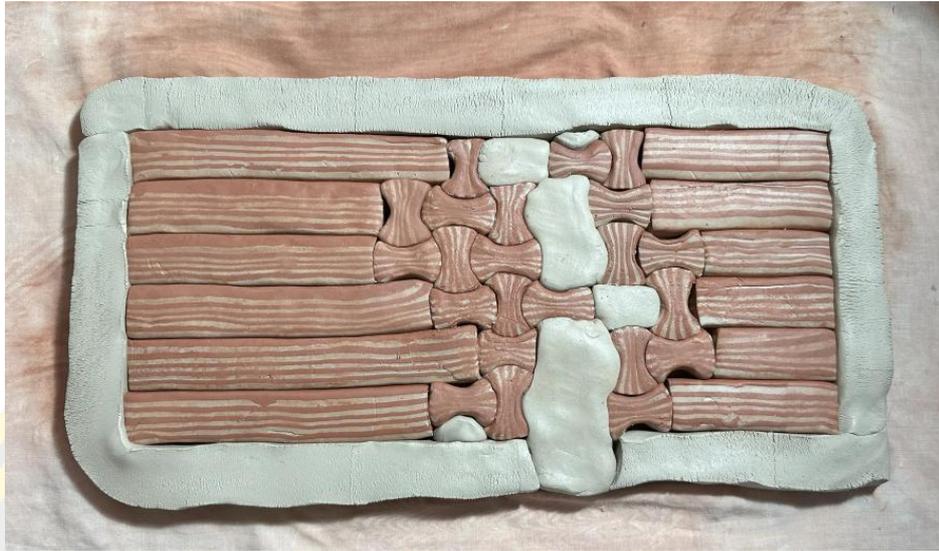
ทอ



ภาพที่ 5-24 ขั้นตอนนำดินสองสีที่วางซ้อนกันมาตัดเป็นก้อนเล็ก (Chen Ping, 2024)



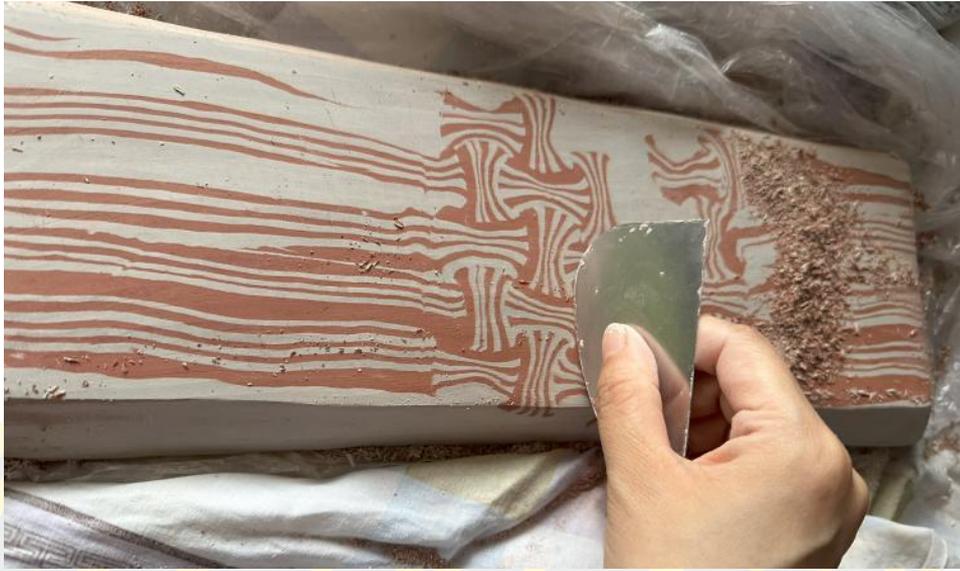
ภาพที่ 5-25 ขั้นตอนนำก้อนดินมาวางต่อกันเป็นลายถักทอ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-26 ขั้นตอนนำแต่ละชิ้นส่วนประกอบกันเป็นภาพลวดลาย (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-27 ขั้นตอนการนำแผ่นดินที่สร้างลายเสร็จจกตและคถึงลงบนพิมพ์ (Chen Ping, 2024)



ภาพที่ 5-28 ขั้นตอนการปรับแต่งเก็บรายละเอียด (Chen Ping, 2024)



ภาพที่ 5-29 ภาพขณะหลังจากเผาดิบ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-30 จานลายถักทอขึ้นสมบูรณ์หลังจากกลีบบและเผาในอุณหภูมิ 1240 °C

2) ขั้นตอนการทำผลงานชุดที่ 1 “ภาษาถักทอ” ชั้นที่ 1 การออกแบบงานผลไม้ลายขนนก



ภาพที่ 5-31 ขั้นตอนการสร้างลายขนนก (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-32 ขั้นตอนการประกอบดินเป็นแผ่น (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-33 ขั้นตอนการกดแผ่นที่สร้างลายเส้นบนพิมพ์ (Chen Ping, 2024)



ภาพที่ 5-34 ชิ้นงานหลังจากกดพิมพ์เสร็จ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-35 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดก่อนนำเข้าเผา (Chen Ping, 2024)



ภาพที่ 5-36 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-37 งานลายขนนกขึ้นสมบูรณ์หลังจากเคลือบและเผาในอุณหภูมิ 1240 °C

3) ขั้นตอนการทำผลงานชุดที่ 1 “ภาษาถักทอ” ชั้นที่ 3 การออกแบบงานผลไม้ลาย
รวงข้าว



ภาพที่ 5-38 ขั้นตอนการสร้างลายรวงข้าว (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-39 ขั้นตอนนำลายประกอบกันเป็นแผ่น (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-40 ขั้นตอนกดและคลึงแผ่นดินลงบนพิมพ์ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-41 ขั้นตอนการปรับแต่งรูปทรง (Chen Ping, 2024)



ภาพที่ 5-42 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดก่อนนำเข้าเผา (Chen Ping, 2024)



ภาพที่ 5-43 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-44 งานลายรวงข้าวขึ้นสมบูรณ์หลังจากลงเคลือบและเผาในอุณหภูมิ 1240 °C (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-45 ผลงานชุดที่ 1 “ภาษาถักทอ” ขึ้น จำนวน 3 ชิ้น (Lijuan Zhang, 2024)

2. การออกแบบเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายร่วมสมัยโดยผสมผสานเทคนิคดั้งเดิมกับวัสดุสมัยใหม่

ผู้วิจัยใช้การลดทอนหรือสร้างจุดเด่นในกับลวดลายตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของตัวเอง ดึงหางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง มีลวดลายบางรูปแบบที่ซับซ้อนเกินไป จึงไม่สอดคล้องกับแนวโน้มการตกแต่งแบบเรียบง่ายในปัจจุบัน ดังนั้นจึงควรลดองค์ประกอบของลวดลายโดยไม่ละทิ้งความประณีต ซึ่งเป็นเสน่ห์ของเทคนิคเจี๊วยทลาย ส่วนบางลวดลายมีดูสง่าและเรียบง่ายอยู่แล้ว สามารถเพิ่มรายละเอียดทำให้สอดคล้องกับสุนทรียภาพในปัจจุบัน นอกจากนี้สามารถนำออกแบบและประกอบสร้างลวดลายชิ้นใหม่บนพื้นฐานเทคนิคการถักทอลายที่เดิมซับซ้อนด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบัน ซึ่งช่วย

ลดทั้งต้นทุนในการผลิต และทำให้ผลงานดูมีชีวิตและใกล้ชิดกับผู้คนมากยิ่งขึ้น สามารถเข้าสู่วิถีชีวิตได้อย่างแท้จริง

จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรมและตลาดเครื่องเคลือบ ตลอดจนศิลปินเครื่องเคลือบเจี๊วยทวยร่วมสมัย พบว่า ประเภทของผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๊วยทวยในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นภาชนะเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน และผลิตภัณฑ์ที่ให้แสงสว่างมีค่อนข้างน้อยนอกจากนี้จากการทำเครื่องเคลือบเจี๊วยทวยในเชิงปฏิบัติ ทำให้พบว่า เทคนิคเจี๊วยทวยที่มีความซับซ้อนนี้หากนำมาแปะติดบนผิวภาชนะจะมีประโยชน์แค่ด้านการตกแต่งเท่านั้น ไม่ได้ทำให้ลวดลายทั้งภายในและภายนอกภาชนะเป็นรูปแบบเดียวกัน หากคำนึงแค่ประโยชน์ด้านการตกแต่งจึงไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคเจี๊วยทวยที่มีความซับซ้อนในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการอาศัยผลิตภัณฑ์ที่ให้แสงสว่างในการแสดงความงามของลวดลายเครื่องเจี๊วยทวย ในขณะเดียวกันก็เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอยใช้งานได้จริง

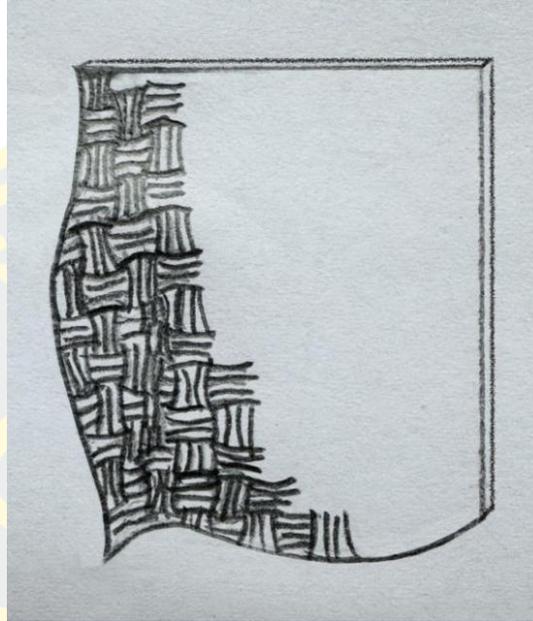
2.1 แนวคิดการออกแบบ

ผลงานชุดนี้เริ่มต้นจากการออกแบบโคมไฟ โดยผู้วิจัยต้องการออกแบบโคมไฟเจี๊วยทวยที่เรียบง่ายเหมาะกับบ้านสมัยใหม่ ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ลายธรรมชาติเพื่อแสดงออกถึงความเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ยังเลือกใช้ดินเนื้อหยาบที่มีคุณสมบัติโปร่งแสงในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยประกอบขึ้นรูปด้วยแผ่นดิน อีกทั้งเพื่อให้เกิดกลิ่นอายและบรรยากาศศิลปะ ผู้วิจัยจึงเน้นออกแบบพื้นผิวที่สร้างขึ้นด้วยเทคนิคเจี๊วยทวยให้บางและโปร่งแสงเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความโดดเด่นเมื่อมีแสงสว่างลอดผ่าน ดังนั้นจึงใช้ดินเนื้อหยาบที่มีคุณสมบัติโปร่งแสงในการสร้างสรรค์ผลงาน

2.2 ภาพร่างการออกแบบ

ผู้วิจัยวาดภาพร่างทั้งหมด 2 ชุด : ชุดที่ 1 จะออกแบบให้มีรูปทรงเหมือนกับกระดาศที่กำลังพับลง เพื่อให้เกิดความงามที่พลิ้วไหว เนื่องจากลายถักทอเป็นลายที่พบได้บ่อยในการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วยทวยของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกลายถักทอมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของผู้คนในยุคร่วมสมัย แม้ว่าผู้คนจะชื่นชอบผลงานศิลปะเครื่องเคลือบแบบทำมือ แต่ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในบ้านก็ยังคงต้องการความงามที่ดูเรียบง่ายและสบายตา

1) ผลงานชุดที่ 2 “ประกายแห่งความสงบ” การออกแบบโคมไฟลายถักทอ ชั้นที่ 1

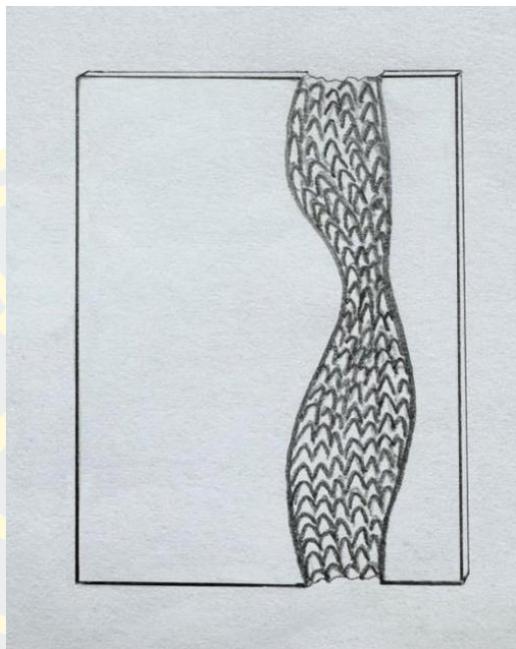


ภาพที่ 5-46 ภาพร่างโคมไฟลายถักทอ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-47 ภาพจำลองโคมไฟลายถักทอ 1 (Lijuan Zhang, 2024)

2) ผลงานชุดที่ 2 “ประกายแห่งความสงบ” การออกแบบโคมไฟลายขนนก ชั้นที่ 2

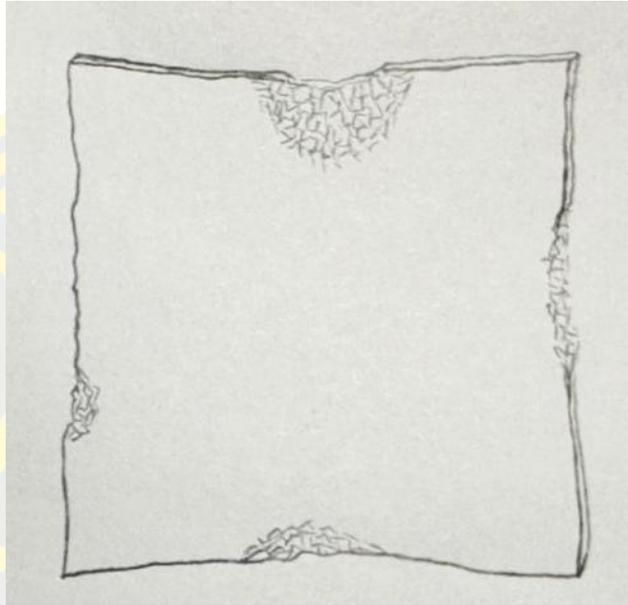


ภาพที่ 5-48 ภาพร่างโคมไฟลายขนนก (Lijuan Zhang, 2024)

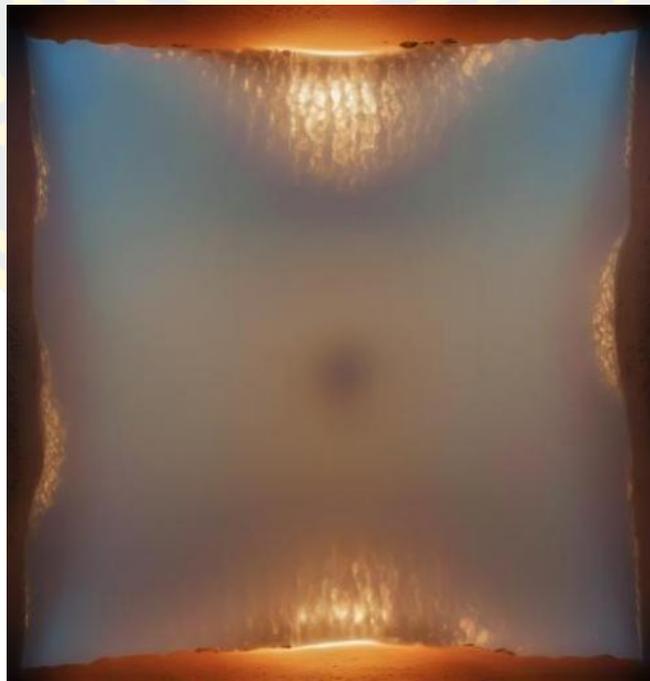


ภาพที่ 5-49 ภาพจำลองโคมไฟลายขนนก (Lijuan Zhang, 2024)

3) ผลงานชุดที่ 2 “ประกายแห่งความสงบ” การออกแบบโคมไฟลายธรรมชาติ ชั้น
ที่ 3



ภาพที่ 5-50 ภาพร่างโคมไฟลายธรรมชาติ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-51 ภาพจำลองโคมไฟลายธรรมชาติ (Lijuan Zhang, 2024)

2.3 ขั้นตอนการทำและการเผาผลงาน

ชุดผลงานโคมไฟที่ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบ เนื่องจากจำเป็นต้องขึ้นรูปให้ผิวชิ้นงานมีความบาง ดังนั้นจึงทำให้ผลงานเกิดรอยร้าวได้ง่าย อีกทั้งเกิดการเปลี่ยนรูปทรงได้ง่าย ผู้วิจัยจึงนำปัญหาเหล่านี้กลับไปพิจารณาอีกครั้ง จนเกิดแนวความคิดที่ว่า บางทีจุดที่บกพร่องเหล่านี้ก็สามารถเป็นความงามแบบบังเอิญ เป็นความงามทางศิลปะในอีกรูปแบบ ดังนั้นจึงเพิ่มความเป็นไปได้ต่าง ๆ ในกระบวนการทำและเผาผลงานเหล่านี้ ผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายบางส่วนแตกหรือมีรอยร้าว ผู้วิจัยได้ใช้น้ำเคลือบอุดร่องรอยเหล่านี้ด้วยเทคนิคหลังหลง (การฉลุดูดเคลือบ) เมื่อโดนแสงจากธรรมชาติจึงเกิดเป็นความงามที่มีสมบูรณ์แบบ ส่วนผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายที่เกิดการเปลี่ยนรูปทรงขณะเผา กลับสะท้อนความงามที่มีชีวิต

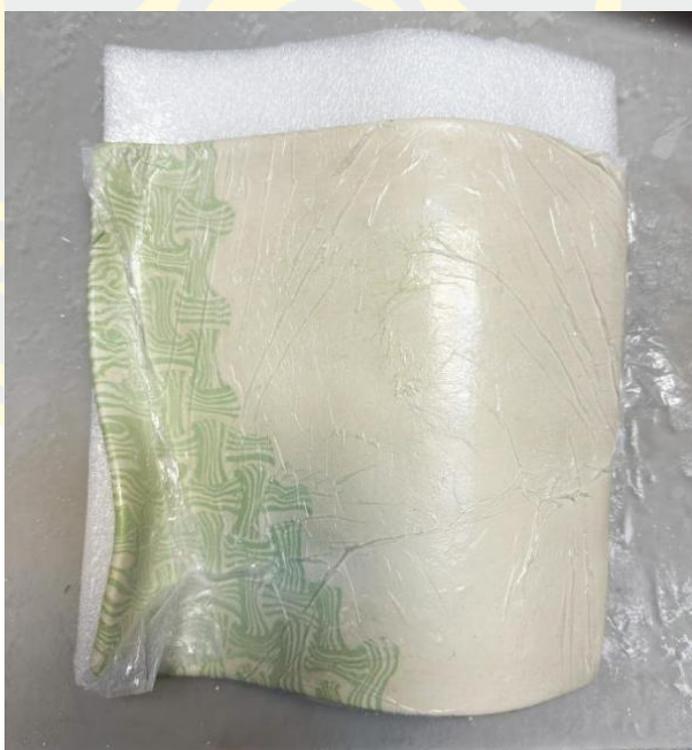
- 1) ผลงานชุดที่ 2 “ประกายแห่งความสงบ” การออกแบบโคมไฟลายถักทอ ชั้นที่ 1



ภาพที่ 5-52 ขั้นตอนสร้างลายถักทอ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-53 ขั้นตอนการนำลายมาต่อกัน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-54 ขั้นตอนปรับแต่งรูปทรงตามพิมพ์ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-55 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดก่อนนำเข้าเผา (Lijuan Zhang, 2024)



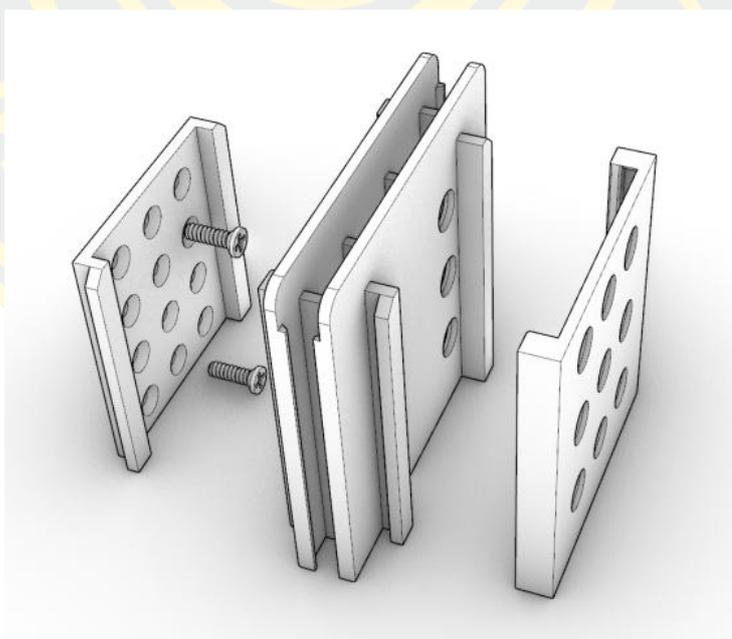
ภาพที่ 5-56 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-57 ผลงานโคมไฟลายถักทอหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-58 ภาพผลงานขณะเปิดไฟ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-59 ภาพประกอบผังอุปกรณ์ให้แสงสว่าง (Lijuan Zhang, 2024)

2) ผลงานชุดที่ 2 “ประกายแห่งความสงบ” การออกแบบโคมไฟลายขนนก ชั้นที่ 2



ภาพที่ 5-60 ขั้นตอนการนำลายขนนกประกอบกับแผ่นดิน (Lijuan Zhang, 2024)



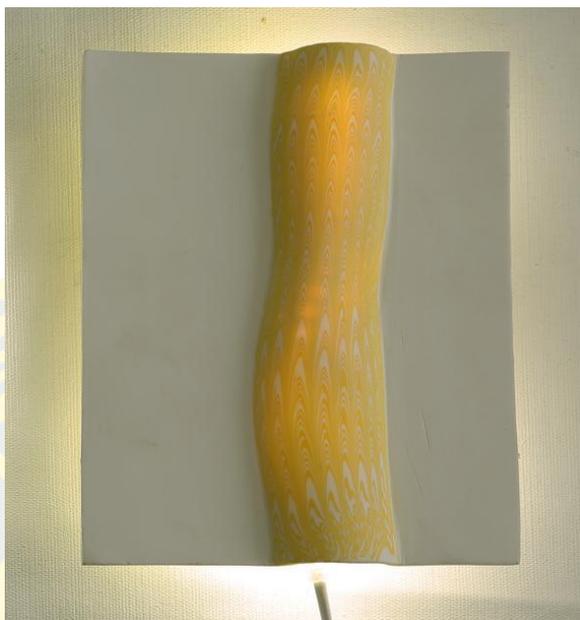
ภาพที่ 5-61 ขั้นตอนการปรับแต่งเก็บรายละเอียด (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-62 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-63 ผลงานโคมไฟลายกขนนกหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-64 ภาพผลงานขณะเปิดไฟ (Lijuan Zhang, 2024)

3) ผลงานชุดที่ 2 “ประกายแห่งความสงบ” การออกแบบโคมไฟลายขนนก ชั้นที่ 3



ภาพที่ 5-65 ขั้นตอนการทำแผ่นดินที่มีลายธรรมชาติ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-66 ขั้นตอนขึ้นรูปแบบพิมพ์ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-67 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียด (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-68 ชิ้นงานหลังจากเผาดิบ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-69 ผลงานโคมโพลายธรรมชาติหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-70 ภาพผลงานขณะเปิดไฟ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-71 ผลงานชุดที่ 2 “ประกายแห่งความสงบ” ทั้งสามชิ้น

3. การออกแบบเครื่องเคลือบเงียวทวยร่วมสมัยด้วยการบูรณาการเทคนิค

ผู้วิจัยนำการตกแต่งของเครื่องเคลือบเงียวทวยมาออกแบบด้วยวิธีการก่อสร้าง โดยถอดองค์ประกอบของลวดลายตกแต่งในสมัยราชวงศ์ซ่ง และนำสัญลักษณ์ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญมาเปลี่ยนรูป ติดปะ หรือทับซ้อนจนเกิดรูปแบบการแสดงออกใหม่ ๆ เป็นการนำลวดลายเครื่องเคลือบเงียวทวยในสมัยราชวงศ์ซ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์มาออกแบบและนำเสนอให้ผู้คนในสังคมปัจจุบันได้รับรู้ เป็นการเพิ่มภาพจำและเผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเงียวทวยของสมัยราชวงศ์ซ่งในสังคมร่วมสมัยได้ดียิ่งขึ้น

3.1 แนวคิดการออกแบบ

มีการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเงียวทวยร่วมสมัยมากมายในต่างประเทศ แต่ในประเทศจีนไม่ค่อยมีผลงานศิลปะเครื่องเคลือบเงียวทวยร่วมสมัยมากนัก โดยเฉพาะในพื้นที่ตั้งหยางอวี๋ เพื่อความอยู่รอด อุตสาหกรรมและบริษัทต่างๆ จึงต้องออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเงียวทวยที่ตอบโจทย์ตลาด และผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเงียวทวยร่วมสมัยในตลาดเครื่องเคลือบส่วนใหญ่มุ่งที่กลุ่มนักสะสม และมีความต้องการค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ เครื่องเคลือบเงียวทวยยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีการประชาสัมพันธ์ผ่านการให้เป็นของขวัญ ของที่ระลึก เป็นต้น ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ได้ใช้วิธีการสร้างสรรค์ในปัจจุบัน ดำเนินการทดลองเชิงสำรวจและบูรณาการเทคนิคเครื่องเคลือบเงียวทวยกับวัสดุต่าง ๆ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมเชิงบูรณาการ

3.2 ภาพร่างการออกแบบ

ผลงานชุดนี้ ผู้วิจัยต้องการทดลองผสมผสานเทคนิคเงียวทวยกับกับศิลปะรูปแบบต่างๆ โดยใช้รูปทรงภาชนะที่เหมือนกัน แต่ใช้เทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเงียวทวยที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างผลงานศิลปะที่มีแตกต่าง เพื่อสำรวจภาษาศิลปะและรูปแบบการแสดงออกที่สะท้อนความเป็นเครื่องเคลือบร่วมสมัยมากขึ้น

1) ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชิ้นที่ 1

ผู้วิจัยนำดินที่สร้างลายด้วยเทคนิคเงียวทวยตากลมจนแห้ง จากนั้นวางบนแผ่นดินขึ้น แล้วกดคลึงให้เข้ากัน จนเกิดรอยแตกที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งผลงานชิ้นนี้ทั้งปรากฏร่องรอยความเป็นเครื่องเคลือบเงียวทวย และมีกลิ่นอายของศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัย



ภาพที่ 5-72 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 1 ภาพร่างที่ 1 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-73 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 1 ภาพจำลองที่ 1 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-74 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 1 ภาพร่างที่ 2 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-75 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 1 ภาพจำลองที่ 2 (Lijuan Zhang, 2024)

2) ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 2

แผนการออกแบบชิ้นที่ 2 ผู้วิจัยนำแผ่นดินที่สร้างลายด้วยเทคนิคเจียวทายมาซ้อนทับกันทีละชั้น ทำให้เกิดรูปแบบการตกแต่งที่แตกต่างกัน ซึ่งมีความงดงามเหมือนกับเทคนิคภาพพิมพ์ เนื่องจากต้องการทำเครื่องเคลือบเจียวทายที่ค่อนข้างบาง จึงทำชิ้นงานสำเร็จได้ค่อนข้างยาก ผลงานชิ้นนี้จึงพยายามสื่อถึงความงามที่ประณีตผ่านความบางของเครื่องเคลือบเจียวทาย



ภาพที่ 5-76 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 2 ภาพร่างที่ 1 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-77 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 2 ภาพจำลองที่ 1 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-78 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 2 ภาพร่างที่ 2 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-79 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 2 ภาพจำลองที่ 2 (Lijuan Zhang, 2024)

3) ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 3

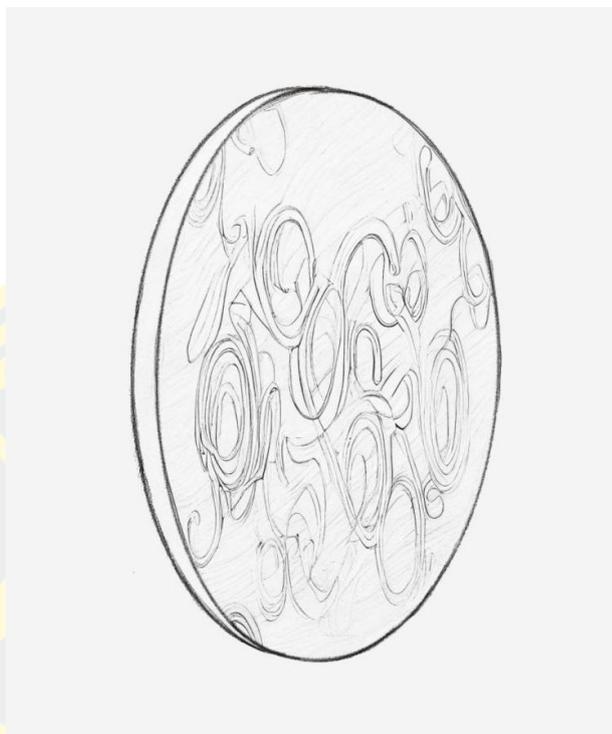
แผนการออกแบบชุดที่ 3 ผู้วิจัยนำแผ่นดินวางซ้อนกันและตีให้เป็นแผ่นบาง จากนั้นใช้ อุปกรณ์กดให้เกิดเส้นลายบนผิวชิ้นงาน จากนั้นตีดินอีกครั้งแล้วชุดให้เกิดลายเส้น ลวดลายที่เกิดขึ้น บนแผ่นเคลือบเงาจะเหมือนกับระลอกคลื่นในสระน้ำที่ทับซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ทำให้เกิดความงาม แบบธรรมชาติ



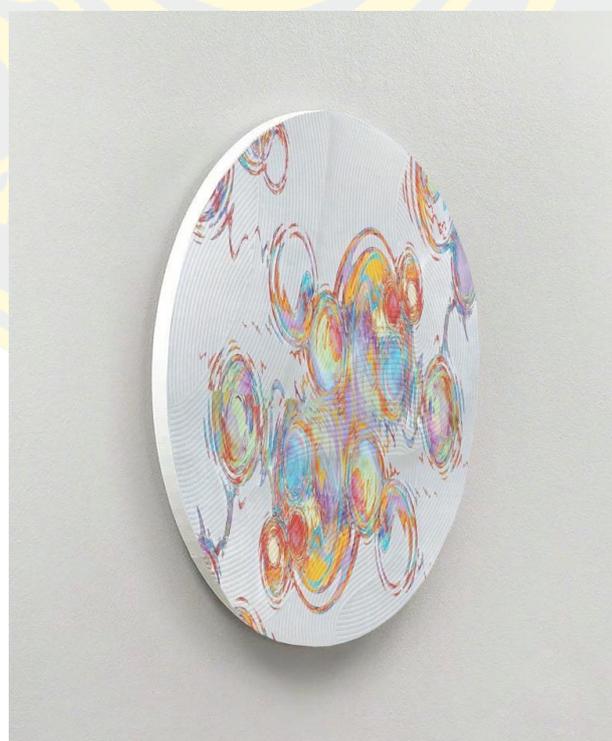
ภาพที่ 5-80 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 3 ภาพร่างที่ 1 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-81 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 3 ภาพจำลองที่ 1 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-82 ผลงานชุดที่ 3 “พรหมแดน” ชั้นที่ 3 ภาพร่างที่ 2 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-83 ผลงานชุดที่ 3 “พรหมแดน” ชั้นที่ 3 ภาพจำลองที่ 2 (Lijuan Zhang, 2024)

3.3 ขั้นตอนการทำและการเผาผลงาน

1) ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1



ภาพที่ 5-84 ขั้นตอนการสร้างลวดเจี๊วทลาย (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-85 ขั้นตอนการกดค้ำให้แบนดิน (Lijuan Zhang, 2024)



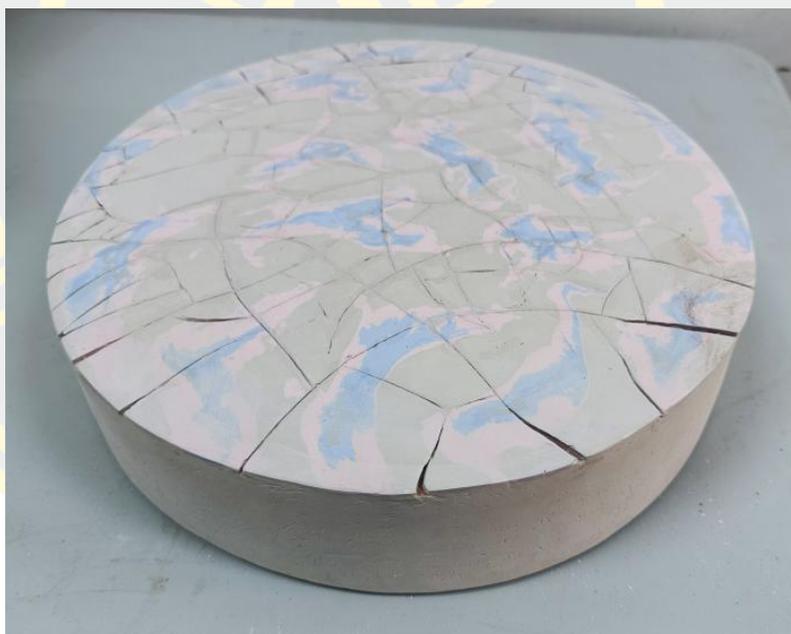
ภาพที่ 5-86 ขั้นตอนนำแผ่นดินกึ่งแห้งวางทับบนแผ่นดินที่มีความชื้น (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-87 การใช้ไม้ค้ำบนแผ่นดิน น้ำให้แผ่นดินลายเฉียวทลายแตกและเกิดรอยร้าวที่เป็นธรรมชาติ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-88 รูปแบบภาชนะทรงกลมเพื่อใช้สำหรับแปะแผ่นดินลายเจียวทลาย (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-89 ผลงานที่แปะลายเจียวทลายที่แล้วเสร็จ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-90 ชิ้นงานหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-91 ภาพผลงานชุด “พรมแดน” ชั้นที่ 1 (Lijuan Zhang, 2024)

2) ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2



ภาพที่ 5-92 ขั้นตอนการสร้างลายเจียวทวยแบบโล่สี (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-93 ขั้นตอนนำแผ่นดินเจียวทวยที่อยู่ในผ้าตาข่ายวางบนแผ่นดินอีกแผ่นที่เตรียมไว้และใช้ไม้กตคลังบนแผ่นดินเจียวทวย (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-94 ขั้นตอนนำลายวางทับซ้อนต่อกันและใช้ไม้กดคลึง (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-95 แผ่นดินที่สร้างลายเสร็จสมบูรณ์ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-96 แผ่นดินที่ยึดติดกันแล้ว (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-97 ชิ้นงานหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-98 ภาพผลงานชุด “พรมแดน” ชั้นที่ 2 (Lijuan Zhang, 2024)

3) ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ผลงานสร้างสรรค์ชั้นที่ 3



ภาพที่ 5-99 ขั้นตอนการซ้อนแผ่นดินสี (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-100 ขั้นตอนการใช้อุปกรณ์ทรงกลมที่มีขนาดต่างกันกดบนแผ่นดิน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-101 ขั้นตอนผ่านแผ่นดิน ตรงกลางจะเกิดลายธรรมชาติหลากหลายสี (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-102 ขั้นตอนนำแผ่นดินที่ผ่านเสร็จแปะบนแผ่นดินที่เตรียมไว้ (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-103 ขั้นตอนใช้ไม้กดคลึงลายในแนบสนิทไปกับแผ่นดินที่เป็นพื้นหลัง (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-104 ผลงานที่ดิน 2 แผ่นยึดเกาะกันดีแล้ว (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-105 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดของชิ้นงาน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-106 ชิ้นงานหลังจากเผาในอุณหภูมิ 1240 °C (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-107 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ชั้นที่ 3 (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-108 ผลงานชุดที่ 3 “พรมแดน” ทั้งสามชิ้น

การวิเคราะห์ผลงานออกแบบ

1. ผลงานออกแบบจานผลไม้ ชุด “ภาษาถักทอ”

การออกแบบจานผลไม้ชุดนี้ตกแต่งด้วยเทคนิคการตกแต่งลายถักทอ ขนนก และรวงข้าว ซึ่งเป็นลายที่ใช้อย่างแพร่หลายในเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยขึ้นรูปด้วยการกดลงบนพิมพ์ โดยผสมผสานการตกแต่งเจี๋ยวทายแบบทุกส่วนกับรูปแบบที่เรียบง่ายทันสมัย เพื่อเกิดการผสมผสานระหว่างเทคนิคดั้งเดิมและรูปทรงภาชนะที่ทันสมัย อีกทั้งใช้วัสดุดินแบบดั้งเดิมและยังคงความเรียบง่ายของงานฝีมือ ทำให้ผลงานมีความงามแบบธรรมชาติ

เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งใช้วัสดุดินจากแร่ธรรมชาติ ดังนั้นอัตราส่วนการหดตัวของดินทั้งสองชนิดจึงแตกต่างกัน ดังนั้นจึงแตกร้าวและเสียรูปได้ง่ายหากทำผลงานขนาดใหญ่ ในระหว่างกระบวนการทำ ผู้วิจัยลองเติมน้ำเคลือบแบบหลังหลงบนช่องว่างที่เกิดระหว่างลายถักทอ เพื่อลดการแตกร้าวขณะเผา นอกจากนี้ หลังจากทำชิ้นงานเสร็จแล้วต้องตากลมให้แห้งก่อน เพื่อให้ดินทั้งสองชนิดแห้งอย่างสม่ำเสมอ

2. ผลงานออกแบบโคมไฟ ชุด “ประกายแห่งความสงบ”

ผลงานชุดนี้ผสมผสานลวดลายตกแต่งของเครื่องเคลือบเจี๋ยวเข้ากับโคมไฟอย่างสร้างสรรค์ ด้วยลวดลายเจี๋ยวทายที่สม่ำเสมอทั้งด้านในและด้านนอกได้เพิ่มเสน่ห์ให้กับการออกแบบโคมไฟ ผู้วิจัยเลือกใช้วัสดุดินประเภทดินเนื้อหยาบซึ่งมีความโปร่งแสง แสงสามารถส่องผ่านได้ดีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ยิ่งขับเน้นให้ลวดลายเจี๋ยวทายมีความโดดเด่นและงดงาม ให้ความรู้สึกความงามแบบธรรมชาติและอยู่ในสภาวะที่สงบประกายแห่งความสงบ

เมื่อนำเข้าสู่ตลาดเครื่องเคลือบที่ต้องการผลิตจำนวนมาก การใช้เทคนิคเจี๋ยหวายตกแต่งเฉพาะส่วนสามารถสร้างความโดดเด่น และลดต้นทุนได้ดี โคมไฟไม่เพียงแต่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ แต่ยังสามารถควบคุมต้นทุนการผลิตด้วย เพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงมีคุณค่าทางศิลปะและมีความคุ้มค่า สามารถเปิดโลกใหม่ในตลาดผลิตภัณฑ์ให้แสงสว่างในอนาคต

3. ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัย ชุด “พรมแดน”

ผลงานชุดนี้ใช้เทคนิคการตกแต่ง 3 ประเภท นำลวดลายเจี๋ยหวายดั้งเดิมแยกองค์ประกอบลดทอนขั้นตอนการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายบางขั้นตอน เพื่อให้เกิดลวดลายและวิธีการใหม่

ขั้นที่ 1 นำผลงานที่เกิดรอยร้าวระหว่างการทำเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายเปลี่ยนเป็นรูปแบบความงามแบบบังเอิญ เนื่องจากลวดลายเจี๋ยหวายมักแตกหรือเกิดรอยร้าวได้ง่ายขณะที่ดินเริ่มแห้ง และเนื่องด้วยเทคนิคกระบวนการสร้างลายที่ซับซ้อน ศิลปินและช่างฝีมือมักจะทำใจทิ้งชิ้นงานไม่ได้ ผู้วิจัยจึงใช้ความรู้สึก “เสียดาย” “พลาดคือพลาด” เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน จากความบกพร่องก็สามารถเป็นภาษาศิลปะใหม่ ซึ่งให้เสน่ห์ทางศิลปะที่มีเอกลักษณ์แก่เครื่องเคลือบเจี๋ยหวาย

ขั้นที่ 2 ในกระบวนการทำเครื่องเคลือบ แผ่นดินที่สร้างลายเสร็จจะถูกห่อไว้ เมื่อนำดินมาแปะและตีบนดินอีกแผ่นจนเกิดลายบนผ้า ด้วยเหตุที่ผู้วิจัยจึงทดลองนำลวดลายที่หลงเหลือบนผ้าแปะซ้อนทับกันบนแผ่นดิน ทำให้เกิดความงามที่ซ้อนทับเป็นชั้น ๆ สร้างความคิดสร้างสรรค์ใหม่และรูปแบบการแสดงออกที่หลากหลายแก่เครื่องเคลือบเจี๋ยหวาย

ขั้นที่ 3 เกิดนวัตกรรมด้านเทคนิคในกระบวนการทำเครื่องเคลือบ ละทิ้งวิธีการตกแต่งด้วยลายถักทอ ใช้ดินหลากสีวางซ้อนทับกัน แลใช้เครื่องมือกดบนดินเพื่อให้เกิดลายอิสระ เนื่องจากเกิดลายแต่ละชั้นไม่เหมือนกัน ผู้วิจัยจึงผ่านแผ่นดินมาประกอบและสร้างสรรค์ใหม่ รูปแบบการสร้างงานที่โดดเด่นนี้สามารถทำให้เกิดความงามแบบธรรมชาติที่มีชีวิตชีวา สะท้อนถึงเสน่ห์ของความเป็นศิลปะสร้างชีวิตใหม่แต่เทคนิคเจี๋ยหวายแบบดั้งเดิม

กล่าวโดยสรุป ผลงานทั้ง 3 ชุดที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์ขึ้นเป็นการสืบทอดเทคนิคดั้งเดิมและพัฒนาต่อยอดสู่เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายร่วมสมัย ซึ่งมีความสำคัญต่อหลายมิติ ดังนี้

ในแง่ของการพัฒนาต่อสุนทรียภาพดั้งเดิม ผู้วิจัยใช้หลักการสัจฉริยภาพกับศิลปะและสุนทรียศาสตร์ในการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบ ซึ่งไม่เพียงแสดงออกถึงความหมายแฝงทางวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายของเตาตั้งหยางอวี๋ในราชวงศ์ซ่งเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการแสวงหาความงามที่สอดคล้องกับยุคร่วมสมัย .

ในแง่ของการออกแบบเชิงนวัตกรรม ลวดลายของเครื่องเคลือบเจี๋ยหวายถูกนำมาใช้อย่างแยบยลมากขึ้นในการออกแบบโคมไฟ ซึ่งสร้างโลกใหม่สำหรับการผสมผสานระหว่างเครื่องเคลือบ

เจ็วทหายกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ และนำแรงบันดาลใจมาสู่อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจ็วทหายในท้องถิ่น

ในขณะเดียวกัน แนวคิดการสร้างสรรคศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยได้ถูกนำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรมของเครื่องเคลือบเจ็วทหายของเตาดังหยางอวี๋ในราชวงศ์ซ่ง สำรวจความเป็นไปได้ในการสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจ็วทหายของเตาดังหยางอวี๋ ทำให้เกิดเทคนิคและวิธีการสร้างสรรคที่หลากหลายยิ่งขึ้น

นิทรรศการและการประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อที่จะประชาสัมพันธ์และส่งเสริมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจ็วทหายของเตาดังหยางอวี๋ในราชวงศ์ซ่งได้ดีขึ้น ผู้วิจัยได้จัดแสดงนิทรรศการนี้ที่หอศิลปมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนาน โดยมีผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ มาเข้าร่วม ได้แก่ คุณเก้อเหลย ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมประจำมณฑลเหอหนาน คุณเซวียเฟิง รองคณบดี คณะการออกแบบศิลปะของมหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมเบาเจ็วโจว คุณหวังเซียง ผู้อำนวยการหอศิลปมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนาน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการสอนและเผยแพร่เทคนิคเครื่องเคลือบเจ็วทหายในงานนิทรรศการอีกด้วย เนื่องจากจำนวนผู้เยี่ยมชมหอศิลปมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนานในแต่ละวันมีมากถึง 1,000 คน ดังนั้นการจัดงานในพื้นที่นี้จึงส่งผลต่อการส่งเสริมการเผยแพร่เครื่องเคลือบเจ็วทหายอย่างมาก

นอกจากนี้ยังผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่านที่เข้าร่วมและประเมินผลงานของผู้วิจัย โดยมีผลการประเมิน ดังต่อไปนี้

รองศาสตราจารย์เซวียเฟิง รองคณบดีคณะการออกแบบศิลปะของมหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมเบาเจ็วโจว ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

รองศาสตราจารย์เซวียเฟิงกล่าวว่า ผลงานที่ใช้ในการจัดนิทรรศการครั้งนี้ เป็นการสร้างนวัตกรรมที่ทำหายแก่เครื่องเคลือบเจ็วทหายของเตาดังหยางอวี๋ รูปแบบศิลปะมีความหลากหลาย อีกทั้งยังประยุกต์ใช้ลวดลายเข้ากับประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ได้อย่างยอดเยี่ยม โดยเฉพาะผลงานชุดโคมไฟเจ็วทหาย ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ของแวดวงเครื่องเคลือบเจ็วทหายอย่างแท้จริง ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบร่วมสมัยเป็นการนำปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจพบขณะทำเครื่องเคลือบเจ็วทหายสามารถสร้างสรรคเป็นลวดลายตกแต่ง นอกจากนี้จะมีความคิดสร้างสรรคแล้วยังสามารถประหยัดทรัพยากรได้อย่างดีเยี่ยม

ผู้อำนวยการเกอเหลย ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมประจำมณฑลเหอหนาน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการศึกษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

ผู้อำนวยการเกอเหลย กล่าวว่า ผู้วิจัยสามารถสอนและเรียนรู้เทคนิคเจียวท่ายไปพร้อม ๆ กัน ขณะที่ฝึกอบรมผู้สืบทอด ยังเรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ จากผู้สืบทอด จนสามารถนำเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจียวท่ายดั้งเดิมผสมผสานกับการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบร่วมสมัย เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาและนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจียวท่ายได้กว้างขวางมากขึ้น

ศาสตราจารย์เร็นเจียนจุน รองคณบดีคณะการออกแบบศิลปะของมหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมเบาเจิ้งโจว ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์การทำงานด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ศาสตราจารย์เร็นเจียนจุน กล่าวว่า ผลงานชุดโคมโไฟมีความเป็นนวัตกรรมใหม่ อีกทั้งยังสามารถนำเสนออัตลักษณ์ของเทคนิคเจียวท่ายได้อย่างดีเยี่ยม หากในกระบวนการออกแบบมีการเก็บข้อมูลสำรวจความชื่นชอบและความพึงพอใจของตลาดเครื่องเคลือบ อาจจะทำให้ได้ผลงานที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น

ศิลปินไฉ่จ้านจู้ ปรมาจารย์ศิลปหัตถกรรมแห่งชาติจีน ศิลปินเครื่องเคลือบเจียวท่าย คุณไฉ่จ้านจู้ กล่าวว่า ผลงานทั้งสามชุดของผู้วิจัยได้ทำลายข้อจำกัดและแนวคิดเดิม ๆ ของเครื่องเคลือบเจียวท่าย สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่จากมุมมองที่แตกต่างได้อย่างดีเยี่ยม ซึ่งสามารถเป็นแนวทางที่สามารถอ้างอิงในการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเจียวท่ายในอนาคตได้

织·语

ZHANG LI JUAN
张丽娟
陶瓷艺术展

2024.
9.14~9.18
河南非遗美学馆

地址：
郑州市金水区健康路与任寨北街
交叉口东南角

张丽娟简介：
郑州轻工业大学艺术设计学院、陶瓷美术学院陶瓷系主任
副教授·硕士生导师
河南省青年骨干教师
主要研究领域
现代陶艺创作研究、陶瓷艺术理论与实践研究

主办：郑州轻工业大学艺术设计学院|陶瓷美术学院

河南非遗美学馆

ภาพที่ 5-109 โปสเตอร์นิทรรศการ “ภาษาแห่งลายทอ” ที่ผู้วิจัยจัดในหอศิลป์มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนาน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-110 ภาพบรรยากาศหน้างานนิทรรศการ“ภาษาแห่งลายทอ” ที่ผู้วิจัยจัดในหอศิลป์มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหอหนาน (Lijuan Zhang, 2024)



ภาพที่ 5-111 ภาพแขกกิตติมศักดิ์ที่มาเยี่ยมชมนิทรรศการ (Liu Wen, 2024)



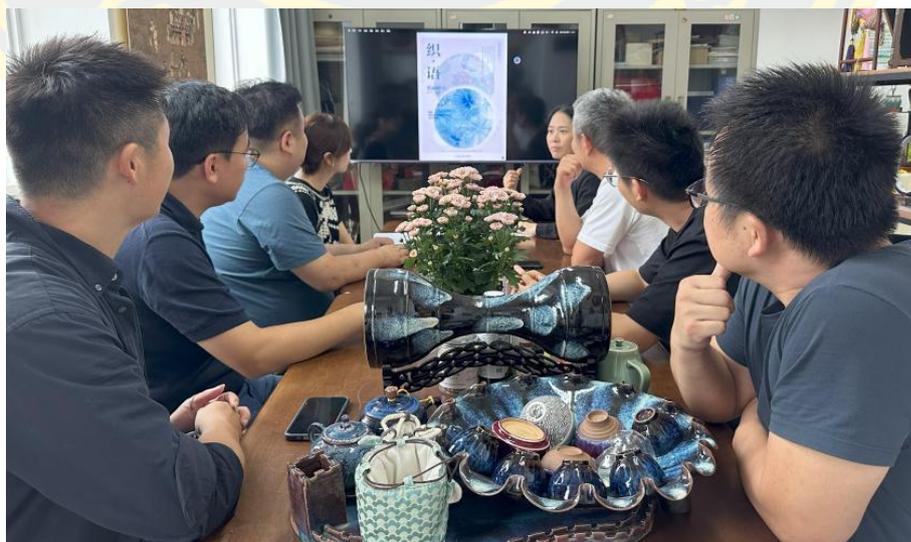
ภาพที่ 5-112 บรรยากาศขณะผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะด้านผลงาน 1 (Liu Wen, 2024)



ภาพที่ 5-113 บรรยากาศขณะผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะด้านผลงาน 2 (Liu Wen, 2024)



ภาพที่ 5-114 บรรยากาศภายในนิทรรศการ (Liu Wen, 2024)



ภาพที่ 5-115 ภาพขณะจัดสัมมนาเครื่องเคลือบเจียวทวาย (Liu Wen, 2024)

สรุป

บทนี้ นำรูปแบบการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งมาวิเคราะห์ เพื่อค้นหาช่องทางการสืบทอดในยุคร่วมสมัย และจัดกิจกรรมเพื่อการสืบทอดตามสถานการณ์ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังให้ข้อเสนอแนะและกลยุทธ์ในด้านการสืบทอดและการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยหวังว่าจะสามารถเป็นแนวทางที่ใช้ผู้ที่ศึกษาต่อยอดในอนาคตอ้างอิงได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังนำเทคนิค สุนทรียภาพต่าง ๆ ของเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายมาออกแบบและสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ โดยมีทั้งหมด 3 ชุด ชุดที่ 1 ภาษาถักทอ ได้สืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งด้วยความร่วมสมัย ชุดที่ 2 ประกายแห่งความสงบ เป็นการสำรวจเชิงนวัตกรรมของการบูรณาการเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายเข้ากับโคมไฟเครื่องเคลือบร่วมสมัย และชุดที่ 3 พรหมแดน เป็นการสร้างสรรค์ศิลปะเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายร่วมสมัยที่บูรณาการวัสดุและเทคนิคในปัจจุบัน ซึ่งผลงานทั้ง 3 ชุดนี้เป็นการสำรวจรูปแบบการแสดงออกและนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้แก่เครื่องเคลือบเจี๊วยทลายผ่านการทลายข้อจำกัดด้านเทคนิค ทดลองใช้วัสดุ รูปแบบและเทคโนโลยีใหม่ ๆ

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง สุนทรียภาพและเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัย ผู้วิจัย ดำเนินการข้อมูลทางเอกสาร ลงพื้นที่ภาคสนาม สัมภาษณ์และนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาสู่การ ออกแบบกิจกรรมการสืบทอดและผลงานจำนวน 3 ชุด โดยผลการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจและการค้าที่เจริญรุ่งเรืองในสมัยราชวงศ์ซ่งได้เปิด ตลาดให้แก่เครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ วัฒนธรรมที่รุ่มรวยและความนิยมจากผู้รู้ หนังสือทำให้เกิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในงานศิลปะ มีข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ที่ชัดเจนและการ ขนส่งที่สะดวกของหมู่บ้านตั้งหยางอวี๋ มีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการขนส่งวัตถุดิบและการ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและเทคนิคทำให้กระบวนการทำเครื่องเคลือบ เจี๊วทายงดงามยิ่งขึ้น เมื่อเกิดเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ เครื่องเคลือบเหล่านี้ก็เกิดการ เปลี่ยนแปลงเช่นกัน ซึ่งภูมิหลังทางประวัติศาสตร์เหล่านี้ได้สร้างเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์แก่เครื่อง เคลือบ ทำให้คนรุ่นหลังได้สัมผัสกับความรุ่งโรจน์ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ภูมิศาสตร์และ เทคโนโลยีของราชวงศ์ซ่ง อีกทั้งยังกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าสำหรับการศึกษา ประวัติศาสตร์ของราชวงศ์ซ่ง ดังนั้น ปัจจัยที่ราชวงศ์ซ่งเป็นยุคแห่งความรุ่งโรจน์ของเครื่องเคลือบ เจี๊วทาย ได้แก่ ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ความรุ่มรวยทางวัฒนธรรม ความได้เปรียบทาง ภูมิศาสตร์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

เครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งแผ่ซ่านไปด้วยความหมาย ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นว่า เครื่องเคลือบเจี๊วทายเป็นสัญลักษณ์ ของความเป็นสุขภาพชน เป็นแนวคิดเชิงบูรณาการ มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ เหตุผลที่กล่าวว่าเป็น สัญลักษณ์ของความเป็นสุขภาพ เพราะลวดลายเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ไม่มีการประดับตกแต่งที่ มากเกินไปของเครื่องเคลือบเจี๊วทาย เปรียบเหมือนบุคลิกอันสูงส่งของสุขภาพชน ในส่วนของ

แนวคิดเชิงบูรณาการ หมายถึงการนำดินหลากสีผสมผสานเข้าด้วยกัน ซึ่งมีนัยยะสื่อถึงการเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่าง ๆ และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม สุดท้ายในส่วนของความกลมกลืนกับธรรมชาติ จากลวดลายการตกแต่งจะเห็นได้ว่า เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายพยายามที่จะเลียนแบบลวดลายที่มีอยู่ตามธรรมชาติ สะท้อนเห็นถึงความเคารพและนิยมความเป็นธรรมชาติของสังคมในสมัยราชวงศ์ซ่ง แม้ว่ากาลเวลาจะล่วงเลย เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายก็ยังสามารถคงเสน่ห์ที่เป็นลักษณะเฉพาะไว้ได้ ทำให้คนรุ่นหลังสามารถรับรู้ถึงความงามและความหมายทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ได้กลายเป็นสะพานทางศิลปะที่เชื่อมโยงระหว่างสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน และแสดงให้เห็นถึงการแสวงหาความสว่างงามอันสูงส่ง ความสัมพันธ์ที่กลมกลืน และความเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นสุนทรียภาพของผู้คนในสมัยราชวงศ์ซ่ง

2. สุนทรียภาพ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและเทคนิคตกแต่งของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งมีเทคนิคการตกแต่งและสุนทรียภาพที่เป็นลักษณะเฉพาะ โดยส่วนใหญ่ลวดลายตกแต่งก่อรูปสร้างร่างตามสิ่งที่พบเห็นจากธรรมชาติ เช่น ลายขนนกที่มีความละเอียดประณีตและมีความพลิ้วไหวดูจูนนก ลายถักทอ เป็นการถักสานลายที่วางสับหว่างกันอย่างสมดุลและมีจังหวะ ลายรวงข้าวที่เอิบอิมและสมบูรณ์ และลายธรรมชาติที่สะท้อนถึงภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและมีชีวิตชีวา ในมิติของสุนทรียภาพ ลวดลายเหล่านี้แสดงถึงความงามที่เป็นระเบียบมีหลักการ ความงามแบบสมมาตรและกลมกลืน ความงามแบบธรรมชาติที่เลียนแบบสภาพแวดล้อมในชีวิตจริง ความงามที่มีชีวิตที่โดดเด่นไม่เหมือนใคร นอกจากความงามของลวดลายการตกแต่ง เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งยังมี ความงามของรูปแบบที่สะท้อนผ่านรูปทรง ความงามของเทคนิคที่แสดงถึงความประณีต ความงามของประโยชน์ใช้สอยที่สร้างภาพขณะที่สุดคล้องกับการใช้งาน ความงามเชิงนิเวศที่สะท้อนถึงแนวคิดการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

จากการวิเคราะห์อัตลักษณ์และสุนทรียภาพของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดและหลักการสร้างสรรค์ผลงานร่วมสมัย ดังนี้ 1) พัฒนาลวดลายการตกแต่งดั้งเดิมทำให้ลวดลายพื้นฐานอย่างลายขนนก ลายถักทอ ลายรวงข้าวและลายอื่น ๆ มีความหลากหลายมากขึ้น 2) สำรวจเทคนิคที่เป็นนวัตกรรมใหม่ สลายข้อจำกัดของเทคนิคดั้งเดิม พยายามทดลองเทคนิคและรูปแบบการแสดงออกใหม่ ๆ 3) สืบทอดสุนทรียภาพของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายสมัยราชวงศ์ซ่งและบูรณาการองค์ประกอบในยุคปัจจุบันในการสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายอย่างแท้จริง 4) พัฒนาวาสตูใหม่ สร้างความเป็นไปได้ใหม่ ๆ ในด้านวาสตู ผสมผสานวาสตูที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อทำให้เกิดชีวิตใหม่และการพัฒนาวาสตูที่หลากหลายมากขึ้น แนวคิดและหลักการ

สร้างสรรค์เหล่านี้ สามารถทำให้เครื่องเคลือบเจี๊วทายร่วมสมัยเป็นสื่อกลางที่มีกลิ่นอายความดั้งเดิมของเทคนิคเจี๊ว แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถนำเสนอจิตวิญญาณและเสน่ห์ความเป็นร่วมสมัยได้

3. การออกแบบเครื่องเคลือบเจี๊วทายร่วมสมัยเชิงบูรณาการ เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๊วทายร่วมสมัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งและยุคร่วมสมัย ผู้วิจัยจึงได้แนวทางในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานสามชุด ได้แก่ ภาษาถักทอประกายแห่งความสงบและพรมแดน ซึ่งผลงานชุดที่ 1 ภาษาถักทอ ผู้วิจัยพยายามรักษาอัตลักษณ์ของเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งไว้ ดังนั้นจึงใช้วัสดุและเทคนิคการตกแต่งแบบดั้งเดิม แต่มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับสุนทรียภาพร่วมสมัยมากขึ้น ผลงานชุดที่ 2 ประกายแห่งความสงบ เป็นการทดลองบูรณาการเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งกับผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ภายในบ้าน ผู้วิจัยนำลวดลายเจี๊วทายดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบโคมไฟ ชับเน้นในเส้นสายลวดลายในชัดเจนและโดดเด่น ทำให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ผลงานชุดที่ 3 พรมแดน ผู้วิจัยพยายามลดทอนเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยแยกแยะและลดทอนกระบวนการขั้นตอนในการสร้างสรรค์ อีกทั้งผสมผสานเทคนิคการสร้างสรรค์ร่วมสมัย เพื่อขยายความเป็นไปได้ของเครื่องเคลือบเจี๊วทายมากขึ้น

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาในการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๊วทาย ผู้วิจัยยังเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้ 1) การจัดตั้งห้องเรียนศิลปะ ทำให้ผู้คนรับรู้ถึงเสน่ห์และเกิดความสนใจต่อเครื่องเคลือบเจี๊วทายมากขึ้น 2) การฝึกอบรมผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เพื่อให้เทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วทายที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งสามารถดำรงอยู่ในยุคปัจจุบันอย่างยั่งยืน 3) การสร้างกลไกปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบของพิพิธภัณฑ์ในท้องถิ่น สามารถเพิ่มการรับรู้และประสบการณ์การมีส่วนร่วมกับเครื่องเคลือบเจี๊วทายของผู้เยี่ยมชมได้มากขึ้น 4) การประยุกต์ใช้สื่อสิ่งใหม่ในการประชาสัมพันธ์ สามารถขยายกลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ได้กว้างขวาง และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้สะดวกมากขึ้น 5) การประชาสัมพันธ์ผ่านทางท่องเที่ยวโดยรัฐบาล สามารถสร้างนามบัตรให้เมืองเจี๊วจ้าวเป็นนครของเครื่องเคลือบเจี๊วทาย นอกจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น ยังสามารถผลักดันการพัฒนาของวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของท้องถิ่นอีกด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสุนทรียภาพและเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดั้งหยางอวี้ มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัยในด้านสุนทรียภาพ พบว่า ช่างฝีมือสมัยราชวงศ์ซ่งมักเลียนแบบรูปทรง สีเส้นและพื้นผิวจากธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ พืช สัตว์ เป็นต้น ใช้เส้นและสีเส้นที่กลมกลืนกัน เพื่อการสร้างเรียบง่ายที่สื่อถึงธรรมชาติ อีกทั้งสุนทรียภาพรูปแบบนี้ยังถูกนำมาประยุกต์ใช้การสร้างสรรค์เครื่องเคลือบในยุคร่วมสมัย ซึ่งสอดคล้องกับ Huang (2016) พบว่า เครื่องเคลือบเจี๋ยวทายไม่เพียงแต่มีรูปทรงและภาษาการตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ แต่ยังมีผสมผสานแนวคิดทางธรรมชาติและจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมอยู่ภายในอีกด้วย

ในด้านนวัตกรรมร่วมสมัย เทคนิคการตกแต่งของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเป็นเส้นลายที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้ศิลปินร่วมสมัยพยายามสำรวจนวัตกรรมใหม่ จะเห็นได้ว่าผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย นอกจากนำเทคนิคเจี๋ยวทายแบบดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานแล้ว ยังพยายามปรับสูตรวัสดุดินให้มีสีเส้นเพิ่มขึ้น การขึ้นรูปที่แตกต่างจากเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายในสมัยราชวงศ์ซ่ง นอกจากนี้ประยุกต์ใช้วิธีการออกแบบร่วมสมัยใหม่ต่าง ๆ ทำให้ผลงานคงเสน่ห์ความเป็นดั้งเดิมแต่มีกลิ่นอายของความร่วมสมัย ซึ่งวิธีการเหล่านี้สามารถยกระดับคุณค่าทางศิลปะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของผลงานเครื่องเคลือบร่วมสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Liu (2020a) ที่กล่าวว่า การสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบ ต้องสร้างกระบวนการทัศนด้านสุนทรียภาพที่แตกต่างไปจากศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิม นวัตกรรมเหล่านี้ทำให้ศิลปะเครื่องเคลือบพัฒนาสู่จุดสูงสุดอย่างไม่เคยมีมาก่อน เป็นการสร้างชีวิตใหม่และความคิดสร้างสรรค์ให้กับงานศิลปะเครื่องเคลือบ

ในด้านการสืบทอด นอกจากการสืบทอดผ่านการจัดตั้งห้องเรียนศิลปะและการอบรมทักษะของผู้สืบทอดเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย ยังสามารถทำการสืบทอดสื่อสิ่งใหม่ ปัจจุบัน โซเชียลมีเดียกลายเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของคนยุคใหม่ แพลตฟอร์มถ่ายทอดสดต่างๆ เช่น Douyin WeChat TikTok และ Xiaohongshu ได้ดึงดูดผู้ใช้งานจำนวนมาก และกลายเป็นผู้ให้บริการสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม (Shao, 2024b) ดังนั้นจึงควรจัดตั้งทีมผู้ผลิตมืออาชีพส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและเทคนิคของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาดั้งหยางอวี้ อีกทั้งยังสามารถประชาสัมพันธ์ผ่านจากหน่วยงานท่องเที่ยวของรัฐบาลท้องถิ่น สามารถจัดตั้งโครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสอดแทรกวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายเข้าไป เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และสัมผัสการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเชื่อว่า วิธีการสืบทอดและสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของเตาดังหยางอวี๋ใน อนาคต คือการรักษาความสมดุลระหว่างช่างฝีมือและผู้สืบทอด เรารักษารากฐานของเครื่องเคลือบ เจี๊วยทลายของเตาดังหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ในขณะที่สร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายร่วม สมัยได้อย่างไร นี่เป็นสิ่งที่ช่างฝีมือและผู้สืบทอดต้องแบ่งหน้าที่กัน เมื่อสร้างเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายให้ เป็นที่ยอมรับของสาธารณชน ทุกคนต้องร่วมมือกันสร้างสรรค์ ตัวอย่างเช่น ผู้สืบทอดสร้างลายฉลุทอ ตั้งเดิม ส่วนช่างฝีมือและศิลปินทำการศึกษาและสร้างนวัตกรรมใหม่ให้กับรูปลักษณ์ของเครื่องเคลือบ เจี๊วยทลาย โดยใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับศิลปะ ช่างฝีมือและศิลปินจำเป็นต้องกล้าที่สร้างนวัตกรรม ใหม่ ไม่เพียงแค่สร้างเทคนิคการตกแต่งรูปแบบใหม่เท่านั้น แต่ดำเนินการสำรวจและศึกษาภาคปฏิบัติ ด้านการแสดงภาษาทางศิลปะอย่างต่อเนื่อง

การส่งเสริมจากรัฐบาล : รัฐบาลควรส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๊วย ทลายของเตาดังหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งอย่างจริงจัง จัดตั้งกองทุนพิเศษสำหรับการอนุรักษ์ฟื้นฟู โบราณวัตถุและการวิจัย ให้การสนับสนุนด้านนวัตกรรมขององค์กร ผลักดันการฝึกอบรมทักษะและ ร่วมมือกับมหาวิทยาลัย เพื่อเปิดสาขาหรือวิชาที่เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและนิทรรศการ เพื่อเพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของเตาดังหยางอวี๋ของประชาชน สร้างแบรนด์ วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายที่มีเอกลักษณ์ สามารถผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมและการ ท่องเที่ยว เพิ่มอิทธิพลความมีชื่อเสียงของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายในระดับภูมิภาค

การพัฒนาของอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ : สำหรับองค์กรเอกชนต่างๆ สามารถผลักดัน การสืบทอดและการพัฒนาเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของเตาดังหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งสามารถจาก ด้านต่อไปนี้ 1) เพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผสมผสาน ความสุนทรีย์ภาพและความต้องการในปัจจุบัน เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย 2) การสร้างแบรนด์ เพิ่มการรับรู้และชื่อเสียงของแบรนด์ 3) ทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัย เพื่อ ฝึกอบรมทักษะเครื่องเคลือบเจี๊วยทลาย สามารถสืบทอดทักษะเหล่านี้ให้แก่ผู้คนมากขึ้น 4) ขยายช่อง ทางการจำหน่าย ผสมผสานการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์และมีหน้าร้าน พยายามเข้าร่วมงาน นิทรรศการในประเทศจีนและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของเตา ดังหยางอวี๋

การประชาสัมพันธ์ผ่านการท่องเที่ยว : 1) สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เครื่องเคลือบเจี๊วยทลายของเตาดังหยางอวี๋ สามารถใช้พื้นที่สำคัญต่าง ๆ เป็น จุดท่องเที่ยวแต่ละจุด เช่น แหล่งเตาเครื่องเคลือบเจี๊วยทลาย พิพิธภัณฑ์ พื้นที่การผลิต เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส กระบวนการทำเครื่องเคลือบเจี๊วยด้วยตนเอง 2) พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมสร้างสรรค์เครื่อง

เคลือบเงาเพื่อเป็นของที่ระลึก 3) จัดเทศกาลวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเงาของเตาตั้ง
หยางอวี๋ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม 4) ใช้สื่อสิ่งใหม่ในการประชาสัมพันธ์ เพิ่มระดับ
ความมีชื่อเสียงเครื่องเคลือบเงาของเตาตั้งหยางอวี๋ ส่งเสริมการสืบทอดและบรรลุการบูรณาการ
วัฒนธรรมเครื่องเคลือบเงาของเตาตั้งหยางอวี๋สู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างแท้จริง



บรรณานุกรม

- Antique Broadway. (2016, December 31). *Jiaotai porcelain, an artistic treasure that you must know*. https://www.sohu.com/a/123066213_581282
- Ba, X. (2010). Reflecting on the gains and losses of traditional translation studies from the perspective of deconstructive translation thought. *Journal of Shenyang Normal University (Social Science Edition)*, 34(4), 106-108.
- Baidu. (2022a). *Beauty of order*. Retrieved October 23 from <https://baike.baidu.com/item/%E7%A7%A9%E5%BA%8F%E7%BE%8E/3632154>
- Baidu. (2022b, 4 July). *Tang Gongyi Kiln Twisted Tire Pillow*. https://baike.baidu.com/item/%E5%94%90%E5%B7%A9%E4%B9%89%E7%AA%91%E7%BB%9E%E8%83%8E%E6%9E%95/7496029?fr=ge_ala
- Baidu. (2023a, 9 May). *Northern Song Dynasty's Official porcelain*. <https://baike.baidu.com/item/%E5%8C%97%E5%AE%8B%E5%AE%98%E7%93%B7/8703399>
- Baidu. (2023b, 20 May). *Ru ware*. <https://baike.baidu.com/item/%E6%B1%9D%E7%93%B7/1462924>
- Baidu. (2024, January 17). *Whisked Tea of the Song Dynasty*. https://baike.baidu.com/item/%E7%82%B9%E8%8C%B6/10020891?fr=ge_ala
- Bao, S., & Li, B. (2019). *Art History*. The Commercial Press.
- Beijing Art Museum. (2011). *China Danyangyu Kiln*. China Overseas Chinese Publishing House.
- Dong, Y., & Wang, J. (2024). Contemporary inheritance of traditional ceramic art. *Shandong Ceramics*,(21).
- Du, D. (2015). *Beauty·Art·Aesthetics Principles of Practical Aesthetics*. Yunnan University Press.
- Feng, G. (2013). *Semiotics of Art*. Donghua University Press.
- Fu, L. (1970). *Research on the Laws of Design Aesthetics*. Jilin University Press.
- He, Z. (2020). Research on the dissemination of Chinese traditional art and culture by short videos in the era of smart media. *News World*, 71-74.

Henan Provincial College Student Employment Service Center. (2023, 30 May).

Introduction to Henan Province.

<http://yun.hnbys.haedu.gov.cn/jycyzchn/11905134.jhtml>

Huang, F. (2018). *Research on the art of Chinese twisted ceramics* [Doctoral dissertation, Hunan University of Technology]. Zhuzhou.

Huang, H. (2016). *Inheritance and Development of Dangyangyu kiln Jiao Tai pottery* [Master's thesis, Jingdezhen Ceramics Institute]. Jingdezhen.

Huang, J. (2023). Foshan Digital Ceramic Cultural Museum goes online. *Guangzhou Daily*,(13).

Intangible Cultural Heritage Website. (2019, July 20). *Twisted porcelain production (national level) (Henan Province) Inheritor: Chai Zhanzhu.*

https://www.feiyiw.cn/index.php?app=article&act=view&article_id=38687

Ji, Y. (2018). *Research on Dangyangyu kiln Jiao Tai pottery* [Master's thesis, Yunnan University]]. Kunming.

Jiaozuo Municipal People's Government Office. (2020, July 6). *Regulations on the Promotion of All-Area Tourism in Jiaozuo City (Draft for Comments).*

http://www.jiaozuo.gov.cn/sitesources/jiaozuo/page_pc/zmhd/yjzj/articleee6f58a632ec24e0fb497980ed188824c.html

Jin, K., & Li, X. (2010). *Famous Kiln in Song Dynasty*. Jilin Publishing Group Co., Ltd.

Kang, X. (2018). *Design of Jiaozuo City, Henan Province Jiaobo Porcelain Tourist Souvenirs* [Master's thesis, Kunming University of Science and Technology]. Kunming.

Liu, M. (2020a). *Research on Aesthetic Issues of Chinese "Modern Ceramics"* [Doctoral dissertation, Shandong University]. Shandong.

Liu, M. (2020b). *Research on Aesthetic Issues of Chinese "Modern Ceramics"* [Doctoral dissertation, Shandong University,].

Lu, S. (1999). *The Basic Theory of Aesthetics*. Science Press.

Lyu, M. (2017). *Analysis of Derrida's deconstruction theory* [Master's thesis, Jilin University].

lyubaoshi. (2015, 30 May). *The Discovery Process of Dangyangyu Kiln*. Zhongguociwang.

<http://www.zhongguociwang.cn/show.aspx?id=11734&cid=99>

Mafengwo. (2017, 26 October). *What is Henan?*

<https://www.mafengwo.cn/gonglve/ziyouxing/32757.html>

Ouyang, H. (2019). *Artistic Expression of Jiao Tai Pottery Craftsmanship in Modern Ceramic Creation* [Master's thesis, Jingdezhen Ceramics University]. Jingdezhen.

QingStudiooo. (2022, October 27). "The Light of Color Training" Exhibition of Newborns of Tie Ti Ceramics. <https://mp.weixin.qq.com/s/7SsKwN72VpXH0JcYeqCcJQ>

sfrx.cn. (2018, April 14). *There is a very beautiful thing called jiaotai porcelain.*

https://www.sfrx.cn/html/2018/yshy_0404/9318.html

Shangguan News. (2021, November 06). "The Light of Color Training - New Life Exhibition of Jiaotai Pottery" was launched at Sinan Mansion.

<https://new.qq.com/rain/a/20221106A03KRM00>

Shao, D. (2024a). Exploring the paths of inheritance and innovation of ceramic culture in the era of smart media. *Journal of Jingdezhen University*, 59.

Shao, D. (2024b). Paths of the Inheritance and Innovation of the Ceramic Culture in the Era of Intelligent Media. *Journal of Jingdezhen University*, 59.

Simunek, E. (1988). *An Introduction to the Philosophy of Art* (X. Dong, Trans.). Culture and Art Publishing House.

Sogou. (2020, 10 July). *Song Dynasty Jun Porcelain.*

<https://baike.sogou.com/v511094.htm>

Sohu. (2016, 20 April). *The splendid ancient ceramic civilization of Henan Section 1.*

https://www.sohu.com/a/70450944_264520https://baike.sogou.com/v511094.htm

Sohu. (2019, 21 November). *There are Henan Provinces and Hebei Provinces, why not Hedong Provinces and Hexi Provinces?*

https://www.sohu.com/a/355543560_120418070

Sohu. (2020, February 14). *Dancing Qinghai : Dancing Pattern Colored Pottery Basin: Dancing Movement of This Life.*

https://www.sohu.com/a/372905815_120381058

the Palace Museum. (2023, September 2). *Tea world.*

https://www.dpm.org.cn/subject_tea/single/detail/260797.html

Tuofu. (2022, October 22). *V&A Museum of Art, UK: Ancient Porcelain.*

http://www.360doc.com/content/22/1022/17/9087553_1052755883.shtml

- Wang, J. (2018). *The Aesthetic Characteristics and History of Chinese Ceramics*. iangxi University Press.
- Wang, L. (2018). *Artistic research on the decoration of twisted porcelain* [Master's thesis, Jingdezhen Ceramics University]. Jingdezhen.
- Wang, Z. (2021, November 25). *Twisted Glazed Twisted Ceramics Craftsman*.
<https://m.fx361.com/news/2021/1125/9134158.html>
- Xinhua Newspaper Network. (2022, June 17). *The "Whisked Tea in the Song Dynasty" in "Menghua Lu" is actually an intangible cultural heritage*.
<https://www.163.com/dy/article/HA2EN1G30514TTJl.html>
- Xiuwu County Chronicle Compilation Committee. (1986). *Xiuwu County Chronicle*, . Henan People's Publishing House.
<https://books.google.co.th/books?id=V1cLAQAAMAAJ>
- Xiuwu County Learning and Cultural and Historical Materials Committee. (2010). *Xiuwu Danyangyu Ceramics*. Xiuwu County government cultural and historical materials.
- Xiuwu County Learning and Cultural and Historical Materials Committee. (2015). *The capital of China's twisted porcelain - Xiuwu*. Xiuwu County CPPCC Cultural and Historical Materials Thirty Series.
- Xu, H. (2006). *Design Aesthetics*. Tsinghua University Press.
- Yan, G. (2018). On the origin, development and rationality of the existence of steamed bun kilns. *College of Liberal Arts, Jilin University*, 7-8.
- Yang, X., & Chai, Z. (2005). *Appreciation of China's Jiaozuo Jiaobo Art Porcelain*. China Federation of Literary and Art Circles Press.
- Yang, X., & Gan, L. (1996). *A New Edition of Art Principles*. Peking University Press.
- Yang, X., & Yang, F. (2012). *The Cultural Language of Coiled Pottery*. Henan Fine Arts Publishing House.
- Ye, Z. (1982). On Danyangyu Kiln and Cizhou Kiln Series. *Chinese Ceramics*(1), 47-53.
- Ye, Z. (2010). *A Brief Introduction to Danyangyu Kiln*. Jiaozuo Culture and History Committee.
- Yue, X. (2012). *Research on the Inheritance and Development of Danyangyu kiln Jiao*

- Tai pottery* [Master's thesis, Jingdezhen Ceramic Institute]. Jingdezhen.
- Zhao, Q. (1993). *History of Henan Ceramics*. Forbidden City Publishing House.
- Zhihu. (2021, May 18). *Ceramic Encyclopedia "The Gentleman in Porcelain": Jiao Tai*.
<https://zhuanlan.zhihu.com/p/373179297>
- Zhihu. (2022, August 7). *Deconstruction*. <https://zhuanlan.zhihu.com/p/550887946>
- Zhou, X. (2019). *History of Chinese and Foreign Design*. Xiangtan University Press.





ภาคผนวก



ภาคผนวก ก
เอกสารราชการ

เอกสารรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์



เลขที่ IRB4-110/2567

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย: G-HU 066/2567

โครงการวิจัยเรื่อง: สุนทรียภาพและเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเงาถ้วยชามของเตาตั้งหยางอวี๋ มณฑลเหอหนาน
ในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัย

หัวหน้าโครงการวิจัย: MRS.LIJUAN ZHANG

หน่วยงานที่สังกัด: คณะศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (งานนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุขุฎินิพนธ์):

ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร หน่วยงานที่สังกัด คณะศิลปกรรมศาสตร์

วิธีทบทวน: Exemption Expedited Full board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

- | | |
|---|--|
| 1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ | ฉบับที่ 1 วันที่ 18 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย | ฉบับที่ 1 วันที่ 18 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย | ฉบับที่ 1 วันที่ 12 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย | ฉบับที่ 1 วันที่ 12 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form)
แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง | ฉบับที่ 1 วันที่ 18 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567 |
| 6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) | ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. - |

วันที่รับรอง : วันที่ 9 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2567

วันที่หมดอายุ : วันที่ 9 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2568

(ดร.พิมลพรรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สำหรับโครงการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

**หมายเหตุ การรับรองนี้มีรายละเอียดตามที่ระบุไว้ด้านหลังเอกสารรับรอง **

ใบตอบรับการตีพิมพ์บทความวารสารศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น



ที่ อว ๖๖๐๓๐๑.๑๖ / ๑๘๙๗

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๑๒๓ ถนนมิตรภาพ
อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๒

๒๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง การตอบรับบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เรียน Mrs.Lijuan Zhang และ ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร

ตามที่ท่านได้เสนอบทความ เรื่อง สุนทรียภาพและเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเขียว
ทลายของเตาดังหยางอวี๋ มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ซ่ง สู่การออกแบบเครื่องเคลือบร่วมสมัย (The
aesthetics and decorative techniques of Dangyangyu Kiln's Jiao Tai porcelain in Henan Province
during the Song Dynasty to Design contemporary ceramics) ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกหลากหลายสถาบัน อย่างน้อยจำนวน ๓ ท่าน และได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ
ผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วนั้น กองบรรณาธิการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๒ เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุรินทร์ เปล่งดีสกุล)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
บรรณาธิการ

กองบริหารงานคณะ
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๔๓๒๐-๒๓๙๖



ภาคผนวก ข

เครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย

คำชี้แจงและวัตถุประสงค์

1. เนื้อหาในการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุ รูปแบบ เทคนิค ความหมายทางวัฒนธรรม สุนทรียภาพและคุณค่าของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย เตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ตลอดจนสถานการณ์และปัญหาการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในปัจจุบันจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

2. กลุ่มเป้าหมายและจำนวน

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ จำนวน 8 ท่าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ปรมาจารย์หัตถกรรม 2 ท่าน
- ผู้เชี่ยวชาญเครื่องเคลือบโบราณ 1 ท่าน
- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย 3 ท่าน
- เจ้าหน้าที่ภาครัฐในหมู่บ้านตั้งหยางอวี๋ 1 ท่าน
- ศิลปินเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย 1 ท่าน

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ประกอบไปด้วยทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อคำถามในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

4. วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลในรูปแบบสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว โดยปรมาจารย์

หัตถกรรม

2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญเครื่องเคลือบโบราณ 1 ท่าน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย

3 ท่าน เจ้าหน้าที่ภาครัฐในหมู่บ้านตั้งหยางอวี๋ 1 ท่าน และศิลปินเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายร่วมสมัย

1 ท่าน ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลที่หมู่บ้านตั้งหยางอวี๋ เมืองเจี๋ยจั่วและเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น ประเทศจีน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

MRS.Lijuan Zhang

นิติตหลักสูตรปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการ

วัฒนธรรม

E-mail : 23766774@qq.com



ตอนที่ 1 ข้อคำถามที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อมูลลงในช่องให้สอดคล้องกับข้อมูลของท่าน

ลำดับ	ข้อคำถาม
ปรมาจารย์หัตถกรรม 2 ท่าน	
1	ขอให้ท่านบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานด้านการทำเครื่องเคลือบเจี๊วทายและการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วทาย
2	ท่านคิดว่าลักษณะเด่นที่สุดของเครื่องเคลือบเจี๊วทายแบบดั้งเดิมเป็นอย่างไร อีกทั้งสิ่งใดมีคุณค่าต่อการสืบทอด
3	ท่านคิดว่าการตกแต่งและเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่งที่ควรได้รับการสืบทอดมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด
4	ท่านคิดว่ามีวิธีใดที่จะสามารถนำผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเจี๊วทายเข้าสู่วิถีชีวิตของผู้คนในยุคปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น
5	ท่านคิดว่าอุปสรรคหลักของการสืบทอดเครื่องเคลือบเจี๊วทายคืออะไร
6	ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเผยแพร่และการจัดการเครื่องเคลือบเจี๊วทายเตาตั้งหยางอวี๋อย่างไร
ผู้เชี่ยวชาญเครื่องเคลือบโบราณ 1 ท่าน	
1	ขอให้ท่านแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋ในสมัยราชวงศ์ซ่ง
2	ขอให้ท่านอธิบายคุณค่าของการสะสมเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋
3	ท่านคิดว่าสุนทรียภาพและคุณค่าของเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋มีลักษณะอย่างไร
4	ท่านคิดว่าการสร้างนวัตกรรมเทคนิคเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋คือการสืบทอดหรือไม่ อย่างไร
5	ท่านมีข้อเสนอแนะใดต่อการสืบทอดและการสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเจี๊วทาย 3 ท่าน	
1	ท่านมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการทำเครื่องเคลือบเจี๊วทายมานานเท่าไร
2	ท่านสามารถทำเครื่องเคลือบเจี๊วทายได้ครบทุกระบวนการหรือไม่
3	องค์กรที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ผลิตเครื่องเคลือบเจี๊วทายประเภทใด
4	ท่านคิดว่าอุปสรรคในการสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบเจี๊วทายของเตาตั้งหยางอวี๋คืออะไร

5	ท่านคิดว่าปัญหาในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเงาถ้วยร่วมสมัยในปัจจุบันคืออะไร
เจ้าหน้าที่ภาครัฐในหมู่บ้านตั้งหยางอวี 1 ท่าน	
1	ปัจจุบันรัฐบาลใช้มาตรการใดในการผลักดันการสืบทอดเครื่องเคลือบเงาถ้วยของเตาตั้งหยางอวี
2	ท่านคิดว่าควรจัดกิจกรรมเพื่อการสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเงาถ้วยในรูปแบบใด
3	ท่านคิดว่าวิธีการเผยแพร่เครื่องเคลือบเงาถ้วยของเตาตั้งหยางอวีมีอะไรบ้าง และจะนำวิธีการเหล่านี้ผสมผสานกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ซึ่งอยู่ได้อย่างไร
4	ท่านคิดว่านิทรรศการลักษณะใดที่ได้รับความนิยมจากผู้คนมากที่สุด
5	ท่านมีข้อเสนอแนะต่อการจัดการเพื่อสืบทอดเทคนิคเครื่องเคลือบเงาถ้วยของเตาตั้งหยางอวีอย่างไร
ศิลปินเครื่องเคลือบเงาถ้วยร่วมสมัย 1 ท่าน	
1	ขอให้ท่านแนะนำการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบเงาถ้วยร่วมสมัยของท่าน
2	ท่านคิดว่าการใช้เทคนิคสมัยใหม่ในงานเครื่องเคลือบเงาถ้วยร่วมสมัย จะขัดแย้งกับเทคนิคดั้งเดิมหรือไม่
3	ในฐานะที่ท่านเป็นศิลปินเครื่องเคลือบเงาถ้วยร่วมสมัย ท่านคิดว่าควรใช้หลักการและองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานร่วมสมัย
4	ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์ประเภทใดสามารถสะท้อนถึงเครื่องเคลือบเงาถ้วยของเตาหยางอวี และได้รับความชื่นชอบจากผู้บริโภค
5	ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเงาถ้วยร่วมสมัยมีปัญหาอะไรบ้าง

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : กรุณาเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับสุนทรียภาพและเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลือบเงาถ้วยของเตาตั้งหยางอวี มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ซ่ง เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลือบร่วมสมัย

วันที่สัมภาษณ์ _____

关于对绞胎瓷文化相关人士的访问采访表

本访问表的基本信息说明

1. 访问的内容

宋代当阳峪绞胎瓷的价值，传统绞胎瓷的技法、材料、风格、文化内涵及审美特征，宋代当阳峪绞胎瓷传承的场域，宋代当阳峪绞胎瓷传承的困境与原因，宋代当阳峪绞胎瓷传承的创新技法与策略。

2. 访问的人数对象和数量

采访人数共计 8 人：工艺美术大师 2 人

古陶瓷专家 1 人

企业相关人员 3 人

当阳峪相关官员 1 人

当代绞胎瓷艺术家 1 人

3. 访问表的结构组成

第一部分：访问的问题

第二部分：建议

4. 访问与信息收集的方式

本次访问采用线下线上相结合的形式。线下面对面采访 8 位绞胎瓷相关人员和当代绞胎瓷艺术家。

研究人员希望借此机会感谢您的
好意。

Mrs. Zhang Li Juan

Email:23766774@qq.com

第一部分 访问的问题

序号	问题
第一、二位 工艺美术大师	
1	请您介绍一下制作当阳峪绞胎瓷和传承方面的工作经验。
2	您认为传统绞胎瓷最大的特点是什么？它传承的价值在哪里？
3	您认为宋代当阳峪绞胎瓷装饰和技法最值得传承的有哪几种？为什么？
4	您对创新当阳峪绞胎瓷产品，以更好的融入现代生活有什么看法？
5	您觉得在传承绞胎瓷中最困难的有哪些？
6	您对当阳峪绞胎瓷的传播和管理有什么好的建议？
第三位 古陶瓷专家	
1	请您介绍一下宋代当阳峪绞胎瓷的风格是什么。
2	请您介绍一下当阳峪绞胎瓷收藏价值。
3	您认为宋代当阳峪绞胎瓷的审美和价值是什么？
4	您认为当代当阳峪绞胎瓷的创新是否继承了传统工艺？为什么？
5	您对当阳峪绞胎瓷的传承和创新有什么样的建议？
第四、五、六位 企业相关人员	
1	您从事（销售）绞胎瓷制作多久了？
2	您可以独立完成绞胎瓷的所有工序吗？
3	您们主要生产（销售）什么类型的绞胎瓷作品？
4	目前市场哪种绞胎瓷的销量较好？
5	您认为推动当阳峪绞胎瓷传承与创新最大的困境是什么？
6	您认为当代绞胎瓷产品存在哪些问题？
第七位 当阳峪相关官员	
1	目前政府采取了哪些措施去鼓励当阳峪绞胎瓷传承？
2	您们在传承当阳峪绞胎瓷中开展了哪些活动，并有什么样的形式？
3	您认为当阳峪绞胎瓷传播的方法有哪些？该如何和焦作地区旅游发展

	结合?
4	您认为什么样的展览效果最受消费者欢迎?
5	您在管理当阳峪绞胎瓷传承方面有哪些好的建议?
第八位 当代绞胎瓷艺术家	
1	请介绍您的当代绞胎瓷创作。
2	您认为当代绞胎瓷采用现代工艺手段是否对传统工艺有冲突?
3	作为一名当代绞胎瓷艺术家,您主要用什么原则,将哪种元素应用于创作中?
4	您认为当代绞胎瓷的特点是什么?

第二部分

建议

日期 _____

แบบประเมินผลงานการออกแบบผลงานและกิจกรรมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ
เจี๋ยหวายจากผู้เชี่ยวชาญ

1. คำชี้แจงและเนื้อหาในการสัมภาษณ์

แบบประเมินฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลหลังจากออกแบบผลงานเสร็จ โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจและการรับรู้ประสบการณ์จากผลงานและกิจกรรมผ่านมุมมองต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมและศิลปะเครื่องเคลือบ

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ประกอบไปด้วยทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและการรับรู้ประสบการณ์จากผลงานและกิจกรรม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมท้ายแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

MRS.Lijuan Zhang

นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการ
วัฒนธรรม

E-mail : 23766774@qq.com

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อมูลลงในช่องให้สอดคล้องกับข้อมูลของท่าน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ข้อ	ข้อความ
1.	การศึกษาสูงสุด <input type="checkbox"/> ต่ำกว่าประถมศึกษา <input type="checkbox"/> มัธยมศึกษา <input type="checkbox"/> ปริญญาตรี <input type="checkbox"/> ปริญญาโท <input type="checkbox"/> ปริญญาเอก
2.	ตำแหน่งของท่านคือ <input type="checkbox"/> ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม <input type="checkbox"/> ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการด้านการสร้างสรรค์และการออกแบบผลิตภัณฑ์ <input type="checkbox"/> ผู้อำนวยการบริษัทออกแบบ <input type="checkbox"/> ผู้จัดการผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์สำหรับการท่องเที่ยวของพิพิธภัณฑ์หรือจุดชมวิว <input type="checkbox"/> อื่น ๆ _____

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและการรับรู้ประสบการณ์จากผลงานและกิจกรรม

โดยใช้เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตรฐานค่า 5 ระดับ

- 5 คะแนน หมายถึง ดีมากที่สุด
 4 คะแนน หมายถึง ดีมาก
 3 คะแนน หมายถึง ดี
 2 คะแนน หมายถึง เฉย ๆ หรือพอใช้
 1 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ			
		1	0	-1	
ผลงานการออกแบบ					
	ความสวยงามขององค์ประกอบการออกแบบ				

	เครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	ความเหมาะสมของการใช้สีในการออกแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	รูปแบบของงานออกแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	สไตล์ของงานออกแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทาย <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	งานออกแบบสามารถสะท้อนถึงความหมายทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายสมัยราชวงศ์ซ่งหรือสะท้อนถึงนวัตกรรมในปัจจุบัน <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	สามารถสร้างแรงจูงใจในการแนะนำผลงานเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายให้กับผู้อื่น <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	ท่านคิดว่าการออกแบบเครื่องเคลือบเจี๋ยวทายสามารถปรับปรุงความนิยมของหมู่บ้านตั้งหยางอวี๋ เมืองเจี๋ยจ้าวหรือเสริมสร้างภาพลักษณ์ของเมืองเจี๋ยจ้าวได้หรือไม่ <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	ความพึงพอใจโดยรวม <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
การรับรู้และสัมผัสประสบการณ์จากกิจกรรม					
	ท่านคิดว่าการจัดและวางแผนกิจกรรมครั้งนี้เหมาะสมหรือไม่ <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				

	ท่านคิดว่ากิจกรรมเหล่านี้มีความสำคัญหรือไม่ <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	กิจกรรมครั้งนี้ทำให้ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับ เครื่องเคลื่อนย้ายหลายมากขึ้นหรือไม่ <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	ท่านคาดหวังให้มีการจัดกิจกรรมประเภทมากขึ้น หรือไม่ <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				
	ความพึงพอใจโดยรวม <input type="checkbox"/> 5 <input type="checkbox"/> 4 <input type="checkbox"/> 3 <input type="checkbox"/> 2 <input type="checkbox"/> 1				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : กรุณาเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับสุนทรียภาพ และเทคนิคการตกแต่งเครื่องเคลื่อนย้ายของเตาตั้งหยางอวี มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ ช่ง เพื่อสืบทอดและสร้างนวัตกรรมเครื่องเคลื่อนร่วมสมัย

วันที่ _____

关于对绞胎瓷文化相关专家的满意度评估调查表

1. 本问卷调查的基本信息说明

本问卷以调查当阳峪绞胎瓷作品创作完成后，工艺美术类、陶瓷艺术类的专家对当阳峪绞胎瓷创作及活动体验后的不同维度的满意度评估。

2. 本问卷由三个部分组成

第一部分：受访者基本信息

第二部分：设计作品、活动体验后的调查

第三部分：建议

3. 研究人员请教专家对尚未完成的问题提出建议或意见。在问卷末尾写下额外的建议。

研究人员希望借此机会感谢您的好意。

Mrs. Zhang Lijuan

Email:23766774@qq.com

第一部分，受访者基本信息

序号	问题
1	您的学历？ <input type="checkbox"/> 初中及以下 <input type="checkbox"/> 高中及中专 <input type="checkbox"/> 大专及本科 <input type="checkbox"/> 研究生 <input type="checkbox"/> 博士
2	您的职位是？ <input type="checkbox"/> 文化历史类专家学者 <input type="checkbox"/> 艺术设计类、产品设计类专家学者 <input type="checkbox"/> 设计公司总监 <input type="checkbox"/> 博物馆或者景区旅游文创商品负责人 <input type="checkbox"/> 其他职业或其他专业人士，请说明 _____

第二部分 设计作品、活动体验后的调查

说明：请考虑您的意见，并如实在评论等级框中打√，考虑意见等级的标准分为以下5个等级：（1）需改进 （2）一般 （3）合适 （4）好 （5）非常好

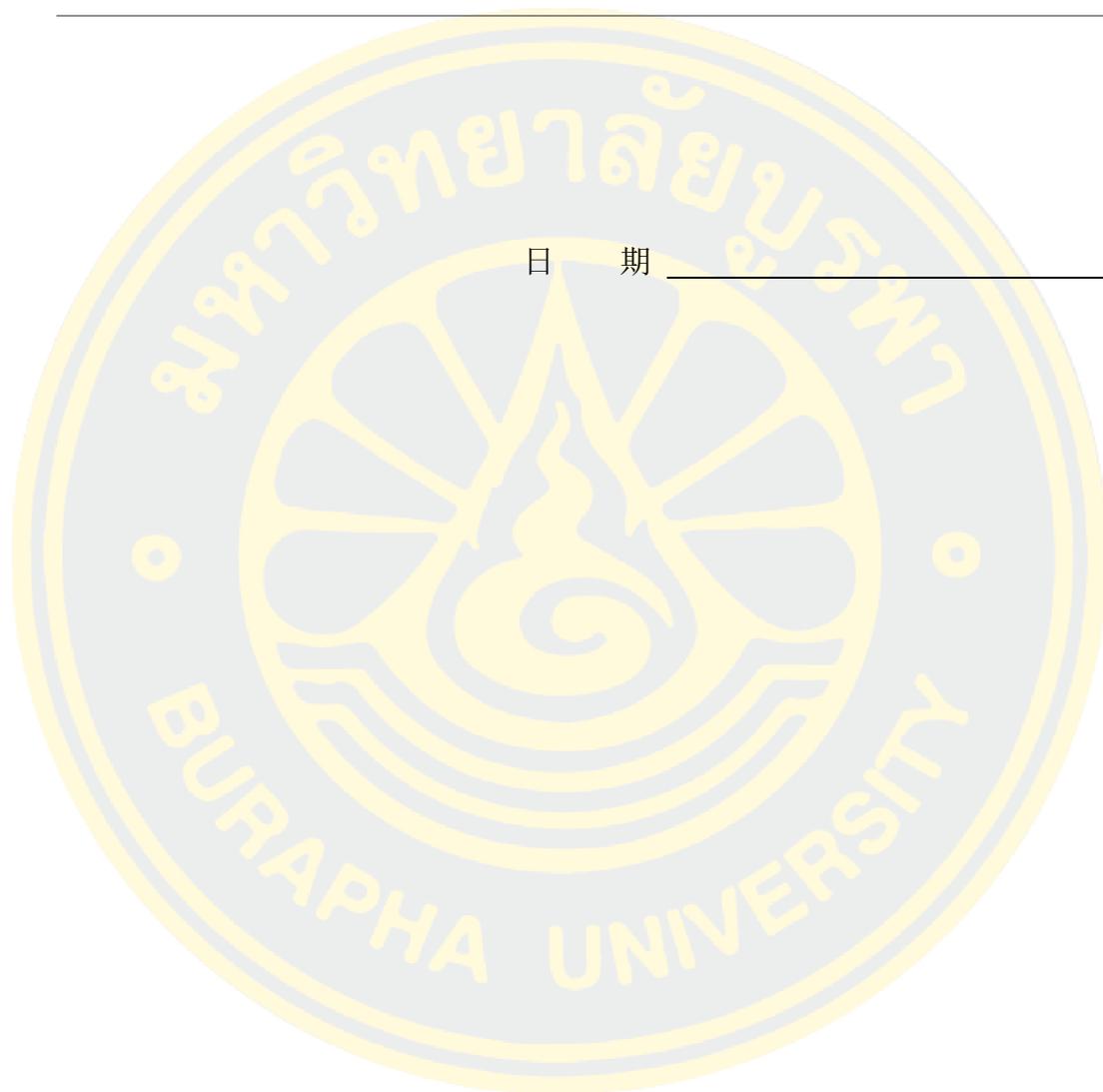
序号	问题
设计作品	
1	绞胎瓷设计元素的美观？ <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
2	绞胎瓷设计的色彩是否适合？ <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 <input type="checkbox"/> 5
3	绞胎瓷的创意？ <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
4	绞胎瓷设计的风格？ <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5

5	绞胎瓷设计的款式? <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
6	绞胎瓷设计是否能体现了宋代当阳峪绞胎瓷的文化内涵或者现代创新? <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
7	是否能产生向他人推荐绞胎瓷作品的动力? <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
8	您认为这些绞胎瓷的设计是否能提高焦作当阳峪地区的知名度或者焦作市的城市印象? <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
9	总体满意度 <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
活动体验	
1	您认为这次活动的组织和安排是否合理? <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
2	您认为这些活动有意义吗? <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
3	您认为这次活动能让您更了解绞胎瓷的知识吗? <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
4	您期待多举办这样的活动吗? <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5
5	总体满意度 <input type="checkbox"/> 1 <input type="checkbox"/> 2 . 3 . 4 . 5

第三部分

建议

日期



ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	Lijuan Zhang
วัน เดือน ปี เกิด	5 April 1981
สถานที่เกิด	Henan, China
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Zhengzhou City, Henan Province, China
ตำแหน่งและประวัติการ ทำงาน	Teacher (Associate professor)
ประวัติการศึกษา	Jingdezhen Ceramic University Major fields of study: Sculpture and Ceramics Degrees abbreviation: Master Years:from 2006.09 to 2009.07 Jingdezhen Ceramic University Major fields of study: Ceramics Art Degrees abbreviation: Bachelor Years: from 2002.09 to 2006.07
รางวัลหรือทุนการศึกษา	2020.1, "research and development and application of new Jun porcelain products integrating material technology and design art" won the second prize of science and technology award of China Light Industry Federation in 2019. 2022.6, The works Lian · Jing” and“Ice · Teapot” won the first prize in the national final of the excellent works exhibition of design discipline teachers and students of Chinese universities in Milan Design Week. 2022.4, “Research and practice of design talents training mode based on discipline-set idea”, first prize of Henan Higher Education teaching achievement. 2021.10 ,The works “Jun Hua Blooming Series 1” won the gold medal of Huairan Cup in the zero th China ceramic product

design competition.

2023.4, The works “Close” was awarded C H IN A. China”(Ruzhou) ceramic art and Design University Zero.

2021.3, the Chinese Academy of Management Science Fifteen Project of the Institute of educational science, entitled “Research on strategies for improving the quality of talent cultivation in universities from the perspective of the integration of industry and education”, won the first prize.

2021.7, the research topic of Henan Federation of social sciences “Research on creative transformation and innovative development of Henan Ceramic Culture”, second prize.

